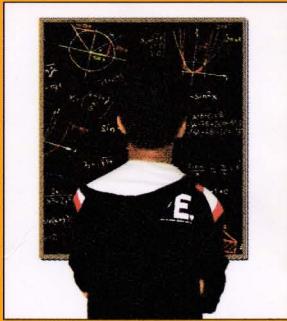

সুমন্ত আসলাম

রোল
নামার
শূন্য

‘তুমি কয়দিন এই স্কুলে পড়তে চাহ, ভালো। কিন্তু বড় ধরনের দুষ্টুমি করে কোনো ক্ষতি করবে না তো আমাদের।’
হেড স্যার চেয়ারটা আরো একটু পেছনে ঠেলে বললেন,
‘তোমাকে বিশ্বাস করব কীভাবে আমরা!'

‘বিশ্বাস আসলে অন্য রকম জিনিস স্যার।’ রাসাদ মাথা চুলকাতেই চুলকাতেই বলল, ‘বিশ্বাসের ইংরেজি হচ্ছে Believe। এই Believe-এর মাঝেই কিন্তু lie লুকিয়ে
আছে, যার মানে মিথ্যা।’

সবাই অবাক হয়ে তাকিয়ে আছেন রাসাদের দিকে। আবার
ঘামতে শুর করেছে সে। এতক্ষণ সে যা বলেছে, তার
সবগুলোই মিথ্যা বলেছে সে। দুর্দান্ত একটা কাজ করতে সে
এই স্কুলে এসেছে। আপাতত কাউকে বলা যাবে না সেটা।
খুব গোপনভাবে কাজটা করতে হবে তার। কেউ টের পেলে
সর্বনাশ হয়ে যাবে স্কুলের, স্কুলের সব ছাত্রের!

নিজের উত্তীর্ণিত অ্যাকুরিয়ামের জলে মানুষটির ছায়া পড়তেই চক্ষুল হয়ে ওঠে পোষা মাছগুলো — দেখে চোখ ভিজে যায় তার। ঘরের কার্নিশে নিজের হাতে বানিয়ে দেওয়া পাথির বাসায় চড়ুই দস্পতির বাচ্চাগুলো টিউ টিউ করে উঠলে খুশিতে দিশেহারা হয়ে যায় সেই মানুষটি। শব্দের ছোট গোলাপ বাগানে ফুটে থাকা পাঁচ রঙের গোলাপে রঙিন হয়ে ওঠে তারই চোখের মণি।

এত সব ছোট ছোট আনন্দের উপলক্ষ ছুঁয়ে থাকা মানুষটিই আবার কথনো কথনো হারিয়ে যায় একান্ত নিজের জগতে — যখন সে থাকে তার লেখার টেবিলে, তার আঙ্গুল থাকে যখন ল্যাপটপের কি-বোর্ডে। লেখালেখি তখন তার ধ্যান। আমরা, কাছের বন্ধুরা তার বারো বাই বারো ফুট ঘরটাকে তখন বলি ‘উপাসনালয়’ — সুমন্ত আসলামের ‘উপাসনালয়।’

লেখালেখি তার ধ্যান বলেই খুব অল্প দিনেই সে পেয়েছে জনপ্রিয় লেখকের স্থীরতা। তার লেখনী আমাদের কথা বলে বলেই সে পরিচিত তার কলাম দিয়ে। লোক সমাগম এভিয়ে যেতে চাওয়া এ মানুষটার সাথে প্রথম পরিচয়ে তাই সবাই বলে, ‘ও, আপনি ‘বাউল্লে’র সুমন্ত আসলাম।’

নতুন নতুন গল্প মাথায় নিয়ে প্রতিনিয়ত তার বসবাস, এটার প্রধান মেলে প্রতিটা একৃশে বইমেলাতে। অভিনব সব কাহিনিবিন্যাসে প্রতিবারই সে হাজির হয় ভজ পাঠকদের চমকে দিতে।

তার সরল অর্থচ হদয় ছুঁয়ে যাওয়া লেখায় যে একবার মজেছে তার পক্ষে অসম্ভব বেরিয়ে আসা এই মোহ থেকে।

শুধু লেখনীর মোহ নয়, ব্যক্তি সুমন্তও মোহগ্রস্ত করে রাখে তার কাছের মানুষদের। কদিন পরপরই তাই সে হাজির হয় আয়োজকের ভূমিকায় — কথনো বন্ধুময় আড়তার, কথনো পারিবারিক পুনর্মিলনীর।

তার আপ্যায়ন থেকে বাদ যায় না সমাজের সুবিধাবণ্ডিত শিশুগুলোও। নতুন বছরের প্রথম দিন হোক কিংবা হোক দুদ — এদের সাথেই তার মিলেমিশে উদযাপন। তা দেখে জলে ভিজে যায় আমাদের চোখ। এসব সুবিধাবণ্ডিত শিশুদের নিয়ে কাজ করার লক্ষ্যে ইতিমধ্যে সে গড়ে তুলেছে একটি সংগঠন — ‘Childream Society’।

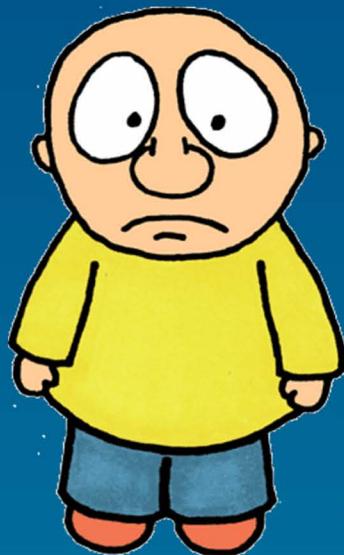
জীবনবণ্ডিত মানুষদের বাঁচতে শেখায় যে সুমন্ত সে বেঁচে থাকুক সকলের আশীর্বাদে — তার হাতে আরো অনেক অনেক বছর ভীষণ অর্থময় হয়ে উঁচুক শব্দগুলো — কথনো প্রতিবাদের তীব্রতায়, কথনো আনন্দের উন্নাদন্যায়, কথনোবা ভালোবাসার আকুলতায়।

— কাছের বন্ধুরা

Help Us To Keep Banglapdf.net Alive!

Please Give Us Some
Credit When You Share
Our Books!

Don't Remove
This Page!

Visit Us at
Banglapdf.net

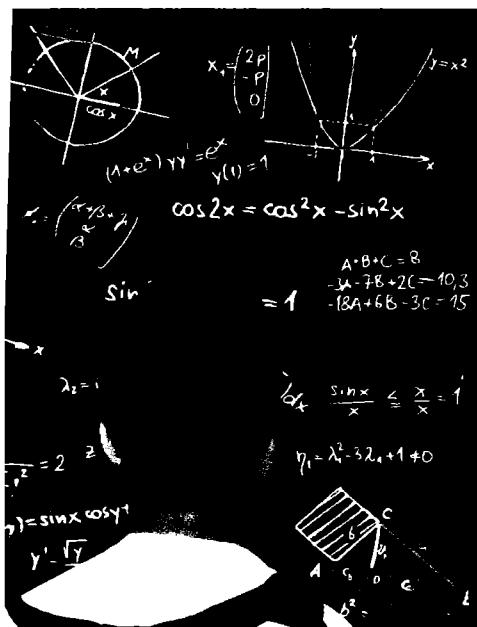
If You Don't Give Us
Any Credits, Soon There'll
Nothing Left To Be Shared!

$$\begin{aligned} & \text{Right-angled triangle with hypotenuse } \sqrt{2x}, \text{ angle } x. \\ & \cos 2x = \cos^2 x - \sin^2 x \\ & \sin^2 x + \cos^2 x = 1 \\ & \sec^2 x = \frac{1}{\cos^2 x} \\ & \text{Assign } \sin x = 10 \\ & 10^2 = 2x + x \\ & x = \frac{100}{3} \\ & \text{Diagram: Shaded trapezoid } ABCD \text{ with bases } AB \parallel CD, C, D \text{ on a horizontal line. Area: } \frac{1}{2}(AB+CD) \cdot \text{height} \end{aligned}$$

রোল নাম্বার শূন্য

সুমন্ত আসলাম

রেল
নামার
শূল্য

অনন্য

৩৮/২ বাংলাবাজার ঢাকা
anannyaadhaka@gmail.com

ফেব্রুয়ারি ২০১৪

দ্বিতীয় মুদ্রণ

ফেব্রুয়ারি ২০১৪

প্রথম প্রকাশ

ফেব্রুয়ারি ২০১৪

প্রকাশক

মনিরুল হক

অনন্যা

৩৮/২ বাংলাবাজার ঢাকা

স্বত্ত্ব

লেখক

প্রচন্দ

সুহর্ষ সৌম্য

কম্পোজ

তর্বী কম্পিউটার

৩৮/৮ বাংলাবাজার, ঢাকা-১১০০

মুদ্রণ

পাণিনি প্রিণ্টার্স

১৪/১ তনুগঞ্জ লেন, সুত্রাপুর, ঢাকা

দাম

একশত পঞ্চাশ টাকা

ISBN 978 984 90862 9 1

Roll Number Shunna by Sumanto Aslam

Published By : Monirul Hoque, Ananya, 38/2 Banglabazar, Dhaka-1100

First Published February 2014, Cover Design Suharsha Somma

Price 150.00 Taka Only

U.K Distributor □ Sangeeta Limited, 22 Brick Lane, London

U.S.A. Distributor □ Muktaghara, 37-69, 74 St. 2nd Floor, Jackson Heights, N.Y. 11372

Canada Distributor □ Anyamela, 300 Danforth Ave., Toronto (1st floor) suite-202

Kolkata Distributor □ Naya Udyog, 206, Bidhan Sarani, Kolkata-700006, India

অনলাইনে পাওয়া যাবে □ [রকমারি.com](http://rokomari.com), www.rokomari.com

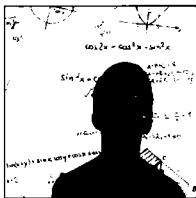
আমার শ্বেতবাড়ির চারতলা বিল্ডিংয়ের তিনতলাতে যিনি ভাড়া
থাকেন, তিনি আমার সহকর্মী ছিলেন। বলা চলে এখনো আছেন।
সাংবাদিকরা যে যেখানেই কাজ করুক না কেন, সবাই দেশসেবক,
দেশের মানুষের কথা লেখে। একজন ভালো মানুষ তিনি। একদিন
চা খেতে খেতে তিনি আমাকে বললেন, ‘আমার মেয়ে তো
আপনার একটা বই মুখস্থ করে ফেলেছে!’ শনে আমার তো
আকাশে উঠার অবস্থা। ভাগিয়ে, ঘরের ভেতর ছিলাম, ঘরের ছাদ
ছিল। সেই শুণবত্তী মেয়েটার নাম হচ্ছে ইউসরা।

প্রিয় মামণী, প্রিয় ইউসরা শারফুন্দীন

তুমি যে অনেক বড় হবে, এটা আমি নিশ্চিত বলতে পারি। যারা
বই পড়ে, তারা কোনো দিন ছোট থেকেছে, পৃথিবীর কেউ এটার
প্রমাণ দিতে পারবে না।

সময় তাদের জন্য খুব ধীর, যারা অপেক্ষা করে। যারা ভয় করে,
তাদের জন্য খুব দ্রুত। তাদের জন্য খুব দীর্ঘ, যারা শোক করে।
যারা আনন্দ করে, তাদের জন্য ক্ষুদ্র। কিন্তু যারা ভালোবাসে,
তাদের জন্য সময় অমর।

— হেনরি ভ্যান ডাইক

রাসাদ আলতো করে হাত রাখল দরজায়। বুকটা অল্প কাঁপছে তার। কাঁপছে পা দুটোও। একটু পর খেয়াল করল, সমস্ত শরীরটাই কাঁপছে, আস্তে আস্তে কাঁপছে। ভয় ভয় লাগছে খুব। হাত সরিয়ে নিল সে দরজা থেকে। মাথা ঘুরিয়ে প্রথমে ডান পাশ, তারপর বাম পাশটা দেখে নিল দ্রুত। কেউ নেই আশপাশে। দরজার কাছে যে কাঠের উঁচু টুলটা আছে, কেউ নেই সেখানেও। খালি পড়ে আছে সেটা। রাসাদের মনে হলো, ওই টুলটাতে চুপচাপ বসে থাকবে কিছুক্ষণ। কিন্তু ঘড়ির দিকে তাকিয়েই অস্থির হয়ে গেল সে। বেশি সময় নেই। আর একটু পর সবাই বের হয়ে আসবে কৰ্ম থেকে। তখন আর কোনো কাজ হবে না।

দরজায় আবার হাত রাখল রাসাদ। ঠেলা দিয়ে যেই খুলতে যাবে ঠিক তখনই লোকটাকে দেখতে পেল সে। এক হাতে চামের ফ্লাক্ষ, আরেক হাতে কীসের যেন একটা প্যাকেট। দ্রুত সরে দাঁড়াল সে দরজার পাশে। কিন্তু লোকটা এসেই সামনে দাঁড়ালেন তার। কিছুটা গল্পীর গলায় বললেন, ‘তোমাকে তো চিনলাম না। তুমি কি কাউকে খুঁজছ?’

‘জি।’ কিছুটা অস্পষ্ট স্বরে বলল রাসাদ। তারপর টানটান সোজা হয়ে দাঁড়াল সে। লোকটার পা থেকে মাথা পর্যন্ত ভালো করে দেখে বলল, ‘আমার নাম রাসাদ। আমি এই স্কুলের হেড স্যারের সঙ্গে দেখা করতে এসেছি।’ রাসাদ একটু থেমে বলল, ‘যদি কোনো সমস্য না হয় আপনার পরিচয়টা কি জানতে পারি?’

‘আমি হেড স্যারের পিয়ন। আমার নাম সালামত খান।’

‘আপনাকে আমি কখনো দেখিনি, কিন্তু খুব পরিচিত মনে হচ্ছে আপনাকে। আমার এক দাদু ছিল, ঠিক আপনার মতো দেখতে। আপনার মতোই সাদা বড় বড় গোঁফ ছিল তার। মাথার চুলও পাকা ছিল।’

‘তাই।’

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ରାସାଦ ଛୋଟ କରେ ଜବାବ ଦିଲ, ‘ଜି ।’ କିନ୍ତୁ ବୁକେର ଭେତରଟା କାପା ଶୁରୁ କରଲ ତାର । ତାର ନିଜେରଇ ବିଶ୍ୱାସ ହଚ୍ଛେ ନା, ଏତ ସୁନ୍ଦର କରେ ମିଥ୍ୟା କଥା ବଲତେ ପାରେ ସେ । କାରଣ ସେ ସାଧାରଣତ ମିଥ୍ୟା କଥା ବଲେ ନା । ଖୁବ ପ୍ରଯୋଜନ ହଲେଓ ନା । ବାବା ପ୍ରାୟଇ ବଲେନ, ପୃଥିବୀତେ ପ୍ରତିଦିନ ଯତ ଅନ୍ୟାୟ କାଜ ହୟ, ମିଥ୍ୟା କଥା ହଚ୍ଛେ ତାର ପ୍ରଥମ । ଯଦି ମିଥ୍ୟା କଥା ନା ଥାକତ ତାହଲେ ଅନେକ ବଡ଼ ବଡ଼ ଅନ୍ୟାୟ ହତୋ ନା ଏହି ପୃଥିବୀତେ । କଥନୋଇ ମିଥ୍ୟା କଥା ବଲାର ଚେଷ୍ଟା କରବେ ନା । ଦେଖବେ, ସୁନ୍ଦର ଏବଂ ଭାଲୋଭାବେ କେଟେ ଯାଚେ ତୋମାର ସବ କିଛୁ ।’

କିଛୁଟା ଅପରାଧ ବୋଧେ ଭୁଗତେ ଲାଗଲ ରାସାଦ । ଲୋକଟାର ଚୋଖେର ଦିକେ ତାକିଯେଇ ନିଚୁ କରେ ଫେଲଲ ମାଥା । ଲୋକଟା ଏକଟୁ ଏଗିଯେ ଏଲେନ । କାଠେର ଟୁଲେର ଓପର ଫ୍ଲାକ୍ ଆର ପ୍ଯାକେଟଟା ରେଖେ ବଲଲେନ, ‘ହେଡ ସ୍ୟାରେର ସଙ୍ଗେ କେନ ଦେଖା କରତେ ଏସେହ, ତା କି ବଲା ଯାବେ?’

‘ବଲତେ କୋନୋ ଅସୁବିଧା ନେଇ । କିନ୍ତୁ କଥାଟା ପ୍ରଥମେ ସ୍ୟାରକେଇ ବଲତେ ଚାହିଁ ଆମି ।’ ମୁଖ୍ୟଟା ଏକଟୁ ହାସି ହାସି କରେ ବଲଲ ରାସାଦ ।

କାଠେର ଟୁଲେର ଓପର ଥେକେ ଫ୍ଲାକ୍ ଆର ପ୍ଯାକେଟଟା ହାତେ ନିଯେ ଲୋକଟି ବଲଲେନ, ‘ଠିକ ଆଛେ, ଭେତରେ ଗିଯେ ସ୍ୟାରକେ ତୋମାର କଥା ବଲି । ଦେଖ, ସ୍ୟାର କୌ ବଲେନ ।’

ହାତେର କନୁଇ ଦିଯେ ଦରଜା ଠେଲେ ଭେତରେ ଢୁକଲେନ ସାଲାମତ ଖାନ । ରାସାଦ ଚୁପଚାପ ଦାଁଡ଼ିଯେ ରଇଲ ଦରଜାର ପାଶେ । ନିଃଶ୍ଵାସ ବନ୍ଦ କରେ ରେଖେଛେ ସେ । ତାର ମନେ ହଚ୍ଛେ, ଏକଟୁ ଶବ୍ଦ କରଲେଇ ଏଲୋମେଲୋ ହୟେ ଯାବେ ସବ କିଛୁ ।

ଦଶ-ବାରୋ ମିନିଟ ପର ମୁଖ୍ୟଟା ହାସି ହାସି କରେଇ ରକ୍ତ ଥେକେ ବେର ହୟେ ଏଲେନ ସାଲାମତ ଖାନ । ପାଶେର ଟୁଲେ ବସତେ ନିଯେଇ ସରେ ଦାଁଡ଼ାଲେନ । ରାସାଦେର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲେନ, ‘ତୁମି ବସୋ । ସ୍ୟାରକେ ତୋମାର କଥା ବଲେଛି, ପାଁଚ ମିନିଟ ପର ଭେତରେ ଯେତେ ବଲେଛେନ ତୋମାକେ ।’

ରାସାଦ ବସଲ ନା । କାଂପୁନିଟା କମେ ଏସେଛିଲ ଏକଟୁ, ଆବାର ଶୁରୁ ହୟେଛେ ସେଟୋ । ଗଲାଟାଓ ଶୁକିଯେ ଏସେହେ । ଖଟଖଟ କରଛେ ଭେତରଟା । ବ୍ୟାପାରଟା ଟେର ପେଲେନ ସାଲାମତ ଖାନ । ତିନି ରାସାଦେର ମୁଖେର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲେନ, ‘ବେଶ ଘେମେ ଗେଛ ତୋ ତୁମି! ପାନି ଥାବେ?’

କିଛୁଟା ଅନ୍ୟମନକ୍ଷ ହୟେ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘ଖାବ ।’

ପାଶେର ଛୋଟ ରଙ୍ଗେ ଚଳେ ଗେଲେନ ସାଲାମତ ଖାନ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପକେଟ ଥେକେ ରକ୍ମାଲ ବେର କରେ ମୁଖ ଏବଂ କପାଲଟା ମୁଛେ ନିଲ ରାସାଦ । ସେ ବୁଝାତେଇ

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ପାରେନି ଏତ ଥେମେ ଗେହେ ଏରଇ ମଧ୍ୟେ । କିଛୁଟା ବିରଙ୍ଗ ହଲୋ ସେ । ଯତଇ ଘାମ ମୁହଁଛେ, ତତଇ ଘାମ ବେର ହଚ୍ଛେ ଶରୀର ଥେକେ । ଭୟଓ ଲାଗଛେ ଏକଟୁ ଏକଟୁ । ସଦି କେଉଁ କିଛୁ ଟେର ପେଯେ ଯାଯା!

ଚକଚକେ କାଚେର ଏକଟା ପ୍ଲାସେ ପାନି ଏନେ ରାସାଦେର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଦିଲେନ ସାଲାମତ ଖାନ । ରାସାଦ ମୁଖେ ଦିତେ ନିତେଇ ଥାମିଯେ ଦିଲେନ ତିନି ତାକେ । ହାତ ଧରେ କାଠେର ଟୁଲଟାତେ ବସିଯେ ବଲଲେନ, ‘ଦାଁଡ଼ିଯେ ପାନି ଖେତେ ନେଇ । ବସେ ପାନି ଖେତେ ହୟ ।’

ରାସାଦ ଅବାକ ହୟେ ସାଲାମତ ଖାନେର ଦିକେ ତାକାଳ । ଲୋକଟାକେ ଶିକ୍ଷିତ ମନେ ହଚ୍ଛେ, ସଦିଓ ପିଯନରା ତେମନ ଶିକ୍ଷିତ ହୟ ନା । ତବୁ ତିନି ଯେ କଥାଟା ବଲଲେନ, ସେଟା ତୋ ବାବାଓ ବଲଲେନ । କଥମୋ ଦାଁଡ଼ିଯେ ପାନି ଖେତେ ଦେଖଲେ ହାତ ଧରେ ଚେଯାରେ ବସିଯେ ବଲଲେନ, ‘ବସେ ପାନି ଖେତେ ହୟ ।’

ଟୁଲେ ବସେ ପ୍ଲାସେର ସବଟୁକୁ ପାନି ଏକ ନିଃଶ୍ଵାସ ଶେଷ କରେ ଫେଲଲ ରାସାଦ । ତାଇ ଦେଖେ ସାଲାମତ ଖାନ ବଲଲେନ, ‘ଆରୋ ଖାବେ?’

ରାସାଦ ଲାଜୁକ ଗଲାଯ ବଲଲ, ‘ଜି ।’

ସାଲାମତ ଖାନ ଆରୋ ଏକ ପ୍ଲାସ ପାନି ଏନେ ଦିଲେନ ରାସାଦେର ହାତେ । ଅର୍ଧେକଟୁକୁ ଶେଷ କରେ ହାତେଇ ରେଖେ ଦିଲ ସେ ପ୍ଲାସଟା । ତାରପର ବାମ ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘କୁଲେର ପାଶେ ଓଇ ଫାଁକା ଜାୟଗାଟା କାଦେର?’

ବାମ ଦିକେ ଏକ ପଲକ ତାକିଯେ ସାଲାମତ ଖାନ ବଲଲେନ, ‘କୁଲେରଇ ।’

‘ବିରାଟ ବଡ଼ ଜାୟଗା ।’ ରାସାଦ ଜାୟଗାଟାର ଦିକେ ଭାଲୋ କରେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ଆମି ଯତ ଦୂର ଜାନି, ଓଇ ଜାୟଗାଟା କୋନୋ ଜମିଦାରେର ଛିଲ ।’

‘ଜି ।’ ସାଲାମତ ଖାନ ମାଥାଟା ଏକଟୁ ନିଚୁ କରେ ବଲଲେନ, ‘ପେଛନେର ଦିକେ ବଡ଼ ଏକଟା ଜମଳ ଆଛେ, ଓଥାନେ ଏକଟା ବାଡ଼ିଓ ଆଛେ ।’

‘ବାଡ଼ିତେ କି କେଉଁ ଏଥାନେ ଥାକେ?’

‘ଥାକବେ କୀଭାବେ, ପୁରାତନ ବାଡ଼ି, ଛେଯେ ଫେଲେଛେ ଜମଳେ । ସାପ-ବିଚୁତେ ଭରେ ଗେହେ । ମାଝେ ମାଝେ— ।’ ସାଲାମତ ଖାନ ଥେମେ ଗେଲେନ ହଠାତ୍ । ବ୍ୟାପାରଟା ଖେଯାଲ କରଲ ରାସାଦ, କିନ୍ତୁ କିଛୁ ବଲଲ ନା । ଏକଟୁ ଥେମେ ସାଲାମତ ଖାନ ଆବାର ବଲଲେନ, ‘ଜମଳେର ସାମନେ ଫାଁକା ଯେ ଜାୟଗାଟା ଆଛେ, କୁଲେର ହାତରା ବିକେଲେ ସେଥାନେ ଖେଲାଧୁଲା କରେ ।’

‘ଜାୟଗାଟା କୋନ ଜମିଦାରେର ଛିଲ ବଲତେ ପାରବେନ?’

‘ତା ବଲତେ ପାରବ ନା । ହେଡ ସ୍ୟାର ବଲତେ ପାରବେନ । ତବେ ଓଇ ଜମିଦାରେର କୋନୋ ଛେଲେ-ମେଯେ ନା ଥାକାଯ ଜାୟଗାଟା ଖାଲିହି ପଡ଼େ ଛିଲ

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

କୁଳେର ପାଶେ ହେଁଯାଇ ଏଲାକାର ସବାଇ କରେକ ବଚର ଆଗେ ଜାଯଗାଟା କୁଳେର ଜାଯଗା ବଲେ ଘୋଷଣା ଦେଇ ।’

‘ଏହି ଏଲାକାଯ ତୋ ଆର କୋନୋ ଖାଲି ଜାଯଗା ନେଇ ।’

‘ଖାଲି ଜାଯଗା ଥାକବେ କୋଥା ଥେକେ । ଆକାଶେର ସମାନ ବିଭିନ୍ନ ଉଠେ ଗେଛେ ସବ ଖାଲି ଜାଯଗାଯ । କବୁତରେର ଖୋପେର ମତୋ ସବ ବାସା-ବାଡ଼ି ତୈରି ହେଁ ଗେଛେ । ଭାଲୋ କରେ ରୋଦ-ବାତାସ କୋନୋଟାଇ ପାଓୟା ଯାଇ ନା ଏଖନ ଏଖାନେ ।’

କଲିଂ ବେଳ ବେଜେ ଉଠିଲ ହଠାତ । ସାଲାମତ ଖାନ ସୋଜା ହେଁ ଦାଁଡ଼ାଲେନ । ରାସାଦକେ ହାତ ଦିଯେ ଇଶାରା କରେ ବସତେ ବଲେ ହେଡ ସ୍ୟାରେର ରଂମେ ଚଲେ ଗେଲେନ ତିନି । ଏକଟୁ ପର ବେର ହେଁ ଏଲେନ ଦ୍ରୁତ । ରାସାଦକେ ବଲଲେନ, ‘ଭେତରେ ଯାଓ, ସ୍ୟାର ତୋମାକେ ଡାକେନ ।’

ଟୁଲ ଥେକେ ଏକେବାରେ ସୋଜା ହେଁ ଦାଁଡ଼ାଲ ରାସାଦ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ଟେର ପେଲ, ପା କାଁପା ଶୁରୁ ହେଁ ଗେଛେ ତାର । ଆଣ୍ଟେ ଆଣ୍ଟେ ଶରୀରଟାଓ କେଂପେ ଉଠିଛେ । କିଛିଟା ଅସହାୟଭାବେ ସେ ସାଲାମତ ଖାନେର ଦିକେ ତାକାଳ । ମାଥା କାତ କରେ ତିନି ଅଭ୍ୟ ଦିଲେନ ଭେତରେ ଯାଓୟାର ଜନ୍ୟ । ମୃଦୁ ପାଯେ ସୁରେ ଦାଁଡ଼ାଲ ସେ । ଦରଜାଯ ହାତ ଦେଓୟାର ଆଗେ ସେ ଆବାର ସାଲାମତ ଖାନେର ଦିକେ ତାକାଳ । ତିନି ଆଗେର ମତୋଇ ଇଶାରା କରଲେନ ମାଥା କାତ କରେ ।

ଚାର-ପାଂଚ ସେକେନ୍ଟ ସ୍ଥିର ଥେକେ ଦରଜଟା ଖୁଲେ ଫେଲିଲ ରାସାଦ । ହେଡ ସ୍ୟାରେର ରଂମେ ଅନେକଗୁଲୋ ମାନୁଷ ବସେ ଆହେନ । ସବାଇ ସୁରେ ତାକାଲେନ ତାର ଦିକେ । ରାସାଦ ସାଲାମ ଦିଯେ ବଲଲ, ‘ଭେତର ଆସତେ ପାରି, ସ୍ୟାର?’

ବଡ଼ ଟେବିଲେର ଓପାଶେ ଲମ୍ବା ଏକଟା ଚେଯାରେ ବସେ ଆସେନ ହେଡ ସ୍ୟାର । ହେଲାନ ଦିଯେ ବସେ ଛିଲେନ ତିନି । ସୋଜା ହଲେନ ଏକଟୁ । ରାସାଦେର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲେନ, ‘ଇଯେସ ।’

ରମ୍ଭର ମାର୍ଖାନେ ଗିଯେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ପଡ଼ିଲ ରାସାଦ । ଦୁ-ତିନ ସେକେନ୍ଟ ଚୁପ ଥେକେ କିଛିଟା କାଁପା କାଁପା ଗଲାଯ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର, ଆମାର ନାମ ରାସାଦ, ରାସାଦ ଇଶରାକ । ଢାକାର ହଲି ଅୟାଞ୍ଜେଲ କୁଳେର କ୍ଲାସ ଏଇଟେ ପଡ଼ି ଆମି ।’

‘ତୋମାର ରୋଲ ନୟର କତ?’ ହେଡ ସ୍ୟାର ଜିଜ୍ଞେସ କରଲେନ ।

‘ଏକ ।’

‘ଭେରି ଗୁଡ ।’ ହେଡ ସ୍ୟାର ଆରୋ ଏକଟୁ ସୋଜା ହେଁ ବସଲେନ, ‘ଆମାର ସାମନେ ଯାରା ବସେ ଆହେନ, ତାଦେର କେଉ ଏହି କୁଳେର ପରିଚାଳନା କମିଟିର ସଦସ୍ୟ ଆର କେଉ କେଉ ବିଭିନ୍ନ ସାବଜେଟ୍ରେ ଶିକ୍ଷକ । ଜରମି ଏକଟା ମିଟିଂ କରଛିଲାମ ଆମରା, ଏଖନୋ ଶେବ ହେଁନି । ତା, ତୁମି କି କୋନୋ କାଜେ ଏସେଛ ଏଖାନେ?’

‘ଜି ।’

রোল নম্বর শূন্য

‘কী কাজ, বলো?’

রাসাদ মাথাটা একটুক্ষণের নিচু করে আবার উঁচু করে বলল, ‘শুনেছি,
এই স্কুলে খুব ভালো লেখাপড়া হয়। আমি একটু জানতে চাই কীভাবে
ভালো লেখাপড়া করানো হয় এখানে।’

টেবিলের দিকে ঝুঁকে এলেন হেড স্যার, ‘কীভাবে জানতে চাও?’

‘কয়েক দিনের জন্য পড়তে চাই আমি এই স্কুলে।’

‘ক্লাস এইটেই পড়তে চাও?’

‘ঠিক কোনো নির্দিষ্ট ক্লাসে পড়তে চাই না। আমার যখন যে ক্লাসে
বসতে ইচ্ছে হবে আমি তখন সেই ক্লাসে গিয়ে বসব। স্যাররা যা পড়াবেন,
তা মনোযোগ দিয়ে শুনব।’

‘তোমার তো তাহলে কোনো রোল নম্বর থাকবে না।

‘না, আমার রোল নম্বর হবে শূন্য।’ রাসাদ একটু থেমে বলল, ‘কেউ
আমার রোল জিজ্ঞেস করলে বলব — রোল নম্বর শূন্য।’

হেড স্যারের ঠিক সামনে মোটামতো একটা লোক বসে আছেন।
কিছুটা কাত হয়ে বসে ছিলেন তিনি। সোজা হলেন। রাসাদের দিকে ঘুরে
বসে বললেন, ‘রাহাদ —।’

রাসাদ লোকটাকে থামিয়ে দিয়ে বলল, ‘স্যরি স্যার; রাহাদ না, আমার
নাম রাসাদ।’

‘রাসাদ।’ কপালটা একটু কুঁচকে লোকটা বললেন, ‘আমি এই স্কুলের
পরিচালনা কমিটির সভাপতি। আমার নাম ফাইজুল রাহিম। তুমি বললে
তোমার রোল নম্বর এক। তার মানে তুমি খুব ভালো ছাত্র। ভালো ছাত্রদের
বৃদ্ধি খুব ভালো হয়। কয়েকটা প্রশ্ন করব আমি তোমাকে, দেখি কেমন
উত্তর দিতে পারো তুমি।’

মেরুদণ্ড সোজা করে দাঁড়াল রাসাদ। পা কাঁপা শুরু হতে যাচ্ছিল,
কোনোরকমে থামাল সেটা। গলাটাও শুকিয়ে যাচ্ছে। পানি খাওয়া দরকার,
কিন্তু লজ্জা লাগছে পানি চাইতে।

ফাইজুর রাহিম সাহেব আরো একটু ঘুরে বসে বললেন, ‘তা তুমি প্রস্তুত
তো রাহাদ?’

‘স্যরি স্যার; রাহাদ না, রাসাদ।’

‘দুঃখিত, নাম ভুলে যাওয়ার একটা স্বভাব আছে আমার। তোমার নাম
হচ্ছে রাসাদ — র আকার স আকার আর দ।’

‘জি।’

‘তাহলে তুমি প্রস্তুত?’

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

‘ଜି ।’ ରାସାଦ ବୁଝିତେ ପାରିଲ ଲୋକଟା ଆସିଲେ କି ପ୍ରଶ୍ନ କରିବେଣ ତା ଖୋଜାର ଚେଷ୍ଟା କରିଛେ । ଭାଲୋ କୋନୋ ପ୍ରଶ୍ନ ଖୁବ୍ ପାରେନ ନା ତିନି । ହଠାଏ କିଛିଟା ଉତ୍ତେଜନାର ଭଙ୍ଗି ନିଯେ ବଲିଲେନ, ‘ଆଜ୍ଞା ବଲୋ ତୋ, କୋନ ଜିନିସ ଅପରିଷ୍କାର ଥାକିଲେ ସାଦା ଦେଖୋ ଯାଇ, ପରିଷ୍କାର ଥାକିଲେ କାଳୋ ଦେଖୋଇ ?’

ମୁଢ଼କି ହାସିଲ ରାସାଦ, ‘ଏଟା ତୋ ଖୁବ୍ ସହଜ ପ୍ରଶ୍ନ ହଲୋ, ସ୍ୟାର ।’

‘ସହଜ !’

‘ଶୁଭୁ ସହଜ ନା, ଖୁବ୍ ସହଜ ।’

‘ଠିକ ଆଛେ, ଖୁବ୍ ସହଜ ପ୍ରଶ୍ନଟାରଇ ଉତ୍ତର ଦାଓ ତୋ ଦେଖି ।’

‘ବ୍ୟାକବୋର୍ଡ ।’

ଚୋଥ ଦୂଟୋ ସାମାନ୍ୟ ଛୋଟ କରେ ଫାଇଜୁର ରାହିମ ସାହେବ ବଲିଲେନ, ‘ତୁମି ବଲିଲେ ଖୁବ୍ ସହଜ ପ୍ରଶ୍ନ, ଅର୍ଥତ ତୋମାର ବୟସୀ ଆରୋ ତିନିଜନକେ ଏହି ଏକଇ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଛିଲାମ ଆମି । ପାରେ ନାହିଁ । ଆମାର ଏକ ନାତି ଆଛେ, ଏହି ସ୍କୁଲେ ପଡ଼େ, ସେଇ ପାରେନି ।’ ଫାଇଜୁର ରାହିମ ସାହେବ ରାସାଦେର ଦିକେ ଭାଲୋ କରେ ତାକାଲେନ । ଆରୋ ଏକଟା ପ୍ରଶ୍ନ ଭାବିଛେ ତିନି । ହଠାଏ ବଲିଲେନ, ‘ବଲୋ ତୋ, ନିଉଟନେର ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ ଶକ୍ତିର ତତ୍ତ୍ଵ ଥିକେ ଆମରା କି ଶିଖେଛି ?’

‘ସବ ସମୟ କ୍ଲାସେ ବସେ ନା ଥିକେ ମାବେ ମାବେ ଗାହତଲାଯ ବସେ ଥାକା ଦରକାର ।’ ଚେହାରାଟା ଖୁବ୍ ଗଣ୍ଠିର କରେ ବଲଲ ରାସାଦ ।

ଚୋଥ ବଡ଼ ବଡ଼ କରେ ଫେଲେଛେନ ଫାଇଜୁର ରାହିମ ସାହେବ । ରାସାଦ ସବାର ଦିକେ ଏକ ପଲକ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର, ନିଉଟନ ଯଦି ଆପେଲ ଗାଛେର ନିଚେ ବସେ ନା ଥିକେ କ୍ଲାସେ ବସେ ଥାକିତେନ, ତାହଲେ କି ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ ଶକ୍ତିର ତତ୍ତ୍ଵ ଆବିଷ୍କାର କରିବେ ପାରିତେନ ?’

‘ତୋମାର କଥାଯ ଯୁକ୍ତି ଆଛେ ।’

‘ଥ୍ୟାଂକ ଇଉ ସ୍ୟାର ।’ ରାସାଦ ଏକଟୁ ଥେମେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର, ନିଉଟନ କିନ୍ତୁ ମାତ୍ର ତିନଟା ସୂତ୍ରେର କଥା ବଲେ ଗେଛେନ ଆମାଦେର । ତିନି ଯଦି ଏଥିନ ବେଁଚେ ଥାକିତେନ ତାହଲେ ଆରୋ ଅନେକ ସୂତ୍ରେର କଥା ବଲେ ଯେତେ ପାରିତେନ ।’

କିଛିଟା ଆଗାହ/ନିଯେ ଫାଇଜୁର ରାହିମ ସାହେବ ବଲିଲେନ, ‘ଯେମନ ?’

‘ଯେମନ ଲାଇନେର ସୂତ୍ର — ଯଥିନ ଆପନି ତାଡ଼ାତାଡ଼ି କୋଥାଓ ଯାଓଯାର ଜନ୍ୟ ଏକଟା ଲାଇନ ଛେଡେ ଅନ୍ୟ ଲାଇନେ ଦାଁଡାବେନ, ତଥିନ ଆପନାର ଛେଡେ ଆସା ଲାଇନଟା ଆପନି ପରେ ଯେ ଲାଇନେ ଦାଁଡିଯେଛେନ ତାର ଚେଯେ ଦ୍ରୁତ ଏଗୋତେ ଥାକିବେ । ଟେଲିଫୋନେର ସୂତ୍ର — ଯଥିନ ଆପନି କୋନୋ ରଂ ନାସ୍ବାରେ ଫୋନ କରିବେଣ ତଥିନ କୋନୋ ଏନଗେଜଡ ଟୋନ ଶୁଣିତେ ପାବେନ ନା । କାଜେର ସୂତ୍ର — କାଜ କରିବେ କରିବେ ଯଥିନ ଦୁଇ ହାତ ଏକଦମ କାଲିବୁଲିତେ ଭରେ ଯାବେ, ଠିକ ତଥିନଇ ନାକେର ଡଗାଟା ଚାଲିକାତେ ଥାକିବେ ଆପନାର । ବାଥରମ୍

রোল নম্বর শূন্য

সূত্র—বাথরুমের দুটো সূত্র দিতে পারতেন। ১ম সূত্র পানি ঢেলে সারা শরীর এবং চুল একদম ভিজিয়ে ফেলার পরপরই ফোনটা বেজে উঠবে। ২য় সূত্রটা হচ্ছে ‘সারা শরীরের সাবান মাখার পর কিংবা চুলে শ্যাম্পু মাখার পরপরই ট্যাপের পানি বন্ধ হয়ে যাবে।’ রাসাদ থেমে ফাইজুর রাহিমের দিকে তাকাল, ‘আরো বলব স্যার?’

‘বলো, শুনতে খুব মজা লাগছে।’

‘মজা হলেও ব্যাপারটা তো সত্য।’

‘একদম সত্য।’

‘চুলকানির সূত্র—শরীরের সেই স্থানের চুলকানি সব সময় বেশি তীব্র হয়, যে স্থানে হাত পৌছানো বেশ কঠিন। কেনাকাটার সূত্র—দোকান থেকে কোনো কিছু কিনে খুশিমনে ফিরতে গেলে দেখবেন অন্য একটা দোকানে একই জিনিস আরো কম দামে বিক্রি হচ্ছে। খুঁজে পাওয়ার সূত্র—শপিং শেষে বাসায় যাওয়ার পথে যে চকোলেটটা আপনি খাবেন বলে ভাববেন, সেটাই বাজারের ব্যাগের সবচেয়ে নিচে থাকবে। টিভির সূত্র—সারা দিনের কাজ শেষে যখন আরাম করে একটু টিভি দেখার জন্য বসবেন তখন সব চ্যানেল বেছে বেছে সবচেয়ে জঘন্য আর বিরক্তিকর অনুষ্ঠানগুলো প্রচার করবে। চুল আঁচড়ানোর সূত্র—যেদিন খুব যত্ন করে, সময় নিয়ে চুল আঁচড়ে বাইরে বেরবেন, সেদিনই দমকা বাতাস বহিবে; না হয় হঠাৎ নামা বৃষ্টি আপনাকে ভিজিয়ে দেবে।’ রাসাদ থেমে গেল আবার।

‘তোমার বলা শেষ?’ হেড স্যার মুখটা হাসি হাসি করে বললেন।

‘না স্যার, আরো কয়েকটা আছে।’

‘বলো, শুনতে বেশ ভালো লাগছে।’

‘দরকারের সূত্র—বছরের পর বছর পড়ে আছে বলে কোনো জিনিস ফেলে দিলে দেখবেন ঠিক পরের সপ্তাহেই জিনিসটা আপনার দরকার হচ্ছে। ডাক্তারের কাছে যাওয়ার সূত্র—শরীর খারাপ লাগার সাথে সাথে ডাক্তারের কাছে যান, চেম্বারে পৌছার সাথে সাথে ডাক্তার দেখানোর আগেই শরীরটা ভালো হয়ে যাবে। কিন্তু না গিয়ে ঘরে বসে থাকুন, কিছুতেই শরীর ভালো হবে না আপনার।’

‘তোমার আসলেই অনেক বুদ্ধি।’ ফাইজুর রাহিম সাহেব ভালো করে রাসাদের দিকে তাকালেন, ‘আচ্ছা, একটা বুদ্ধি দাও তো দেখি।’

‘জি, বলুন।’

‘স্কুলের ফান্ড কালেক্ষ্ট করার জন্য আমরা একটা অনুষ্ঠান করতে যাচ্ছি কয়েক দিন পর। সেই অনুষ্ঠানের মাধ্যমে আমরা কীভাবে সবচেয়ে বেশি

ଫାନ୍ଡ କାଲେଟ୍ କରତେ ପାରିବ?’ ଫାଇଜୁର ରାହିମ ସାହେବ ଆଗ୍ରହ ନିଯେ ତାକାଲେନ ରାସାଦେର ଦିକେ ।

‘ଅନୁଷ୍ଠାନେର ପ୍ରବେଶ ମୂଲ୍ୟ ଫି କରେ ଦିତେ ହବେ ।’

‘ମାନେ!’ ଫାଇଜୁର ରାହିମ ସାହେବ ଝଟ କରେ ମାଥା ସେଙ୍ଗା କରଲେନ, ‘ପ୍ରବେଶ ମୂଲ୍ୟ ଫି ହଲେ ଫାନ୍ଡ କାଲେଟ୍ ହବେ କୀଭାବେ! ’

‘ପ୍ରବେଶ ମୂଲ୍ୟ ଫି ହଲେ ଅନେକ ମାନୁଷ ଅନୁଷ୍ଠାନେ ଆସିବେ । ସବାଇ ଯଥନ ହଲ ରହିମ ଢୁକବେ ତଥନ ଦରଜାଟା ବନ୍ଧ କରେ ଦେବ ଆମରା । ଅନୁଷ୍ଠାନ ଶେଷେ ସବାଇ ଯଥନ ଯାର ଯାର ବାସାୟ ଯେତେ ଚାଇବେ, ତଥନ ବଳା ହବେ — ଏଥାନେ ଥେକେ ବେର ହେଁଯାର ମୂଲ୍ୟ ଏକ ଶ’ ଟାକା । ସବାଇ ବାସାୟ ଯେତେ ଚାଇବେ, ବନ୍ଧ ଘରେ କେଉ ଥାକତେ ଚାଇବେ ନା । କେଉ ଆର ତଥନ ଏକ ଶ’ ଟାକା ଦିତେ ମନ ଖାରାପ କରିବେ ନା ।’ ଚକଚକ କରଛେ ରାସାଦେର ଚୋଥ ଦୁଟୋ ।

‘ଏଟା ତୋ ଦୁଷ୍ଟ ବୁଦ୍ଧି ହଲୋ! ’ ଫାଇଜୁର ରାହିମ ସାହେବ ଶବ୍ଦ କରେ ହାସିତେ ହାସିତେ ବଲଲେନ ।

‘ସ୍ୟାର, ପ୍ରତିଟା ବୁଦ୍ଧିତେଇ କିଛୁ ନା କିଛୁ ଦୁଷ୍ଟମି ଥାକେ ।’ ବେଶ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ନିଯେ ବଲଲ ରାସାଦ ।

‘ତୁମି ଆରେକଟା ବୁଦ୍ଧିର କଥା ବଲୋ ତୋ — ମୃତ୍ୟୁର ପର ସବାଇ ଚାଯ ଅନ୍ତତ କିଛୁ ମାନୁଷ ତାକେ ମନେ ରାଖୁକ । ଏଟା କୀଭାବେ ସମ୍ଭବ? ’ ଫାଇଜୁର ରାହିମ ସାହେବ ଆଗେର ମତୋଇ ଆଗ୍ରହ ନିଯେ ତାକାଲେନ ରାସାଦେର ଦିକେ ।

‘ସ୍ୟାର — ।’ କପାଳେ ଘାମ ଜମେ ଉଠିଛେ ଆବାର ରାସାଦେର । ସେଣ୍ଟଲୋ ବଡ଼ ହେଁଯାର ଆଗେଇ ହାତ ଦିଯେ ମୁହଁତେ ମୁହଁତେ ମେ ବଲଲ, ‘ମୃତ୍ୟୁର ପର — ଏହି କଥାଟା ଆସଲେ ଠିକ ନା । କଥାଟା ହବେ ଜୀବନେର ପର । ଜୀବନେର ପର ଆସେ ମୃତ୍ୟୁ, ମୃତ୍ୟୁର ପର ସବ କିଛୁ ସୀମାହିନୀ ।’

‘ଭେରି ଶୁଣ । ଖୁବ ସୁନ୍ଦର କଥା । କିନ୍ତୁ ଆମାର କେନ ଯେନ ମନେ ହଚ୍ଛେ କଥାଟା ତୋମାର ନା । ତୋମାର ବୟସ କମ, ଏ ଧରନେର କଥା ତୋମାର ମାଥାଯ ଆସାର କଥା ନା ।’ ହେଡ ସ୍ୟାର ବଲଲେନ ।

‘ଆପଣି ଠିକ ବଲେଛେନ ସ୍ୟାର ।’ ରାସାଦ କିଛୁଟା ଉଂଫୁଲ୍ଲ ହୟେ ବଲଲ, ‘ଆମାର ବାବାର କାହେ ଶୁଣେଛି କଥାଟା । ବାବା ମାରେ ମାରେଇ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର କଥା ବଲେନ । ମନ ଭରେ ଯାଯ ଆମାଦେର ।’

ଫାଇଜୁର ରାହିମ ସାହେବ ଶବ୍ଦ କରେ ଏକଟା ନିଃଶ୍ଵାସ ଛେଡ଼େ ବଲଲେନ, ‘ତାହଲେ ତୋମାର କଥା ଅନୁଯାୟୀଇ ବଲୋ — ଜୀବନେର ପର ମାନୁଷେର ମାରେ କୀଭାବେ ନିଜେକେ ମନେ ରାଖାନୋ ଯାଯ ।’

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

‘ଏଟାଓ ଖୁବ ସହଜ ସ୍ୟାର । ଯୃତ୍ୟର କିଛିଦିନ ଆଗେ ଯତ ବେଶି ସମ୍ଭବ ମାନୁଷେର କାହିଁ ଥେକେ ଟାକା ଧାର ନିନ । ଦେଖିବେନ, ଆପନାକେ ସବାଇ ମନେ ରାଖଚେ, ଅନେକ ଦିନ ମନେ ରାଖଚେ ।’

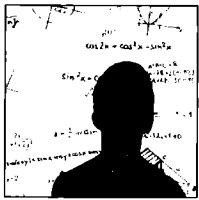
‘ଏଟା କେମନ ବୁଦ୍ଧି ହଲୋ !’

‘ଦୁଷ୍ଟ ବୁଦ୍ଧି ।’ ରାସାଦ ମାଥା ଚାଲକାତେ ଚାଲକାତେ ବଲଲ, ‘ଓହି ଯେ ବଲଲାମ ନା ସ୍ୟାର, ସବ ବୁଦ୍ଧିର ମାଝେଇ କିଛିଟା ଦୁଷ୍ଟମି ଥାକେ ।’

‘ତୁମି କମଦିନ ଏହି କୁଳେ ପଡ଼ତେ ଚାଛ, ଭାଲୋ । କିନ୍ତୁ ବଡ଼ ଧରନେର ଦୁଷ୍ଟମି କରେ କୋନୋ କ୍ଷତି କରବେ ନା ତୋ ଆମାଦେର !’ ହେଡ ସ୍ୟାର ଚେଯାରଟୀ ଆରୋ ଏକଟୁ ପେଛନେ ଠେଲେ ବଲଲେନ, ‘ତୋମାକେ ବିଶ୍ୱାସ କରବ କୀଭାବେ ଆମରା !’

‘ବିଶ୍ୱାସ ଆସଲେ ଅନ୍ୟ ରକମ ଜିନିସ ସ୍ୟାର ।’ ରାସାଦ ମାଥା ଚାଲକାତେଇ ଚାଲକାତେଇ ବଲଲ, ‘ବିଶ୍ୱାସେର ଇଂରେଜି ହଚେ Believe । ଏହି Believe-ଏର ମାଝେଇ କିନ୍ତୁ lie ଲାଇ ଲୁକିଯେ ଆଛେ, ଯାର ମାନେ ମିଥ୍ୟା ।’

ସବାଇ ଅବାକ ହୟେ ତାକିଯେ ଆଛେନ ରାସାଦେର ଦିକେ । ଆବାର ଘାମତେ ଶୁରୁ କରେଛେ ସେ । ଏତକ୍ଷଣ ସେ ଯା ବଲେଛେ, ତାର ସବଗୁଲୋଇ ମିଥ୍ୟା ବଲେଛେ ସେ । ଦୁର୍ଦ୍ଵାରା ଏକଟୀ କାଜ କରତେ ସେ ଏହି କୁଳେ ଏସେଛେ । ଆପାତତ କାଉକେ ବଲା ଯାବେ ନା ସେଟା । ଖୁବ ଗୋପନଭାବେ କାଜଟୀ କରତେ ହବେ ତାର । କେଉଁ ଟେର ପେଲେ ସର୍ବନାଶ ହୟେ ଯାବେ କୁଳେର, କୁଳେର ସବ ଛାତ୍ରେ !

সাদা ছোট কাগজটাতে নামগুলো লিখে রাসাদকে দিল সাতিল। ল্যাপটপের স্ক্রিনে চোখ রেখেই হাত বাড়াল রাসাদ। বিছানায় উপুড় হয়ে শুয়ে ইন্টারনেটে কী যেন খুঁজছিল সে। কাগজটা হাতে নিয়ে রেখে দিল পাশে। বেশ কিছুক্ষণ পর ল্যাপটপ থেকে চোখ সরিয়ে সাতিলের দিকে তাকিয়ে বলল, ‘মজার কিছু জিনিস খুঁজছিলাম ইন্টারনেটে।’

‘পেয়েছ?’

‘হ্যাঁ, অনেকগুলো পেয়েছি।’ পাশ থেকে ছেট্ট কাগজটা হাতে নিয়ে সেটার দিকে তাকাল রাসাদ, ‘এই পাঁচজন?’

‘হ্যাঁ, এই পাঁচজন।’

নামগুলোর দিকে অনেকক্ষণ তাকিয়ে রইল রাসাদ। পাশে বসা সাতিল বেশ উত্তেজনা নিয়ে বলল, ‘কিছু একটা করতে পারবে তো মামা?’

সাতিলের দিকে ঘুরে বসল রাসাদ। কিছুটা গভীর চোখে ওর দিকে তাকিয়ে বলল, ‘তোর কী মনে হয়?’

বাট করে দু'হাত দিয়ে রাসাদের একটা হাত চেপে ধরল সাতিল, ‘ছোট মামা, তুমি অবশ্যই পারবে। তুমি ছাড়া এ কাজ কেউ পারবে না, কোনো দিন পারবে না।’

‘কী রে, তোর চোখ তো বঙ্গোপসাগর হয়ে যাচ্ছে! টলটল করছে! গড়িয়ে পড়বে এখনই।’ রাসাদ কিছুটা হেসে বলল, ‘আচ্ছা, এমনি এমনি কাঁদছিস কেন তুই বল তো।’

‘কষ্টে।’

সাতিলের মাথার চুলগুলো এলোমেলো করে দিয়ে রাসাদ বলল, ‘তাই তো অনেক কাজ বাদ দিয়ে, অনেক পরিকল্পনা বাতিল করে, লেখাপড়া কম্পিউট না করে, তোর কথামতো এখানে এসেছি। প্রথমে তো ভেবেছিলাম কী না কী কঠিন কাজ, কী ব্যামেলা।’

‘ତୋମାକେ ଯା ଯା ବଲା ହସେହେ ସେଗୁଲୋ କଠିନ କାଜ ନା !’

‘ମୋଟେଇ ନା ।’ ରାସାଦ ଚୋଖ ଦୁଟୀତେ ଦୁଷ୍ଟମି ଏନେ ବଲଲ, ‘ତବେ ବୁଦ୍ଧିର କାଜ । ପ୍ରଚୁର ବୁଦ୍ଧି ଥାଟାତେ ହବେ ଏଥାନେ ।’

‘ଆମି ଜାନି ମାମା । ସେଇ ବୁଦ୍ଧିଓ ତୋମାର ଆଛେ ।’

‘ତୁଇ ସତି ଜାନିସ ?’

‘ଏକ ଶିତେ ଏକ ଶ’ ଦଶ ପାର୍ସେନ୍ଟ ଜାନି ।’

‘ଆମାଦେର କୁଳେ ତୋ ସାମାର ଭ୍ୟାକେଶନ ଶୁରୁ ହସେ ଗେଛେ ତିନ ଦିନ ଆଗେ ଥେକେ । ତୋଦେର କୁଳେ କବେ ଥେକେ ଶୁରୁ ?’ ସାତିଲକେ ଜିଙ୍ଗେସ କରଲ ରାସାଦ ।

‘ଗତ ଦୁ’ବହର କୁଳେର ରେଜାଲ୍ଟ ଏକଟୁ ଖାରାପ ହୋଯାଯ ଅନେକ ଛୁଟି ବନ୍ଧ କରେ ଦିଯେଛେନ ହେଡ ସ୍ୟାର । ଖୁବ ଟାଇଟେର ମଧ୍ୟେ ଚଲଛେ କୁଳ । ଲେଖାପଡ଼ାର ଏକଟୁ ଫାଁକି ଦେଖଲେଇ ହେଡ ସ୍ୟାର ଏକେବାରେ ଆଣୁନ ହସେ ଯାନ ।’ ସାତିଲ ଏକଟୁ ଥେମେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାରରାଓ ରେହାଇ ପାଛେନ ନା । ଚାର-ପାଚ ଦିନ ଆଗେ ଆମାଦେର ଇଂରେଜିର ସ୍ୟାରକେ ପ୍ରାୟ ଚାକରିଚୁବ୍ଦ କରେଛିଲେନ ହେଡ ସ୍ୟାର । କ୍ଲାସ ନାଇନେ ପଡ଼ାତେ ଗିଯେ କୀ ନାକି ଏକଟା ଭୁଲ କରେଛିଲେନ ସ୍ୟାର ।’

‘ତୁଇ ତୋ କ୍ଲାସ ସିଙ୍ଗେ ।’

‘ଜି ମାମା ।’

‘ସାମାର ଭ୍ୟାକେଶନ ଚଲଲେଓ ଅନେକ ପଡ଼ା ଶେଷ କରତେ ହବେ ଆମାର । କିଛୁ ଶେଷ କରେଛି, କିଛୁ ବାକି ଆଛେ । ଜେଏସିତେ ଭାଲୋ କରତେ ନା ପାରଲେ ଖୁବ ମୁଶକିଲ ହସେ ଯାବେ ।’

‘ତୁମି ତୋ ସବ ସମୟ ଭାଲୋ କରୋ କ୍ଲାସେ ।’

‘ତା କରି ।’

‘ଜେଏସିତେଓ ଭାଲୋ କରବେ ତୁମି ।’

ରାସାଦ ଏକଟୁ ଚୁପ ଥେକେ ମୋଜା ହସେ ବସଲ । ହାତେର କାଗଜଟାର ଦିକେ ଆରୋ ଏକବାର ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ଫିଜେ ଆମେର ଜୁସ ଆଛେ ନା, ଏକଟୁ ନିଯେ ଆଯ ତୋ । ଥେତେ ଥେତେ ପରେର କାଜଗୁଲୋ ସେରେ ଫେଲି ।’

ଫିଜ ଥେକେ ଦୃଢ଼ ଏକ ଗ୍ଲାସ ଜୁସ ଏନେ ସାତିଲ ରାସାଦେର ହାତେ ଦିଲ । ରାସାଦ ଗ୍ଲାସଟୋ ହାତେ ନିଯେ ବଲଲ, ‘ତୁଇ ଖାବି ନା ।’

‘ଆମାର ମୁଡ ନେଇ ମାମା । ଟେନଶନେ କୋନୋ କିଛୁ ଥେତେ ଇଚ୍ଛେ କରଛେ ନା ।’

‘ଟେନଶନେର କୀ ହଲୋ !’

‘ମାମା — ।’ ଚୋଖ ଆବାର ଛଲଛଲ କରେ ଫେଲଲ ସାତିଲ, ‘ଜିନିସଟୀ ରକ୍ଷା କରତେ ନା ପାରଲେ ଅନେକ କ୍ଷତି ହସେ ଯାବେ ଆମାଦେର । ଶୁଦ୍ଧ ଆମାଦେର ନା,

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ଆଶପାଶେର ସବ ଛେଲେ-ମେଯେଦେର । ତାହାଡ଼ା ନତୁନ ଏକଟା କ୍ରିକେଟ ଟିମ କରେଛି ଆମରା । ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ର୍ୟାକଟିସ କରା ଦରକାର ଆମାଦେର । ସଦି ଠିକମତୋ — ।'

ସାତିଲେର ଆମ୍ବୁ ଚୁକଲେନ ଝମେ । ହାତେ ଏକଟା ଟ୍ରେ । ଓଦେର ସାମନେ ରେଖେ ବଲଲେନ, ‘କାଳ ଥେକେ ଦେଖଛି ସାରାକ୍ଷଣ ଫିସଫିସ କରେ କଥା ବଲଛିସ ତୋରା । କୀ ହେଁବେ ବଲ ତୋ!’

ଟ୍ରେ ଥେକେ ନୁଡଲସେର ଏକଟା ବାଟି ହାତେ ନିଯେ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘ବଲତେ ପାରୋ ଜାଟିଲ ଏକଟା ସମସ୍ୟାୟ ପଡ଼େଛେ ଓରା । ଠିକ ପଡ଼େନି, ପଡ଼ିତେ ଯାଚେ । ଶୁଧୁ ଓରା ନା, ଏଲାକାର ସବ ଛେଲେ-ମେଯେଇ ସମସ୍ୟାୟ ପଡ଼ିବେ ।’

‘ସମସ୍ୟଟା କୀ?’

ମୁଖେ ନୁଡଲସ ଦିଯେ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘ଆପାତତ ବଲା ଯାବେ ନା ଆପୁ ।’

‘ନିଶ୍ଚୟ କଠିନ କୋନୋ ସମସ୍ୟା! ନା ହଲେ ବଲା ନେଇ କଓଯା ନେଇ ହଠାତ୍ ଏଥାନେ ଆସିସ ତୁଇ! ଆର ସମସ୍ୟଟା ସାତିଲେର କିଂବା ସାତିଲଦେର ବଲେଇ ତୋର ଏତ ଆଗ୍ରହ । ଆମାର ବା ତୋର ଦୁଲାଭାଇଯେର କୋନୋ ସମସ୍ୟା ଶୁଣିଲେ ତୁଇ କାନେଇ ତୁଳତିସ ନା ।’

‘ତା ଠିକ ।’ ହାତ ଦିଯେ ସାତିଲକେ କାହେ ଟାନଲ ରାସାଦ । କିଛିଟା ଠେସେ ଧରଲ ନିଜେର ଶରୀରେ ସଙ୍ଗେ । ସାତିଲେର ଆମ୍ବୁ ଟ୍ରେଟା ରେଖେଇ ଚଲେ ଗେଲେନ ଆବାର ।

ନୁଡଲସ ଶେଷ କରେ ଜୁସେର ପ୍ଲାସେ ଚୁମକ ଦିଯେ ହାତେର କାଗଜଟାର ଦିକେ ତାକାଳ ରାସାଦ, ‘ତୁଇ ଏଥାନେ ପାଁଚଟା ନାମ ଲିଖେଛିସ । ତାର ପ୍ରଥମ ନାମଟା ହଚ୍ଛେ ସାଦମାନ । ଏଇ ସାଦମାନ ସମ୍ବନ୍ଧେ ତୁଇ ଯା ଯା ଜାନିସ, ତାର ସବଞ୍ଗଲୋ ବଲ ଆମାକେ । ତାରପର ଅନ୍ୟ ଚାରଜନ ସମ୍ବନ୍ଧେ ବଲବି ।’

ଦୁ’ହାତ ଦୁ’ଦିକେ ଛାଡ଼ିଯେ ଖାଟେ ବସେଛିଲ ସାତିଲ । ଦ୍ରାତ ଖାଟ ଥେକେ ନାମଲ ମେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘ଖାଟ ଥେକେ ନାମଲ କେନ ତୁଇ?’

‘ଖାଟେ ବସେ ସବ କିଛୁ ଭାଲୋ କରେ ବଲତେ ପାରବ ନା ଆମି । ମେରୋତେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ବଲି ।’ ଭାଷଣ ଦେଓଯାର ମତୋ ମୋଜା ହେଁ ଦାଁଡ଼ାଲ ସାତିଲ ମେରୋତେ ।

‘ଓକେ ।’ ପ୍ଲାସେ ଆରେକବାର ଚୁମକ ଦିଲ ରାସାଦ, ‘ତୋର ଯେଭାବେ ବଲତେ ଭାଲୋ ଲାଗେ, ବଲ ।’

ସାତିଲ କିଛୁ ଏକଟା ବଲତେ ନିଯେଇ ଥେମେ ଗେଲ । ତୋତଲାତେ ଶୁରୁ କରଲ କିଛିଟା । ରାସାଦ କପାଳ କୁଁଚିକିଯେ ବଲଲ, ‘ତୋତଲାଛିସ କେନ?’

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ମାଥା ନିଚୁ କରେ ଫେଲଲ ସାତିଲ, ‘ସ୍ୟାରି ।’ ତାରପର ମାଥା ଆବାର ଉଠୁ କରେ ବଲଲ, ‘ସାଦମାନ ଭାଇୟାର ପୁରୋ ନାମ ହଛେ ସାଦମାନ ସାକିବ । କ୍ଲାସ ଏଇଟେ ପଡ଼େନ ତିନି । ରୋଲ ନୟର ତିନି ।’

‘ଏଟୁକୁଇ !’

‘ଆର କୀ ବଲବ ?’

‘ଆର କିଛୁ ଜାନିସ ନା ଓର ସମ୍ବନ୍ଧେ ?’

‘ଜାନି ତୋ ।’ ସାତିଲ ମାଥା ଚାଲକାତେ ଚାଲକାତେ ବଲଲ, ‘କିନ୍ତୁ ଏ ଯୁହୁର୍ତ୍ତ ମନେ ଆସଛେ ନା କିଛୁ ।’ ସାତିଲ ହଠାତ୍ କିଛୁଟା ଉତେଜନା ନିଯେ ବଲଲ, ‘ମାମା, ତୁମି ବରଂ ପ୍ରଶ୍ନ କରୋ, ଆମି ତାର ଉତ୍ତର ଦିଚିଛି ।’

‘ଛେଲେଟା ଦେଖତେ କେମନ ?’ ସାତିଲକେ ଜିଜ୍ଞେସ କରଲ ରାସାଦ ।

‘ଭାଲୁକେର ମତୋ ।’

‘କୀ !’ କିଛୁଟା ଶବ୍ଦ କରେ ବଲଲ ରାସାଦ ।

‘ବଲଲାମ ତୋ ଭାଲୁକେର ମତୋ । ଓର ମାଥାର ଚଳ ଭୀଷଣ କୋକଡ଼ାନୋ ଆର ଘନ । କିଛୁଟା ଲମ୍ବା ବଲେଓ କ୍ଷୁଲେର ସବାଇ ଓକେ ଭାଲୁକ ବଲେ ଡାକେ । ଏତେ ଅବଶ୍ୟ ସାଦମାନ ଭାଇୟା କିଛୁ ମନେ କରେନ ନା । ବରଂ ଖୁଶିଇ ହନ । ହାସି ହାସି ମୁଖେଇ ସବାର କଥାର ଉତ୍ତର ଦେନ ।’

‘ଓର ଚୋଥେ କୀ ଚଶମା ଆଛେ ?’

‘ନା ।’ ସାତିଲ ଏକଟୁ ଭେବେ ବଲଲ, ‘ତବେ ଫାରାବ ଭାଇୟାର ଚୋଥେ ଚଶମା ଆଛେ । ଖୁବ ପାଓଯାର ଓୟାଲା ଚଶ — — ।’

‘ତୋକେ ତୋ ଫାରାବେର କଥା ଜିଜ୍ଞେସ କରିନି ।’ ସାତିଲକେ ଥାମିଯେ ଦିଯେ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘ସାଦମାନେର ଏକଟା ଶଖେର କଥା ବଲ ?’

‘ମ୍ୟାଜିକ ଖୁବ ଭାଲୋବାସେନ ସାଦମାନ ଭାଇୟା । ତାର ବାସାୟ ମ୍ୟାଜିକ ଦେଖାନୋର ଅନେକ ଜିନିସପତ୍ର ଆଛେ ।’

‘ତାଇ !’

‘ସାଦମାନ ଭାଇୟା ଭାଲୋ ଏକଜନ ମାନୁଷ ଓ ।’

‘କୀ କରେ ବୁଝାଲି ସାଦମାନ ଏକଜନ ଭାଲୋ ମାନୁଷ ?’

‘ସାଦମାନ ଭାଇୟା ପ୍ରତିଦିନ କ୍ଷୁଲେ ଯେ ଟିଫିନ ନିଯେ ଆସେନ, ତା ତିନି ଏକା ଖାନ୍ ନା । କାରୋ ନା କାରୋ ସଙ୍ଗେ ଭାଗ କରେ ଖାନ ତିନି । ବିଶେଷ କରେ ଓନାର କ୍ଲାସେ ଏକଜନ ଛାତ୍ର ଆଛେନ, ଶଫିକ ଭାଇୟା ନାମ । ବେଶ ଗରିବ ତିନି । ଟିଫିନ

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ଆନତେ ପାରେନ ନା କୁଳେ । ଚିଫିନ ଖାଓୟାର ସମୟ ଶଫିକ ଭାଇୟାକେ ସଙ୍ଗେ କରେ ଥାନ ତିନି ।' ଦୁଃଖୀ ଦୁଃଖୀ ଗଲାଯ ବଲଲ ସାତିଲ ।

'ଏହି କୁଳେ ତୋ ଅନେକ ଟାକା ବେତନ । ଶଫିକ ଗରିବ ହଲେ ବେତନ ଦେଇ କିମ୍ବାବେ?' ରାସାଦ ଖୁବ ଆଘର ନିଯେ ଜିଜ୍ଞେସ କରଲ ।

'ଆମାଦେର କୁଳେ ପ୍ରତି କ୍ଲାସେ ପାଂଚଜନ ମେଧାବୀ ଛେଲେକେ ଫ୍ରି ପଡ଼ାନେ ହ୍ୟ ।'

'ଶଫିକ କି ଖୁବ ଭାଲୋ ଛାତ୍ର ?'

'ଖୁବ ଭାଲୋ ଛାତ୍ର । ଓନାର ରୋଲ ନମ୍ବର ଦୁଇ ।' ସାତିଲ କିଚୁଟା ଉଂସାହି ହେଁ ବଲଲ, 'ସାଦମାନ ଭାଇୟାର ଆରୋ ଏକଟା ଭାଲୋ ଅଭ୍ୟାସ କି ଜାନୋ—ଆମାଦେର କୁଳେ ଯେ ଗରିବ ଛାତ୍ରଙ୍ଗଲେ ପଡ଼େ ଉଣି ମାଝେ ମାଝେଇ ତାଦେର କଲମ, ଖାତା ଗିଫଟ କରେନ । ବ୍ୟାପାରଟା ଦେଖିଲେ କୀ ଯେ ଭାଲୋ ଲାଗେ ଆମାର !'

'ଭାଲୋଗାର ମତୋଇ ତୋ ବ୍ୟାପାର ।'

'ସାଦମାନ ଭାଇୟାର ଏକଟା ଲ୍ୟାପଟପ ଆଛେ । ଶୁନେଛି, ସେଟା ନାକି ପ୍ରତ୍ୟେକଟା ଗରିବ ଛାତ୍ରକେ ଏକ ସଞ୍ଚାହେର ଜନ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରତେ ଦେବେନ ।'

'ସାଦମାନେର କଥା ଶୁନେ ଭାଲୋ ଲାଗିଲ ।' ନାମ ଲେଖା ହାତେର କାଗଜଟାର ଦିକେ ତାକାଲ ରାସାଦ, 'ଦ୍ୱିତୀୟ ଯେ ନାମଟି ଲିଖେଛିସ ସେଟା ହଲୋ ଟମାସ ।' କାଗଜଟା ଥେକେ ଚୋଖ ସରିଯେ ସାତିଲେର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, 'ପୁରୋ ନାମ ଟମାସ ଆଲଭା ଏଡିସନ ନାକି ଓର । ଓଇ ଯେ ବିଖ୍ୟାତ ଏକଜନ ବିଜ୍ଞାନୀ ଛିଲେନ ନା ! ବୈଦ୍ୟୁତିକ ବାଲ୍ବ ଆବିଷ୍କାର କରେଛେ ।'

'ନା । ଓର ପୁରୋ ନାମ ଟମାସ ମରିବନ । ସବାଇ ତାକେ ଡାକେ ଟମଟମ ବଲେ ।'

'କେନ ?'

'ଘୋଡ଼ାର ଗାଡ଼ିକେ ତୋ ଟମଟମ ଗାଡ଼ି ବଲେ । ସବ ଗାଡ଼ିର ବ୍ରେକ ଆଛେ, କିନ୍ତୁ ଟମଟମେର କୋନୋ ବ୍ରେକ ନେଇ । ଟମାସେରେ କୋନୋ ବ୍ରେକ ନେଇ । ଆମାଦେର କୁଳେ ଯେ କ୍ରିକେଟ ଟିମ ଆଛେ, ସେଟାର କ୍ୟାପଟେନ ଓ । ଏତ ଜୋରେ ବୋଲିଂ କରେ—ବଲ ଛୋଡ଼ାର ପର ବ୍ରେକ ଛାଡ଼ା ଗାଡ଼ିର ମତୋ ଛୁଟିତେ ଥାକେ ସେଟା ସ୍ଟାମ୍ପେର ଦିକେ । ବ୍ୟାଟୁସମ୍ବାନ ହିସେବେଓ ଅସାଧାରଣ । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତିନବାର ଆମାଦେର କୁଳ-ଟିମକେ ଚ୍ୟାମ୍ପିଯନ କରେଛେ ତିନି । ଫୁଟବଲ୍‌ଓ ଭାଲୋ ଖେଳ ଓ । ହେଡ ଦିଯେ ଯା ଗୋଲ କରେ !'

'ଖୁବଇ ଭାଲୋ କଥା ।'

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

‘ଓର ଏই ଗୁଣେର ଜନ୍ୟ କୁଲେ ଓର ବେତନ ଅର୍ଧେକ । ଯେଥାନେ ଆମରା ବେତନ ଦେଇ ସାତ ଶ’ ଟାକା, ଓର ସାଡ଼େ ତିନ ଶ’ ଟାକା । ଆମାଦେର ହେଡ ସ୍ୟାରଇ ଏଟା କରେଛେନ । ଅବଶ୍ୟ ମାଥାଯ ବୁଦ୍ଧି ଏକଟୁ କମ ।’

‘ବୁଦ୍ଧି କମ କୀ କରେ ବୁବାଲି?’

‘ଅଞ୍ଚ ଏକଦମ ପାରେନ ନା । କୋନୋରକମେ ପାସ କରେନ ପରୀକ୍ଷାୟ । ସବାଇ ବଲେ, ହେଡ ଦିଯେ ଗୋଲ କରତେ କରତେ ନାକି ମାଥାଯ ବୁଦ୍ଧି କମେ ଗେଛେ ଓନାର ।’

‘କୋନ କ୍ଲାସେ ପଡ଼େ ଟମାସ?’

‘କ୍ଲାସ ସେଭେନେ ।’

‘ତିନ ନମ୍ବର ନାମଟା ହଲୋ ଜହିର ।’ ରାସାଦ କାଗଜଟାର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ପୁରୋ ନାମ ନିଶ୍ଚଯ ଜହିର ଆବାସ?’

‘ଏକଦମ ଠିକ ବଲେଛ ମାମା! ସାତିଲ ବେଶ ଉତ୍ଥଫୁଲ ହୟେ ବଲଲ, ‘ପୁରୋ ନାମ ତୁମି ଜାନଲେ କୀ କରେ?’

‘ଜହିର ନାମଟା ଦେଖେଇ ମନେ ହଲୋ ପରେର ଅଂଶୁଟୁକୁ ଆବାସ ହବେ ।’

‘ଆମାଦେର ବାସାର ଏକ ବାସା ପରେଇ ତାଦେର ବାସା । ସବାଇ ବଲେ, କୁଲେର ସବଚେଯେ ଟ୍ୟାଲେନ୍ଟ ଛେଲେ ନାକି ତିନି । କ୍ଲାସ ଏଇଟେର ସବ ଛାତ୍ରେର ମାଥାଯ ଯତ୍କୁ ନା ବୁଦ୍ଧି ଆଛେ, ତାର ଚେଯେ ବେଶ ବୁଦ୍ଧି ଆଛେ ଜହିର ଭାଇୟାର ଏକାର ମାଥାତେଇ ।’

‘ଜହିରର କଯେକଟା ବୁଦ୍ଧିର ନମୁନା ଦେ ତୋ ।’

‘କଯେକ ମାସ ଆଗେ ଏକ ରାତେ କୁଲେର ନାରକେଳ ଗାଛ ଥେକେ ବେଶ କଯେକଟା ନାରକେଳ ଚୁରି ହୟେ ଯାଯ । ହେଡ ସ୍ୟାର ତୋ ନାଇଟଗାର୍ଡର ଓପର ମହାଖେପା । ବେଚାରାର ଚାକରି ଯାଯ ଯାଯ । ଶେଷେ ଜହିର ଭାଇୟା ବୁଦ୍ଧି କରେ ନାରକେଳ ଚୋର ବେର କରେନ । ଆମାଦେର କୁଲେର ପରିଚାଳନା କରିଟିର ସଭାପତି ଆଛେନ ନା, ତାର ଏକ ଆତୀୟ ଚୁରି କରେଛିଲ ନାରକେଳଗୁଲୋ । ଆମାଦେର ପାଡ଼ାର ଏକ ବାସାର କାଜେର ଛେଲେ ହାରିଯେ ଗିଯେଛିଲ କରଦିନ ଆଗେ । ଏଇ ଜହିର ଭାଇୟାଇ ଖୁଁଜେ ବେର କରେଛିଲ ତାକେ । ଜହିର ଭାଇୟାର ଏକଟା ଭାଲୋ ଅଭ୍ୟାସ କି ଜାନୋ? ସାରାକ୍ଷଣ ବହି ପଡ଼େନ ବେଶ । ଏକଟା ଖାରାପ ଅଭ୍ୟାସଙ୍କ ଆଛେ ତାର ।’

‘ଖାରାପ ଅଭ୍ୟାସ! ସେଟା କୀ?’

‘ଉନି କଥା ବଲେନ ଖୁବ କମ । କେଉଁ କୋନୋ ପ୍ରଶ୍ନ ନା କରଲେ ସହଜେ ତାର ଉତ୍ତର ଦେନ ନା । ଅନେକେ ଅବଶ୍ୟ ତାକେ ଅହଙ୍କାରୀଓ ବଲେ ।’

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

‘କଥା କମ ବଲଲେଇ କେଉ ଅହଙ୍କାରୀ ହସେ ଯାଯ ନା । ଯାକ ଗେ — ।’ କାଗଜଟାର ଦିକେ ଆବାର ତାକାଳ ରାସାଦ, ‘ଚାର ନୟର ନାମଟା ହଚ୍ଛେ ଆରାଫ — ।’ ରାସାଦ ସାତିଲେର ଚୋଥେର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ଏକଟୁ ଆଗେ ଚଶମାଓୟାଲା ଯେ ଆରାଫେର କଥା ବଲଛିଲି, ସେଇ ଆରାଫ, ନା?’

‘ହଁ । ପୁରୋ ନାମ ଆରାଫ ହାସାନ ।’

‘କୋନ କ୍ଲାସେ ପଡ଼େ?’

‘କ୍ଲାସ ସେବନେ ।’

‘ଯାରା ଚଶମା ପରେ ତାଦେର ବୋକା ବୋକା ଦେଖାଲେଓ ବେଶ ଚାଲାକ ହୟ ତାରା ।’ ରାସାଦ ସାତିଲେର ଦିକେ ଭାଲୋ କରେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ଆରାଫ କି ଖୁବ ଚାଲାକ?’

ମାଥା ନିଚୁ କରେ କିଛୁକ୍ଷଣ କୀ ଯେନ ଭାବଲ ସାତିଲ । କିଛୁ ଏକଟା ମନେ କରାର ଚେଷ୍ଟା କରଛେ ଓ । ବେଶ କିଛୁକ୍ଷଣ ପର ଫୋସ କରେ ନିଃଶ୍ଵାସ ଛେଡେ ବଲଲ, ‘ଠିକ ବୁଝାତେ ପାରଛି ନା ମାମା ।’

‘ଓର କୋନୋ ପଛନ୍ଦ ଜାନା ଆଛେ ତୋର?’

‘କମ୍ପ୍ୟୁଟାର ଖୁବ ପଛନ୍ଦ କରେନ ଆରାଫ ଭାଇୟା । ଶୁନେଛି, ବାସାୟ ତିନି ଯତକ୍ଷଣ ନା ଲେଖାପଡ଼ା କରେନ ତାର ଚେଯେ ବେଶ କମ୍ପ୍ୟୁଟାର ନିଯେ ବ୍ୟନ୍ତ ଥାକେନ । ଏକଟୁ ଦୁଷ୍ଟୁଓ ।’

‘ଦୁଷ୍ଟୁ?’ ରାସାଦ ନିଜେର ଦୁ’ ଠୋଟ୍ ପରମ୍ପର ଚେପେ ଧରେ ଅନେକକ୍ଷଣ ତାକିଯେ ରଇଲ ସାତିଲେର ଦିକେ । କୀ ଯେନ ଭାବଛେ ଗଭୀରଭାବେ । ମାଥାର ଚୁଲେ ହାତ ଦିଯେ କିଛୁକ୍ଷଣେର ଜନ୍ୟ ଚୋଖ ବୁଜେ ଫେଲଲ ସେ । ତାରପର ସୋଜା ହସେ ବସେ ହାତେର କାଗଜଟାର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ଶେଷ ଏବଂ ପାଁଚ ନୟର ନାମଟା ହଚ୍ଛେ ପଲାଶ ।’

‘ସବାଇ ଡାକେ ମୋଟକୁ ପଲାଶ ।’

‘ମୋଟକୁ ପଲାଶ ମାନେ!’

‘ପଲାଶ ଏତ ମୋଟା ଯେ, ଆମାଦେର କ୍ଷୁଲେର ଏକ ବେଞ୍ଚେ ସାଧାରଣ ପାଁଚଜନ ବସେ, ପଲାଶ ଯେ ବେଞ୍ଚେ ବସେ, ସେଟାତେ ଚାରଜନ ବସତେ ପାରେ ।’

‘ବଲିସ କୀ! ଏତ ମୋଟା!’

‘ପଲାଶେର ଯେ ଜିନିସଟା ଦେଖାର ମତୋ, ତା ହଲୋ — ଓର ଖାଓୟା । ଓ ଏକସଙ୍ଗେ ଚାର-ପାଁଚଟା ସିଙ୍ଗାରା ଖେତେ ପାରେ । ଛୟ-ସାତଟା ସମୁଚ୍ଚା ତୋ ଓର କାହେ କୋନୋ ବ୍ୟାପାରଇ ନା । ଆମାଦେର କ୍ଷୁଲେର ସାମନେ ଯେ ଫାସ୍ଟଫୁଡ଼ର ଦୋକାନଟା ଆହେ, ଓଖାମେ ବେଶ ବଡ଼ ବଡ଼ ବାର୍ଗାର ପାଓୟା ଯାଯ । ପଲାଶ ପ୍ରାୟ ଚାର କାମଡେ ଏକଟା ବାର୍ଗାର ଶେଷ କରେ ଫେଲେ । ଖେତେ ଖୁବ ପଛନ୍ଦ କରେ ଓ ।’

রোল নম্বর শূন্য

‘কোন ক্লাসে পড়ে ও ?’

‘আমাদের সঙ্গে পড়ে ?’

‘ক্লাস সির্কের একটা ছেলে যদি এমন মোটা হয় তাহলে তো
ভীষণ মুশকিল ।’ রাসাদ বিছানায় কাত হয়ে ছিল, সোজা হলো সে, ‘রোল
কত ওর?’

‘তেইশ ।’

‘তার মানে মোটামুটি মানের ছাত্র ও ।’

‘ক্লাস ফাইভের ষাণ্মাসিক পরীক্ষায় তিনটা সাবজেক্টে ফেইল করেছিল
ও । কিন্তু ওর বাবা অনেক ক্ষমতাশালী একজন । পরে অবশ্য বেশ কয়েকটা
চিচার রেখে ওই সাবজেক্টগুলোতে মোটামুটি রেজাল্ট করানো হয়েছিল ।’

রাসাদ হাতের কাগজটার দিকে আবার তাকাল। অনেকক্ষণ তাকিয়ে
থাকার পর সাতিলকে বলল, ‘আমি আরো কিছু জানতে চাই । তোকে যখন
যে প্রশ্নগুলো করব, তা জেনে আমাকে জানাবি । আরো একটা কথা — ।’
ল্যাপটপে নামগুলো লিখতে লিখতে রাসাদ বলল, ‘তোদের স্কুলে সবচেয়ে
রাগী স্যার কে?’

‘ভূগোল স্যার ।’

‘ভালো স্যার?’

‘অঙ্ক স্যার ।’

‘কার সঙ্গে তোর সবচেয়ে ভালো সম্পর্ক?’

‘অঙ্ক স্যারের ।’ সাতিল একটু থেমে বলল, ‘শুধু আমার না, স্কুলের সব
ছাত্রের সঙ্গে ভালো সম্পর্ক । স্যারের বয়স কিন্তু বেশি না । তিনি কিন্তু প্রায়ই
আমাদের সঙ্গে ক্রিকেট খেলেন ।’

‘বলিস কী! তাহলে তো সবার প্রিয় হওয়ারই কথা ।’

‘স্যারের সঙ্গে স্কুল কমিটির একটা দ্বন্দ্ব চলছে ।’

‘কেন?’

‘স্যার আমাদের পক্ষ নিয়েছেন বলে ।’

‘তুই আমাকে যে ব্যাপারে এখানে ডেকে এনেছিস সেই ব্যাপারে?’

‘হ্যাঁ ।’

‘অঙ্ক স্যারের তো তাহলে সমস্যা হবে!’

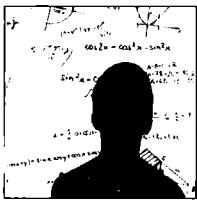
‘আমরাও তাই ভাবছি ।’ সাতিল মাথা নিচু করে বলল, ‘কিন্তু অঙ্ক স্যার
হাসতে হাসতে বলেন, সমস্যাকে সমস্যা ভাবা ঠিক না । সব সমস্যারই
নাকি কোনো না কোনো সমাধান আছে ।’

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ରାସାଦ ଦୁ' ସେକେନ୍ଡ ଭେବେ ବଲଲ, ‘ଏକଦମ ଠିକ ବଲେଛେନ ସ୍ୟାର । ସବ ସମସ୍ୟାର ଏକଟା ସମାଧାନ ଆଛେ । ସବଚେଯେ ମଜାର କଥା ହଚ୍ଛେ, ଅନେକେଇ ଜାନେ ନା ସେଇ ସମାଧାନଟା କତ ମଜାର, କତ ଆନନ୍ଦେର ।’

‘ତୁ ଯି ଠିକ ବଲଛ ମାମା?’ ସାତିଲ ଆବାର ରାସାଦେର ଏକଟା ହାତ ଚେପେ ଧରେ ବଲଲ, ‘ଆମି ଖୁବ ଆଶା ନିଯେ ତୋମାକେ ଏଖାନେ ନିଯେ ଏସେହି, ଯା କରତେ ହବେ ତା ଦ୍ରାଗ୍ରତ କରତେ ହବେ । ଆମାର ଭୀଷଣ ଭୟ ଭୟ କରଛେ ମାମା । ଏକଟା କିଛୁ ତୋମାକେ କରତେଇ ହବେ, କରତେଇ ହବେ ।’

ହେସେ ଫେଲଲ ରାସାଦ । କିନ୍ତୁ ଏକମାତ୍ର ଭାଗିନୀର ମୁଖେର ଦିକେ ତାକିଯେ ମନଟା ଖାରାପ ହେଁ ଗେଲ ତାର । ଚୋଖ ଭିଜିଯେ ଫେଲେଛେ ସେ । ରାସାଦ ଟେର ପେଲ, ତାର ଚୋଖଓ ଭିଜେ ଉଠିଛେ । ଆଲତୋ କରେ ସାତିଲେର ମାଥାଟା କାହେ ଏନେ ବୁକେର ସଙ୍ଗେ ଚେପେ ଧରଲ ସେ ।

সাতিলের আশু দৌড়ে এসে ঘরে চুকে বললেন, ‘যুম থেকে ওঠ তো বাবা। দেখ তো, আমাদের বাসার পেছনের রাস্তার এক বাসায় কী যেন হয়েছে! অনেক চিৎকার-চেঁচামেচি শোনা যাচ্ছে সেখানে।’

ঝট করে বিছানায় উঠে বসল সাতিল। ঢোখ কচলাতে কচলাতে বলল, ‘পেছনে কাদের বাসা, নীতুদের বাসাতে?’

‘না, ওদের পাশের বাসাতে।’

‘ওই বাসার সবাই তো কয়দিন আগে বিদেশে চলে গেছে। বছরে একবার ওই বাসার সবাই এক-দেড় মাসের জন্য বিদেশে বেড়াতে যান। তিন-চারটা কাজের লোক আছে, তারা তখন থাকে বাসায়। কালকেও একটা কাজের লোকের সঙ্গে কথা হলো আমার।’

‘সেটা তো কালকে। চিৎকার-চেঁচামেচি শুরু হয়েছে সকাল থেকে। ওই বাসার শব্দেই তো যুম ভেঙে গেল আমার।’ কপালে ঘাম জমেছে সাতিলের আশ্মুর। শাড়ির আঁচল দিয়ে মুছতে মুছতে বললেন, ‘প্রথমে তো বুঝতে পারিনি কোন বাসা থেকে শব্দ আসছে। জানালার পাশে গিয়ে দাঁড়ানোর পর বুঝতে পারলাম সব কিছু।’

ঝট করে পাশে তাকাল সাতিল, ‘ছোট মামা কই?’

‘রাসাদ সম্ভবত বাথরুমে।’ আশপাশ দেখে বাথরুমের দরজার দিকে তাকালেন সাতিলের আশু।

‘ছোট মামার সম্ভবত রাতে ভালো যুম হয়নি।’

‘কেন?’

‘তা তো জানি না। রাতে একবার যুম ভেঙে যায় আমার। দেখি, পায়চারি করছেন মামা মেঝেতে। মাঝে মাঝে জানালার পাশে দাঁড়িয়ে তাকিয়ে থেকেছেন আকাশের দিকে।’

‘ତୁଇ କିଛୁ ଜିଜ୍ଞେସ କରିସନି?’

‘ନା ।’ ସାତିଲ କିଛୁଟା ଅପରାଧୀ ଗଲାଯ ବଲଲ, ‘ମାମାକେ ବୋଧହୟ ଟେନଶନେ ଫେଲେ ଦିଯେଛି ଆମି ।’

‘କୀ କରେଛିସ ଆମି ତୋ କିଛୁ ଜାନି ନା । ଓ କିନ୍ତୁ ତୋର ଚେଯେ ମାତ୍ର ଆଡ଼ାଇ ବହରେର ବଡ଼ । ତୋର ମତୋଇ ଏଖନୋ ଛୋଟ ଆଛେ ଓ । ବେଶି ଟେନଶନେ ଥାକଲେ ମାଥା ନା ଶେଷେ ବିଗଡ଼େ ଯାଯ !’

‘ଏଥନ ତୋ ଆମାରଇ ଟେନଶନ ହଚ୍ଛେ ଆୟୁ ।’ ସାତିଲ ଚୋଖ-ମୁଖ କୁଁଚକେ ବଲଲ, ‘ଓଇ ଯେ ଶବ୍ଦ ଶୋନା ଯାଚେ, ଓଇ ବାସା ଥେକେଇ ନାକି?’

ଜାନାଲାର ଦିକେ ଏକପଳକ ତାକିଯେ ସାତିଲେର ଆୟୁ ବଲଲେନ, ‘ହଁଁ ।’

ବାଥରମ୍ବେର ଦରଜା ଖୁଲେ ରାସାଦ ବେର ହୟେ ଏଲୋ । ବାରାନ୍ଦା ଥେକେ ଟାଓଯେଲଟା ଏନେ ହାତ-ମୁଖ ମୁହଁତେ ମୁହଁତେ ବଲଲ, ‘ତୋମାଦେର ବାସାୟ ମାଝେ ମାଝେ କୋନୋ କିଛୁ ଚୁରି ହୟ ନାକି, ଆପୁ?’

‘ହୟ ତୋ ।’ ସାତିଲେର ଆୟୁ କିଛୁଟା ଉଦ୍ଦର୍ଘୀବ ହୟେ ବଲଲେନ, ‘ଏଇ ତୋ ମେଦିନ ଛାଦ ଥେକେ ଏକଟା ବାଲତି ଚୁରି ହୟେ ଗେଛେ ।’

‘ପ୍ଲାସ୍ଟିକେର ବାଲତି?’

‘ହଁଁ । କାଜେର ମେଯେଟା କାପଡ଼-ଚୋପଡ଼ ଧୁଯେ ବାଲତିତେ କରେ ନିଯେ ଗିଯେ ଶ୍ରକାତେ ଗିଯେଛିଲ ଛାଦେ । ପରେ ଆନତେ ଭୁଲେ ଗିଯେଛିଲ ସେଟା । ସକାଳେ ଗିଯେ ଦେଖେ ବାଲତି ନେଇ ।’

‘ଛୋଟଖାଟୋ ଆର କିଛୁ?’

ସାତିଲେର ଆୟୁ ଏକଟୁ ଭେବେ ବଲଲ, ‘ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକଟି ମାଛ କାଟାର ଦା; ସାତିଲେର ଏକଟା କ୍ରିକେଟ ସେଟ; ତୋର ଦୁଲାଭାଇୟେର ଏକଟା ପ୍ଯାନ୍ଟ; ବାସାର କିଛୁ କାଜେର ଜନ୍ୟ କିଛୁ କାଠ କିନେ ଏନେ ରାଖା ହେଯେଛିଲ ଛାଦେ, ତାର କଯେକଟା; ଏ ରକମ ଅନେକ କିଛୁ ଚୁରି ହୟେ ଗେଛେ ।’ ସାତିଲେର ଆୟୁ ଏକଟୁ ଥେମେ ବଲଲେନ, ‘କ୍ରମିନ ଆଗେ ବେଶ ଗରମ ପଡ଼େଛିଲ, ଜାନାଲା ଖୁଲେ ଘୁମିଯେଛିଲାମ । ଓଥାନେ ଟିଭିର ରିମୋଟ ଆର ତୋର ଦୁଲାଭାଇୟେର ପୁରାତନ ମୋବାଇଲ ସେଟଟା ଛିଲ, ସକାଳେ ଉଠେ ଦେଖି ମେଇ ଦୁଟୋ ନେଇ ।’

‘ମାମା— ।’ ସାତିଲ ବିଛାନା ଥେକେ ନେମେ ରାସାଦେର ପାଶେ ଏସେ ବଲଲ, ‘ଆମରା ଥାକି ତିନତଳାଯ । ଆମାର ମାଥାୟ ଆସେ ନା ଏଇ ଏତ ଉଚ୍ଚତେ ଚୁରି ହୟ କୀଭାବେ, ଚୁରିଟା କରେଇବା କେ?’

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

‘ଚୁରି ଅବଶ୍ୟାଇ ଏକଜନ ଚୋର କରେ ।’ ରାସାଦ ହାସତେ ଥାକେ, ‘ଏ ବିଷୟେ ତୋ କୋଣେ ସନ୍ଦେହ ନେଇ । ଆର ଯାରା ଚୁରି କରେ ତାରା ଡୁଁ-ନିୟ ସବ ଜାଯଗା ଥେକେଇ ଚୁରି କରତେ ପାରେ ।’ ରାସାଦ ସାତିଲେର ଆମ୍ବୁର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଳ, ‘କାଳ ରାତେଓ ଚୋର ଏସେଛିଲ ।’

‘ବଲିସ କୀ?’ ସାତିଲେର ଆମ୍ବୁ ରାସାଦେର ଏକଟା ହାତ ଚେପେ ଧରେ ବଲେନ, ‘ତୁଇ ଦେଖେଛିସ ନାକି?’

‘ଶୁଦ୍ଧ ଦେଖିଲି, କଥାଓ ହେଁଛେ ।’

‘କୀ!’

‘ଏମନିତେଇ ଘୁମ ଆସିଲି ନା । ହଠାତ୍ ଖଟ୍ କରେ ଏକଟା ଶବ୍ଦ ହୟ ବାଇରେ । କିଛୁଟା ଚମକେ ଉଠି ଆମି ।’ ରାସାଦ ମୁଖଟା ହାସି ହାସି କରେ ବଲେ, ‘ଟେର ପାଇ, ଜାନାଲାର ପାଶ ଥେକେଇ ଶବ୍ଦଟା ଏସେଛେ ।’

ଜାନାଲାର ଦିକେ ତାକାନ ସାତିଲେର ଆମ୍ବୁ, ‘ଜାନାଲା ଖୋଲା ଛିଲ ନାକି ରାତେ?’

‘ଭ୍ୟାପସା ଏକଟା ଗରମ ପଡ଼େଛେ ନା, ତାଇ ଖୋଲା ରେଖେଛିଲାମ ।’ ରାସାଦ ଖାଟେର ପାଶେ ବସେ ବଲଳ, ‘କୋଣୋରକମ ଶବ୍ଦ ନା କରେ ଜାନାଲାର ପାଶେ ଗିଯେ ଦାଁଡ଼ାଇ ଆମି । ଭାଲୋ କରେ ତାକିଯେ ଦେଖି, ଜାନାଲାର ଫିଲ ଧରେ ଏକଟା ଲୋକ ତାକିଯେ ଆଛେ ଘରେ ଭେତର ।’

ସାତିଲେର ଆମ୍ବୁ ପ୍ରଚାନ୍ଦ ଉତ୍ତେଜନା ନିଯେ ରାସାଦେର ପାଶେ ଏସେ ବସିଲେନ । ଓର ଏକଟା ହାତ ଖାମଚେ ଧରେ ବଲଲେନ, ‘ତାରପର?’

‘ଜାନାଲାର ପାଶ ଥେକେ ଦ୍ରୁତ ସାମନେ ଗିଯେ ଫିଲେ ଚେପେ ଥାକା ଲୋକଟାର ହାତ ଦୁଟୋ ଚେପେ ଧରି ଆମି ଆମାର ଦୁଃହାତ ଦିଯେ ।’

‘କୀ ବଲଛିସ ତୁଇ! ଭୟ କରଲ ନା ତୋର?’

ସାତିଲ ଏସେ ବସେଛେ ରାସାଦେର ଆରେକ ପାଶେ । ଉତ୍ତେଜନାଯ ମେଓ ଆରେକଟା ହାତ ଚେପେ ଧରେଛେ ରାସାଦେର । ରାସାଦ ହାସତେ ହାସତେ ବଲଳ, ‘ମୋଟେଓ ଭୟ କରେନି । କାରଣ, ଏକ ଲୋକଟାର ଦୁଃହାତେ କୋଣୋ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵାରା ଛିଲ ନା, ଫିଲ ଚେପେ ଧରା ଛିଲ ଦୁଃହାତ । ହାତ ଆଲଗା କରଲେଇ ଏଇ ତିନତଳା ଥେକେ ପଡ଼େ ଯାଓଯାର ସନ୍ତୁଷ୍ଟବନା ଆଛେ ତାର । ଦୁଇ ଲୋକଟା ଫିଲେର ଓପାଶେ, ଆମି ଏପାଶେ । ବେଶି କିଛୁ କରତେ ଚାଇଲେ ସେ ଶୁଦ୍ଧ ମୁଖ ଦିଯେ ଥୁତୁ ଛିଟାତେ ପାରତେନ ଆମାର ଦିକେ, ତାଓ ତିନି କରେନନି । ଆମି ହାତ ଦୁଟୋ ଚେପେ ଧରତେଇ ଲୋକଟା ମୁଖ ହାସି ହାସି କରେ ବଲଲେନ, ବାବା, କେମନ ଆଛ?’

‘ତୋକେ ବାବା ବଲଲ ଚୋରଟା?’

‘କେଉଁ କୁଶଳ ଜିଜ୍ଞେସ କରଲେ ତାର ଜବାବ ଦିତେ ହ୍ୟ । ଆମି ବଲଲାମ, ଜି, ଭାଲୋ ଆଛି । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଲୋକଟା ବଲଲେନ, ରାତେ ଖେଯେଛ? ଆମି ବଲଲାମ, ଖେଯେଛ । ଲୋକଟା ବଲଲେନ, ତୋମାର ବୟସୀ ଆମାର ଏକଟା ମେଯେ ଆଛେ, ଛୋଟ ଦୁଟୋ ଛେଲେଓ ଆଛେ । ତାରା କିନ୍ତୁ ଖାଯନି । ଆମି ବଲଲାମ, କେନ? ତିନି ବଲଲେନ, କାରଣ ବାଡ଼ିତେ କୋନୋ ଖାବାର ନେଇ ଆମାର ।’ ରାସାଦ ଚୁପ ହ୍ୟେ ଗେଲ ।

ସାତିଲ କାଂପା କାଂପା ଗଲାଯ ବଲଲ, ‘ମାମା, ତାରପର?’

‘ମନ ଖାରାପ ହ୍ୟେ ଗେଲ ଆମାର । ଛୋଟ ଛୋଟ କଯେକଟା ଛେଲେ-ମେଯେ ନା ଖେଯେ ଆଛେ, ଭାବତେଇ କେମନ ଯେନ କରେ ଓଠେ ଆମାର ଭେତର । ପ୍ଯାନ୍ଟେର ପକେଟେ ଏକ ଶ’ ଟାକାର ଏକଟା ନୋଟ ଆର ଖୁଚରୋ କଯେକଟା ଟାକା ଛିଲ ଆମାର । ସବଗୁଲୋ ଲୋକଟାକେ ଦିଯେ ଦେଇ ଆମି ।’ ରାସାଦ ସାତିଲେର ଆୟୁର ମୁଖେର ତିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ଟାକାଗୁଲୋ ଆନାର ଜନ୍ୟ ଆମି ସଥିନ ଲୋକଟାର ହାତ ଛେଡେ ଦିଯେ ଓଇ ଓ୍ଯାରଙ୍ଗ୍ରୋବେର କାହେ ଆସି, ତଥିନ କିନ୍ତୁ ତିନି ଦ୍ରୁତ ନେମେ ଗିଯେ ପାଲିଯେ ଯେତେ ପାରତେନ । ତିନି କିନ୍ତୁ ତା ଯାନନି ।’

‘ମାମା — ।’ ଖାଟ ଥେକେ ନେମେ ସାତିଲ ଏକେବାରେ ମୁଖ୍ୟୁଥି ଦାଁଡାଲ ରାମାଦେର, ‘ଟାକାଗୁଲୋ ନିଯେଛେନ ଲୋକଟା?’

‘ପ୍ରଥମେ ଏକଟୁ ଇତ୍ତତ କରେଛିଲେନ । ଆମି ଜୋର କରତେଇ ନିଲେନ ।’

‘ଯାଓଯାର ସମୟ କିଛୁ ବଲେଛେନ ତିନି?’ ଏକଟୁ ଏଗିଯେ ଏସେ ଖୁବ ଆଗହ ନିଯେ ଜିଜ୍ଞେସ କରଲ ସାତିଲ ।

‘ବାଥରଙ୍ଗମେର ପାଇପ ବେଯେ ନେମେ ଯାଚିଲେନ ତିନି । ହଠାତ୍ ଆବାର ମୋଜା ହ୍ୟେ ଦାଁଡାନ । ଚେହାରା ଲାଜୁକ କରେ ବଲେନ, ଆମରା ଚୋର । ଆମାଦେର ଓ ଦରକାର ଆଛେ । ଆମାଦେର ମତୋ ଖାରାପ ମାନୁଷ ନା ଥାକଲେ ପୁଲିଶ ଦିଯେ କୀ ହବେ । ଆମରା ନା ଥାକଲେ ସବ ପୁଲିଶେର ଚାକରି ଚଲେ ଯାବେ ନା! ଆର ଚାକରି ଚଲେ ଗେଲେଇ ତୋ ସବାଇ ନା ଖେଯେ ଥାକବେ । ଆର ନା ଖେଯେ ଥାକଲେଇ ତୋ ଏ ରକମ ପାଇପ ବେଯେ ଉଠେ କାରୋ ଜାନାଲାୟ ଆସତେ ହବେ । ଆମାଦେର ମତୋ ସେଇ ଚୁରି କରତେ ହବେ । ସେଇ ଲାଉ ସେଇ କଦୁ । ଆରୋ ଏକଟା କଥା । ଆମରା ଯାଦେର ଜିନିସ ଚୁରି କରି, ସେବ ଜିନିସ ତୋ ଆବାର କିନତେ ଯାନ ତାରା ଦୋକାନେ । ତାରା କିନତେ ନା ଗେଲେ ଦୋକାନଦାରରା ବିକ୍ରି କରବେନ କୀ? ତାଦେର ବିକ୍ରି ନା ହଲେ ତୋ ସେଇ ନା ଖେଯେଇ ଥାକତେ ହବେ । ଶେଷେ ଆମାଦେର ମତୋ ଆବାର

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ପାଇପ ବେଯେ ଅନ୍ୟେର ଘରେର ଜାନାଲାୟ ଦାଁଡ଼ାତେ ହବେ । ସୁତରାଂ ଆମରା ଆଛି ବଲେଇ ନା ଅନେକେ ଆଛେନ । କୀ ଠିକ ବଲେଛି ବାବା ?'

'ଖୁବ ସୁନ୍ଦର କଥା ବଲେଛେନ ତୋ ତିନି !' ସାତିଲ ଖୁବ ଆନନ୍ଦ ନିଯେ ବଲଲ ।

ବାସାର ପେଛନେ ଥିକାର ହଠାତେ ଜୋରେ ଶୋନା ଗେଲ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାସାଦ ବଲଲ, 'ଘୁମ ଥିକେ ଉଠେଇ ଶବ୍ଦ ଶୁଣେଛି ଆମି । ଭେବେଛି ଏମନି । କିନ୍ତୁ ଅନେକକଷଣ ଧରେ ଶୋନା ଯାଚେ ସେଟା । ସାତିଲ — ।' ରାସାଦ ଉଠେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଗାୟେର ଟି-ଶାର୍ଟଟା ବଦଳାତେ ବଦଳାତେ ବଲଲ, 'ଚଲ ତୋ ଦେଖେ ଆସି । ପ୍ରତିବେଶୀର କୋନୋ ସମସ୍ୟା ହଲେ ଏଗିଯେ ଯେତେ ହ୍ୟ ।'

ବାସାର ପେଛନେର ରାତ୍ରାୟ ଆସତେଇ ସାତିଲ ଦେଖଲ, ଜହିର ଏବଂ ଏଲାକାର ଆରୋ କହେବଟା ଛେଲେ ଏଗିଯେ ଯାଚେ ଓଇ ବାସାର ଦିକେ । ରାସାଦକେ ଇଶାରା କରେ ଏକଟୁ ଜୋରେ ହାଁଟତେ ହାଁଟତେ ସାତିଲ ବଲଲ, 'ଓଇ ଯେ ନିଲ ଟି-ଶାର୍ଟ ଗାୟେ ଦେଓୟା ଛେଲେଟା, ଉନି ହଛେନ ଜହିର ଭାଇୟା ।'

'ଜହିର ଆକାସ ? ତୋଦେର କୁଲେର ଟ୍ୟାଲେନ୍ଟ ଛେଲେଟା ।'

'ଜି ।'

'ଜହିର ତୋ ତୋଦେର ବାସାର ଆଶପାଶେଇ ଥାକେ, ତାଇ ବଲେଛିଲି ନା ତୁଇ ?'

'ଜି । ଓଇ ତୋ ଏକ ବାସା ପରେଇ ଥାକେନ ।' ସାତିଲ ଆରୋ ଏକଟୁ ଜୋରେ ହାଁଟତେ ହାଁଟତେ ବଲଲ, 'ଏକଟୁ ତାଡାତାଡ଼ି ଆସୋ ତୋ ମାମା । ତୋମାର ସଙ୍ଗେ ପରିଚୟ କରିଯେ ଦେଇ ।'

କିନ୍ତୁ ଦ୍ରୁତ ହେଁଟେଓ ଜହିରଦେର କାହାକାହି ଯେତେ ପାରଲ ନା ଓରା । ତାର ଆଗେଇ ଓଇ ବାସାର ଭେତର ଚୁକେ ପଡ଼ିଲ ଜହିରରା । ଏକଟୁ ପର ସାତିଲରାଓ ଚୁକେ ପଡ଼ିଲ । ଜହିରଦେର ମତୋ ସରାସରି ବାରାନ୍ଦାୟ ନା ଉଠେ ଏକ କୋନାଯ ଗିଯେ ଦାଁଡ଼ାତେଇ ଅନେକ ଶବ୍ଦ ଶୁଣଛି । ସଟନା କୀ ?'

ବାସାର ବାରାନ୍ଦାୟ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଚିତ୍କାର କରଛେନ ଦୁଜନ ଲୋକ । ପାଶେ ଏକଜନ ମହିଳାଓ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଆଛେନ । ତାଦେର ଦେଖେଇ ମନେ ହଜ୍ଜେ ଏ ବାସାଯ କାଜ କରେନ ତାରା । ଜହିର ଆର ତାର ସଙ୍ଗେର ଛେଲେଗୁଲୋ ତାଦେର ସାମନେ ଗିଯେ ଦାଁଡ଼ାତେଇ ଥେମେ ଗେଲ ସବାଇ । ଚାରପାଶଟା ଏକପଲକ ଦେଖେ ଜହିର ବଲଲ, 'ସକାଳ ଥେକେଇ ଅନେକ ଶବ୍ଦ ଶୁଣଛି । ସଟନା କୀ ?'

ଲମ୍ବାମତୋ ଲୋକଟା ଘୁରେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ବଲଲେନ, 'ଜହିର ଭାଇ, ଆପଣି ତୋ ଆମାକେ ଚେନେନ । ଆମାର ନାମ ଆଜିଜ, ଆମି ଏ ବାସାର ମାଲି । ଫୁଲ ଫୁଟାନୋ,

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ପାହେର ପରିଚର୍ଯ୍ୟ କରା, ଏସବଇ ଆମାର କାଜ । ସକାଳେ ବାସାର ପେଛନେର ବାଗାନେ ଏସେ ଘରେର ଦିକେ ତାକାତେଇ ଦେଖି, ଘରେର କାଚେର ଜାନାଲା ଭାଙ୍ଗା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚିଢ଼ିକାର କରେ ଉଠି ଆମି । ଦାରୋଯାନ ଘୁମାଇତେ ଛିଲ । ଓକେ ଡେକେ ତୁଲେ ଘରେର ତାଲା ଖୁଲେ ଦେଖି, ଘରେର ସବ ଦାମି ଜିନିସପତ୍ର ହାଓଯା ।’

‘ଏ ବାସାର ଦାରୋଯାନ କେ?’ ମାଲି ଆଜିଜକେ ଜିଜ୍ଞେସ କରଲ ଜହିର ।

ଡାନ ପାଶେର ଲୋକଟାକେ ଦେଖିଯେ ବଲଲ, ‘ଓ । ଓର ନାମ ରଶୀଦ ।’

‘ବାମ ପାଶେର ଜନ?’ ବାମ ପାଶେର ଜନକେ ଦେଖାଲ ଜହିର ।

ମାଲି ଆଜିଜ ବାମ ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲେନ, ‘ଓ ହଚ୍ଛ ଏ ବାସାର କେୟାରଟେକାର । ଓର ନାମ ଜମ୍ବେର ।’

‘ଆର ଉନି?’ ମହିଳାଟିର ଦିକେ ତାକାଳ ଜହିର ।

‘ଓ ଏ ବାସାୟ କାଜ କରେ । ପାର୍ମାନେନ୍ଟ ନା, ଛୁଟା ବୁଯା । ଘର ଝାଡୁ, ବାସନ-କୋସନ ମାଜା, ତରିତରକାରି କେଟେ ଦେଓଯାର କାଜ କରେ ଓ ।’

‘ନାମ କୀ ଓନାର?’

‘ମର୍ଜିନା ।’

ଜହିର ଘୁରେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଦାରୋଯାନ ରଶୀଦେର ଦିକେ ତାକାଳ, ଭାଲୋ କରେ ତାକାଳ । ତାର ଏଭାବେ ତାକିଯେ ଥାକା ଦେଖେ ମାଥା ନିୟୁ କରେ ଫେଲଲ ସେ । ବେଶ କିଛୁକ୍ଷଣ ରଶୀଦକେ ଦେଖେ ଜହିର ବଲଲ, ‘ଆପନି ସମ୍ଭବତ କିଛୁ ବଲତେ ଚାନ ।’

ଦାରୋଯାନ ରଶୀଦ ମିନମିନେ ଗଲାୟ ବଲଲ, ‘ଜି ।’

‘ବଲୁନ ।’ ଜହିର ଛୋଟ ଅର୍ଥଚ ଗଣ୍ଡିର ଗଲାୟ ବଲଲ ।

‘ବାଡ଼ିର ସବାଇ ବିଦେଶେ ବେଡ଼ାତେ ଯାଓଯାଯ ଆମରା ତିନଙ୍ଗନ ଏକଇ ଘରେ ଶୁଯେ ଛିଲାମ । ଅନେକ ଦିନ ପର ବାସାୟ ମାଲିକ ନା ଥାକାଯ କେମନ ଯେନ ଲାଗଛିଲ ଆମାଦେର । ସୁମ ଆସିଲି ନା କାରୋରଇ । ମାଧ୍ୟାରାତର ଦିକେ ମନେ ହଲୋ, ବାଇରେର ଗେଟଟା ଭାଲୋ କରେ ଲାଗାନୋ ହ୍ୟାନି, ତାଲା ମାରା ହ୍ୟାନି ଭାଲୋ କରେ । କଥାଟା ମନେ ହତେଇ ଦ୍ରୁତ ଘର ଥେକେ ବାଇରେ ବେର ହୈ, ସଙ୍ଗେ ଆଜିଜ ଭାଇ ଓ ଜମ୍ବେର ଭାଇକେଓ ଡେକେ ନିଯେ ଯାଇ । କିନ୍ତୁ ବାଇରେ ଏସେଇ ଚମକେ ଉଠି ଆମରା । ହାଲକା-ପାତଳା ଶରୀରେର ଏକଟା ଲୋକ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଛିଲ ବାଗାନେର କୋନାୟ । ଆମାଦେର ଦେଖେଇ ଦୌଡ଼େ ପାଲିଯେ ଯାଇ ଦ୍ରୁତ ବେଗେ ।’

‘ରାତେ ଏ ବାସାର ଭେତର ଢୋକା ଯାଇ ନାକି! ଶୁନେଛି ତୋ ଏ ବାସାର ଚାରପାଶଟା ଖୁବ ଭାଲୋ କରେ ଆଟକାନୋ ।’ ଜହିର ବଲଲ ।

ରୋଲ ନମର ଶୂନ୍ୟ

‘ଠିକଇ ଶୁଣେଛେନ । କିନ୍ତୁ ଏ ବାସାର ଦେଓଯାଳ ସେଁଷେ ଏକଟା ସରକାରି ଡ୍ରେନ ତୈରି କରା ହେଁବେ । ଛୋଟ ଧରନେର ଡ୍ରେନ । ମାଝେ ମାଝେ ଟୋକାଇ ଶ୍ରେଣୀର କିଛୁ ହେଲେ ଓଇ ଡ୍ରେନ ଦିଯେ ଏ ବାସାୟ ଢାକେ । ଓଇ ହାଲକା-ପାତଳା ଶରୀରେର ମାନୁଷଟାଓ ଟୋକାଇ ଛେଲେଦେର ମତୋ ଲମ୍ବା ଛିଲ । ତାକେ ଓଇ ଡ୍ରେନେର ଦିକେ ଦୌଡ଼େ ଯେତେ ଦେଖୋଛି ।’

‘ଆମରା କିଛୁ ବୁଝେ ଓଠାର ଆଗେଇ ଏମନଭାବେ ପାଲାଳ — ।’ ମାଲି ଆଜିଜ ଏକଟୁ ସୋଜା ଦାଁଡିଯେ ବଲଲେନ, ‘କୋନୋ ଟୋକାଇ-ଇ ହବେ ହ୍ୟତୋ । କୋନୋ ଏକସମୟ ଏ ବାସାୟ ଚୁକେଛିଲ ଓଇ ଡ୍ରେନ ଦିଯେ । କିଛୁ ନିତେ ପାରେନି । କିନ୍ତୁ ଅପେକ୍ଷାଯ ଛିଲ । କାଳ ଜାନତେ ପେରେଛେ ଏ ବାସାୟ ସବାଇ ବିଦେଶେ ବେଡ଼ାତେ ଗେଛେ । ଏଇ ସୁଯୋଗେ ବାସାର ଭେତର ଚୁକେଛିଲ ସେ ।’

ଜହିର ମାଲି ଆଜିଜେର ଦିକେ ଘୁରେ ତାକାଳ, ‘ଆପନାର ଓ ତାଇ ମନେ ହ୍ୟ?’

‘ଆମି ନିଜ ଚୋଖେ ଦେଖିଲାମ ଟକଟକେ ଏକଟା ଲାଲ ଗୋଣ୍ଡ ପରେ ଏସେଛିଲ ଟୋକାଇ ଛେଲେଟା ।’

‘ବାସାର ଚାରପାଶେ ତୋ ଅନ୍ଧ ଆଲୋର ଲାଇଟ ଜୁଲାନୋ ହ୍ୟ, ଆପନି ଛେଲେଟାର ଗୋଣ୍ଡର କାଲାର ଦେଖିଲେନ କୀଭାବେ?’

‘ବାସାର ଚାରପାଶେ ଅନ୍ଧ ଆଲୋ ଜୁଲଲେଓ ରାନ୍ତାର ସବଙ୍ଗଲୋ ଲାଇଟ ତୋ ଜୁଲାଛିଲ ।’ ମାଲି ଆଜିଜ ବେଶ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ନିଯେ ବଲଲେନ, ‘ଡ୍ରେନେର ପାଶେଇ ତୋ ଏକଟା ଲାଇଟପୋସ୍ଟ ଆଛେ, ଲାଇଟ ଓ ଆଛେ ସେଟାତେ ।’

ଜହିର କେଯାରଟେକାର ଜମ୍ବୁରେର ଦିକେ ତାକାତେଇ ତିନି ଭିତ ଗଲାଯ ବଲଲେନ, ‘ଓଇ ଟୋକାଇ ଛେଲେଟା ଯଦିଓ ମାଝରାତେର ଦିକେ ଏସେଛିଲ, କିନ୍ତୁ ଆମାର ମନେ ହ୍ୟ ସବ କିଛୁ ଚୁରି କରେଛେ ସେ ଶେଷରାତେର ଦିକେ ।’

‘ଆପନାର ଏ କଥା ମନେ ହେଉଥାର କାରଣ?’

‘ଘନ ଘନ ପ୍ରସାବେର ଏକଟା ସମସ୍ୟା ଆଛେ ଆମାର । ରାତେ କଯେକବାର ପ୍ରସାବେର ଜନ୍ୟ ବାଥରଙ୍ଗମେ ଯେତେ ହ୍ୟ ଆମାକେ । ଟୋକାଇ ଛେଲେଟା ପାଲିଯେ ଯାଓଯାଯ ଆମରା ଭେବେଛିଲାମ ଓ ଆର ଆସବେ ନା । କିନ୍ତୁ ଶେଷରାତେର ଦିକେ ପ୍ରସାବେର ଜନ୍ୟ ବାଥରଙ୍ଗମେ ଯାଚିଲାମ ଆମି । ହଠାଂ କାଚ ଭାଙ୍ଗାର ଶବ୍ଦ ଆସେ କାନେ । କିନ୍ତୁ ସେଇ କାଚ ଭାଙ୍ଗଟା ଯେ ଏଇ ବାସାତେଇ ଭାଙ୍ଗା ହେଁବେ, ସେଟା ତଥନ ମାଥାଯ ଆସେନି ଆମାର । ରାତେ କଯେକବାର ଉଠିତେ ହ୍ୟ ବଲେ ସୁମ ଏକଟୁ ବେଶ ହ୍ୟ ତୋରେର ଦିକେ । କିନ୍ତୁ ଆଜିଜ ଭାଇୟେର ଚିତ୍କାର ଶୁଣେ ଉଠେ ଦେଖି

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ଆମାଦେର ବାସାରଇ ଜାନାଲାର କାଚ ଭାଙ୍ଗା ।’ ଏକ ନିଃଶାସେ କଥାଗୁଲୋ ବଲେ ଫେଲିଲେନ କେଯାରଟେକାର ଜମ୍ବେର ।

ଜହିର କଯେକ ସେକେନ୍ଡ ଜମ୍ବେର ଦିକେ ତାକିଯେ ଥାକାର ପର ବୁଯା ମର୍ଜିନାର ଦିକେ ତାକାଳ । କିଛୁଟା ଲଜ୍ଜା ପେଲେନ ମର୍ଜିନା । ଆଁଚଲଟା ଟେନେ ମାଥାଟା ଢାକତେ ତିନି ଯତଟା ନା ବ୍ୟନ୍ତ, ତାର ଚେଯେ ବେଶି ବ୍ୟନ୍ତ ତାର ଡାନ ହାତଟା ଲୁକାନୋତେ । ବ୍ୟାପାରଟା ଟେର ପେଲ ଜହିର । ବୁଯାର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଗିଯେ ବଲଲ, ‘ଆପନାର ଡାନ ହାତଟା ଦେଖି ।’

ବୁଯା ମର୍ଜିନା ହାତ ତୋ ଦେଖାଲଇ ନା, ବରଂ ଆରୋ ଲୁକାନୋର ଚେଷ୍ଟା କରଲ । ଜହିର ଏକଟୁ ରାତ୍ର ଗଲାଯ ବଲଲ, ‘ହାତ ଦେଖାତେ ବଲଲାମ ନା ଆପନାକେ! ’

କିଛୁକ୍ଷଣ ଅପେକ୍ଷା କରାର ପର ଡାନ ହାତଟା ସାମନେର ଦିକେ ଏକଟୁ ଏଗିଯେ ଦିଲେନ ବୁଯା । ଜହିର ଚୋଥ ଦୁଟୀ କୁଚକେ ବଲଲ, ‘ଆପନାର ହାତେ ସମସ୍ୟା କୀ? କାପଡ଼ ଦିଯେ ପୌଂଚିଯେ ରେଖେଛେ ହାତ ।’

‘ହାତ କେଟେ ଗେଛେ ।’ ଅସ୍ପଟି ସ୍ଵରେ ବଲିଲେନ ବୁଯା ।

‘କୀଭାବେ?’

‘ଆରେକ ବାସାୟ କାଜ କରି ଆମି । କାଳ ଶିଂ ମାଛ କାଟିତେ ଗିଯେ ବଁଟି ଦାଓଯେର ସଙ୍ଗେ ଲେଗେଛିଲ ହାତଟା । ବଡ଼ କରେ କେଟେ ଗେଛେ ।’

‘ତାଇ ନାକି! ’ କିଛୁଟା ଅବିଶାସେର ସ୍ଵରେ ବଲଲ ଜହିର । ବୁଯାର ହାତେର ଦିକେ ଭାଲୋ କରେ ତାକାଳ ସେ, ‘ଆରେକଟା କୋନ ବାସାୟ କାଜ କରେନ ଆପନି?’

‘ଚାର ନମ୍ବର ରୋଡ଼େର ତେଇଶ ନମ୍ବର ବାସା ।’

‘ଚାର ନମ୍ବର ରୋଡ଼େର ତେଇଶ ନମ୍ବର ବାସା? ’ ଜହିର ଆନମନେ ଭାବତେ ଭାବତେ ବଲଲ, ‘ଦିଯାଦେର ବାସା?’

‘ଜି, ଦିଯା ଆପୁଦେର ବାସା ।’

ଜହିର ସବାର ଦିକେ ଏକପଲକ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ଏ ବାସାର ମାଲିକ ଆମାର ଏକ ଧରନେର ଆକ୍ଳେଲ ହନ । ଓନାର ବାସାୟ ଚୁରି ହେଁଥେ, ସେଟାର ବ୍ୟାପାରେ ଖୋଜ ନେଓଯା ଆମାର ଦାଯିତ୍ବ । ଆମାର ଆକ୍ରମ ଆର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଏକଟୁ ପର ଆସବେନ ଏ ବାସାୟ । ତାର ଆଗେ ସମ୍ଭବ ବାସାଟା ଆମି ଏକବାର ସ୍ମରେ ଦେଖିବାକୁ ଚାହିଁ ।’

ପା ବାଡ଼ାଳ ଜହିର ସାମନେର ଦିକେ । ପେଛନେ ପେଛନେ ଆର ସବାଇଓ ଯେତେ ଲାଗଲ । ରାସାଦ ଆର ସାତିଲ ଦ୍ରୁତ ବାସାର ଭେତରଟା ଦେଖେ ପେଛନେର ଡ୍ରେନେର ପାଶେ ଏସେ ଦାଢ଼ାଳ । ଦୁ-ତିନ ସେକେନ୍ଡ ସେଥାନେ ଦାଢ଼ିଯେ ଫିରେ ଏଲୋ ତାରା ବାସାର ଗେଟେର କାଛେ । ଜହିର ଆର ତାର ବନ୍ଦୁରା ବେର ହେଁ ଆସିବାକୁ ବାସା

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ଥେକେ । ସାତିଲକେ ଦେଖେଇ ଜହିର ବଲଲ, ‘ସାତିଲ, ତୋମାକେ ଦେଖେଛି ଆମି । ଅନେକକ୍ଷଣ ଆଗେ ଏମେହଁ । କିଛୁ ବଲବେ?’

ସାତିଲ ରାସାଦକେ ଦେଖିଯେ ବଲଲ, ‘ଆମାର ଛୋଟ ମାମା । ଆପନାର ସଙ୍ଗେ ପରିଚୟ କରିଯେ ଦିତେ ଏସେଛି ।’

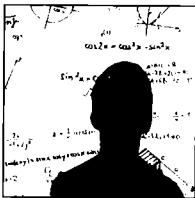
ଜହିର ହାତ ବାଡ଼ାଳ ଦ୍ରୁତ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାସାଦଓ । ଦୁଜନେର ପରିଚୟେର ପାଲା ଶେଷ ହତେଇ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘ମାଲି, କେଯାରଟେକାର, ଦାରୋଯାନ — ତିନଙ୍ଗନାହିଁ ମିଥ୍ୟା କଥା ବଲେଛେ ତୋମାକେ ।’

‘ମିଥ୍ୟା କଥା ବଲେଛେ! ’

‘ହଁବୀ ।’

‘କୀଭାବେ ବୁଝଲେ ତୁମି? ’

ମିଟି ଏକଟା ହାସି ଦିଲ ରାସାଦ, ‘ତୁମି କ୍ଲାସ ଏଇଟେ ପଡ଼ୋ, ଆମିଓ । ଆଜ ତୋମାର କ୍ଲାସେ ଯାବ ଆମି । ତାରପର ସବ ଜାନତେ ପାରବେ ।’ ଜହିରକେ ବିଭାନ୍ତିତେ ଫେଲେ ଦିଯେ ସାତିଲେର ହାତ ଧରେ ସୁରେ ଦାଁଡାଳ ରାସାଦ । ଜହିର ଅବାକ ଚୋଖେ ଓର ଦିକେ ତାକିଯେ ରଇଲ ଅନେକକ୍ଷଣ । ତାରପର ଛୋଟ କରେ ନିଃଶ୍ଵାସ ହେଡ଼େ ମନେ ମନେ ବଲଲ, ଖୁବ ବେଶି ବୁନ୍ଦି କୀ ଛେଲେଟାର!

বাদল স্যার অনেকক্ষণ ধরে খেয়াল করছেন জহিরকে। আজ কেমন যেন সে আনমন। তিনি এ স্কুলের অন্দের শিক্ষক। খুব ভালো অঙ্ক শেখান তিনি ছাত্রদের। যতক্ষণ না সবাই কোনো অঙ্ক বুঝে, ততক্ষণ তিনি বোঝাতেই থাকেন, খুব যত্ন করে বোঝাতে থাকেন। ক্লাস এইটের এই ক্লাসে অনেকগুলো প্রিয় ছাত্র আছে তার, তাদের মধ্যে জহির একজন। এত দিন ধরে তাকে যেভাবে দেখছেন তিনি, আজ সে অন্য রকম। অন্যান্য দিন ঘাট ঘট করে উত্তর দেয় সে, প্রশ্নও করে মজার মজার, আজ কোনো উত্তরও দিচ্ছে না, প্রশ্নও না। চূপচাপ বসে আছে সে। মাঝে মাঝে মাথা নিচু করে ভাবছেও কী যেন। দেখে মনে হচ্ছে, গভীর কোনো ভাবনা।

ছাত্রদের কাছে এ স্কুলের সবচেয়ে প্রিয় স্যার হচ্ছেন এই বাদল স্যার। তিনি যা বলবেন, প্রতিটা ছাত্র এক বাক্যে তা মনে নেবে। অথচ স্যারের বয়স খুব বেশি না। কয়দিন আগে মাস্টার্স শেষ করেছেন। তিনি প্রায়ই স্কুলের পাশের মাঠে ছাত্রদের সঙ্গে খেলিকে খেলেন।

ব্ল্যাকবোর্ডের পাশ থেকে সরে এলেন স্যার। আস্তে আস্তে এগিয়ে গেলেন তিনি জহিরের দিকে। তার বেঞ্চের পাশে দাঁড়িয়ে আলতো হাত হাত রাখলেন তার কাঁধে। খুব শান্ত গলায় বললেন, ‘মন খারাপ জহির?’

মাথা উঁচু-নিচু করল জহির। মুখে কিছু বলল না।

‘মন খারাপ!’ বাদল স্যার বিশ্বাসই করতে পারছেন না জহিরের কখনো মন খারাপ হতে পারে। তিনি বছর হলো তিনি এই স্কুলে এসেছেন। সেই ক্লাস সিল্ল থেকে দেখছেন তাকে। কখনো ম্লান মুখে দেখেননি তাকে। সারাক্ষণ কী হাসি-খুশি থাকে ছেলেটা। নিজে তো আনন্দে থাকেই, অন্যকেও আনন্দে রাখে।

স্যার জহিরের কাঁধে একটু চাপ দিয়ে বললেন, ‘তোমার মন খারাপ এটা আমার বিশ্বাস হচ্ছে না জহির।’

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ବେଙ୍ଗ ଥେକେ ଉଠେ ଦାଁଡ଼ାଳ ଜହିର । ମାଥାର ପେଛନେ ହାତ ନିଯେ ଚଲକାତେ ଲାଗଲ ଏମନି ଏମନି । ସ୍ୟାର ଓର ଓଇ ମାଥାର ପେଛନେର ହାତଟା ଧରେ ନିଚେ ନାମିଯେ ବଲଲେନ, ‘ତୋମାକେ ଏକଟୁ ଅସ୍ଵାଭାବିକତା ଲାଗଛେ । କିନ୍ତୁ ତୁମି ତୋ ଏ ରକମ ନା ।’

ଜହିର ଛୋଟୁ କରେ ବଲଲ, ‘ଜି ।’

‘ସତିୟ କରେ ବଲୋ ତୋ ଜହିର — ।’ ସ୍ୟାର ବେଶ ଉଦୟୀବ ହୟେ ବଲଲେନ, ‘ଆସଲେ ତୋମାର କୀ ହେୟେଛେ?’

ମାଥା ନିଚୁ କରେ ଛିଲ ଜହିର । ଏକଟୁକ୍ଷଣେର ଜନ୍ୟ ଉଁଚୁ କରେ ଚାରପାଶଟା ଦେଖେ ନିଲ ସେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚମକେ ଉଠିଲ, ବିବ୍ରତଓ ହଲୋ । ସବାଇ କେମନ ଯେନ ଡ୍ୟାବଡ୍ୟାବ କରେ ତାକିଯେ ଆଛେ ତାର ଦିକେ । କ୍ଲାସେର ସବଚୟେ ଦୁଷ୍ଟ ହେଲେ ମୀରନ ହାସତେ ହାସତେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର, ଜହିର ଆମାଦେର କ୍ଲାସେର ସବଚୟେ ବୁଦ୍ଧିମାନ ହେଲେ । ଦେଖେନ, ବୁଦ୍ଧି ଖରଚ କରେ ଗୋପନ କିଛୁ କରେ ଫେଲେଛେ କି ନା ।’

ସ୍ୟାର ହାସି ହାସି ମୁଁଥେ ମୀରନେର ଦିକେ ତାକାଲେନ, ‘ତୋମାର କି ମନେ ହୟ ଜହିର ଗୋପନ କିଛୁ କରାର ମତୋ ଛେଲେ?’

‘ସ୍ୟାର, କାଉଁକେଇ ବିଶ୍ୱାସ ନେଇ । ବୁଦ୍ଧିମାନ ଛେଲେଦେର ତୋ ଆରୋ ନା ।’ ମୀରନ ମୁଁଥେ ଦୁଷ୍ଟମିର ହାସି ଏମେ ବଲଲ, ‘ବୁଦ୍ଧିମାନ ଛେଲେରା ମାଝେ ମାଝେ ଏମନ ବୋକାର ମତୋ କାଜ କରେ ନା । ଲଜ୍ଜାଯ ତଥନ ଆର କାଉକେ ମୁଁ ଦେଖାତେ ପାରେ ନା, କିଛୁ ବଲତେଓ ପାରେ ନା ।’

‘ତାଇ ନାକି! ’ ସ୍ୟାର ଜହିରେର ଦିକେ ଘୁରେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ବଲେନ, ‘କୀ ଜହିର, କୋନୋ ଗୋପନ କିଛୁ ଆଛେ ନାକି ତୋମାର?’

ଲଜ୍ଜା ପେଲ ଜହିର । ମାଥା ନିଚୁ କରେ ଫେଲେ ବଲଲ, ‘ଏହି ପ୍ରଥମ ଆମାର ମନେ ହଚେ, ଆମାର ମାଥାଯ ଆସଲେ ବୁଦ୍ଧି ତେମନ ନେଇ । ଆମାର ଆରୋ ବୁଦ୍ଧି ବାଡ଼ାନୋ ଦରକାର, ଖୁବ ଦ୍ରୁତ ଦରକାର ।’

କପାଳ କୁଁଚକେ ଫେଲଲେନ ସ୍ୟାର, ‘ତୋମାର ହଠାତ ଏ ରକମ ମନେ ହେୟାର କାରଣ?’

‘ସକାଳ ଥେକେ ଏକଟା ଜିନିସ ଭାବଛି, କିନ୍ତୁ କିଛୁତେଇ କିଛୁ ମେଲାତେ ପାରଛି ନା । ବାରବାର ଚେଷ୍ଟା କରଛି, ତବୁଓ ମିଲଛେ ନା ।’

‘ଉତ୍ତେଜନା ନା ନିଯେ ଠାଣ୍ଗ ମାଥାଯ ଭାବ ।’

‘ଠାଣ୍ଗ ମାଥାତେଇ ଭେବେଛି । କିନ୍ତୁ ମିଲଛେ ନା ।’

‘ଆମି କି ତୋମାକେ ସାହାଯ୍ୟ କରତେ ପାରି? ’

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

‘ସିଓର । କିନ୍ତୁ ଆପାତତ ଆମି ଆପନାର ସାହାୟ ନେବ ନା । ଆରୋ କିଛୁକ୍ଷଣ ଆମି ଚେଷ୍ଟା କରତେ ଚାଇ । ନା ପାରଲେ ଆପନାକେ ବଲବ । ଅବଶ୍ୟ — ।’ ଜହିର ଏକଟୁ ଥେମେ ବଲଲ, ‘ଏକଜନ ଅବଶ୍ୟ ସବ ଜାନାତେ ଚେଯେଛେ ଆମାକେ ।’

‘କେ ସେ?’

‘ଆଜ ସକାଳେ ନତୁନ ପରିଚୟ ହେଯେଛେ ତାର ସଙ୍ଗେ । କ୍ଲାସ ସିଲ୍ଲେ ଏକଟା ଛେଲେ ପଡ଼େ ନା, ସାତିଲ ନାମ, ଖୁବ ଚଟପଟେ ଛେଲେଟା, ଓର ଛୋଟ ମାମା ।’

‘ତୁମି କି ରାସାଦେର କଥା ବଲଛୁ?’

ଜହିର ଚମକେ ଉଠେ ବଲଲ, ‘ଇଯେସ । ଆପନି ଓକେ ଚେନେନ ସ୍ୟାର!’

‘ଚିନି ।’

‘କୀତାବେ?’

ସ୍ୟାର କିଛୁ ବଲଲେ ନା । ମୁଢକି ହାସଲେନ । ପରଶୁ ହେଡ ସ୍ୟାରେର ରଞ୍ମେ ଯେ ରାସାଦ ଗିଯେଛିଲ, କଥା ବଲେଛେ ବେଶ ମଜାର ମଜାର, ସେଟୀ ଚେପେ ଗେଲେନ ତିନି । କାଳ ବିକେଳେ ସାତିଲେର ସଙ୍ଗେ ମଂରା ନଦୀର ପାଶେ ଯେ ବସେ ଥାକତେ ଦେଖେଛେନ ଛେଲେଟାକେ, ଚେପେ ଗେଲେନ ସେଟୋଓ ।

ଜହିରେର କାଁଧେ ଆବାର ହାତ ରାଖଲେନ ସ୍ୟାର, ‘ତୋମାର ବ୍ୟାପାରଟା ଏଥିନ ବୁଝାତେ ପାରଛି ଜହିର । ରାସାଦ ହୟତୋ କିଛୁ କିଛୁ କ୍ଷେତ୍ରେ ତୋମାର ଚେଯେ ବୁଦ୍ଧିମାନ, ତୁମିଓ ତେମନି କିଛୁ କିଛୁ କ୍ଷେତ୍ରେ ତାର ଚେଯେ ବୁଦ୍ଧିମାନ । ହିନ୍ମନ୍ୟତାଯ ନା ଭୁଗେ ତୋମରା ଯଦି ତୋମାଦେର ବୁଦ୍ଧିକେ ଏକତ୍ରେ କାଜେ ଲାଗାଓ, ତାହଲେ ଅନେକ ଭାଲୋ କିଛୁ କରତେ ପାରବେ ଏକସଙ୍ଗେ ।’

ମନ ଭାଲୋ ହୟେ ଗେଲ ଜହିରେ । ସତିଯ ତୋ, କିଛୁ କିଛୁ କ୍ଷେତ୍ରେ ଅନ୍ୟ ଏକଜନେର ବୁଦ୍ଧି ତାର ଚେଯେ ବେଶ ଥାକତେଇ ପାରେ, ତେମନି କିଛୁ କିଛୁ କ୍ଷେତ୍ରେ ତାର ବୁଦ୍ଧିଓ ବେଶ ଥାକତେ ପାରେ ଅନ୍ୟଦେର ଚେଯେ । ଏତେ ମନ ଖାରାପେର କିଛୁ ନେଇ । ବରଂ ସବାଇ ମିଳେ କାଜ କରଲେ ଭାଲୋ କିଛୁ କରତେ ପାରବେ ତାରା । କିନ୍ତୁ ରାସାଦେର ତୋ ଆଜ ଏହି କ୍ଲାସେ ଆସାର କଥା, ଆସିଛେ ନା କେନ? ଏକଟୁ ପର ଟିଫିନ ପିରିୟଡ ଶୁରୁ ହବେ, ଛେଲେଟା ଆସିବେ ତୋ!

ଟିଫିନ ପିରିୟଡେର ଘଣ୍ଟା ପଡ଼ିତେଇ ଅନ୍ଧ ସ୍ୟାର ବେର ହୟେ ଗେଲେନ କ୍ଲାସ ଥେକେ । କ୍ଲାସେର ସବ ଛାତ୍ରା ଯଥନ ବ୍ୟାଗ ଗୁଛିଯେ ବାଇରେ ବେର ହେଉଯାର ଜନ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ନିଚିଲ, ଠିକ ତଥନଇ ସୋଜା ହୟେ ଦାଁଡ଼ାଳ ତାଦେର ଅନେକେଇ । ଏକଟା ଛେଲେ ଚୁକଛେ କ୍ଲାସେ । ହାତେ ସବୁଜ ରଙ୍ଗେ ଏକଟା ସିରାମିକେର ମଗ, ମାଝାରି ସାଇଜ । ଆରେକ ହାତେ ଏକଟା କାଚେର ଗ୍ଲାସ । ତିନ ଭାଗେର ଦୁ'ଭାଗ ପାନି ଭରି ।

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ବ୍ୟାକବୋର୍ଡର ସାମନେ ଯେ କାଠେର ବେଦିଟା ଆଛେ, କ୍ଳାସେ ଚୁକେ ଯେଥାନେ ଏସେ ସ୍ୟାରରା ଦାଁଡ଼ାନ, ମେଖାନେ ଗିଯେ ଦାଁଡ଼ାନ ଛେଲେଟି । ପାଶେ ଟେବିଲେର ଓପର ସବୁଜ ମଗ ଆର ପାନି ଭର୍ତ୍ତି ଗ୍ଲାସ ରେଖେ ସାମନେର ଦିକେ ତାକାଳ । ଜହିର ଖୁବ ମନୋଯୋଗ ଦିଯେ ବ୍ୟାଗ ଗୋଛାଛିଲ, ହଠାତ୍ ବ୍ୟାକବୋର୍ଡର ଦିକେ ତାକାତେଇ ରାସାଦକେ ଦେଖିତେ ପେଲ ସେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବୁକେର ଭେତର ଧୂକ କରେ ଉଠିଲ ତାର, ଆନନ୍ଦ ଓ ହତେ ଲାଗଲ । ଯାକ, ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଛେଲେଟା ଏସେଛେ ।

କାଠେର ବେଦିର ସାମନେର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଏଲୋ ରାସାଦ । ମୁଖଟା ହାସି ହାସି କରେ ଫେଲିଲ ସେ । କ୍ଳାସେ ସବ ଛାତ୍ର ବ୍ୟାଗ ଗୋଛାନୋ ବାଦ ଦିଯେ ତାକିଯେ ଆଛେ ତାର ଦିକେ । ତାରା ବୁଝିତେ ପାରଛେ ନା ତାଦେର ବସ୍ତି ଏହି ଅପରିଚିତ ଛେଲେଟା ହଠାତ୍ କ୍ଳାସେ ଚୁକଳ କେନ, ତାର ହାତେ ଓ ରକମ ମଗ ଆର ପାନିର ଗ୍ଲାସ-ଇବା କେନ! ସବଚେଯେ ସାହସର କଥା ହଲୋ — ସ୍ୟାରରା କ୍ଳାସେ ଚୁକେ ଯେଥାନେ ଏସେ ଦାଁଡ଼ାନ, ମେଖାନେ ଏସେ ଦାଁଡ଼ିଯିଛେ କେନ ସେ!

ଜହିର ତୃତୀୟ ସାରିର ବେଶେ ବେଶିଛିଲ, କ୍ଷୁଲେର ବ୍ୟାଗଟା ହାତେ ନିଯେ ସାମନେ ଏଗିଯେ ଏଲୋ ସେ । ପ୍ରଥମ ସାରିର ବେଶେର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଏସେ ବ୍ୟାଗଟା ରାଖିଲ ଏକଟା ବେଶେ । ପ୍ରଚାନ୍ଦ କୌତୁଳ ନିଯେ ତାକିଯେ ଆଛେ ସେ ରାସାଦେର ଦିକେ । ଆଡ଼ଚୋଖେ ତାକିଯେ ଜହିର ବୁଝିତେ ପାରିଲ, ଶୁଦ୍ଧ ସେ ନା, କ୍ଳାସେର ସବାଇ ଅଧିକ ଆଗ୍ରହେ ତାକିଯେ ଆଛେ ରାସାଦେର ଦିକେ । କ୍ଳାସେର ସବଚେଯେ ଚଞ୍ଚଳ ଯେ ଛୋଟନ, ମେଓ ଚୁପଚାପ ଦାଁଡ଼ିଯେ ରାସାଦକେ ଦେଖିଛେ ।

‘ତୋମରା କି କଥିନୋ ଢାକାର ରାନ୍ତାଯ ଯେ ବାସଗୁଲୋ ଚଲେ ସେଗୁଲୋତେ ଚଢ଼େଛ?’ ସାମନେର ଦିକେ ତାକିଯେ ସବାର ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଜିଜ୍ଞେସ କରିଲ ରାସାଦ ।

ଦୁ-ଏକଜନ ସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ଵରେ, କଯେକଜନ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ଵରେ ବଲିଲ, ‘ହଁଁ’ ।

‘ତାହଲେ ତୋ ଅବଶ୍ୟଇ ହକାରଦେର ଦେଖିଛେ, ଓଇ ଯେ ଯାରା ବାସେର ଭେତର କଲମ, ବାଚାଦେର ଜନ୍ୟ ହରେକ ରକମ ଖେଲନା, ବିଭିନ୍ନ ଧରନେର ବଇ ବିକ୍ରି କରେ ।’ ରାସାଦ ସବାର ଦିକେ ଭାଲୋ କରେ ଖୋଯାଲ କରେ ବଲିଲ, ‘ତାରା ବାସେ ଉଠେଇ ପ୍ରଥମେ କୀ ବଲେନ — ମୁସଲମାନ ଭାଇଦେର ସାଲାମ, ହିନ୍ଦୁ ଭାଇଦେର ନମକ୍ଷାର, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧର୍ମେର ଭାଇଦେର ଶୁଭ ସକାଳ ବା ଶୁଭ ବିକେଲ... ।’ ରାସାଦ ମୁଖଟା ହାସି ହାସି କରେ ସବାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଲକ୍ଷ କରେ ବଲିଲ, ‘ଏହି ରକମ ବଲେ ନା! ଏକୁ ଥାମଲ ସେ, ତାରପର ବଲିଲ, ‘କିନ୍ତୁ କାଉକେ ବଲିତେ ଶୁଣିନି ଶୁଭ ଦୁପୁର । ଆଚା, ଦୁପୁର କି କଥିନୋ ଶୁଭ ହୁଁ ନା! ଆମିଓ ତୋମାଦେର କ୍ଳାସେ ଏସେଛି ଏହି ଦୁପୁରେ, ଏହି ଟିଫିନ ପିରିଯାଡେ, କଥା ବଲାର ଆଗେ ଆମାର

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ବଲା ଉଚିତ ଛିଲ ଶୁଭ ଦୁପୁର । କିନ୍ତୁ ଆମିଓ ସେଟା ବଲତେ ପାରଲାମ ନା, ଶୁଭ ଦୁପୁର ଶବ୍ଦଟା ଆମାର ମୁଖ ଦିଯେ ଆସଲ ନା । ଶୁଭ ଦୁପୁର ଶବ୍ଦଟା କେମନ ଶୋନାଯ ନା! କୀ ଠିକ?

କେଉ କିଛୁ ବଲଲ ନା । କେବଳ ଏକେ ଅପରେର ଦିକେ ଏକପଲକ ତାକାଳ ।

‘ଧାକ, ଓସବ ଏଥନ ଥାକ । ଏହି କ୍ଲାସେ ସବଚେଯେ କେ ବେଶି ଜାଦୁ ଭାଲୋବାସେ?’

ସାମନେର ବେଞ୍ଚ ଥେକେ ଏକଟା ହାତ ଓଠାଳ । ରାସାଦ ଓର ମୁଖେର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ଆମି ସିଓର ତୋମାର ନାମ ସାଦମାନ । ପୁରୋ ନାମ ସାଦମାନ ସାକିବ । ଅୟାମ ଆଇ ରାଇଟ?’ ସାଦମାନେର ଦିକେ ଏକଟୁ ଝୁଁକେ ଦାଁଡ଼ାଳ ରାସାଦ ।

‘ଇଯେସ ।’ ସାଦମାନ ଚୋଖ ଦୁଟୋ ଗୋଲ ଗୋଲ କରେ ବଲଲ, ‘ତୋମାର ସଙ୍ଗେ ଆମାର ତୋ କଥନେ ଦେଖାଇ ହେବାନି । ତୁ ଆମାର ନାମ ଜାନଲେ କୀ କରେ?’

‘ଛୋଟଖାଟୋ ଜାଦୁ ଜାନି ଆମି । ସେଟା ଦିଯେଇ ଆମି ତୋମାର ନାମଟା ଜେନେଛି ।’ ରାସାଦ ଆବାର ସବାର ଦିକେ ତାକାଳ, ‘ଯେହେତୁ ସାଦମାନ ଜାଦୁ ଖୁବ ପଞ୍ଚନ୍ଦ କରେ, ମେହେତୁ ସାଦମାନେର ସମ୍ମାନେ ଆମି ଏକଟା ଜାଦୁ ଦେଖାବ ଏଥନ ତୋମାଦେର ।’ ରାସାଦ ଏକଟୁ ଥେମେ ବଲଲ, ‘ତୋମରା କି ଜାଦୁ ଦେଖତେ ଚାଓ?’

ଆନନ୍ଦ ନିଯେ ସବାଇ କିଛୁଟା ଶବ୍ଦ କରେ ବଲଲ, ‘ଅବଶ୍ୟାଇ ।’

ପେଛନେର ଦିକେ ଏକଟୁ ଫିରେ ଏଲୋ ରାସାଦ । ଟେବିଲେର ପାଶେ ଏସେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ସବୁଜ ରଙ୍ଗେ ସିରାମିକେର ମଗଟା ବାମ ହାତେ ନିଲ । ଏକଟୁ ଉଁଚୁ କରେ ଧରେ ସବାଇକେ ଦେଖିଯେ ବଲଲ, ‘ଏହି ଯେ ତୋମରା ମଗଟା ଦେଖଛ, ଏଟାର ରଂ ତୋ ସବାଇ ଚନ୍ଦୋ — ସବୁଜ ।’ ଡାନ ହାତ ଦିଯେ ପାନିଭରି ଗ୍ଲାସଟା ନିଯେ ବଲଲ, ‘ଆମି ଏଥନ ଏହି ସବୁଜ ମଗେର ଭେତର ଏହି ଗ୍ଲାସେର ପାନିଗୁଲୋ ଢାଲବ ।’ ବଲେଇ ସେ ମଗେର ଭେତର ଗ୍ଲାସେର ଅର୍ଧେକେର ବେଶି ପାନି ଚେଲେ ଦିଲ । ତାରପର ଗ୍ଲାସଟା ଆବାର ଟେବିଲେ ରେଖେ ଡାନ ହାତେ ନିଲ ସିରାମିକେର ମଗଟା ।

ରାସାଦ ଆବାର କାଠେର ବେଦିର ସାମନେର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଏଲୋ । ଡାନ ହାତଟା ଉଁଚୁ କରେ ଓପରେର ଦିକେ ତୁଳନ ମଗଟା । ତାରପର ହାସତେ ହାସତେ ବଲଲ, ‘ତୋମରା ତୋ ଦେଖଲେ ଏହି ମଗେର ଭେତର ପାନି ଢାଲିଲାମ ଆମି । ନାକି ଜୁସ ଢେଲେଛି?’

ସବାଇ ପ୍ରାୟ ଏକସଙ୍ଗେ ବଲଲ, ‘ନା, ପାନି ।’

‘ପାନିର ଧର୍ମ ହଚ୍ଛେ ନିଚେର ଦିକେ ପ୍ରବାହିତ ହେଯା । ଏହା ଜାନୋ ତୋମରା?’

‘ଏହା ବିଜ୍ଞାନ ବହିଯେ ପଡ଼େଛି ଆମରା ।’ ଅନେକେ ବଲଲ ।

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

‘ତାହଲେ ଆମି ଯଦି ଆମାର ହାତେର ଏହି ମଗଟା କାତ କରି, ତାହଲେ ଧର୍ମ ଅନୁଯାୟୀ ଏଟା ଥେକେ ପାନିର ତୋ ଗଡ଼ିଯେ ପଡ଼ାର କଥା । ତାଇ ନା?’ ରାସାଦ ହାସତେ ହାସତେ ଜିଜ୍ଞେସ କରଲ ସବାଇକେ ।

‘ହଁଁ ।’ କେଉ ଶବ୍ଦ କରେ, କେଉ କିଛୁଟା ଚିନ୍ତାୟୁକ୍ତ ହୟେ ବଲଲ ।

କିଛୁକ୍ଷଣ ଆଗେ ପାନିଭରା ସବୁଜ ସିରାମିକେର ମଗଟା କାତ କରଲ ରାସାଦ । କିନ୍ତୁ କୋନୋ ପାନି ଗଡ଼ିଯେ ପଡ଼ିଲ ନା ସେଖାନ ଥେକେ । ଏକ ଟୁକରୋ ଆଇସ ବିଉବ ବେରିଯେ ଏଲୋ ମଗ ଥେକେ । ସବାର ଚୋଖ ବଡ଼ ହୟେ ଗେଛେ । ଏଟା କୀ କରେ ସମ୍ଭବ! ମଗେ ଢାଳା ହଲୋ ପାନି, ଆର ମାତ୍ର ଦୁ-ଚାର ସେକେନ୍ଡେଇ ସେଟା ବରଫେ ପରିଣିତ ହଲୋ । ଲୁଡ଼ର ଛକ୍କାର ମତୋ ଚାର କୋନା ବରଫେର ଟୁକରୋଟା ହାତେ ନିଯେ ଏଗିଯେ ଦିଲ ସେ ସାଦମାନେର ଦିକେ । ଚୋଖ ବଡ଼ ବଡ଼ କରେ ସେଟା ହାତେ ନିଲ ସାଦମାନ । ତାର ମୁଖେ କୋନୋ କଥା ନେଇ । ବରଫେର ଟୁକରୋଟାର ଦିକେ ସେ ଏମନଭାବେ ତାକିଯେ ଆହେ, ଯେନ ଏ ରକମ ଜିନିସ ସେ ଆର କଥନୋ ଦେଖେନି ।

ଗ୍ଲାସେର ସବ ଛାତରୀ ଏଗିଯେ ଏଲୋ ସାଦମାନେର ଦିକେ । ସବାଇ ବରଫେର ଟୁକରୋଟା ଛୁଯେ ଛୁଯେ ଦେଖିଛେ । ବେଶ କିଛୁକ୍ଷଣ ପର ସାଦମାନ ପ୍ରଚାନ୍ଦ ଅବାକ ଗଲାଯ ବଲଲ, ‘ଏଟା ତୋ ଅସମ୍ଭବ!’

ରାସାଦ ଶବ୍ଦ କରେ ହେସେ ଉଠେ ବଲଲ, ‘ମୋଟେଇ ଅସମ୍ଭବ ନା, ସମ୍ଭବ ।’

ସାଦମାନ ଅବିଶ୍ୱାସୀ ଭଗିତେ ବଲଲ, ‘କୀଭାବେ!’

‘ତୁମି କି ଏହି ଜାଦୁଟା ଶିଖିତେ ଚାଓ?’

‘ଅବଶ୍ୟାଇ ।’

‘ତୁମି ଯେହେତୁ ଜାଦୁ ଭାଲୋବାସୋ, ସେହେତୁ ଜାଦୁଟା ତୋମାକେ ଶେଖାର ଆମି ।’ ରାସାଦ ସବାର ଦିକେ ଏକପଲକ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘କିନ୍ତୁ ସବାର ସାମନେ କି ଏଟା ଶେଖାନୋ ଠିକ ହବେ? ତାହଲେ ତୋ ସବାଇ ଜେନେ ଯାବେ । ଜାଦୁର ଆର କୋନୋ ରହସ୍ୟାଇ ଥାକବେ ନା ତଥନ! ’ ରାସାଦ କାଠେର ବେଦି ଥେକେ ନାମତେ ଯାଚିଲ, ତାର ଆଗେଇ ଜହିର ବଲଲ, ‘ତୁମି ବରଂ ଜାଦୁଟା ଆମାଦେର ସବାଇକେ ଶିଖିଯେ ଦାଓ । ଏକଟା ଜାଦୁ ଶେଖାର ପର ହୟତୋ ଆରୋ ଅନେକେଇ ସାଦମାନେର ମତୋ ଜାଦୁକେ ଭାଲୋବାସବେ । ’ ଜହିର ଖୁବ ଆନ୍ତରିକ ଗଲାଯ ବଲଲ, ‘ପ୍ରିଜ, ଶୁରୁ କରୋ ।’

ଟେବିଲେର ପାଶେ ଫିରେ ଏଲୋ ରାସାଦ । ସବୁଜ ସିରାମିକେର ମଗଟା ଆବାର ବାମ ହାତେ ନିଯେ ଟେବିଲ ଥେକେ ପାନିର ଗ୍ଲାସଟା ଡାନ ହାତେ ନିଲ ସେ । ଗ୍ଲାସେର ବାକି ପାନିଟୁକୁ ଢେଲେ ଦିଲ ମଗେ । ଏକଟୁ ପର ମଗଟା ଉପୁଡ଼ କରଲ, କିନ୍ତୁ କୋନୋ ବରଫେର ଟୁକରୋ ବେର ହଲୋ ନା ସେଖାନ ଥେକେ । ରାସାଦ ହାସତେ ହାସତେ ବଲଲ,

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

‘କୀ ବୁଝାଲେ?’ ସାଦମାନେର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଲକ୍ଷ କରେ ସେ ବଲଲ, ‘ମଗେ ପାନି ଢାଳଲେଇ ଦ୍ରାତ ବରଫ ଜମେ ନା ମେଖାନେ ।’ ରାସାଦ ମଗଟା ସାଦମାନେର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଦିଯେ ବଲଲ, ‘ଦେଖୋ ତୋ କୀ ଆହେ ଏର ଭେତର?’

ମଗଟା ହାତେ ନିଯେ ଭେତରେ ଉଁକି ଦିଲ ସାଦମାନ, ‘ଭେତରେ ଏକଟା ଜିନିସ ଦେଖିତେ ପାଛି । ସ୍ପଞ୍ଜେର ମତୋ ମନେ ହଚ୍ଛେ ଜିନିସଟା ।’

‘ହଁ, ଓଟା ଏକଟା ସ୍ପଞ୍ଜେ ।’ ସାଦମାନେର ହାତ ଥେକେ ମଗଟା ଆବାର ଫେରିତ ନିଯେ ଭେତର ଥେକେ ସ୍ପଞ୍ଜେଟା ବେର କରତେ କରତେ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘ପ୍ରଥମେ ଏହି ସ୍ପଞ୍ଜେଟା ଶୁକନୋଇ ଛିଲ । ଏହି ଶୁକନୋ ସ୍ପଞ୍ଜେଟା ଏହି ମଗେର ଭେତର ଆଗେଇ ଲୁକିଯେ ରାଖିତେ ହବେ । ଓ ରକମ ଚାର କୋଣା ଏକଟା ବରଫେର ଟୁକରୋ ବାନାତେ ହବେ ଫ୍ରିଜେ । ସେଟାଓ ଲୁକିଯେ ରାଖିତେ ହବେ ମଗେର ଭେତର ଓହି ସ୍ପଞ୍ଜେର ଓପରେ । ଏଥନ ତୁମି ଯଥନ କାଚେର ଗ୍ଲାସେର କିଛୁ ପାନି ଏହି ମଗେ ଢାଳବେ, ସ୍ପଞ୍ଜେ ତଥନ ସବଟୁକୁ ପାନି ଶୁଷେ ନେବେ । ଏକଟୁ ପର ତୁମି ଆଙ୍ଗୁଳ ଦିଯେ ଆଗେ ଥେକେଇ ମଗେ ଚୁକିଯେ ରାଖା ବରଫେର ଟୁକରୋଟା ବେର କରେ ସବାଇକେ ଦେଖାବେ । ସବାଇ ଭାବବେ, ଆରେ, ମଗେ ପାନି ଢାଳାର ପର ପରଇ ବରଫ ହଲୋ କୀଭାବେ!’

‘ଖୁବ ଚମର୍କାର ଏକଟା ମ୍ୟାଜିକ ।’ ଖୁବ ଉଣ୍ଠଫୁଲ୍ଲ ହୟେ ବଲଲ ସାଦମାନ ।

‘ଆରୋ ବେଶ କରେକଟା ଏ ରକମ ମ୍ୟାଜିକ ଜାନା ଆହେ ଆମାର ।’ ରାସାଦ ସାଦମାନେର କାଁଧେ ଏକଟା ହାତ ରେଖେ ବଲଲ, ‘ତୁମି ଯେହେତୁ ମ୍ୟାଜିକ ଭାଲୋବାସୋ, ସେଗୁଲୋ ଆମି ଶିଖିଯେ ଦେବ ତୋମାକେ ।’ ସୋଜା ହୟେ ଦାଁଡ଼ାଳ ରାସାଦ । ସବାର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ଆଜ୍ଞା, ଏଥନ ତୋ ଟିଫିନ ପିରିୟଡ, ଆମି କି ତୋମାଦେର ସମୟ ନଷ୍ଟ କରଲାମ?’

ସକଳେ ପ୍ରାୟ ଏକସଙ୍ଗେ ବଲଲ, ‘ନା ।’

‘ଆମି କି ଆରୋ ଏକଟୁ ସମୟ ନିତେ ପାରି ତୋମାଦେର?’

ଆଗେର ମତୋଇ ସବାଇ ଏକସଙ୍ଗେ ବଲେ ଉଠିଲ, ‘ସିଓର ।’

ହାତେର ଜିନିସଗୁଲୋ ଟେବିଲେ ରେଖେ ସୋଜା ହୟେ ଦାଁଡ଼ାଳ ରାସାଦ । ମୁଖେ ଦୁଷ୍ଟ ଦୁଷ୍ଟ ହାସି ଏନେ ବଲଲ, ‘ଆମି ତୋମାଦେର ଏଥନ ଏକଟା ବାକ୍ୟ ବଲବ । ତାରପରଇ ପାଚଟା ସତ୍ୟ ଘଟନା ଘଟିବେ ।’ ରାସାଦ ସବାର ଦିକେ ଭାଲୋ କରେ ତାକିଯେ ହାସି ହାସି ମୁଖେଇ ବଲଲ, ‘ବଲବ?’

ଜହିର ପ୍ରଥମେ ହାତ ଉଁଚୁ କରେ ବଲଲ, ‘ବଲୋ ।’ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆର ସବାଇଓ ହାତ ଉଁଚୁ କରେ ସମ୍ମତି ଜାନାଲ ।

ମୁଖେର ହାସିଟା ଆରୋ ଏକଟୁ ବାଡ଼ିଯେ ଦିଯେ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘ତୋମରା ତୋମାଦେର ଜିଭ ଦିଯେ ତୋମାଦେର ସବଗୁଲୋ ଦାଁତ ସ୍ପର୍ଶ କରତେ ପାରବେ ନା ।’

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ରାସାଦ ହାତ ଦିଯେ ବିଶେଷ ଏକଟା ଭସିମା କରେ ବଲଲ, ‘ଆମାର ବାକ୍ୟ ଶେଷ । ଏଥିନ ପାଁଚଟା ସତ୍ୟ ଘଟନା ଘଟିବେ ।’

ଦଶ-ବାରୋ ସେକେନ୍ଦ୍ର ପର ରାସାଦ ବଲଲ, ‘କୀ, ଘଟନା କିଛୁ ଘଟେଛେ?’

ଜହିର ବଲଲ, ‘କିଇ?’

ସାଦମାନେର ଦିକେ ତାକିଯେ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘ସାଦମାନ?’

‘କିଇ, ଆମିଓ ତୋ କିଛୁ ବୁଝିବାରେ ପାରଛି ନା ।’

ରାସାଦ ଆବାର ହେସେ ଫେଲଲ, ‘ଆମି ଯଥିନ ବଲଲାମ ତୋମରା ତୋମାଦେର ଜିଭ ଦିଯେ ତୋମାଦେର ସବଗୁଲୋ ଦାଁତ ସ୍ପର୍ଶ କରିବାରେ ପାରିବେ ନା । କଥାଟା ବଲାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସବାଇ ଯାର ଯାର ଜିଭ ଦିଯେ ବ୍ୟାପାରଟା ପରୀକ୍ଷା କରେଛ ।’ ସବାର ଦିକେ ଏକପଲକ ତାକାଳ ରାସାଦ, ‘କୀ, ଠିକ?’

ସବାଇ ହେସେ ଫେଲଲ । କେଉଁ କେଉଁ ଲାଜୁକ ସ୍ଵରେ ବଲଲ, ‘ଠିକ ।’

‘ପରୀକ୍ଷା କରାର ପର ବୁଝିବାରେ ପେରେଛ ଆମାର ବାକ୍ୟଟା ଠିକ ନା । ତାଇ ନା ।’

‘ହଁ ।’ ସବାଇ ବଲେ ଉଠିଲ ।

‘ବୋକାର ମତୋ ତୋମରା ତଥନ ହେସେ ଉଠେଛ, ନା?’

ବୋକାର ମତୋଇ ସବାଇ ଆବାର ହେସେ ଉଠିଲ ନିଃଶବ୍ଦେ । ରାସାଦ ତାଇ ଦେଖେ ହାସିବେ ହାସିବେ ବଲଲ, ‘ତାରପରଇ ତୋମାର କୋନୋ ଏକ ବନ୍ଧୁକେ ବୋକା ବାନାନୋର ଚିତ୍ତା ଆସେ ତୋମାର ମାଥାଯ । ଏବଂ ସେଟା ଯତ ଦ୍ରଂତ ସମ୍ଭବ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ କରାର ଜନ୍ୟ ଉଦ୍ଦର୍ଘୀବ ହେଁ ଆଛ ତୁମି । ଠିକ?’

କେଉଁ କିଛୁ ବଲଲ ନା । କେବଳ ଉଁ-ନିୟମ କରିବ ଯାର ଯାର ମାଥା ।

‘ଏବଂ ବନ୍ଧୁକେ ବୋକା ବାନାତେ ପାରିବେ ବଲେ ଭେବେଇ ତୁମି ଚାଲାକିର ଏକଟା ହାସି ହେସେ ଫେଲେଛ ନୀରବେ । ଠିକ?’

ଚୋଖେ-ଚୁଖେ ଚାଲାକି ଏନେଇ ହେସେ ଫେଲଲ ସବାଇ ।

ରାସାଦ ଖୁବ ତୃଣ୍ଡି ନିଯେ ବଲଲ, ‘କତଗୁଲୋ ସତ୍ୟ ଆଛେ, ଯା ଆମାଦେର ଜାନ ଦରକାର ।’ ରାସାଦ ଦୁ’ହାତ ଏକସଙ୍ଗେ କରେ ଆଯେଶ ନିଯେ ବଲଲ, ‘ଶୁଭ ସନ୍ଧ୍ୟା ବଲେ ଟେଲିଭିଶନେ ଯେ ସଂବାଦ ଶୁରୁ ହୁଏ, ସନ୍ଧ୍ୟାଟା ମାଟି କରାର ଜନ୍ୟ ତାରପରଇ ଯତ ସବ ଅଶୁଭ ସଂବାଦ ଶୁନିବେ ଥାକିବେ ତୁମି ।’ ରାସାଦ ହାସିବେ ।

ପେଛନ ଥେକେ ଏକଟା ଛାତ୍ର ବଲଲ, ‘ଏକଦମ ଠିକ ।’

‘ଭୟ ପାଓୟା ଭାଲୋ । ତବେ ଦେଖିବେ, ଯେବେବେ ଯେବେବେ ବ୍ୟାପାର ନିଯେ ତୁମି ଭୟ ପାଚ୍ଛ ତାର ନକରଇ ଭାଗଇ ତୋମାର ଜୀବନେ ଘଟିବେ ନା ।’ ରାସାଦ ବଲଲ ।

‘ଖୁ ଖୁ ଖୁ ଖୁବ ସତ୍ୟ ।’ ଡାନ ପାଶ ଥେକେ ତୋତଲାତେ ତୋତଲାତେ ବଲଲ ଆରେକଜନ ଛାତ୍ର ।

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

‘ଓପର ଥେକେ ପଡ଼ାର ସମୟ କେଉ କଥନୋ ମରେ ନା । ତଥନଇ ମରେ ଯଥନ ମାଟିର ସଙ୍ଗେ ଧାକ୍କା ଖେଯେ ଥେମେ ଯାଯ ମେ ।’

ହାତତାଳି ଦିତେ ଦିତେ ଆରେକଟା ଛାତ୍ର ବଲଲ, ‘ତାଇ ତୋ !’

‘ବ୍ୟାଂକ ତୋମାକେ ତଥନଇ ଟାକା ଧାର ଦେବେ, ଯଥନ ତୁମି ପ୍ରମାଣ କରତେ ପାରବେ ଯେ ତୁମି ପ୍ରଚୁର ଧନୀ ।’

‘ଠିକ ।’ ବାଯ ପାଶ ଥେକେ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟବାନ ଏକଟା ଛେଲେ ବଲଲ, ‘ଆମାର ବାବାର ଅନେକ ଟାକା, ତବୁও ପ୍ରାୟ ପ୍ରତିଦିନ କୋନୋ ନା କୋନୋ ବ୍ୟାଂକ ଥେକେ ଫୋନ ଆସେ ବାବା କୋନୋ ଲୋନ ନେବେ କି ନା । କିନ୍ତୁ ଗ୍ରାମେ ଆମାର ଏକ ନାନା ଆଛେନ, କୃଷକ, ତାକେ କୋନୋ ବ୍ୟାଂକ ଲୋନ ଦିତେ ଚାଯ ନା ।’

‘କିଛୁ ଲୋକ ଆଛେନ, ତାରା ଯେଖାନେଇ ଯାନ, ଆନନ୍ଦେ ଭରେ ତୋଲେନ ସେଇଥାନଟା । କିଛୁ ଲୋକ ଆଛେନ, ଯାରା ଯେଖାନ ଥେକେ ଚଲେ ଯାଯ, ଆନନ୍ଦେ ଭରେ ଓଠେ ସେଇଥାନଟା ।’

‘ଯେମନ ତୁମି ।’ ଚେହାରାଟା ଆନନ୍ଦମୟ କରେ ସାଦମାନ ବଲଲ ।

ଚେହାରାଟା ଲାଜୁକ ହୟେ ଗେଲ ରାସାଦେର । ଏକଟୁ ଥେମେ ଥେକେ ସ୍ଵାଭାବିକ ହୟେ ସେ ଆବାର ବଲଲ, ‘ତୋମରା କି ବଲତେ ପାରବେ — ଯଥେଷ୍ଟ ଆର ପ୍ରଚୁର ଏଇ ଶବ୍ଦ ଦୁଟିର ମଧ୍ୟେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କାି ?’

ସବାଇ ଚୁପ । ବେଶ କିଛୁକ୍ଷଣ ପର ଜହିର ବଲଲ, ‘ତୁମିଇ ବଲୋ ।’

‘ଯଦି ତୋମାର ମା ଫିଜ ଥେକେ ତୋମାର ଜନ୍ୟ ଆଇସକ୍ରିମ ଏନେ ଦେନ, ତାହଲେ ସେଇ ପରିମାଣଟା ହବେ ତୋମାର ଜନ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ । ଆର ଯଦି ତୁମି ନିଜେ ଫିଜ ଥେକେ ତୋମାର ଜନ୍ୟ ଆଇସକ୍ରିମ ନାଓ, ତାହଲେ ସେଇ ପରିମାଣଟା ହବେ ପ୍ରଚୁର ।’

ଶବ୍ଦ କରେ ହେସେ ଉଠିଲ ସବାଇ । କେଉ କେଉ ଏସେ ହ୍ୟାନ୍ତଶେକ କରଲ ରାସାଦେର ସଙ୍ଗେ । ବେଶ କଯେକ ସେକେନ୍ଦ୍ର ଚୁପ ଥାକାର ପର ରାସାଦ ବଲଲ, ‘ଏତକ୍ଷଣ ଧରେ ଅନେକ ବକବକ କରଲାମ ତୋମାଦେର ସାମନେ । ତୋମାଦେର ଟିଫିନ ପିରିୟାଡଟା ନଷ୍ଟ କରଲାମ । ନିଶ୍ଚଯଇ ବିରକ୍ତ ହୟେଛ ତୋମରା !’

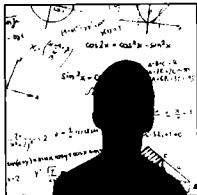
‘ନା ।’ ଚିନ୍ତକାର କରେ ଉଠିଲ ସବାଇ ।

‘ଥ୍ୟକ୍ଷସ । ଆମି ଏବାର ଆମାର ପରିଚୟଟା ଦେଇ । ଆମି ରାସାଦ, ରାସାଦ ଇଶରାକ । ଢାକାର ହଲି ଅୟାଞ୍ଜେଲ କ୍ଲୁଲେର କ୍ଲାସ ଏଇଟେ ପଡ଼ି ଆମି । ଆରୋ ଏକଟା ଛୋଟ କଥା ଆଛେ ଆମାର — ପୃଥିବୀତେ ବନ୍ଦୁର ଚୟେ ଭାଲୋ କୋନୋ

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ଜିନିସ ଆର ଥାକତେ ପାରେ ନା ।' ରାଁସାଦ ମାଥା ନିଚୁ କରେ କାଁପା କାଁପା ଗଲାଯ ବଲଲ, 'ଆମି ତୋମାଦେର ସବାଇକେ ବନ୍ଧୁ 'ହିସେବେ ପେତେ ଚାଇ ।' ବଲେଇ ଦୁ'ହାତ ଦୁ'ଦିକେ ଛଡ଼ିଯେ ଦିଲ ରାସାଦ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସବାଇ ଏସେ ହମଡ଼ି ଖେୟ ପଡ଼ିଲ ରାସାଦେର ଦୁ'ହାତର ମାଧ୍ୟାନେ । ଚୋଖ ଭିଜେ ଉଠିଲ ଓର । ସତି, ବନ୍ଧୁ ପାଓଯା ଅନେକ ଭାଗ୍ୟେର ବ୍ୟାପାର । ଜଡ଼ିଯେ ଧରେଇ କାନେର କାହେ ମୁଖ ନିଯେ ଜହିର ଫିସଫିସ କରେ ବଲଲ, 'ସକାଳେ ତୋମାର ସଙ୍ଗେ ଦେଖା ହେୟେଛେ ଆମାର । ଓଇ ଯେ ଚୁରି ହେୟେଛେ ଯେ ବାଡ଼ିଟାଯ । ତୁମି ବଲେଛିଲେ, ମାଲି, କେୟାରଟେକାର, ଦାରୋଯାନ — ତିନଙ୍ଗନି ମିଥ୍ୟ କଥା ବଲେଛେ । ସବ କିଛୁ ଖୁଲେ ବଲତେ ଚେଯେଛ ଆମାକେ । କଥନ ବଲବେ ?'

'ବିକେଲେ କୁଲେର ପେଛନେ ଯେ ପୁରାତନ ବାଡ଼ିଟା ଆଛେ, ତାର ଛାଦେ ଏସୋ । ସବ ବୁଝିଯେ ଦେବ ତୋମାକେ ।' ଫିସଫିସ କରେ ବଲଲ ରାସାଦଓ ।

স্কুল থেকে ফিরে নিজের রংমে ঢুকল সাতিল, তারপর ব্যাগটা কোনোরকম কাঁধ থেকে নামিয়ে বিছানার ওপর ছুড়ে দিল সেটা। সঙ্গে সঙ্গে আশু ঢুকলেন রংমে। কপাল ভাঁজ করে বললেন, ‘স্কুল ছুটির পর তুই তো এত তাড়াতাড়ি বাসায় ফিরিস না! স্কুলের মাঠে অন্তত আধা ঘটা খেলে তারপর ফিরিস। আজ কোনো সমস্যা?’

আশুর কথার দিকে পাতাই দিল না সাতিল। ঘরের এদিক-ওদিক তাকিয়ে কিছুটা উদ্ধিগ্ন হয়ে সে বলল, ‘মামা কই, আশু!’

‘দুপুরে খাওয়ার পর রাসাদকে ছাদে যেতে দেখলাম। ল্যাপটপটাও সঙ্গে নিয়ে গেছে।’

সাতিল দৌড়াতে শুরু করল ছাদের দিকে। তার আগেই হাত টেনে ধরলেন আশু। কিছুটা রেঁগে গিয়ে বললেন, ‘স্কুল থেকে এই মাত্র এলি। বিকেল হয়ে গেছে। স্কুলে তো কেবল নাশতা করেছিস। হাত-মুখ ধুয়ে ভাত খেতে হবে না এখন।’

আশুর হাত থেকে নিজের হাতটা ছাড়িয়ে নিয়ে সাতিল বলল, ‘ভাত খাওয়ার সময় নেই এখন। পরে খাব।’ আশু কী একটা বলতে যাচ্ছিলেন, কিন্তু সেটা শোনার আগেই সিঁড়ির কয়েক ধাপ পেরিয়ে ছাদের দিকে দৌড়াতে শুরু করল সে আবার।

ছাদের গেটের কাছে এসেই দাঁড়িয়ে পড়ল সাতিল। নিজেকে একটু শান্ত করে পা রাখল ছাদে। পানির ট্যাংকির পাশে যে ছায়া আছে, সেখানে যে দুটো বেতের চেয়ার আর একটা কাঠের ছোট টেবিল আছে, মামা বসে আছে সেখানে। উদ্ধিগ্ন চেহারা হাসি হাসি হয়ে গেল সাতিলের। রাসাদের একেবারে সামনে গিয়ে বলল, ‘মামা, তুমি একটু ওঠো তো, সোজা হয়ে দাঁড়াও কিছুক্ষণ।’

রাসাদ কৌতৃহলী হয়ে বলল, ‘কেন?’

‘তোমাকে দাঁড়াতে বলেছি দাঁড়াও।’

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

‘ଆଗେ ବଲବି ତୋ କେନ ଦାଁଡ଼ାବ! ’ ଲ୍ୟାପଟପେର କ୍ରିନେର ଦିକେ ତାକିଯେଇ ରାସାଦ ବଲଲ ।

‘ଆଗେ ଦାଁଡ଼ାଓ, ତାରପର ବଲଛି ।’

ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ଵେ ଚେଯାର ଥେକେ ଉଠେ ଦାଁଡ଼ାଳ ରାସାଦ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କପାଳେ ହାତ ଠେକିଯେ ସ୍ୟାଲୁଟ ଦେଓଯାର ଭକ୍ଷିତେ ମୋଜା ହେୟ ଦାଁଡ଼ାଳ ସାତିଲ । ରାସାଦ ଆବାକ ହେୟ ବଲଲ, ‘ଏଟା କୀ ହଚ୍ଛେ! ’

‘ତୋମାକେ ସ୍ୟାଲୁଟ ଦିଛି ମାମା ।’

‘କେନ? ’

‘କେନ? ’ ସାତିଲ ହଠାତ ରାସାଦକେ ଜଡ଼ିଯେ ଧରେ ବଲଲ, ‘ତୁମି ତୋ ମାମା ହାଟିକାଉ ବାଧିଯେ ଦିଯେଛ! କ୍ଲାସ ଏଇଟେର ସବ ଭାଇଯା ତୋମାର ନାମ ବଲାତେ ପାଗଲ । ଟିଫିନ ପିରିଯାଡେର ପର ତୁମି ତୋ ବାସାୟ ଚଲେ ଏସେଛ । ତାରପରଇ ତୋ କ୍ଲାସ ଶୁରୁ ହେୟେଛେ ଆବାର । କିନ୍ତୁ ସ୍କୁଲ ଛୁଟିର ପର ସାରା ସ୍କୁଲ ତୋମାକେ ନିଯେ ଆଲୋଚନା ।’ ସାତିଲ ଏକଟୁ ଥେମେ ବଲଲ, ‘କ୍ଲାସ ଏଇଟେ ଗିଯେ କୀ କରେଛ ବଲୋ ତୋ ମାମା? ’

‘ପରେ ବଲଛି । ତାର ଆଗେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାଜ ସାବତେ ହେବେ ଆମାର ।’

‘କ୍ଲାସେ ତୁମି ନାକି ମ୍ୟାଜିକ ଦେଖିଯେଛେ? ’

‘ହୁଏ ।’

‘ତୁମି ମ୍ୟାଜିକ ଜାନୋ ନାକି ମାମା? ’

‘ଠିକ ଜାନି ନା । ଏକ୍ଷେତ୍ରର ଚ୍ୟାନେଲେ ବ୍ରେକିଂ ଦ୍ୟ ମ୍ୟାଜିଶିଯାନ କୋଡ ନାମେ ଏକଟା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦେଖାଯ, ଓଖାନ ଥେକେ କିଛୁ ଶିଖେଛି ।’

‘ରାସାଦମାନ ଭାଇଯାକେ ସବଚେଯେ ଆନନ୍ଦିତ ଦେଖାମ ସେ ଜନ୍ୟ ।’

‘ରାସାଦମାନକେ ଖୁବ ପଛଦ ହେୟେଛେ ଆମାର । ଖୁବ ଭାଲୋ ଛେଲେ ଓ ।’

‘ମାମା— ।’ ସାତିଲ ଏକଟୁ ଥେମେ ଖୁବ ଆଗ୍ରହ ନିଯେ ଜିଜ୍ଞେସ କରଲ, ‘ଯେଟାର ଜନ୍ୟ ଆମି ତୋମାକେ ଆମାଦେର ଏଖାନେ ଡେକେ ଏନେଛି, ସେଟାର ସଙ୍ଗେ ଏସବେର କୋନୋ ସମ୍ପର୍କ ଆଛେ ନାକି? ’

ରାସାଦ ଦୁ’ହାତ ଦିଯେ ସାତିଲେର ଦୁ’କାଁଧ ଚେପେ ଧରେ ତାକିଯେ ରହିଲ ଓର ମୁଖେର ଦିକେ କିଛୁକ୍ଷଣ । ତାରପର ଚେହାରାଟା ହାସି ହାସି କରେ ବଲଲ, ‘ସ୍କୁଲେ ତୋ ନାଶତା କରିଛୁଟି, ଭାତ ତୋ ଖାଓଯା ହୁଯନି ସମ୍ଭବତ । ଯା ଭାତ ଖେଯେ ନେ, ରାତେ ତୋର ସଙ୍ଗେ କଥା ବଲବ ।’

‘ବଲଲେ ନା କୋନୋ ସମ୍ପର୍କ ଆଛେ ନାକି? ’

କିଛୁ ବଲଲ ନା ରାସାଦ । ରହସ୍ୟମୟ ଏକଟା ହାସି ଦିଯେ ବସେ ପଡ଼ିଲ ଆବାର ଲ୍ୟାପଟପେର ସାମନେ । ଶାଟ ଡାଉନ କରେ ସେଟା ସାତିଲେର ହାତେ ଦିଯେ ବଲଲ, ‘ଯା, ଘରେ ରେଖେ ଭାତ ଖେଯେ ନେ ।’

‘ତୁମି କୋଥାଓ ଯାବେ ନାକି ଏଥନ୍?’

‘ହଁ ।’

‘କୋଥାଯି ଯାବେ?’

‘ତୋଦେର କୁଲେର ପେଚନେର ପୁରନୋ ବାଡ଼ିଟାର ଛାଦେ ।’

‘କୀ ଜନ୍ୟ ମାମା?’

‘ସେଟାଓ ପରେ ବଲବ ।’

‘ଆମିଓ ତୋମାର ସଙ୍ଗେ ଯାବ ମାମା ।’

‘ତୁଇ ଗେଲେ ଆମି ଯେ ଜନ୍ୟ ଏଥାନେ ଏସେଛି, ସେଟା ଶେଷ କରତେ ଅସୁବିଧା ହବେ ଆମାର ।’

ସାତିଲ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚୋଖ ଦୁଟୋ ଛଲଛଳ କରେ ବଲଲ, ‘ନା ନା ମାମା, ଆମି ତାହଲେ ଯାବ ନା । ତୁମି ଏକାଇ ଯାଓ । କିନ୍ତୁ କାଜଟା ତୋମାକେ କରେ ଦିତେଇ ହବେ ମାମା । ଯତ କଟେଇ ହୋକ, କରେ ଦିତେଇ ହବେ ।’

ରାସାଦ କିଛୁ ବଲଲ ନା । ଆଲତୋ କରେ ସାତିଲେର ମାଥାର ଚଲଗୁଲୋ ଏଲୋମେଲା କରେ ଦିଯେ ସୁରେ ଦାଁଡ଼ାଲ ସେ । ପ୍ରିୟ ଭାଗିନୀର ଚୋଖେ ପାନି ଦେଖେ ପାନି ଏସେ ଗେଛେ ତାର ଚୋଖେଓ ।

କୁଲେର ପେଚନେର ପୁରାତନ ବାଡ଼ିର ଛାଦେ ଏସେଇ କିଛୁଟା ଚମକେ ଉଠିଲ ରାସାଦ । କୋନାଯ ବଡ଼ ପିଲାରେର ସଙ୍ଗେ ହେଲାନ ଦିଯେ ବସେ ଆହେ ଜହିର । ପାଶେ ଓର କୁଲ ବ୍ୟାଗଟା ପଡ଼େ ଆହେ । ରାସାଦକେ ଦେଖେଇ ଉଠେ ଦାଁଡ଼ାଲ ସେ । ଏକଟୁ ଦ୍ରୁତ ଏଗିଯେ ଗେଲ ଓର ଦିକେ । ତାରପର କାଁଧେ ଏକଟା ହାତ ରେଖେ ବଲଲ, ‘କୁଲ ଛୁଟିର ପର ବାସାଯ ଯାଓନି ତୁମି?’

ମ୍ଲାନ ଗଲାଯ ଜହିର ବଲଲ, ‘ନା ।’

‘କେନ?’

‘ତୋମାର ସଙ୍ଗେ କଥା ନା ବଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଵତ୍ତି ପାଚିଲାମ ନା । ଓରା କୀ ମିଥ୍ୟା କଥା ବଲଲ, ଏଟା ନା ଜାନା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୋନୋ କାଜଇ କରତେ ପାରବ ନା ଆମି ।’ ଜହିର ରାସାଦେର ଏକଟା ହାତ ଚେପେ ଧରେ ବଲଲ, ‘କ୍ଲାସେ ଏକଦମ ମନ ବସାତେ ପାରିନି । ସାରାକ୍ଷଣ ତୋମାର କଥା ଭେବେଛି ।’

‘ବାସାଯ ଯାଓନି, ତୋମାର ଆବୁ-ଆୟୁ ଚିନ୍ତା କରବେନ ନା?’

‘ମୋବାଇଲ ଫୋନେର ଦୋକାନ ଥେକେ ଆୟୁକୁ ଫୋନ କରେ ଦିଯେଛି ବାସାଯ ଫିରତେ ଏକଟୁ ଦେଇ ହବେ ।’

‘ତୁମି ତୋ ତାହଲେ ଦୁପୁରେର ଖାବାରଓ ଯାଓନି!’

‘ନାଶତା କରେଛି ତୋ ।’

ରୋଲ ନମର ଶୂନ୍ୟ

‘ନାଶତା କରା ଆର ଦୁପୁରେର ଖାଓୟା ଏକ ହଲୋ! ତୁମି ଦାଁଡାଓ, କୁଳେର ସାମନେ ଯେ ନ୍ୟାକସେର ଦୋକାନଟା ଆଛେ ଓଖାନ ଥେକେ କିଛୁ କିନେ ନିଯେ ଆସି ।’ ରାସାଦ ସିଙ୍ଗିର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଯାଚିଲ, ତାର ଆଗେ ହାତ ଟେନେ ଧରେ ଜହିର ବଲଲ, ‘ଏଥିନ କିଛୁ ଥେତେ ଇଚ୍ଛେ କରରେ ନା । ତୋମାର ସବ କଥା ଶୋନାର ପର ଆମି ଥାବ । ଆମାର ପାଶେ ବସୋ, କଥା ବଲା ଶେଷ ହଲେ ତାରପର ନିଚେ ଗିଯେ ଦୁଜନ ଏକସଙ୍ଗେ କିଛୁ ଥାବ ।’

ହେସେ ଫେଲଲ ରାସାଦ । ଜହିରେର ହାତ ଧରେ ବସେ ପଡ଼ିଲ ସେ ଛାଦେର ଓପର । କମେକ ସେକେନ୍ଦ୍ର ଚୁପ ଥେକେ ବଲଲ, ‘ଯେ ବାଡ଼ିଟାତେ ଚୁରି ହେୟେଛେ, ସେଇ ବାଡ଼ିଟା ଭାଲୋ କରେ ଦେଖେଛ ତୁମି?’

‘ଦେଖେଛି ତୋ ।’ ମୋଜା ହେୟେ ବସଲ ଜହିର, ‘ତୁମି ଆର ସାତିଲାଓ ତୋ ଛିଲେ । ଆମରା ଯେଟା ଯେଟା ଦେଖିଲାମ, ତୋମରାଓ ତୋ ସେଟା ଦେଖିଲେ ।’

‘କିନ୍ତୁ ଭାଲୋ କରେ ଦେଖୋନି । ଖୁବ ମନୋଯୋଗ ଦିଯେ ଖେଯାଲ କରୋନି ।’

‘କହି, ଭାଲୋ କରେଇ ତୋ ଦେଖିଲାମ, ଖେଯାଲ କରିଲାମ! ’

ରାସାଦ ମୁଚକି ହେସେ ବଲଲ, ‘ତୋମାକେ ତାହଲେ ପ୍ରଥମ ଥେକେ ବଲି । ଦାରୋଯାନ ରଶିଦ ତୋମାକେ କୀ ବଲେଛେନ— ତିନିଜନ ଏକ ଘରେ ଶୁଭେଛିଲେନ ତାରା । କିନ୍ତୁ କାରୋରଇ ସୁମ ଆସିଛିଲ ନା । ତାଇ ଘରେର ବାଇରେ ଏସେଇ ଚମକେ ଓଠେନ ତାରା । ହାଲକା-ପାତଳା ଶରୀରେର ଏକଟା ଲୋକ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଛିଲ ବାଗାନେର କୋନାଯ । ତାଦେର ଦେଖେଇ ଦୌଡ଼େ ପାଲିଯେ ଯାଯ ଲୋକଟା ।’

ଜହିର ଛୋଟ୍ କରେ ବଲଲ, ‘ହୁଁ ।’

‘ତିନି ଆରୋ ବଲେଛେନ, ଗେଟ ଛାଡ଼ା ଓଇ ବାସାର ଭେତର ନାକି ଢୋକା ଯାଯ ନା । ତବେ ଏକଟା ସରକାରି ଡ୍ରେନ ଆଛେ, ଓଟା ଦିଯେ ନାକି ମାବେ ମାବେ ଟୋକାଇ ଶ୍ରେଣିର କେଉ କେଉ ବାସାଯ ଢୋକେ ।’

ଜହିର ଆବାରଓ ଛୋଟ୍ କରେ ବଲଲ, ‘ହୁଁ ।’

‘ତାଦେର ଦେଖେ ଫେଲାର ପର ଓଇ ହାଲକା-ପାତଳା ଶରୀରେର ଲୋକଟାକେ ତାରା ଓଇ ଡ୍ରେନେର ଦିକେ ଦୌଡ଼େ ଯେତେ ଦେଖେଛେନ । ଏବଂ ଓଖାନ ଦିଯେଇ ନାକି ପାଲିଯେ ଯେତେ ଦେଖେଛେନ ତାକେ ।’

‘ହୁଁ, ତାଇ ତୋ ବଲଲ ।’

ରାସାଦ ଚେହାରାଟା ଆବାର ହାସି ହାସି କରେ ଫେଲଲ, ‘କିନ୍ତୁ ଡ୍ରେନେର ଯେ ଛୋଟ ଜାଯଗାଟା ଦିଯେ ବାସାର ଭେତର ଆସା ଯାଯ, ତୁମି ସେଇ ଜାଯଗାଟା ଦେଖେଛ? ’

‘ଦେଖେଛି ତୋ ।’

‘ଦେଖେଛ, କିନ୍ତୁ ଭାଲୋ କରେ ଦେଖୋନି ।’

‘କୀଭାବ ବୁଝଲେ ଭାଲୋ କରେ ଦେଖିନି! ’

ରୋଲ ନମର ଶୂନ୍ୟ

‘ଦ୍ରେନେର ଯେ ଛୋଟ୍ ଜାୟଗାଟା, ଓଇ ଜାୟଗାଟାଯ ଭାଲୋ କରେ ତାକାଳେ ତୁମି ଦେଖିତେ ପେତେ ବିରାଟ ଏକଟା ମାକଡ୍‌ସାର ଜାଲ ବୋନା ଆହେ ସେଖାନେ । ସେଇ ଜାଲଟା କୋନୋ ନତୁନ ଜାଲ ନା, ଅନେକ ପୁରନୋ । ଜାଲେ ଅନେକଙ୍ଗଲୋ ପୋକା ଘରେ ଝୁଲେ ଛିଲ ।’ ରାସାଦ ଏକଟୁ ଥେମେ ଜହିରର ଚୋଥେର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ଏବାର ତୁମିଇ ବଲୋ—ଲୋକଟା ଯଦି ସେଖାନ ଦିଯେ ଓଇ ବାସାୟ ଢୁକତ ଏବଂ ସେଖାନ ଦିଯେଇ ବାସା ଥେକେ ପାଲିଯେ ଯେତ ତାହଲେ କି ଓଇ ମାକଡ୍‌ସାର ଜାଲଟା ଥାକତ ?’

ଚୋଥ ଦୁଟୋ ସାମାନ୍ୟ ବଡ଼ କରେ ଜହିର ବଲଲ, ‘ନା, ଥାକତ ନା ।’

‘ଭେତେ ନିଃଶେଷ ହୟେ ଯେତ ।’ ରାସାଦ ଛୋଟ କରେ ଏକଟା ନିଃଶ୍ଵାସ ଛେଡି ବଲଲ, ‘ଏବାର ଦିତୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗେ ଆସି, ମାଲି ଆବଦୁଲ ଆଜିଜେର କଥାଯ ଆସି । ତିନି ବଲେଛେନ, ତିନି ନିଜ ଚୋଥେ ଦେଖେଛେନ ଟକଟକେ ଏକଟା ଲାଲ ଗେଣ୍ଠ ପରେ ଏସେଛିଲ ଟୋକାଇ ଛେଲେଟା । ତୁମି ତଥନ ଜିଜେସ କରେଛିଲେ, ବାସାର ଚାରପାଶେ ତୋ ଅନ୍ଧ ଆଲୋର ଲାଇଟ ଜୁଲାନୋ ଛିଲ, ଛେଲେଟାର ଗେଣ୍ଠର କାଲାର ଦେଖଲେନ କୀଭାବେ ତିନି ?’

‘ହଁ, ସେଟାଇ ଜିଜେସ କରେଛିଲାମ ।’

‘ମାଲି ଆବଦୁଲ ଆଜିଜ ବଲେଛିଲେନ, ବାସାର ଚାରପାଶେ ଅନ୍ଧ ଆଲୋ ଜୁଲାଲେଓ ରାସ୍ତାର ସବଙ୍ଗଲୋ ଲାଇଟ ତୋ ଜୁଲାଛିଲ । ଦ୍ରେନେର ପାଶେଓ ଏକଟା ଲାଇଟପୋସ୍ଟ ଆହେ, ଲାଇଟ୍‌ଓ ଆହେ ସେଟାତେ ।’

‘ହଁ, ଏଇ କଥାଇ ବଲେଛିଲ ।’

‘କିନ୍ତୁ ଦ୍ରେନେର ପାଶେର ଲାଇଟପୋସ୍ଟେ କୋନ ଧରନେର ଲାଇଟ ଲାଗାନୋ ଆହେ, ଦେଖେଚ ?’ ଚୋଥ ଦୁଟୋ ଏକଟୁ କୁଁଚିକିଯେ ଜିଜେସ କରଲ ରାସାଦ ।

ଜହିର ଏକଟୁ ଭେବେ ବଲଲ, ‘ନା, ସେଟା ତୋ ଖେଯାଲ କରିନି ।’

‘ସୋଡ଼ିଆମ ଲାଇଟ ।’

କିଛୁଟା ଉତ୍ଫୁଲ୍ଲ ହୟେ ଉଠିଲ ଜହିର, ‘ହଁ, ସୋଡ଼ିଆମ ଲାଇଟଇ ତୋ ।’ ଜହିର ଆରୋ ଏକଟୁ ଉତ୍ଫୁଲ୍ଲ ହୟେ ବଲଲ, ‘ଆର ହଁ, ସୋଡ଼ିଆମ ଲାଇଟେ ତୋ ଲାଲ ରଙ୍ଗେର ଗେଣ୍ଠ ଲାଲ ଦେଖାଯ ନା । ପ୍ରାୟ ସବ ରଂହି କେମନ ଫ୍ୟାକାସେ ଦେଖାଯ । ନିଜେର ଗାଯେର ରଂଗ ଅନ୍ୟ ରକମ ଦେଖାଯ ।’

‘ତାହଲେ ?’

‘ମାଲି ଆବଦୁଲ ଆଜିଜ ମିଥ୍ୟା କଥା ବଲେଛେନ ।’

‘ହଁ, ତିନି ମିଥ୍ୟା କଥା ବଲେଛେନ ।’ ରାସାଦ ବିଜେର ମତୋ ଏକଟା ହାସି ଦିଯେ ବଲଲ, ‘ମିଥ୍ୟା କଥା ବଲେଛେନ କେଯାରଟେକାର ଜମ୍ବେରେ । ତିନି ବଲେଛିଲେନ, ଶେଷ ରାତର ଦିକେ ପ୍ରସାବେର ଜନ୍ୟ ବାଥରଙ୍ଗମେ ଯାଇଲେନ ତିନି । ହଠାତ୍ କାଚ ଭାଙ୍ଗାର ଶଦ୍ଦ ଯାଯ ତାର କାନେ । କିନ୍ତୁ ସେଇ କାଚ ଭାଙ୍ଗାଟା ଯେ

রোল নম্বর শূন্য

তাদের বাসাতেই ভাঙা হয়েছে, সেটা বুঝতে পারেননি তিনি তখন। মালি আবদুল আজিজের চিংকার শুনে উঠে দেখেন, তাদের বাসারই জানালার কাচ ভাঙা।'

'এ রকমই বলেছিলেন তিনি।' জহির বলল।

'জানালার কাচ যে ভাঙা সেটা তুমিও দেখেছ, আমিও দেখেছি।' রাসাদ একটু থেমে বলল, 'এবার বলো তো, তুমি যদি ঘরের বাইরে থেকে জানালার কাচ ভাঙা, তাহলে সেই কাচগুলো কোথায় পড়বে?'

'কোথায় পড়বে?'

'বাইরে থেকে কাচ ভাঙলে সেই কাচ পড়বে ঘরের ভেতর।'

'কিন্তু ওই বাসার সব ভাঙা কাচ তো বাইরে দেখলাম!'

'হ্যাঁ, বাইরে দেখেছ।' রাসাদ চোখ দুটো একটু বড় করে বলল, 'বাইরে থেকে জানালার কাচ ভাঙলে তো সেই কাচ বাইরে পড়ার কথা না।'

'না, তা পড়ার কথা না।'

'সুতরাং ওই জানালার কাচ ভাঙা হয়েছে ঘরের ভেতর থেকেই।' রাসাদ জহিরের একটা হাত ধরে বলল, 'এবার বলো তো, কারা ঘরের ভেতর থেকে জানালার কাচ ভাঙতে পারে?'

'কারা?'

'মারা ঘরের ভেতর থাকে। বাসার সবাই যেহেতু বেড়াতে গেছে সুতরাং ওই বাসায় ওই ঘরে কারা ছিল, সেটা নিশ্চয় এখন তুমি বুঝতে পারছ?'

কপাল কুঁচকে জহির একটু ঝুঁকে বসল রাসাদের দিকে, 'কিন্তু কাজের বুয়া মর্জিনার ডান হাতটা কাটা দেখেছি যে! যদিও তিনি বলেছেন, শিং মাছ কাটতে গিয়ে বাঁটি দায়ের সঙ্গে কেটে গেছে।'

'মর্জিনা মিথ্যা কথা বলেননি। চার নম্বর রোডের তেইশ নম্বর বাসায় সাতলিকে দিয়ে খোঁজ নিয়েছি আমি।'

'চুরি কি তাহলে —।' কথা শেষ করতে পারল না জহির। তার আগেই রাসাদ বলল, 'তুমি বরং ওই বাসার মালি, দারোয়ান, কেয়ারটেকারকে ভালো করে জিজেস কোরো, সব জানতে পারবে। যেহেতু ওটা তোমার এক আত্মীয়ের বাসা, চুরির ব্যাপারটা নিয়ে তোমার ভালো করে তদন্ত করা দরকার। এটাও খেয়াল রেখো, যদি ওই তিনজন বুঝতে পারে যে তারা চুরি করেছে, এটা আবার তুমি টের পেয়েছ, ওরা কিন্তু বাসা রেখে পালাতে পারে তার পরপরই।'

জহির দু'হাত দিয়ে রাসাদের একটা হাত চেপে ধরে বলল, 'তুমি এত কিছু একসঙ্গে বুঝতে পারলে কীভাবে বলো তো?'

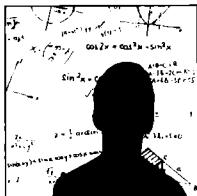
‘କିଛୁ ନା । ଶୁଦ୍ଧ ପଡ଼େ । ଆମି ଏତ ଡିଟେକ୍ଟିଭ କାହିନୀ ପଡ଼େଛି ଯେ, ଅନେକ କିଛୁଇ ଆମାର କାହେ ସହଜ ମନେ ହୁଁ ।’

ଛାଦେର ସିଙ୍ଗିର ଦିକେ ଶବ୍ଦ ହତେଇ ଫିରେ ତାକାଳ ଦୁଜନେ । ଏକଟା ଛେଲେ ଦୌଡ଼େ ଆସିଥେ ଏଦିକେ । ଜହିର ଝଟ କରେ ଉଠେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ବଲଲ, ‘ଟମାସ, ଏଭାବେ ହାଁପାଛ କେନ ! କୋନୋ ସମସ୍ୟା ?’

କିଛୁ ବଲଲ ନା ଟମାସ, ମାଥା ଉଁ-ନିଚୁ କରଲ ଶୁଦ୍ଧ । ଜହିର ଓର ଏକଟା ହାତ ଖାମଚେ ଧରାର ମତୋ କରେ ବଲଲ, ‘ବଲୋ ନା, କୀ ସମସ୍ୟା ?’

ଟମାସ ବଲାର ଆଗେ ଆଡ଼ଚୋଖେ ଏକବାର ରାସାଦେର ଦିକେ ତାକାଳ । ବ୍ୟାପାରଟା ଟେର ପେଲ ରାସାଦ । ଉଠେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ସେ ଜହିରକେ ବଲଲ, ‘ତୋମରା କଥା ଶେଷ କରୋ, ଆମି ଛାଦେର ଓଇ କୋନାଯ ଗିଯେ ଦାଁଡ଼ାଇ ।’

ସାତ-ଆଟ ମିନିଟ ଓପାଶେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଥାକାର ପର ପେଛନ ଦିକେ ଫିରେ ତାକାଳ ରାସାଦ । ଜହିରର ଫର୍ସୀ ଚେହାରାଟା ଲାଲ ହୟେ ଗେଛେ । ଓ ବୁଝିତେ ପାରଲ, ଭାଲୋ ଏକଟା ସମସ୍ୟା ପଡ଼େଛେ ଓରା । ଆଣେ ଆଣେ ଏଗିଯେ ଏଲୋ ଓ ଏଦିକେ । ତାରପର ଜହିରର କାଁଧେ ଏକଟା ହାତ ରେଖେ ବଲଲ, ‘ତୋମରା ଯେ ଏକଟା ସମସ୍ୟା ପଡ଼େଛ, ସେଟା ବୁଝିତେ ପାରଛି ଆମି । ସଦି କୋନୋ ଆପଣି ନା ଥାକେ ସମସ୍ୟାଟା ବଲତେ ପାରୋ ଆମାକେ । ଦେଖି, କୋନୋ ସମାଧାନ ଦିତେ ପାରି କି ନା ଆମି ।’ ଚେହାରାଟା ଆବାର ହାସି କରେ ଫେଲଲ ରାସାଦ ।

কথাটা শুনেই মাথায় হাত দিল নিলয়। তারপর চোখ-মুখ অঙ্ককার করে বলল, ‘এখন উপায়, আমার তো কিছুই আসছে না মাথায়।’

‘আমাদের মাথায়ও কিছু আসছে না। তুই তো এতক্ষণ তোর প্রাইভেট চিচারের কাছে পড়ছিলি, আর আমরা বিষয়টা নিয়ে ভেবে ভেবে অস্থির।’ জাফী সবার দিকে একপলক তাকিয়ে মাথা নিচু করে বলল, ‘আমাদের হাতে কোনো টাকা-পয়সাও নেই। সব তো খরচ করে ফেলেছি আমরা।’

‘পরশু দিন আমাদের ফাইনাল খেলা। আজ এবং কাল প্র্যাকটিস করা খুবই জরুরি।’ সান্তুর খুব হতাশার সুরে বলল।

সাদাব এতক্ষণ মাথা নিচু করে কথা শুনছিল। দীর্ঘ একটা নিঃশ্বাস ছেড়ে ও বলল, ‘আচ্ছা, একটা কাজ করলে কেমন হয়?’ সবাই ওর দিকে আগ্রহ নিয়ে তাকালে ও বলল, ‘আমরা আর একবার খোরশেদ আক্ষেলের কাছে যেতে পারি না?’

‘না, পারি না।’ জাফী কিছুটা শব্দ করে বলল, ‘আর একবার ওনার কাছে গেলে উনি আমাদের লাঠি দিয়ে বের করে দেবেন।’

‘বললেই হলো—।’ সাদাব একটু জেদি হয়ে বলল, ‘উনি আমাদের পা দিয়ে লাঠি মারবেন, আর আমরা বসে থাকব! আমাদের পা নেই।’

‘ছি ছি, এটা কী বলছিস তুই, সাদাব! নিলয় বেশ আপত্তি নিয়ে বলল, ‘আমাদের পা আছে মানে কি, আমরাও ওনাকে লাঠি মারব?’

‘আমি কি তাই বলেছি?’ সাদাব দুষ্ট দুষ্ট হাসিতে বলল, ‘না, আমরা আমাদের পা দিয়ে দৌড়ে চলে আসব।’

ফিক করে হেসে ফেলল সবাই। কিন্তু নিলয় আগের মতোই গল্পীর থেকে বলল, ‘এ দু’দিন প্র্যাকটিস না করলে আমরা খেলায় জিততে পারব না। প্রেসিটজের ব্যাপার হয়ে দাঁড়াবে তখন। গতবার আমরা হেরেছিলাম,

ରୋଲ ନମର ଶୂନ୍ୟ

ଏବାର ଆମାଦେର ଟିମଟା ଭାଲୋ, ଆମରା ଏବାର ଭାଲୋ କରେ ପ୍ରୟାକଟିସ କରଲେଇ
ଜିତେ ଯାବ ।' ନିଲୟ ମାଥାର ଚୁଲେ ହାତ ଢୁକିଯେ ବଲଲ, 'କୀ ଯେ କରି !'

'ଭାଲୋ କଥା— ।' ସାନ୍ତୁର ସବାର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, 'କାଳ ରାତେ ଯେ
ଭୂମିକମ୍ପ ହେଲିଛି, ତୋରା କେଉ ଟେର ପେଯେଛିଲି ?'

'ଟେର ପାବ ନା କେନ ?' ଜାଫୀ ଚୋଖ ବଡ଼ ବଡ଼ କରେ ବଲଲ, 'ଆମାଦେର
ପାଶେର ବାସାର ଆକ୍ଷେଳ ଆର ଆନ୍ତି ତୋ ସିଁଡ଼ି ଦିଯେ ଦୌଡ଼େ ନାମତେ ଗିଯେ
ହାତ-ପା ଭେଣେ ଫେଲେଛେ ।'

'ତାଇ ନାକି !' ସାନ୍ତୁର ଆଗେର ମତୋଇ ହାସତେ ବଲଲ, 'କିନ୍ତୁ
ଆମାଦେର ପାଶେର ବାସାର ଇଫତି କୀ ବଲେଛେ ଜାନିସ ?'

'କୀ ବଲେଛେ ?' ଜାଫୀ ଆପଥ ନିଯେ ଜିଜ୍ଞେସ କରଲ ।

'ଓ ଆମାକେ ଏସେ ବଲେ, ସାନ୍ତୁର, କାଳ ରାତେ ସଥିନ ଭୂମିକମ୍ପ ହଟିଲ
ତୋରା ତଥନ କୋଥାଯ ଛିଲି ? ଆମି ବଲଲାମ, କେନ, ଆମରା ତଥନ ଦୌଡ଼େ ସବାଇ
ବାସାର ବାଇରେ ଗିଯେଛିଲାମ । କାରଣ ଯଦି ବାସାଟା ଭେଣେ ପଡ଼େ ! ତୋରା ଯାସନି ?
ଇଫତି ତଥନ ଠୋଟ ଉଲ୍ଟିଯେ ବଲେ, ନା, ଆମରା ବାଇରେ ଯାବ କେନ ? ଆକୁ
ବଲଛିଲ, ଆମରା ଭାଡ଼ା ବାସାୟ ଥାକି, ବାସା ଭେଣେ ପଡ଼ିଲେଇବା ଆମାଦେର କୀ,
ନା ପଡ଼ିଲେଇବା କୀ ?'

'ବୋକା ।' ନିଲୟ ମେଜାଜାଟୀ ଥାରାପ କରେ ବଲଲ, 'ଏହି ଛେଲେଟା ଏତ
ବୋକା କେନ ? ଏକେବାରେ ହାବାଗୋବା । ସେଦିନ ଏସେ ଆମାକେ ବଲେ, ନିଲୟ
ଆମାକେ ତୋ ତୋମରା ତୋମାଦେର କ୍ରିକେଟ ଟିମେ ଗତବାର ନାଓନି, ଏବାର କି
ନେବେ ? ଆମି ତଥନ ହେସେ ହେସେ ବଲି, ଆମରା ତୋ କୋନୋ ଦୁଷ୍ଟ ଛେଲେ ଛାଡ଼ା
ଆମାଦେର କ୍ରିକେଟ ଟିମେ କାଉକେ ନେଇ ନା । ତୁମି କି ଦୁଷ୍ଟମି କରତେ ପାରୋ ?
ଆଜ କି କ୍ଷୁଲେ ଦୁଷ୍ଟମି କରେଛ ? ଓ ତଥନ ବଲେ କି ଜାନିସ — ।' ନିଲୟ ସବାର
ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, 'ଦୁଷ୍ଟମି କରବ କଖନ ଆମି, ଆମି ତୋ କ୍ଷୁଲେ ସବ ସମୟ
କାନ ଧରେ ବେଶେର ଓପର ଦାଁଡିଯେ ଥାକି ।'

ହେସେ ଓଠେ ସବାଇ ଆବାର । ତାଇ ଦେଖେ ଜାଫୀ ବଲଲ, 'ଆମରା ତୋ
ହାସଛି । କିନ୍ତୁ ସମସ୍ୟାର ତୋ କୋନୋ ସମାଧାନ ପାଛି ନା ।'

ଖୁବ ଚୁପଚାପ ଏତକ୍ଷଣ ବସେଛିଲ ଜୁହାମ । ନିଲ୍ୟଦେର ଫ୍ରିପେର ମଧ୍ୟେ ଜୁହାମ
ସବଚେଯେ ଛୋଟ, କିନ୍ତୁ ସବାର ଧାରଣା — ବୁଦ୍ଧି ସବାର ଚେଯେ ବେଶି ଓର । ଜାଫୀ ଓର
ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, 'କୀ ବ୍ୟାପାର ଜୁହାମ, ଚୁପଚାପ ବସେ ଆଛିସ ଯେ !'

ଆଡ଼ମୋଡ଼ା ଭେଣେ ସୋଜା ହେଁ ବସେ ଜୁହାମ ବଲଲ, ‘ଏତକ୍ଷଣ ତୋ ତୋଦେର କଥା ଶୁଣଛିଲାମ ।’

‘ତୋର ତୋ ଅନେକ ବୁଦ୍ଧି, ତା କୋନୋ ବୁଦ୍ଧି ଏସେଛେ ତୋର ମାଥାଯ ?’

‘ହଁ, ଏକଟା ବୁଦ୍ଧି ଏସେଛେ ।’

‘ସତି !’ ସବାଇ ଏକସଙ୍ଗେ ଚିତ୍କାର କରେ ଉଠିଲ ।

ସୋଜା ହେଁ ବସେ ଜୁହାମ । ସବାର ଦିକେ ଏକବାର ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ଆମରା ଏବାର ଖେଳବ ଭିଷ୍ଟୋରିଯା କ୍ଲାବେର ସଙ୍ଗେ । ତାଇ ନା ?’

ସାନ୍ତୁର ଛୋଟ୍ କରେ ବଲଲ, ‘ହଁ ।’

‘ଏର ଆଗେଓ ଓଦେର ସଙ୍ଗେ ଏକବାର ଖେଳା ଛିଲ ଆମାଦେର କ୍ଲାବେର । କିନ୍ତୁ ଓଦେର ଦୁ-ତିନଟା ଖେଲୋଯାଡ଼ ଅସୁନ୍ଧ ହେଁଯାଇ ଓଇ ଟୁର୍ନାମେନ୍ଟଟା ବାତିଲ ହରେଛିଲ । ଆମରାଓ ଏବାର ବଲି, ଆମାଦେର କିଛୁ ଖେଲୋଯାଡ଼ ଅସୁନ୍ଧ । ପରେ ଆଲୋଚନା କରେ ଅନ୍ୟ ଏକଟା ଦିନ ଖେଳବ ଆମରା ।’

‘ମିଥ୍ୟା କଥା ବଲବ ଆମରା !’ ମନ ଖାରାପ କରେ ବଲଲ ନିଲଯ ।

‘ଏ ଛାଡ଼ା ତୋ କୋନୋ ଉପାୟ ଦେଖାଇ ନା ।’ ଜୁହାମ ଗଣ୍ଠୀର ହେଁ ବଲଲ, ‘ଏଇ ଶେଷ ସମୟେ ଯେ ଆମାଦେର ଏ ରକମ ଅସୁବିଧା ହବେ ତା କଥିନୋ ଭାବିନି ।’

‘ଏଇ କାଜଟା କରଲେ କେମନ ହୁଁ — ।’ ଖୁବ ଉଂଫୁଲ୍ଲ ହେଁ ଜାଫି କିଛୁ ଏକଟା ବଲତେ ଯାଚିଲ, ତାର ଆଗେଇ ଥେମେ ଗେଲ ସେ । ତାଦେର ଟିମେର କ୍ୟାପଟେନ ଜହିର, ଆର ଏକ ନମ୍ବର ବ୍ୟାଟସମ୍ଯାନ ଟମାସ ନାମଛେ ରିକଶା ଥେକେ । ସଙ୍ଗେ ଆରୋ ଏକଟା ଛେଲେ ।

ଜହିର ଏଗିଯେ ଗେଲ ଓଦେର ସାମନେ । ଛେଲେଟାର ହାତ ଧରେ ବଲଲ, ‘ଏ ହଚ୍ଛ ରାସାଦ, ସେ — ।’ କଥା ଶେଷ କରତେ ପାରଲ ନା ଜହିର, ତାର ଆଗେଇ ସାନ୍ତୁର ବଲଲ, ‘ଆଜ ତୋମାଦେର କ୍ଲାସେ ମ୍ୟାଜିକ ଦେଖିଯେଛେନ ଇନି, ସେଇ ରାସାଦ ?’

‘ହଁ ।’

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଲାଫ ଦିଯେ ଉଠିଲ ସବାଇ । ଏକେ ଏକେ ରାସାଦେର ସଙ୍ଗେ ହାତଶେକ ଶେଷ କରେ ସାନ୍ତୁର ବଲଲ, ‘ଆମରା ସବାଇ କ୍ଲାସ ସେଭେନେ ପଡ଼ି, ଶୁଦ୍ଧ ଜହିର ଭାଇୟା କ୍ଲାସ ଏଇଟେ । ଆପନାର କଥା ଆଜ ସାରା କ୍ଲୁଳେ ଆଲୋଚନା ହରେଛେ ।’

‘ଥ୍ୟକ୍ଷ ଇଉ ।’ ରାସାଦ ଓଦେର ପାଶେ ବସେ ବଲଲ, ‘ଆମି ତୋମାଦେର ସମସ୍ୟାଟାର କଥା ଶୁଣେଛି । ଶୁଣେ ଏକଟା ବୁଦ୍ଧିଓ ଏସେଛେ ଆମାର ମାଥାଯ । ଯଦିଓ କାଜଟା ଏକଟୁ କଠିନ ହବେ । ତବେ କରା ସମ୍ଭବ ।’

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ସବାର କଠିନ ଚେହାରା ଏକଟୁ ଏକଟୁ ହାସିମୟ ହୟେ ଉଠଛେ । ରାସାଦ ଏକଟୁ ମୋଜା ହୟେ ବସେ ବଲଲ, ‘ଆଜ୍ଞା, ଖୋରଶେଦ ଆକେଲ ଲୋକଟା ଏତ ଖାରାପ କେନ, ବଲୋ ତୋ?’

‘ଖାରାପ ଲୋକେର ଏକଟା ଲିମିଟ ଆଛେ, ଓନାର କୋନୋ ଲିମିଟ ନେଇ ।’ ସାନ୍ତୁର ଚେହାରଟା କଠିନ କରେ ବଲଲ, ‘ଆମି ଏତ ଖାରାପ ମାନୁଷ କଥିନୋ ଦେଖିନି, ଦେଖବେ ନା ସମ୍ଭବତ କୋନୋ ଦିନ ।’

‘ହଁ, ଉନି ଖୁବା ବାଜେ ଧରନେର ଲୋକ ।’ ଜୁହାମ ରାଗେ ମୁଖ ଲାଲ କରେ ବଲଲ, ‘ଆମାଦେର କାରୋରଇ କୋନୋ କଥା ଉନି ଶୁଣିଲେନ ନା । କେମନ ଖ୍ୟାକଖ୍ୟାକ କରେ ତାଡ଼ିଯେ ଦିଲେନ ଆମାଦେର ।’

‘ପାରଲେ ତୋ ଆମାଦେର ମାରେନଇ ।’ ନିଲଯ ଚୋଖ-ମୁଖ ଶକ୍ତ କରେ ବଲଲ, ‘ଆମରା ଏକଟୁ ଫାଁକେ ଦାଁଡ଼ିଯେଇ କଥା ବଲଛିଲାମ ଓନାର ସଙ୍ଗେ ।’

ରାସାଦ ସବାର ଦିକେ ଆରୋ ଏକବାର ଭାଲୋ କରେ ତାକିଯେ ହେସେ ଫେଲଲ, ‘ତୋମରା ଏମନଭାବେ ଚୋଖ-ମୁଖ ଶକ୍ତ କରେ ଆଛ, ଯେନ ଏକଟୁ ପର ଫାଁସି ଦେଓଯା ହବେ ତୋମାଦେର ।’

‘ଏଟା ଆମାଦେର ମାନ-ସମାନେର ପ୍ରଶ୍ନ, ରାସାଦ ଭାଇୟା ।’ ଜାଫି ମାଥା ନିଚୁ କରେ ବଲଲ, ‘ଆମରା ଅନେକ ଦିନ ଧରେ ଆଶା କରେ ଆଛି, ଭିଟ୍ଟୋରିଯା କ୍ଳାବେର ସଙ୍ଗେ ଜିତେ ଏକଟା ବଡ଼ ଧରନେର ଆନନ୍ଦ କରବ । ଓଦେର ଟିମେର ସଙ୍ଗେ ଅନେକ ଟିମଇ ଜିତତେ ପାରେ ନା ।’

ରାସାଦ ହାସତେ ଥାକେ । କିଛିକଣ ପର ହାସି ବନ୍ଦ କରେ ବଲଲ, ‘ବଲୋ ତୋ, ଏଖନ କାଦେର ବାସାୟ ଗେଲେ ଟିଆୟାଭଟି ଫୋନଟା କିଛିକଣେର ଜନ୍ୟ ଫ୍ରି ପାଓଯା ଯାବେ ।’ ସବାର ଦିକେ ତାକାଳ ରାସାଦ

‘କେନ, ଆମାଦେର ବାସାତେଇ ପାଓଯା ଯାବେ ।’ ନିଲଯ ବେଶ ଉତ୍ସାହୀ ହୟେ ବଲଲ, ‘ଆକୁ-ଆସୁ ତୋ ଏଖନ କୀ ଏକଟା କାଜେ ବାଇରେ ଯାଓଯାର କଥା । ଆମି ତୋ ବାସା ଥେକେ ବେର ହୋଯାର ସମୟ ଦେଖିଲାମ ରେଡ଼ି ହାତେ, ଏତକଣ ତୋ ବୋଧହ୍ୟ ବେରଓ ହୟେ ଗେଛେ ବାସା ଥେକେ ।’ ନିଲଯ ଏକଟୁ ଥେମେ ବଲଲ, ‘କିନ୍ତୁ ଟିଆୟାଭଟି ଫୋନେର ଠିକ କୀ ଦରକାର?’

‘ଆଛେ, ଭୀଷଣ ମଜାର ଏକଟା ଦରକାର ଆଛେ ।’ ରାସାଦ ମୁଚକି ମୁଚକି ହେସେ ବଲଲ, ‘ତୋମରା ସବାଇ ନିଲଯଦେର ବାସାୟ ଯାଓ, ଆମି ଆର ଜହିର ଏକଟା ଜୋଯଗା ଥେକେ ଘୁରେ ଆସାଇ ।’

‘ତୋମରା ଆବାର କୋଥାଯ ଯାବେ?’ ଜାଫି କିଛୁଟା ଉଦ୍‌ଦିଗ୍ନ ହୟେ ବଲଲ ।

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

‘ତୋମରା ଯାଓ, ଆମରା ଏକଟୁ ପରେଇ ଆସଛି ।’ ରାସାଦ ଉଠେ ଦାଁଡିଯେ ଏକଟା ହାତ ଧରେ ଜହିରେର । ତାରପର ଏକଟା ରିକଶା ନିଯେ ଚଲେ ଯାଇ ବଡ଼ ରାସ୍ତାଟା ବରାବର । କିଛୁକ୍ଷଣ ଅପେକ୍ଷା କରେ ସବାଇ ଚଲେ ଯାଇ ନିଲଯଦେର ବାସାୟ ।

ବିଶ-ପାଁଚିଶ ମିନିଟ ପର ରାସାଦ ଆର ଜହିରଙ୍କ ଚଲେ ଆସେ ନିଲଯଦେର ବାସାୟ । ତାରପର ନିଲଯଦେର ଟେଲିଫୋନଟା ଓୟାରଡ୍‌ବେର ଓପର ଥେକେ ନାମିଯେ ସାମନେ ନିଯେ ସବାଇକେ ବଲଲ, ‘ଆମି କଥା ବଲାର ସମୟ ତୋମରା କୋନୋ କଥା ବଲବେ ନା, ଶୁଣେ ଯାବେ ଚୁପଚାପ ।’

‘କୋଥାଯ ଫୋନ କରବେ ତୁମି? ସାନ୍ତୁର ଜିଜେସ କରଲ ।

‘ଫୋନେ କଥା ବଲା ଶୁରୁ କରଲେଇ ତୋମରା ସେଟା ବୁଝାତେ ପାରବେ ।’ ରାସାଦ ଟେଲିଫୋନେର ରିସିଭାରଟା ତୁଲେ ନାମାର ଡାଯାଲ କରାର ଆଗେ ଆରେକବାର ସବାର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ବଡ଼ ଚାର ରାସ୍ତାର ମୋଡେ ଯେ ନତୁନ ଏକଟା ସାଇନବୋର୍ଡ ଲାଗାନୋ ହେଁବେ, ସେଖାନ ଥେକେ ନାମାରଟା ନିଯେ ଏସେଛି ।’

ଟେଲିଫୋନେର ନାମାର ଡାଯାଲ କରତେ ଥାକେ ରାସାଦ । ଏକଟୁ ପର ଓଦିକେ ରିଂ ବାଜିତେଇ ରାସାଦ ଖୁକ କରେ କେଷେ ଖୁବ ଗଣ୍ଡିର ଗଲାଯ ବଲଲ, ‘ଏଟା କୀ ଅପରାଧ ଦମନବିଷୟକ ଅଫିସ? ’

‘ଜି ।’ ଓପାଶ ଥେକେ ଏକଜନ ଉତ୍ତର ଦିଲେନ ।

‘ଏକଟା ଜର୍ଣଲି କଥା ଛିଲ ।’ ରାସାଦ କଥା ବଲତେ ବଲତେ ବିଶେଷ ଭଗମାୟ ଆବାର ସବାର ଦିକେ ତାକାଯ ଆରେକବାର । ସବାଇ କୌତୁଳୀ ହେଁ ତାକିଯେ ଆଛେ ରାସାଦେର ଦିକେ ।

‘ବଲୁନ ।’ ଓପାଶ ଥେକେ ଅଫିସାରଟି ଉତ୍ତର ଦିଲେନ ।

‘ଏକଟା ଗୋପନ ଖବର ବଲବ ଆପନାକେ ।’ ରାସାଦ ଗଲାଟା ଆରୋ ଗଣ୍ଡିର କରେ ବଲଲ, ‘୨୨/୨୦ ନମ୍ବର ରୋଡେ ଖୋରଶେଦ ସାହେବେର ବାସା ଆଛେ ନା, ସେଇ ବାସାର ସାମନେ ଛୋଟ ଏକଟା ପୁକୁର ଆଛେ । ଆମରା ଖବର ପେଯେଛି ସେଇ ପୁକୁରେର ନିଚେ ନାକି ବେଶ ବଡ଼ ବଡ଼ କଯେକଟା ଅନ୍ତର ଲୁକାନୋ ଆଛେ ।’

‘ତାଇ ନାକି! ’ ଓପାଶେର ଅଫିସାରଟି ବେଶ ବ୍ୟକ୍ତ ହେଁ ବଲଲେନ, ‘ତା କେ ବଲଛେନ ଆପନି? ’

‘ଆମାକେ ଆପନି ଚିନବେନ ନା । ଦେଶେର ଏକଜନ ସଚେତନ ନାଗରିକ ହିସେବେ ଖବରଟା ଆପନାଦେର ଜାନାନୋ ଦରକାର, ତାଇ ଜାନାଲାମ ।’

‘ଓକେ, ନିଜେକେ ଗୋପନ ରାଖତେ ଚାନ, ନୋ ପ୍ରବଲେମ । ତବେ ଖବରଟା ଆମାଦେର ଜାନାନୋର ଜନ୍ୟ ଆପନାକେ ଅଶେ ଧନ୍ୟବାଦ । କିଛୁକ୍ଷଣେର ମଧ୍ୟେଇ ଆମରା ବ୍ୟାପାରଟା ଦେଖାଇ ।’

ରୋଲ ନମର ଶୂନ୍ୟ

ଆଧା ଘଣ୍ଟାର ମଧ୍ୟେ ତିନ ଗାଡ଼ି ପୁଲିଶ ଏବଂ କମେକଜନ ଡୁବୁରି ଏଣେ ଅପରାଧ ଦମନବିଷୟକ ଅଫିସାର ଏସେ ଉପସ୍ଥିତ ଖୋରଶେଦ ସାହେବେର ବାସାର ସାମନେ । ପୁଲିଶଙ୍ଗଲୋ ଦ୍ରୁତ ସାରା ବାଡ଼ି ଘରେ ଫେଲିଲେନ, କିଛୁ ପୁଲିଶ ଦେଯାଳ ଟପକେ ଚାକେ ଗେଲେନ ବାସାର ଭେତର । ଏଇ ମଧ୍ୟେ ଖୋରଶେଦ ସାହେବ ଏସେ ଉପସ୍ଥିତ । ବାସାର ସାମନେ ଏବଂ ଭେତରେ ପୁଲିଶ ଦେଖେ ତିନି ଚମକେ ଉଠେ ଏକ ପୁଲିଶ ଅଫିସାରକେ ବଲିଲେନ, ‘କୀ ବ୍ୟାପାର, ଏତ ପୁଲିଶ କେନ! ’

‘ଗୋପନ ତଥ୍ୟେର ଭିତ୍ତିତେ ଆମରା ଖବର ପେଯେଛି ଆପନାର ପୁକୁରେର ନିଚେ ବେଶ ବଡ଼ ବଡ଼ କରେକଟା ଅନ୍ତର ଲୁକାନୋ ଆଛେ ।’ ପୁଲିଶ ଅଫିସାରଟି ବଲିଲେନ ।

‘ବଲେନ କୀ! ’ ଖୋରଶେଦ ସାହେବ ଭୀଷଣ ଚମକେ ଉଠିଲେନ ।

‘ନା ନା, ଆପନାର ଭୟ ପାଓଯାର କିଛୁ ନେଇ । ଆମରା ଆଗେ ଅନ୍ତରଙ୍ଗଲୋ ଉଦ୍ଧାର କରି ।’ ପୁଲିଶ ଅଫିସାରଟି ଖୋରଶେଦ ସାହେବକେ କଥାଟା ବଲେ ସ୍ଵରେ ଦାଁଡିଯେ ଡୁବୁରିଦେର ଇଶାରା କରିଲେନ ପୁକୁରେ ନାମାର ଜନ୍ୟ ।

ପୁରୋ ଦେଡ଼ ଘଣ୍ଟା ଅନ୍ତରୁତ ପରିଶ୍ରମ କରେଓ ଡୁବୁରିରା କୋନୋ ଅନ୍ତର ଖୁଁଜେ ପେଲେନ ନା । ଖୋରଶେଦ ସାହେବ ପାଥରେ ମୂର୍ତ୍ତିର ମତୋ ଦାଁଡିଯେ ସବ କିଛି ଦେଖଛେନ । ପୁଲିଶ ଅଫିସାରଟି ତାର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଏସେ ବଲିଲେନ, ‘ଡୁବୁରି ଦିଯେ ତୋ କୋନୋ କାଜ ହଲୋ ନା । ଆମରା ସିନ୍ଧାନ୍ତ ନିଯେଛି ଯତକଣଇ ଲାଗୁକ ପୁରୋ ପୁକୁରଟା ମେଚେ ଫେଲବ । ଦେଶେର ଅବଶ୍ଵା ଭାଲୋ ନା । ସାରା ଦେଶେ ଅନ୍ତର ଛଢାଇବି । ଯେଥାନେ-ସେଥାନେ ଅନ୍ତର ଫେଲେ ରାଖା ଯାଯ ନା ।’

କଥାଟା ଶୁଣେ ଖୋରଶେଦ ସାହେବ ଆଗେର ଚେଯେଓ ଶକ୍ତ ହୟେ ଗେଲେନ । ପୁଲିଶ ଅଫିସାରଟି ହୃକୁମ ଦେଓଯାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗାଡ଼ିତେ କରେ ଆନା ପାଇପ, ମୋଟର ଇତ୍ୟାଦି ଫିଟ କରେ ଫେଲିଲ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୁଲିଶ ସଦସ୍ୟ । ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ବ୍ୟା
କରେ ତାରା ସବ ପାନି ମେଚେ ଫେଲିଲେନ ପୁକୁର ଥେକେ । କିନ୍ତୁ ଆବାରଓ ହତାଶ ହଲେନ ପୁଲିଶ ଅଫିସାରଟି । ନା, ପୁକୁରେ କୋନୋ ଅନ୍ତର ନେଇ । ଅବାକ ହୟେ ଗେଲେନ ସବାଇ । ପୁଲିଶ ଅଫିସାରଟି ଆବାର ଖୋରଶେଦ ସାହେବେର କାହେ ଗିଯେ କିଛୁଟା ଲଜ୍ଜିତ କରେ ବଲିଲେନ, ‘ଆମରା ଲଜ୍ଜିତ ଏବଂ ଦୁଃଖିତ । ଆମରା ଯେ ଇନଫରମେଶନଟା ପେଯେଛିଲାମ ସେଟା ଆସଲେ ଭୁଲ ଛିଲ ।’

ଗାଡ଼ିସହ ସବ ପୁଲିଶ ବିଦାଯ ନେଓଯାର ପରଓ ଖୋରଶେଦ ସାହେବ ଦାଁଡିଯେ ରାଇଲେନ ଆଗେର ମତୋ । ବିଶ୍ଵମୟେ ତିନି ଏକେବାରେ ହତବାକ ହୟେ ଗେଛେନ । ହଠାଂ ପାଯେର ଶକ୍ତ ପେଯେ ତିନି ସାମନେ ତାକାତେଇ ଦେଖେନ, ସକାଳେ ଯେ ଛେଲେଗୁଲୋ ଏସେଛିଲ ତାରା ଆବାର ଏସେଛେ । ତିନି କିଛୁ ବଲାର ଆଗେଇ ରାସାଦ ଏକଟୁ

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ଏଗିଯେ ଗିଯେ ଖୋରଶେଦ ସାହେବକେ ସାଲାମ ଦିଯେ ବଲଲ, ‘ପୁକୁରେର ଏ ଅବସ୍ଥା କେନ ଆକ୍ଷେଳ?’

ସୋଜା ହୟେ ଦାଁଡ଼ାଲେନ ଖୋରଶେଦ ସାହେବ । ତାରପର ଦାଁତ କଟମଟ କରେ ବଲଲେନ, ‘କୋନ ବଦମାଶ ଯେଣ ପୁଲିଶଦେର ମିଥ୍ୟା ଖବର ଦିଯେଛେ ଏ ପୁକୁରେର ନିଚେ ନାକି ବଡ଼ ବଡ଼ ଅସ୍ତ୍ର ଆଛେ ।’

‘ବଲେନ କୀ!’ ରାସାଦ ଚୋଖ ଦୁଟୋ ବଡ଼ ବଡ଼ କରେ ବଲଲ, ‘ଏଥାନେ ଅସ୍ତ୍ର ଆସବେ କୋଥା ଥେକେ?’

‘ଏଟା ତୋ ତୋମରା ବୁଝଲେ, କିନ୍ତୁ ଓହ ପୁଲିଶ ସାହେବରା ତୋ ତା ବୋଝେନ ନା ।’ ଖୋରଶେଦ ସାହେବ ରାଗେ କାପତେ କାପତେ ବଲଲେନ, ‘ଦେଖେଛ, ପୁକୁରଟା ମେଚେ କେମନ ଖଟମଟ କରେ ଫେଲେଛେ! ’

‘ହଁ, ମନେଇ ହଚେ ନା ଏଥାନେ କୋନୋ ପାନି ଛିଲ ।’ ଜାଫ୍ରୀ କଥାଟା ବଲତେ ବଲତେ ଏଗିଯେ ଯାଯ ପୁକୁରଟାର ଦିକେ । ଓର ପେଛନେ ପେଛନେ ଜୁହାମ, ନିଲୟ, ସାନ୍ତୁର, ସାଦାବ, ରାସାଦ ଓ ଏଗିଯେ ଯାଯ । ଏକେବାରେ କାହେ ଗିଯେ ସବାର ଚୋଖ ଏକସଙ୍ଗେ ଚଲେ ଯାଯ ପୁକୁରେର ପଶ୍ଚିମ କୋନାର ଦିକେ । ହଁ, ନତୁନ କ୍ରିକେଟ ବଲଟା ଓଖାନେଇ ପଡ଼େ ଆଛେ, ସକାଳେ ପ୍ରୟାକଟିସ କରାର ସମୟ ଯେଠା ଡୁବେ ଗିଯେଛିଲ ଏହି ପୁକୁରେ ।

ଖୋରଶେଦ ସାହେବଙ୍କ ଓଦେର ପେଛନେ ପେଛନେ ଏମେହେନ । ତିନି ଗଲାଟା ଗଣ୍ଠୀର କରେ ବଲଲେନ, ‘ସକାଳେ କିସେର ଜନ୍ୟ ଯେନ କଯେକବାର ବିରଙ୍ଗତ କରେଛ ତୋମରା ଆମାକେ, କୀ ଯେନ ପଡ଼େ ଗେଛେ ପୁକୁରେ? ପୁକୁରେ ତୋ ଏଥନ ପାନି ନାଇ, ଦେଖୋ ତୋ ମେଟା ଏଥନ ଖୁଜେ ପାଓ କି ନା ତୋମରା ।’

ଖୋରଶେଦ ସାହେବର କଥାଟା ଶେଷ ହେୟାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜୁହାମ ଲାଫ ଦିଯେ ପୁକୁରେ ନେମେ କ୍ରିକେଟ ବଲଟା ହାତେ ନିଯେ ବଲେ, ‘ଜି ଆକ୍ଷେଳ, ଆମରା ଏଟାଇ ଖୁଜଛିଲାମ, ଏଟାଇ ପଡ଼େ ଗିଯେଛିଲ ପୁକୁରେ ।’

ବଲଟା ହାତେ ନିଯେ ଓରା ଆର ଏକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଦାଁଡ଼ାଯ ନା ପୁକୁର ପାରେ । ପ୍ରୟାକଟିସ କରତେ ହବେ, ଖୁବ ଭାଲୋ କରେ ପ୍ରୟାକଟିସ କରତେ ହବେ । ପରଶ ଦିନ ଫାଇନାଲ ଖେଳା, ଏବାର ତାଦେର ଜିତତେଇ ହବେ!

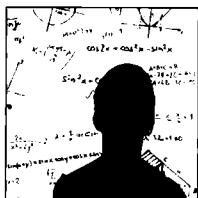
ସନ୍ଧ୍ୟା ହୟେ ଏମେହେ । ରାସାଦକେ ଘିରେ ଗୋଲ ହୟେ ବସେ ଆଛେ ସବାଇ । ଗଞ୍ଜ ବଲଛେ ସେ, ମୁଢ଼ ହୟେ ଶୁନଛେ ସବାଇ ତା । ଏତ ଆନ୍ତରିକ ବନ୍ଧୁ ପେଯେ ମୁଢ଼

রোল নম্বর শূন্য

রাসাদও। টমাসের একটা হাত ধরে বলল, ‘তুমি তো এক নম্বর ব্যাটসম্যান। যদি সেঁপুরি করতে পারো, তোমাদের স্পেশাল একটা গিফট দেব আমি। আর পুরো টিমের জন্য আছে নতুন একটা চমক।’

দু'হাত দিয়ে রাসাদের একটা হাত চেপে ধরে টমাস বলল, ‘তুমি এমনভাবে বলছ, সেঁপুরি যে আমাকে করতেই হবে। গিফটের জন্য না, তোমার মতো একজন বন্ধুর কথা রাখতে, সমান রক্ষার্থে অনেকগুলো বল মাঠের বাইরে মারতে হবে আমাকে।’

কথা বলতে বলতে কেমন যেন কাতর হয়ে যায় টমাস। রাসাদ মুখটা হাসি করে ফেলল। টমাস আরো কাতর হয়ে বলল, ‘একটা অনুরোধ করব তোমাকে, রাখবে?’

গায়ে ধাক্কা দিয়ে আরাফকে সোজা করল টমাস। ঘুমিয়ে পড়েছিল ও টেবিলের সঙে মাথা ঠেকিয়ে। আর ঘুমালেই বেশ শব্দ করে নাক ডাকার অভ্যাস ওর। কিন্তু কেউ ওকে জাগাতে সাহস পায় না কখনো। কারণ ক্লাস সেভেনের সবচেয়ে দুষ্ট ছেলে ও, বদরাগীও।

বিরক্ত হয়ে আরাফ বলল, ‘আমাকে এভাবে জাগালি কেন তুই!?’

‘একটু পর স্যার চুকবেন ক্লাসে।’

‘চুকুক।’

‘স্যার যদি জিজ্ঞেস করেন এভাবে ঘুমিয়েছিস কেন, কী বলবি তখন?’
টমাস বেশ উদ্বিগ্ন হয়ে জিজ্ঞেস করল।

‘বলব, আমি তো ঘুমাইনি। যেভাবে লোডশেডিং হচ্ছে, চোখ বন্ধ করে অন্ধকার প্র্যাকটিস করছি স্যার।’

টমাস কিছুটা রেগে গিয়ে শব্দ করে বলল, ‘তুই এত দুষ্ট কেন বল তো, আরাফ!’

সঙে সঙে আরাফও শব্দ করে বলল, ‘তুই এত ভালো ক্রিকেট খেলিস কেন বল তো, টমাস?’

‘ভালো খেলি কেন, এর কোনো উন্নত আছে?’

‘আমি এত দুষ্ট কেন, এর কোনো উন্নত আছে?’

স্যার ক্লাসে এসে আরাফকে ঘুমাতে দেখলে কী বলবে টমাস আসলে এটা নিয়ে চিন্তিত না। ও চিন্তিত রাসাদ আসবে আজ ওদের ক্লাসে। আরাফকে ঘুমাতে দেখলে ও নিশ্চয় খারাপ কিছু ভাববে। ভাববে, এ ক্লাসের সবাই বুঝি এমন। ব্যাপারটা কেমন একটা বিব্রতকর হবে না!

টেবিলে আবার মাথা ঠেকাতে যাচ্ছিল আরাফ। তার আগেই দরজার দিকে চোখ যায় ওর। সঙে সঙে সোজা হয়ে বসে ও। ছেলেটার কথা স্কুলে আলোচনা হচ্ছে কয়দিন ধরে, দেখেছেও তাকে — নাম রাসাদ।

ରୋଲ ନମର ଶୂନ୍ୟ

ସ୍ୟାର କ୍ଲାସେ ଏସେ ଯେଥାନେ ଦାଁଡ଼ାନ, ଆଣ୍ଟେ ଆଣ୍ଟେ ମେଥାନେ ଗିଯେ ଦାଁଡ଼ାଲ ରାସାଦ । କ୍ଲାସେର ସବାଇ ଉତ୍ସୁକ ହୟେ ତାକିଯେ ଆଛେ ତାର ଦିକେ । ଏଥନ ତୋ ଅଙ୍କ ସ୍ୟାରେର ଆସାର କଥା କ୍ଲାସେ । କିନ୍ତୁ ତାର ବଦଳେ ରାସାଦ କେନ ! ସେ କି ଆଜ ଅଙ୍କ ଶେଖାବେ ତାଦେର !

ବେଳେ ଥେକେ ଉଠେ ଦାଁଡ଼ାଲ ଆରାଫ । ଟମାସ ହଠାତ ହାତ ଟେନେ ଧରଲ ଓର । ତାରପର ଆବାର ବିସିୟେ କାନେର କାହେ ମୁଖ ନିଯିବ ଫିସଫିସ କରେ ବଲଲ, ‘ଉଠେ ଦାଁଡ଼ାଚିହ୍ନ କେନ ତୁଇ !’

‘ଓକେ କିଛୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରବ ଆମି ।’ ଫିସଫିସ କରେ ନଯ, ଏକଟୁ ଜୋରେଇ ବଲଲ ଆରାଫ, ତାରପର ଆବାର ଉଠେ ଦାଁଡ଼ାଲ ଆବାର ।

‘କୀ ପ୍ରଶ୍ନ କରବି ତୁଇ ?’

‘ସେଟା ତୋକେ ବଲବ କେନ ଆଗେ ?’

କଥାଗୁଲୋ ଶୁନେ ଫେଲଲ ରାସାଦ । ମୁଖେ ଚମତ୍କାର ଏକଟା ହାସି । ବଲଲ, ‘ଟମାସ, ଆମାର ବିଶ୍ୱାସ, ତୋମାର ବକ୍ଷୁ ଖୁବ ଭାଲୋ କିଛୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରବେ ଆମାକେ । ପ୍ରଶ୍ନଗୁଲୋ ଚମତ୍କାର ହବେ, ଆମାର ଉତ୍ତରଓ ନିଶ୍ଚୟ ଭାଲୋ ହବେ ।’ ରାସାଦ ଏକଟୁ ସୁରେ ଆରାଫେର ଦିକେ ତାକାଳ । ହାତ ନେଡ଼େ ହାଇ ଜାନିଯେ ବଲଲ, ‘ତାର ଆଗେ ତୋମାର ନାମଟା ଜାନତେ ପାରି ?’

ସ୍ପଷ୍ଟ ଗଲାଯ ଆରାଫ ବଲଲ, ‘ଆରାଫ ।’

‘ଶୁଦ୍ଧ ଆରାଫ ?’

‘ଆରାଫ ଇଯାସିର ।’

‘ଆରାଫ ।’ ମୁଖଟା ଆରୋ ହାସି ହାସି କରେ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘କ୍ଲାସେ ଏସେ ସୁମିଯେଛିଲେ ତୁମି, ନା ?’

ବେଶ ଚମକେ ଉଠିଲ ଆରାଫ । ଅବାକ ସ୍ଵରେ ବଲଲ, ‘ଆମି ଯେ କ୍ଲାସେ ସୁମିଯେଛି, କୀ କରେ ବୁଝଲେ ତୁମି ?’

‘ତୋମାର କପାଳେ ଲଷା ଏକଟା ଦାଗ ଭେସେ ଆଛେ । ସାଧାରଣତ କୋଥାଓ ମାଥା ଠେସ ଦିଯେ ରାଖଲେ ଏମନ ଦାଗ ହୟ । ଟେବିଲ ଛାଡ଼ା ଏଥାନେ ମାଥା ଠେସ ଦେଓଯାର ତୋ କୋନୋ କୋନୋ ଜୋଯଗା ଦେଖଛି ନା ଆମି । ତାହାଡ଼ା ତୋମାର ଚୋଖ ଦୁଟୋଓ ବେଶ ସ୍ମୃତି ଘୁମ ।’ ରାସାଦ ଏକଟୁ ଥେମେ ବଲଲ, ‘ରାତେ ସ୍ମୃତିନି କେନ ଆରାଫ ?

‘କମ୍ପ୍ୟୁଟାରେ ଗେମ ଖେଳେଛି ଅନେକ ରାତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।’

‘ଗେମସ ଖେଲା ଖୁବ ଖାରାପ କିଛୁ ନା, ତବେ ବେଶ ଖେଲା ଖାରାପ ।’ ରାସାଦ ଆରାଫେର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଲକ୍ଷ କରତେ କରତେ ବଲଲ, ‘କମ୍ପ୍ୟୁଟାର ଖୁବ ଭାଲୋ

ଏକଟା ଜିନିସ । କିନ୍ତୁ ଆମାଦେର ଜୀବନଟାଇଁ ଯଦି କମ୍ପ୍ୟୁଟାର ହତୋ, ତାହଲେ କେମନ ହତୋ, ବଲୋ ତୋ ଆରାଫ୍ ?

କିଛୁ ନା ଭେବେଇ ଆରାଫ ବଲଲ, ‘କେମନ ହତୋ ?’

‘ଧରୋ କାରୋ ଭାଲୋ କିଛୁ ଦେଖେ ଭାଲୋ ଲାଗଲ ତୋମାର, ତାହଲେ ସଙ୍ଗେ ଅୟାଡ କରତେ ପାରତେ ତୁମି ତାକେ; ଅନେକ ଦିନ ମେଶାର ପର କୋନୋ ବନ୍ଧୁର ଖାରାପ କିଛୁ ଦେଖେ ଭାଲୋ ଲାଗଛେ ନା ଆର ତାକେ, ତଥନ ଡିଲିଟ କରେ ଦିତେ ପାରତେ ତୁମି ତାକେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ।’

‘ଖୁବ ମଜା ତୋ !’

‘ଆବାର କେଉ ତୋମାକେ ବିରକ୍ତ କରଛେ, ସହ୍ୟ ହଚ୍ଛେ ନା ତୋମାର ତାକେ; ତାହଲେ ତାକେ ତୁମି ରିସାଇକେଲ ବିନେ ରେଖେ ଦିତେ ପାରତେ, ଦରକାର ହଲେ ଆବାର ରି-ସେଟୋର କରତେ ପାରତେ ସମୟମତୋ ।’

କିଛୁଟା ଲାଫିଯେ ଓଠାର ଘତୋ ଦାଁଡିଯେ ଆରାଫ ବଲଲ, ‘ଅନ୍ତ୍ରତ ତୋ !’

‘ମାଝେ ମାଝେଇ ଅନେକ ପ୍ରିୟ ଜିନିସ ହାରିଯେ ଯାଯ ଆମାଦେର । ଧରୋ, ତୋମାର କୋନୋ ପ୍ରିୟ ଜିନିସ ଖୁଁଜେ ପାଞ୍ଚ ନା ତୁମି, ତଥନ ତୋମାର ସମୟ ନଷ୍ଟ କରତେ ହତୋ ନା । ଫାଇନ୍ ବାଟନେ ଚାପ ଦିଲେଇ ଖୁଁଜେ ପେତେ ତୁମି ସେଇ ଜିନିସଟାକେ ।’

‘ତାଇ ତୋ !’ ମୁୟ ହାଁ କରେ ହାସଛେ ଆରାଫ ।

‘ବ୍ୟାଯାମ କିଂବା ମର୍ନିଂଓୟାକ କରତେ ବରାବରଇଁ ଅଲସ ଲାଗେ ଆମାଦେର । ଜୀବନଟା ଯଦି କମ୍ପ୍ୟୁଟାର ହତୋ ତାହଲେ ରାନ ବାଟନେ ଚାପ ଦିଲେଇ ବିରକ୍ତିକର ମର୍ନିଂଓୟାକଟା ସେରେ ନେଓଯା ଯେତ ଆମାଦେର ପ୍ରତିଦିନ ।’

‘ଏକଦମ ଠିକ ।’

‘ଯଦି କେଉ ଚିଂକାର କରେ ଗୋଲମାଲ ଶୁରୁ କରତ କିଂବା ରାଜନୀତିବିଦେର ମତୋ ଶବ୍ଦ କରେ ମିଥ୍ୟା ପ୍ରତିଶ୍ରତି ଦିତ, ତବେ ତାର ସ୍ପିକାରଟା ବନ୍ଦ କରେ ଦିଲେଇ ଫିନିଶ ହେୟ ଯେତ ସବ ।’

ଶବ୍ଦ କରେ ହେସେ ଓଠେ ଆରାଫ ।

‘ହଠାଏ ହଠାଏ ଅନେକ କିଛୁ ଖେତେ ଇଚ୍ଛେ କରେ ଆମାଦେର, ବାସାୟ ସେଟୋ ଥାକେ ନା ତଥନ । ଓଇ ଜିନିସଟା ନାମ ଲିଖେ ସେବ ନାଓ ବାଟନେ କ୍ଲିକ କରଲେଇ ଆପନାଆପନି ସାମନେ ଏସେ ହାଜିର ହତୋ ଜିନିସଟା ।’

‘ଉହ୍, ଜୀବନଟା ଯେ କତ ମଜାର ହତୋ !’

‘ଜୀବନଟା କିନ୍ତୁ ଆସଲେ ମଜାରଇଁ । କିନ୍ତୁ ମାଝେ ମାଝେ ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ଏସେ ମନ ଖାରାପ କରେ ଦେଯ ଆମାଦେର । ଜୀବନଟା ଯଦି କମ୍ପ୍ୟୁଟାର ହତୋ ତାହଲେ ନତୁନ କରେ ସେଟ ଆପ ଦେଯା ଯେତ ଜୀବନଟାତେ, ତଥନ ଅନେକ ସମସ୍ୟାକେଇ ପାଶ

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

କାଟାନୋ ଯେତ । ନତୁନଭାବେ ଜୀବନ ଶୁରୁ କରା ଯେତ ।' ଗଭୀର ହୟେ ଏତକ୍ଷଣ କଥା ବଲଛିଲ ରାସାଦ । ହାସତେ ଶୁରୁ କରେ ସେ ହଠାତ । ହାସତେ ହାସତେଇ ଆରାଫକେ ବଲଲ, 'କମ୍ପିୟୁଟାର ଆସାର ଆଗେଓ ଆମରା କିଛୁ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରତାମ । ମେଣ୍ଡଲୋର ମାନେ କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ରକମ ଛିଲ । ଯେମନ ମେମୋରି । ମେମୋରି ବଲତେ ଆମରା ଆଗେ ଏମନ କିଛୁ ବୁଝାତାମ, ଯା ଆମରା ବୟସେର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ହାରାଇ । ଅୟାପିକେଶନ ବଲତେ ବୁଝାତାମ କୁଲେର ହେଡ ସ୍ୟାରେର କାହେ ଲେଖା ଛୁଟିର ଦରଖାନ୍ତ ବା କୋଥାଓ ଚାକରିର ଦରଖାନ୍ତ ।'

ଆରାଫ ହଠାତ ହାତତାଲି ଦେଓଯାର ମତୋ ଭଞ୍ଜି କରେ ବଲଲ, 'ପ୍ରୋଗ୍�ର୍�ମ ବଲତେ ଟେଲିଭିଶନେର କୋନୋ ଶୋକେ ବୁଝାତାମ ।'

'ରାଇଟ' ରାସାଦ ଛୋଟେ କରେ ହାତତାଲି ଦିଯେ ଆରାଫେର ହାତତାଲିର ଉତ୍ତର ଦିଯେ ବଲଲ, 'କି-ବୋର୍ଡ ବଲତେ ପିଯାନୋର କି-ବୋର୍ଡକେ ବୁଝାତାମ । ଓଯେବ ବଲତେ ବୁଝାତାମ ମାକଡ଼ମାର ବାସାକେ ।'

'ଭାଇରାମ ବଲତେ ବୁଝାତାମ ସେଇ ଆଗୁବୀକ୍ଷଣିକ ଜୀବକେ, ଯା ଇନ୍ଫ୍ଲ୍ୟୋଙ୍ଗ୍ରାଫ ଜନ୍ୟ ଦାୟୀ ।' ଆରାଫ ବେଶ ଭଞ୍ଜିମା କରେ ବଲଲ ।

'ହାର୍ଡ ଡ୍ରାଇଭ ବଲତେ ବୁଝାତାମ ଲୟା ଭରମକେ । ମାଉସ — ।' ରାସାଦକେ ଥାମିଯେ ଆରାଫ ଖୁବ ଦ୍ରାଙ୍ଗ ଗତିତେ ବଲଲ, 'ମାଉସ ପ୍ରୟାତ ବଲତେ ବୁଝାତାମ ପୋଷା ଇଁଦୁରେର ବିଚାନାକେ ।'

ରାସାଦ ଏକଟୁ ଥେମେ ଭାଲୋ କରେ ଆରାଫେର ଦିକେ ତାକାଳ । ତାରପର ସାମନେର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଏସେ ବଲଲ, 'ଆରାଫ, ତୋମାକେ ଖୁବ ବୁଦ୍ଧିମାନ ମନେ ହଚ୍ଛେ ଆମାର ।' ରାସାଦ ଏକଟୁ ଥାମଲ । ତାରପର ଆରାଫେର ଦିକେ କୌତୁକ ମିଶ୍ରିତ ଚାହନି ଦିଯେ ବଲଲ, 'ସଂଜ୍ଞା କାକେ ବଲେ ଜାନୋ ତୋ?'

ମାଥା କାଂ କରେ ଆରାଫ ବଲଲ, 'ଜାନି — କୋନୋ କିଛୁ ସମ୍ପର୍କେ ସଂକଷିପ୍ତ ବର୍ଣନାକେ ସଂଜ୍ଞା ବଲେ ।'

'କମ୍ପିୟୁଟାରସଂକ୍ରାନ୍ତ ଯେମନ କିଛୁ ଶବ୍ଦ ଆଛେ, ତେମନି ପ୍ରଚଲିତ ଅର୍ଥଚ ପୁରନୋ କିଛୁ ଶବ୍ଦଓ ଆଛେ ଆମାଦେର । ନତୁନ କରେ ଯାଦେର ସଂଜ୍ଞା ବଲତେ ପାରି ଆମରା । ଯେମନ ବାବା । ବାବାର ସଂଜ୍ଞା କୀ? ବାବା ହଚ୍ଛେ ତିନିଇ, ଯିନି ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଦତ୍ତ ବ୍ୟାଂକାର, ଯାର କାହେ ସଥନ-ତଥନ ଟାକା ଚାଓୟା ଯାଯ ।' ରାସାଦ ହାସତେ ହାସତେ ବଲଲ, 'କୀ, ଠିକ?'

ବାମ ପାଶ ଥେକେ ଅନ୍ଧ ସାନ୍ଧ୍ୟେର ଏକଟା ଛେଲେ ବଲଲ, 'ବାବା ହଚ୍ଛେ ତିନିଓ, ଯାର ପକେଟ ଥେକେ ଟାକା ଚୁରି କରେ ଧରା ପଡ଼ିଲେ କଥନୋ ଜେଲେ ଯେତେ ହୟ ନା ।'

'ଭେରି ଗୁଡ' ରାସାଦ ଛେଲେଟିର ଦିକେ ତାକାଳ, 'ତୋମାର ନାମ କୀ?

'ନୀରବ ।'

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

‘ଚମତ୍କାର କରେ ବଲେଛ ତୁମି ନୀରବ । ତୋମାକେ ଥ୍ୟାଙ୍କ ଇଉ ।’ ରାସାଦ ସବାର ଦିକେ ଏକପଲକ ତାକାଳ, ‘ତୋମାଦେର ମଧ୍ୟେ କି କେଉ ସୁବିଧାବାଦୀର ସଂଜ୍ଞା ଦିତେ ପାରବେ?’

‘ପାରବ ।’ ପେଛନ ଥେକେ ଚଶମା ପରା ଏକଟା ଛେଲେ ହାତ ତୁଲେ ବଲଲ, ‘ସୁବିଧାବାଧୀ ହଚେନ ସେଇ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିନି ନଦୀତେ ପଡ଼େ ଗେଲେ ଗୋସଲଟା ସେରେ ତାରପର ନଦୀ ଥେକେ ଓଠେନ ।’

‘ରାଇଟ୍ ।’ ରାସାଦ ବେଶ ମୁଖ ହେଁ ବଲଲ, ‘ତୋମାଦେର ମଧ୍ୟେ କେ କେ ଗନ୍ଧ-ଉପନ୍ୟାସ ପଡ଼ୋ ବା ପଡ଼ିତେ ପଛନ୍ଦ କରୋ?’

କ୍ଲାସେର ଅର୍ଦ୍ଧକେର ବେଶ ଛେଲେ ହାତ ତୁଲଲ । ରାସାଦ ଆଗେର ମତୋଇ ମୁଖ ହେଁ ବଲଲ, ‘ଅନେକେଇ ବଲେନ ଇଦାନୀଂ ନାକି ଛେଲେ-ମେଯେରା ବଇ ପଡ଼େ ନା, ପଡ଼ିତେ ପଛନ୍ଦ କରେ ନା । ଏଥନ ମନେ ହଚେଷ, ଠିକ ନା କଥାଟା । ଆମି ମନେ କରି, ମନୁଷ ଆଗେର ଚେଯେ ଆରୋ ବେଶ ବଇ ପଡ଼େ । କିନ୍ତୁ ତୋମରା କି ବଲତେ ପାରବେ କ୍ଲ୍ୟାସିକ ଉପନ୍ୟାସ କାକେ ବଲେ?’

କେଉ କୋନୋ ଉତ୍ତର ଦିଲ ନା । ରାସାଦ ଆରୋ ଏକଟୁ ଏଗିଯେ ଗିଯେ ବଲଲ, ‘ସବାଇ ଯେ ଉପନ୍ୟାସଟା କିନେ ନା ପଡ଼େଇ ଡ୍ରାଇଂରମେ ସାଜିଯେ ରାଖେ ଏବଂ ଓଇ ଉପନ୍ୟାସ ନିଯେ କୋନୋ କଥା ଉଠିଲେ ଉଚ୍ଛ୍ଵସିତ ପ୍ରଶଂସା କରେ ।’

‘ଏକଦମ ଠିକ କଥା ।’ ପେଛନ ଥେକେ ଏକଟା ଛେଲେ ଉଠେ ଦାଁଡିଯେ ବଲଲ, ‘ଆମାର ଏକ ଖାଲୁ ଆହେନ, ଯିନି ମୋଟା ମୋଟା ବଇ କିନେ ତାର ଡ୍ରାଇଂରମେ ଆଲମାରି ଭରେ ଫେଲେଛେନ, ଦୁଟୋ ବୁକ ସେଲଫ୍‌ଓ ଭରେ ଫେଲେଛେନ । କିନ୍ତୁ ଏକଟା ବଇ ଓ ପଡ଼ିତେ ଦେଖିନି ତାକେ କଥନୋ ।’

ରାସାଦ ମୁଚକି ହେସେ ବଲଲ, ‘ତୋମରା ସବାଇ ନିଶ୍ଚଯ ଚିକେନ ଫ୍ରାଇ ପଛନ୍ଦ କରୋ । କୀ ଠିକ?’

କ୍ଲାସେର ସବାଇ ଏକସଙ୍ଗେ ଦ୍ରୁତ ହାତ ତୁଲେ ବଲଲ, ‘ଖୁବ ଖୁବ ।’

‘ଚିକେନେର ବାଂଲା ତୋ ମୁରଗି । ତାଇ ନା?’

‘ହଁ ।’ ସବାଇ ବଲଲ ।

‘ଏବାର ବଲୋ ତୋ, ମୁରଗି କାକେ ବଲେ?’

‘ମୁରଗି ଆବାର କାକେ ବଲେ?’ ହତାଶାର ସ୍ଵରେ ପେଛନ ଥେକେ ଏକଜନ ଉଠେ ଦାଁଡିଯେ ବଲଲ, ‘ମୁରଗି ତୋ ମୁରଗିଇ ।’

‘ହଁ, ଆମରା ସକଳେଇ ଜାନି ମୁରଗି ତୋ ମୁରଗିଇ । କିନ୍ତୁ ଆମି ତୋ ପ୍ରଥମେଇ ବଲେଛି ପୁରନୋ କିଛୁ ଶବ୍ଦ ଆହେ ଆମାଦେର କିନ୍ତୁ ନତୁନ କରେ ତାର ସଂଜ୍ଞା ବଲତେ ପାରି ଆମରା ।’ ରାସାଦ ସବାର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ମୁରଗି କାକେ ବଲେ ଆମିଇ ବଲି — ମୁରଗି ହଚେ ସେଇ ପ୍ରାଣୀ, ଯାକେ ଆମରା ଜନ୍ମାନୋର ଆଗେ ଯେମନ ଖାଇ, ତେମନି ଖାଇ ମୃତ୍ୟୁର ପରେଓ ।’

ବୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ଡାନ ପାଶେର କୋନା ଥିକେ ଚିତ୍କାର କରେ ଏକଜନ ବଲଲ, ‘ହଁ, ତାଇ ତୋ! ମୁରଗିର ଆଗେର ଅବସ୍ଥା ହଚ୍ଛ ଡିମ, ସେଟା ଆମରା ଥାଇ । ସେଇ ଡିମ ସଖନ ମୁରଗି ହ୍ୟେ ଯାଯ, ତଥନ ତାକେ ଥାଇ ଜବାଇ କରେ । ଖୁବ ଚମରକାର!’

ଦିତୀୟ ବେଞ୍ଚ ଥିକେ ଫର୍ମାଇମତୋ ଏକଟା ଛେଲେ ବଲଲ, ‘ଶୁଧୁ ମୁରଗି ନା; ହଁସ, କୋଯେଲ ପାଖି ଏସବେର କ୍ଷେତ୍ରେ ବ୍ୟାପାରଟା ପ୍ରୟୋଜ୍ୟ ।’

ରାସାଦ ମାଥା ଝାକିଯେ ବଲଲ, ‘ଠିକ ।’ ରାସାଦ ଆବାର ସବାର ଦିକେ ତାକାଳ, ‘ଏବାର ବଲୋ ତୋ, ଜୀବନ ବୀମା କାକେ ବଲେ?’

ବାଟ କରେ ଏବାର ଆରାଫ ହାତ ତୁଲଲ, ‘ଜୀବନ ବୀମା ହଚ୍ଛ ଏମନ ଏକଟା ବ୍ୟାପାର, ସେଥାନେ ତୁମି ସାରା ଜୀବନ ଗରିବ ଥିକେ ମୃତ୍ୟୁର ପର ଧନୀ ହବେ ।’

ଶୁଦ୍ଧ କରେ ହାତତାଲି ଦିଲ ରାସାଦ, ‘ଖୁବ ସୁନ୍ଦର ବଲେଛ ତୁମି । ଆମାର ଏକଟା ଧାରଣା ଛିଲ ମାନୁଷେର ବୁନ୍ଦିସୁନ୍ଦି କମେ ଯାଚେ । ଏ କ୍ଲାସେର ସବାଇକେ ତୋ ବଟେଇ, ଅନ୍ତତ ତୋମାକେ ଦେଖେ ମନେ ହଚ୍ଛ, ନା, ଆମାର ଧାରଣାଟା ଠିକ ନା ।’ ରାସାଦ ହାତ ବାଡ଼ାଳ ସାମନେର ଦିକେ । ଏକ ହାତେ ଆରାଫ, ଆରେକ ହାତେ ଟମାସକେ ଜଡ଼ିଯେ ଧରେ ବୁଜେ ଫେଲଲ ଚୋଥ ଦୁଟୋ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସାତିଲେର ଚେହାରାଟା ଭେସେ ଉଠିଲ ଚୋଥେ । କଷ୍ଟ ହଲୋ ଏକଟୁ ବୁକେର ଭେତର । ମନେ ମନେ ବଲଲ, ପ୍ରିୟ ସାତିଲ, ଯାର ଜନ୍ୟ ତୁଇ ଏତ ଅନ୍ତିର ହ୍ୟେ ଆଛିସ, କଷ୍ଟ ପାଛିସ; ଦେଇସ, ସେଟା ଥାକବେ ନା । କିଛୁତେଇ ଥାକବେ ନା । ପ୍ରମିଜ ।

ঘরের ভেতর টুক করে শব্দ হতেই ঘূম ভেঙে গেল রাসাদের। অন্ধকার ঘর, একপলক চোখ খুলেই বন্ধ করে ফেলল আবার। ভাবল, কোনো ইঁদুর-টিদুর হবে। ঘরের ভেতর দৌড়াচ্ছে, শব্দ হচ্ছে তাই।

মিনিটখানেক পর শব্দটা আবার হলো, আগের চেয়ে একটু জোরেই হলো। চোখ খুলল না এবার রাসাদ, কিন্তু কান দুটো সজাগ করে রাখল। কয়েক সেকেন্ড কেটে গেল, শব্দ হচ্ছে না আর কোনো।

চোখ বুজেই শুয়ে রইল রাসাদ। কান আগের মতোই সজাগ। কিন্তু সত্যিই আর কোনো শব্দ হলো না। পাশ ফিরে শুতে যাচ্ছিল সে। শব্দটা আবার শোনা গেল তখন। চোখ না খুলেই নিঃশব্দে হাত বাড়াল একটু। সাতিল তার পাশেই শুয়েছিল, এখন নেই। বুকের ভেতরটা সঙ্গে সঙ্গে মোচড় দিয়ে উঠল রাসাদের।

চোখ দুটো আলতো করে খুলে ফেলল রাসাদ। কোনোরকম নড়াচড়া না করে শুয়ে থেকেই বোবার চেষ্টা করল অবস্থাটা। সারা ঘর নিকষ অন্ধকার, মাথাটাও একদিকে কাত হওয়া, বোবা যাচ্ছে না তাই কোনো কিছুই।

শব্দটা আবার হলো, এবার একটু অন্য রকম শব্দ। রাসাদের মনে হলো ঝট করে উঠে বসবে সে। ডান পাশের দেয়ালে লাইটের সুইচ, দ্রুত সেখানে হাত নিয়ে লাইটটা জ্বালাবে। কিন্তু সে তা করল না। শুয়ে রইল আগের মতোই — চুপচাপ, স্থির।

শুয়ে শুয়েই ভাবতে লাগল রাসাদ। যদি ঘরের ভেতর কেউ ঢুকেই থাকে, তাহলে বিছানায় উঠে বসার সঙ্গে সঙ্গে মানুষটা যেখান দিয়ে ঘরে ঢুকেছে বেরিয়ে যাবে সেখান দিয়ে। তখন আর জানা যাবে না কে ঢুকেছিল ঘরে। কী জন্য ঢুকেছিল, জানা যাবে না তাও। আচ্ছা, কেউ না হয় ঘরে ঢুকেছে, কিন্তু সাতিল গেল কোথায়! ঘরে ঢুকেছে যে মানুষটা, ঘুমত সাতিলকে নিয়ে পালাচ্ছে না তো সে!

ବୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ବୁକେର ଭେତର ଆବାର ମୋଢ଼ ଦିଯେ ଉଠିଲ ରାସାଦେର । ଚୁପ କରେ ଶୁଯେ ଥେକେଇ ଆରୋ କିଛିକଣ ଭାବଲ ସେ । କିନ୍ତୁ ମାଥାଯ କିଛୁ ଆସଛେ ନା ଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତେ । କୀ କରା ଉଚିତ ଏଥିନ, ମାଥାଯ ଆସଛେ ନା ସେଟାଓ । ଆରୋ କିଛିକଣ ସେଭାବେଇ ଶୁଯେ ରିଇଲ ସେ ।

ରାସାଦ ଟେର ପେଲ ଲାଫାଲାଫିଟା ବେଶି ଶୁରୁ ହେଁବେ ବୁକେର ଭେତର । ସଙ୍ଗେ ମନେ ହଲୋ, ଘୁମାନୋର ସମୟ ପାଶେ ଏକଟା କିଛୁ ନିଯେ ଘୁମାନୋ ଉଚିତ । ମାଝାର ଗୋଛେର କୋନୋ ଛୁରି ହତେ ପାରେ ସେଟା କିଂବା ଦୁ-ତିନ ଫୁଟ ଲମ୍ବା ଶକ୍ତ ଏକଟା ଲାଠି ହତେ ପାରେ ଅଥବା ଆତ୍ମରକ୍ଷାର ଜନ୍ୟ କୋନୋ ଏକଟା କିଛୁ ଖୁବଇ ଜରୁରି । ଘରେର ଭେତର ଯେ ଲୋକଟା ହାଟାହାଟି କରଛେ, ଯାର ପାଯେର ଶବ୍ଦ ଶୋନା ଯାଚେ, ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତେଇ ସେଇ ମାନୁଷ ତାର ଓପର ଝାପିଯେ ପଡ଼େ, ତାର ଶରୀର କିଂବା ମୁଖ ଚେପେ ଧରେ, ତାହଲେ କୀ କରତେ ପାରବେ ନେ ! ରାସାଦ ଏକଟୁ ଭାଲୋ କରେ ଭାବଲ — କିଛୁଇ କରାର ନେଇ ତାର, କୋନୋ କିଛୁଇ କରତେ ପାରବେ ନା ସେ । ସାମାନ୍ୟତମ ବାଧା ଦେଓଯାଓ ସନ୍ତୋଷ ନା ।

ମଡ଼ା ମାନୁଷେର ମତୋ ଆରୋ କିଛିକଣ ବିଛାନାୟ ପଡ଼େ ରିଇଲ ରାସାଦ । ମାଥାଯ ବୁଦ୍ଧିଦୀପ୍ତ କୋନୋ ଭାବନାଇ ଆସଛେ ନା । ବିପଦେର ସମୟ ଅନେକ ମାନୁଷେର ବୁଦ୍ଧିସୁଦ୍ଧି ଲୋପ ପାଯ, ତାରଓ କି ପେଲ ? କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତ ବୁଦ୍ଧିମାନଦେର ପାଯ ନା । ତବେ କି ମେ ପ୍ରକୃତ ବୁଦ୍ଧିମାନ ହତେ ପାରେନି ! ଏଲୋମେଲୋ ଭାବନା ଆସତେ ଲାଗଲ ମାଥାଯ, କିନ୍ତୁ କୋନୋ ଆସଲ ବୁଦ୍ଧି ଆସଛେ ନା । ନିଃଶବ୍ଦେ ଦୀର୍ଘ ଏକଟା ନିଃଶାସ ଛାଡ଼ିଲ ରାସାଦ ।

ମନେର ଭେତର ହଠାତ ରାଗ ସୃଷ୍ଟି ହଲୋ ରାସାଦେର । ତାର ମନେ ହଲୋ — ଦ୍ରୁତ ଖାଟ ଥେକେ ନେମେ ଲୋକଟାକେ ଜାପଟେ ଧରେ ଏଲୋପାତାଡ଼ି କିଲ-ଘୁଷି ମାରବେ । ପରକଷଣେଇ ଭାବଲ — ଲୋକଟା ତୋ ଘରେର ଭେତର ଖାଲି ହାତେ ନାଓ ଆସତେ ପାରେ । ହାତେ କୋନୋ ଧାରାଲୋ ଛୁରି କିଂବା ଅନ୍ୟ କୋନୋ ଅନ୍ତରେ ଥାକତେ ପାରେ । ବ୍ୟାପାରଟା ତଥନ ଭୟାନକ ହତେ ପାରେ ।

ରାସାଦ ହଠାତ ଆଲାତୋ କରେ କାଣ ହଲୋ ଏଦିକେ । ଦ୍ରୁତ ଅଥଚ ନିଃଶବ୍ଦେ ପାଶ ଫିରେ ଶୁଯେଇ ଚୋଖ ଖୁଲେ ଫେଲିଲ ସେ । କିଛୁଇ ଦେଖା ଯାଚେ ନା ଘରେର ଭେତର । ଭାବଲ, ହଠାତ ଚୋଖ ଖୋଲାର ଜନ୍ୟ ଦେଖା ଯାଚେ । କିନ୍ତୁ କମେକ ସେକେନ୍ଦ ପରଓ କିଛୁଇ ଦେଖିତେ ପେଲ ନା ସେ ।

ହଠାତ ଜାନାଲାର ଦିକେ ଚୋଖ ଗେଲ ରାସାଦେର । ଜାନାଲା ଖୋଲା । ପାଶେର ବାସାଯ ଜୁଲାନୋ ଲାଇଟେର ସାମାନ୍ୟ ଆଲୋ ଦେଖା ଯାଚେ ଜାନାଲା ଦିଯେ । ଏକଟୁ ପରିକ୍ଷାର ଜାୟଗାଟା । କିନ୍ତୁ ଆଶପାଶଟା ବେଶ ଅନ୍ଧକାର, କାଳୋ ।

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ଅନ୍ଧକାରେର ଦିକେ ଭାଲୋ କରେ ତାକାତେଇ ଚମକେ ଉଠିଲ ରାସାଦ । ଜାନାଲାର ଡାନ ପାଶେ କେ ଯେନ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଆଛେ । ସେଥାନେ ଦାଁଡ଼ିଯେଇ ଜାନାଲା ଦିଯେ ଉଁକି ଦିଚେ ବାଇରେ । କିନ୍ତୁ ସେ ଏମନଭାବେ ଉଁକି ଦିଚେ, ଯେନ ବାଇରେ ଥେକେ ତାକେ କେଉଁ ଦେଖିତେ ନା ପାଯ । ଖୁବ ସାବଧାନତା ନିଯେ କାଜଟା କରଛେ ସେ ।

କୋନୋରକମ ଶବ୍ଦ ନା କରେ ବିଛାନାୟ ଉଠେ ବସଲ ରାସାଦ । ଅନ୍ଧକାରଟା ସଯେ ଆସଛେ ଏକଟୁ । ଜାନାଲାର ସାମାନ୍ୟ ଆଲୋତେଓ ଆଶପାଶଟା ଅନ୍ଧ ଅନ୍ଧ ଆଲୋ ହେୟ ଉଠେଇଁ । ପାଶେର ମାନୁଷଟାର ଦିକେ ଭାଲୋ କରେ ତାକାଳ ସେ । ଚମକେ ଉଠିଲ ଆବାର । ପ୍ରଥମେ ବିଶ୍ଵାସ ହିଚିଲ ନା । ଆରୋ ଏକଟୁ ଭାଲୋ କରେ ତାକାତେଇ ଅବିଶ୍ଵାସଟା ଦୂର ହେୟ ଗେଲ । ହୁଁ ସାତିଲ, ସାତିଲଇ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଆଛେ ସେଥାନେ ।

ବୁକେର ଭେତର ଥେକେ ଦୀର୍ଘ ଏକଟା ବାତାସ ବେର କରେ ଦିଲ ରାସାଦ । ଏତକ୍ଷଣ ଯେ ଆତକ୍ଷଣ ନିଯେ ସମୟ କାଟାଇଲି, ସେଟୀ ଦୂର ହତେଇ ପ୍ରଚାନ୍ଦ ଅବାକ ହେୟାର ପାଲା ଶୁରୁ ହଲୋ — ସାତିଲ ଓଥାନେ ଦାଁଡ଼ିଯେ କୀ କରଛେ? ଏତ ରାତେ ଓ ଜାନାଲାର ପାଶେ କେନ? ଚୁପିଚୁପି ଉଁକି ଦିଯେ ବାଇରେ ଓ କୀ ଦେଖାର ଚେଷ୍ଟା କରଛେ? ମାଥାର ଭେତର ଅନେକଗୁଲୋ ପ୍ରଶ୍ନ ଜେଗେ ଉଠିଲ ତାର ।

ବିଛାନାୟ ଯେ ଉଠେ ବସେଇଁ ରାସାଦ, ବ୍ୟାପାରଟା ଟେର ପାଯାନି ସାତିଲ । ଓ ଆଗେର ମତୋଇ ଏକଟୁ ଏକଟୁ ପର ଉଁକି ଦିଚେ ଜାନାଲା ଦିଯେ । କିଛୁ ଏକଟା ଦେଖାର ଚେଷ୍ଟା କରଛେ ବାଇରେ ।

ସାତିଲେର ଚେହାରାଟା ଉଦ୍‌ଘନ୍ତ ହେୟ ଗେଛେ । ଖୁବ କଠିନ ଚେହାରା କରେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଆଛେ ଓ ଜାନାଲାର ପାଶେ । ସରେର ଭେତର ଯେ ଏକଜନ ଆଛେ, ସେଟୀ ଖେଳାଇ ନେଇ ତାର ।

ହଠାତ୍ ହାସି ପେଲ ରାସାଦେର । ଏତକ୍ଷଣ ସେ ଯା ଭେବେଇଲ, ତାର କିଛୁଇ ନା । ସରେର ଭେତର ସାତିଲ; ନଡ଼ାଚଡ଼ା କରଛେ, ଶବ୍ଦ ହଚ୍ଛେ । ଏତକ୍ଷଣ କତ କିଛୁଇ ନା ଭାବଲ ସେ ।

ଆଲତୋ କରେ ଆବାର ବିଛାନାୟ ଶୁଯେ ପଡ଼ିଲ ରାସାଦ । ବିଛାନାୟ ବସେ ଥେକେ ମେ ଯଦି ସାତିଲକେ ଡାକ ଦିତ, ତାହଲେ ଚମକେ ଉଠିବେ ସାତିଲ । ତାଇ ଶୁଯେ ପଡ଼େ ଚୋଖ ବନ୍ଧ କରଲ ପ୍ରଥମେ । ତାରପର ଖୁକ କରେ ଏକଟୁ କାଶିର ଶବ୍ଦ କରଲ ସେ । ଚୋଖ ଦୁଟୋ ସାମାନ୍ୟ ଖୁଲେ ସାତିଲେର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଲକ୍ଷ କରାର ଚେଷ୍ଟା କରଲ । ସାତିଲ ଘୁରେ ତାକିଯେଇଁ ବିଛାନାର ଦିକେ । ରାସାଦ ଆବାର ଏକଟୁ କାଶି ଦିଯେ ଚୋଖ ଦୁଟୋ ଖୁଲେ ଫେଲିଲ ପୁରୋପୁରି । ବାଥରମ୍ବେ ଯାବେ ଏମନ ଭଞ୍ଜିତେ ବିଛାନାୟ ଉଠେ ବସଲ । ପାଶ ଫିରେ ସାତିଲକେ ଦେଖିତେ ନା ପେଯେ ଜାନାଲାର ଦିକେ ତାକିଯେ କିଛୁଟା ଅବାକ ଗଲାଯ ବଲଲ, ‘ସାତିଲ, ଏତ ରାତେ ଜାନାଲାର ପାଶେ ଦାଁଡ଼ିଯେ କୀ କରଛିସ? କଖନ ଉଠେଇସି ଘୁମ ଥେକେ ତୁଇ?’

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

କିଛୁଟା ଚମକେ ଉଠିଲ ସାତିଲ । ଜାନାଲାର ପାଶ ଥିକେ ଦୃଢ଼ ବିଛାନାର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଏଲୋ ସେ । ରାସାଦେର ପାଶେ ବସେ କାଂପା କାଂପା ଗଲାଯ ବଲଲ, ‘କିଛୁକ୍ଷଣ ଆଗେ ଏକଟା ଶବ୍ଦ ଶୁଣେଛ ତୁମି?’

ଡାନ ପାଶେର ଦେଇଲେ ହାତ ନିଯେ ଲାଇଟ ଜୁଲାଲ ରାସାଦ । ତାରପର ସାତିଲେର ଚେହାରାର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘କୀମେର ଶବ୍ଦ?’

‘ଯୁମିଯେ ଛିଲାମ ଆମି । ହଠାତେ ପେଲାମ ଜାନାଲାର ପାଶେ ଏକଟା ଚୋର ଶବ୍ଦ କରଛେ । ଆମେ ଆମେ ବିଛାନା ଥିକେ ନେମେ ଓଖାନେ ଗିଯେ ଦେଖି, କେଉଁ ନେଇ । ବେଶ କିଛୁକ୍ଷଣ ଧରେ ଦାଁଡିଯେ ଆଛି ଆମି ଜାନାଲାର ଆଡ଼ାଲେ, କିନ୍ତୁ କାଉକେ ଦେଖିତେ ପେଲାମ ନା ଏଖନୋ ।’

ସାତିଲେର କାଂଧେ ଏକଟା ହାତ ରାଖିଲ ରାସାଦ, ‘ଆମାର ମନେ ହ୍ୟ ତୁଇ କୋନୋ ଚୋରେର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିସନି ।’

‘ତୋମାର ଏହି କଥା ମନେ ହୁଅଯାର କାରଣ?’

‘କାରଣଟା ହଚ୍ଛେ ଏହି — ତୋର ଆୟୁ ଆର ତୋକେ ସେଦିନ ବଲେଛିଲାମ, ଜାନାଲାଯ ଏକଟା ଚୋର ଦେଖେଛି ଆମି ।’

‘ହୁଁ, ବଲେଛିଲେ ତୋ । ରାତେ ଦୁ’ହାତେ ଜାନାଲାର ହିଲ ଚେପେ ଧରେ ତାକିଯେଛିଲ ଆମାର ଘରେର ଭେତର ।’

‘ତାରପର ଥିକେ ତୋର ମନେ ହତେ ଲାଗଲ — ଚୋରଟା ଆବାର ଆସିବେ । ଆଜ ତାଇ କୋନୋ ଏକଟା କାରଣେ ଶବ୍ଦ ହତେଇ ସେଇ ଚୋର ଦେଖାର ଜନ୍ୟ ଜାନାଲାର ପାଶ ଗିଯେ ଦାଁଡିଯେଛିସ ତୁଇ ।’

‘ଓଟା ଯେ ଚୋରେର ଶବ୍ଦ ଛିଲ ନା, ସେଟା କି କରେ ବୁଝିଲେ ତୁମି?’

‘କାରଣ କୋନୋ ଚୋର ସାଧାରଣତ ବାଥରମ୍ଭର ପାଇପ ବେଯେ ଏହି ତିନତଳାର ଜାନାଲାର ପାଶେ ଏସେ ଦାଁଡ଼ାବେ ନା, ଯେ ଜାନାଲାଟା ଖୋଲା ଥାକଲେବେ ଶକ୍ତ ହିଲ ଆଛେ ଯେଥାନେ । ଘରେ ଚୁକତେ ହଲେ ତାକେ ହିଲ କାଟିତେ ହବେ, ହିଲ କାଟିତେ ଗେଲେଇ ଶବ୍ଦ ହବେ । ନିଃଶବ୍ଦ ରାତେ ତୋ ଆରୋ ବେଶି ଶବ୍ଦ ହବେ ।’

‘ତାହଲେ ତୁମି ଯେ ବଲିଲେ ସେଦିନ ଆମାର ଜାନାଲାର ପାଶେ ଚୋର ଏସେ ଦାଁଡିଯେଛିଲ! ସାତିଲ ଚୋଖ-ମୁଖ କୁଁଚକେ ଜିଙ୍ଗେସ କରଲ ।

‘ମିଥ୍ୟା କଥା ବଲେଛି ଆମି ।’

‘ମିଥ୍ୟା କଥା ବଲେଛ ତୁମି!’

‘ହୁଁ ।’ ରାସାଦ ସାତିଲେର ଏକଟା ହାତ ଚେପେ ଧରେ ବଲଲ, ‘ଏହି ମିଥ୍ୟା ବଲାର ଏକଟା କାରଣ ଆଛେ । ଯେଦିନ ତୋଦେର ବାସାଯ ଆସିଲାମ, ସେଦିନ ବିକେଳେ ବାଜାରେର ପାଶେ ଯେ ବଡ଼ ମାର୍କେଟଟା ଆଛେ, ସେଥାନେ ଗିଯେଛିଲାମ । ଗିଯେ ଦେଖି, ଆମାର ବୟସୀ କିଂବା ଆମାର ଚେଯେ ଏକଟୁ ବଡ଼ ଛେଲେକେ କଯେକଜନ ମେରେ ନାକ-ମୁଖ ଦିଯେ ରକ୍ତ ବେର କରେ ଫେଲେଛେ ।’

‘କେନ?’

‘କୀ ନାକି ଏକଟା ଚୁରି କରେଛିଲ ଛେଲେଟା । ବ୍ୟାପାରଟା ଦେଖେ ଏତ ଖାରାପ ଲାଗିଲ ଆମାର । ନତୁନ ଏସେହି ଏଖାନେ, କେଉ ଆମାକେ ଚେନେ ନା, ତାଇ କିଛୁ ବଲତେଓ ପାରଛିଲାମ ନା ।’ ରାସାଦ ଏକଟୁ ଥେମେ ବଲଲ, ‘ନାକେ-ମୁଖେ ରଙ୍ଗ ନିଯେ ଛେଲେଟା ଯା କାଂଦିଛିଲ ! ତୋର ମା ଆର ତୋକେ ମିଥ୍ୟ ବଲାର କାରଣ, ସେଦିନ ତୋଦେର ପେଛନେର ବାସାୟ ଯେ ଚିଂକାର ହଲୋ, ଓଇ ଚିଂକାର ଶୁଣେ ଘୂମ ଭେଣେ ଯାଯ ଆମାର । ସକାଳ ହୟେ ଗେଛେ । ବାରାନ୍ଦାୟ ଗିଯେ ଦାଁଡିଯେ ଭାଲୋ କରେ ଚିଂକାର ଶୁଣେ ମନେ ହଲୋ — କିଛୁ ଏକଟା ଚୁରି ହୟେଛେ ଓଇ ବାସାୟ । ଏକଟା ଚୋର କିଛୁ ଏକଟା ଚୁରି କରେଛେ । ଏକଟା ଚୋର କିନ୍ତୁ କୋଣେ ଗର୍ବ-ଘୋଡ଼ା ବା ଛାଗଲ-ଭୋଡ଼ା ନା — ମାନୁଷ । ଯେ ଖୁବ ସାମାନ୍ୟ କିଛୁ ଚୁରି କରେଛେ । କିନ୍ତୁ ତୁଇ କି ଜାନିସ — ପ୍ରତିଦିନ କତ ବଡ଼ ବଡ଼ ଚୁରି ହଚ୍ଛେ । ସରକାରି ଟାକା ଚୁରି ହଚ୍ଛେ, ଆମାଦେର ଜନଗଣେର ଟାକା ଚୁରି ହଚ୍ଛେ, କତ ଧରନେର ସମ୍ପଦ ଦଖଲ କରା ହଚ୍ଛେ । ଏସବ ଯାରା କରେଛେ ତାରା କିନ୍ତୁ ଓଇ ରକମ ଛିଚକେ ଚୋର ନା । ତାରା ବଡ଼ ବଡ଼ ମାନୁଷ, ଯାଦେରକେ ଆମାର ସମ୍ମାନ କରେ କପାଳେ ହାତ ଠେକିଯେ ସାଲାମ ଦେଇ ।’

‘ତୋମାର କଥା ଶୁଣେ ଆମାର ଖୁବ ଖାରାପ ଲାଗଛେ ମାମା ।’

‘ମାନୁଷ ଆଜକାଳ ଖୁବ ଅମାନବିକ ହୟେ ଗେଛେ ରେ ! ଏକଟା କିଛୁ ହଲେଇ ଏକେ ଅନ୍ୟକେ କୁପିଯେ ମାରଛେ, ପିଟିଯେ ମାରଛେ, ମେରେ ଫେଲେ ଟୁକରୋ ଟୁକରୋ କରାଛେ । ବ୍ୟାପାରଟା ଭାବତେଇ ଗା କେମନ ଗୁଲିଯେ ଓଠେ । ଏକଟା ମାନୁଷ ହୟେ ଆରେକଟା ମାନୁଷକେ ରଙ୍ଗାଙ୍କ କରେ କୀଭାବେ !’ ରାସାଦ ଗଲାଟା ଦୁଃଖୀ ଦୁଃଖୀ କରେ ବଲଲ, ‘ଆମାର ଏକଟା ଇଚ୍ଛେ ଆଛେ, ଜାନିସ ?’

‘କୀ ଇଚ୍ଛେ ମାମା ?’

‘ଏକଟା ମାନୁଷ ଅନ୍ୟାଯ କରଲେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଘାତ କରା ଯାବେ ନା, ଆଗେ ତାର କଥା ଶୁଣତେ ହବେ, ତାରପର ଯା ଶାସ୍ତି ହୟ, ତା-ଇ ଦିତେ ହବେ । ଏଟା ନା କରେ କେଉ ହଠାତ ଆଘାତ କରଲେ ତାର ବିଚାର ହେଯା ଉଚିତ ଆଗେ — ଏହି ବ୍ୟାପାରଟି ସବାର ମାଝେ ଜାଗିଯେ ତୋଲା ।’

‘ଖୁବ ସୁନ୍ଦର ଇଚ୍ଛେ ମାମା ।’ ସାତିଲ ରାସାଦକେ କିଛୁଟା ଜଡ଼ିଯେ ଧରାର ମତୋ କରେ ବଲଲ, ‘ଆମି ତୋମାର ସଙ୍ଗେ ଆଛି ମାମା ।’

‘ଥ୍ୟାଙ୍କ ଇଉ । ଭାଲୋ କଥା — ।’ ରାସାଦ ସାତିଲେର ମାଥାର ଚୁଲଗୁଲୋ ଏଲୋମେଲା କରେ ଦିଯେ ବଲଲ, ‘ତୋଦେର କୁଲନେର ଯେ କାଜେର ଜନ୍ୟ ଆମି ଏଖାନେ ଏସେହି, ସେଟାର ଅନେକଟା ଗୁଛିଯେ ଏନେହି । ଆଶା ରାଖି ଦୁ-ତିନ ଦିନେର ମଧ୍ୟ ଶେଷ କରତେ ପାରବ ବ୍ୟାପାରଟା ।’

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

‘ସତିୟ! ’ ସାତିଲ ଆନନ୍ଦେ ଲାଫିଯେ ଉଠିଲ ବିଛାନାର ଓପର । ରାସାଦ ଓର ହାତ ଧରେ ବିଛାନାର ଓପର ଆବାର ବସିଯେ ବଲଲ, ‘ତୋଦେର କୁଳେ ଏକଟା ଛେଲେ ଆଛେ ନା, ମାୟାଜ ନାମ ।’

‘ହଁ, ଆଛେ ତୋ । ଖୁବ ଖାରାପ ଛେଲେ । କେଉ ଓର ସଙ୍ଗେ ମେଶେ ନା ।’

‘ଓକେ ସବାଇ ଖାରାପ ବଲେ କେନ ଜାନିସ? ’

‘ତା ଜାନି ନା ।’

‘ଏହି ଖାରାପ ଛେଲେଟାର ଅତ୍ତୁତ ଏକଟା ଗୁଣ ଆଛେ, ତା ତୋରା କେଉ ଜାନିସ ନା । ତୋଦେର କୁଳେର ସବାଇକେ ଜାନାବ ଆମି ବ୍ୟାପାରଟା ।’ ସାତିଲ ଅବାକ ହୟେ ରାସାଦେର କଥା ଶୁଣଛେ । ଓର କାଁଧେ ହାତ ରେଖେ ରାସାଦ ଆରୋ ବଲଲ, ‘କାଉକେ ଏମନି ଏମନି ଖାରାପ ବଲା ଠିକ ନା ।’

‘ବ୍ୟାପାରଟା ଆମି ବୁଝିତେ ପାରଛି ନା ମାମା ।’

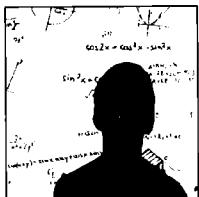
‘ଏଥନ ନା, ପରେ ତୋକେ ବୁଝିଯେ ଦେବ ।’ ଜାନାଲାର ଦିକେ ତାକାଳ ରାସାଦ, ‘ସକାଳ ହତେ ତୋ ଆର ଦେରି ନେଇ । ଏକଟୁ ପରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଠିବେ । ବଲ ତୋ, କତ ଦିନ ଆଗେ ସକାଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓଠା ଦେଖେହିସ ତୁଇ? ’

ସାତିଲ ଲଜ୍ଜା ପେଯେ ବଲଲ, ‘ମନେ ନେଇ ମାମା ।’

‘ଅଥଚ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓଠାର ମତୋ ଏତ ଚମକାର ଦୃଶ୍ୟ ଖୁବ କମ ଆଛେ ।’ ସାତିଲେର ହାତ ଧରେ ଉଠିଲ ଦାଁଡ଼ାଳ ରାସାଦ, ‘ଚଲ, ଜାନାଲାର ପାଶେ ଦାଁଡ଼ାଇ । ଆଜ ଦୁଜନ ଏକସଙ୍ଗେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓଠା ଦେଖିବ ।’

ଜାନାଲାର ପାଶେ ଏସେ ଦାଁଡ଼ାଳ ଦୁଜନ । ହଠାତ ହାଲକା ଏକଟା ବାତାସ ଏସେ ଲାଗଲ ଓଦେର ଗାୟେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସାତିଲେର ମନେ ହଲୋ, ଭୋରେର ଏତ ଚମକାର ବାତାସ କତ ଦିନ ଅନୁଭବ କରେନି ସେ !

ରାତାର ଓପାଶେର ବଡ଼ ଆମଗାଛଟାତେ ଅନେକଗୁଲୋ ପାଖି ଡାକତେ ଶୁରୁ କରେଛେ । କାନ ପେତେ ଖୁବ ମନୋଯୋଗ ଦିଯେ ଶଦ୍ଦଗୁଲୋ ଶୁଣଛେ ଦୁଜନ ।

সাতিল উত্তেজনায় লাফাচ্ছে। তার ছোট মামা রাসাদ আসবে আজ তাদের ক্লাসে। ক্লাসের অন্য ছাত্রাও সেটা জানে। কিন্তু ক্লাসের কেউ জানে না রাসাদ সাতিলের মামা।

ক্লাস সিল্বের সব ছাত্র অবশ্য রাসাদ সম্বন্ধে এর আগে শুনেছে, কিন্তু কেউ দেখেনি তাকে। এর আগে ক্লাস এইট এবং ক্লাস সেভেনে গিয়েছিল মে, তাকে পেয়ে নাকি ভীষণ মজা পেয়েছে তারা। ক্লাস সিল্বের সবার বিশ্বাস — আজ তারাও অনেক মজা পাবে।

ক্লাস সিল্বের সবচেয়ে স্বাস্থ্যবান ছেলে হচ্ছে পলাশ। একসঙ্গে চার-পাঁচটা সিঙ্গারা খেতে পারে ও। ও যে বেঝে বসে সেই বেঝে পাঁচজন বসতে পারে না, চারজন বসতে হয়।

পেছনের দিকের বেঝ থেকে উঠে এসে সামনের দিকে আসছিল পলাশ। দুই সারির বেঝের মাঝ দিয়ে উত্তেজনায় পায়চারি করছিল সাতিল। কিন্তু সারির মাঝখানে পলাশকে দেখে থেমে গেল হঠাৎ। পলাশ মাঝখানে দাঁড়ানোতে যেতে পারছে না সে, পলাশও সরে দাঁড়াচ্ছে না। সাতিল বেশ বিরক্ত নিয়ে বলল, ‘রাস্তার মাঝখানে এভাবে দাঁড়িয়েছিস কেন তুই!'

‘তোর সঙ্গে একটা কথা আছে।’

সাতিল বিরক্তি নিয়েই বলল, ‘বল।’

‘শুনেছি, আজ যে ক্লাসে আসবেন, তিনি নাকি জাদু জানেন। তিনি কি জাদু দিয়ে খাবার বানাতে পারেন? এই যেমন সিঙ্গারা, সমুচা, চানাচুর?’

‘সম্ভবত না।’

‘তাহলে আর কীসের জাদুকর হলেন তিনি!'

‘তোর কি সিঙ্গারা-সমুচা খেতে ইচ্ছে করছে এখন?’

‘এখন কেন, আমার তো সব সময় খেতে ইচ্ছে করে।’

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ସାତିଲ ଏତକ୍ଷଣ ଏ ସମୟଟାର ଜନ୍ୟଇ ଅପେକ୍ଷା କରଛିଲ । ପଲାଶେର ଏକଟା ହାତ ଧରେ ବଲଲ, ‘ଠିକ ଆଛେ, ମାମାକେ ବଲବ ତୋର କଥା । ତାର ଆଗେ ଚଳ, କୁଲେର ସାମନେର ଓଇ ହୋଟେଲ ଥିକେ ଦୁଜନ ଦୁଟୋ ସିଙ୍ଗାରା ଖେଯେ ଆସି ।’

ଦୁକାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହାସି ଛଡ଼ିଯେ ପଡ଼ିଲ ପଲାଶେର । ସାତିଲେର ହାତ ଧରେଇ କ୍ଲାସେର ବାହିରେ ଚଲେ ଏଲୋ ଓ ଦ୍ରମ୍ତ । କିନ୍ତୁ କୁଲେର ଗେଟେର କାହେ ଏସେଇ ଥେମେ ଗେଲ ସାତିଲ । ପଲାଶେର ଦିକେ ଘୁରେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ବଲଲ, ‘ଆମାର ଟାକା ତୋ ଆମାର କୁଲ ବ୍ୟାଗେର ଭେତର, ତୁହି ଏଥାନେ ଏକଟୁ ଦାଁଡ଼ା । ଆମି ଦୌଡ଼େ ଗିଯେ ଟାକା ନିଯେ ଆସି ।’

ସାତିଲ ଆର ପଲାଶ ପାଶାପାଶି ବସେଛେ, ଓଦେର ବ୍ୟାଗ ଦୁଟୋ ଓ ପାଶାପାଶି । ସାତିଲ ଦୌଡ଼େ କ୍ଲାସେ ଢୁକେଇ ପ୍ରଥମେ ନିଜେର ବ୍ୟାଗ ଥିକେ ଏକଟା କାଗଜେର ପ୍ୟାକେଟ ବେର କରଲ, ତାରପର କେଉ ଦେଖେ ଫେଲାର ଆଗେଇ ଓଇ ପ୍ୟାକେଟଟା ଢୁକିଯେ ଦିଲ ପଲାଶେର ବ୍ୟାଗେ । ଚେଇନ ଭାଲୋ କରେ ଆଟକିଯେ, ବ୍ୟାଗ ଦୁଟୋ ଆଗେର ମତୋ ସୋଜା କରେ ରେଖେ, ବେର ହେୟ ଏଲୋ ଆବାର କ୍ଲାସ ଥିକେ ।

ଦ୍ରମ୍ତ ଦୁଟୋ ସିଙ୍ଗାରା ଖେଯେ କ୍ଲାସେ ଫିରେ ଏଲୋ ଆବାର ଦୁଜନ । କୁଲ ମାଠେର ମାରଖାନେ ଏସେଇ ତାରା ଦେଖତେ ପେଲ, ଲାଇବ୍ରେର ରମ୍ଭେର ପାଶ ଦିଯେ ସିଙ୍ଗେର କ୍ଲାସ ରମ୍ଭେର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଯାଚେ ରାସାଦ । ତାର ଆଗେଇ ଦୌଡ଼େ କ୍ଲାସ ରମ୍ଭେ ଚୁକଲ ଓରା ।

କାଁଧେ ବୋଲାନୋ ଏକଟା ବ୍ୟାଗ ନିଯେ କ୍ଲାସ ସିଙ୍ଗେର ରମ୍ଭେ ପା ରାଖିଲ ରାସାଦ । ବ୍ୟାଗଟା କାଁଧ ଥିକେ ନାମିଯେ ସ୍ୟାରେର ଟେବିଲେ ରେଖେ ହାସି ହାସି ଚେହାରା କରେ ସବାର ଦିକେ ତାକାଲ । ତାରପର ବ୍ୟାଗ ଥିକେ ବଡ଼ ଏକଟା ସାଦା କାଗଜେର ପ୍ୟାକେଟ ବେର କରେ ବଲଲ, ‘ଏଥାନେ ଉନ୍ନତିଶଟା ସମୁଚ୍ଚା ଆଛେ । କିନ୍ତୁ ତୋମାଦେର କ୍ଲାସେ ଛାତ୍ର ଆଛେ କତଜନ?’

ସାତ-ଆଟଜନ ଛେଲେ ଶବ୍ଦ କରେ ବଲଲ, ‘ତ୍ରିଶଜନ ।’

‘ଆଜ ତୋ ତ୍ରିଶଜନଇ ଏସେଛେ, ନା?’

ସବାଇ ବଲଲ, ‘ହୁଁ ।’

‘ଇଶ, ତାହଲେ ଏକଟା ସମୁଚ୍ଚା କମ ପଡ଼େ ଗେଲ! ’ ରାସାଦ ସାମନେ ଥିକେ ପେଛନେର ବେଳେଗୁଲୋର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ନା, କୋନୋ ଅସୁବିଧା ନେଇ । ପ୍ରତିଟା କ୍ଲାସେ ଦୁ-ଏକଜନ ଛାତ୍ର ଥାକେ ଯାରା ଥେତେ ଥୁବ ପଛନ୍ଦ କରେ । ଆମାର ମନେ ହୟ ଏହି କ୍ଲାସେ ଥେତେ ସବଚେଯେ ପଛନ୍ଦ କରେ — ।’ ରାସାଦ ପଲାଶେର ଦିକେ ତାକିଯେ ହାତ ଦିଯେ ଇଶାରା କରେ ବଲଲ, ‘ତୁମି ।’

ମୁଖଟା ହାସି ହାସି ହୟ ଗେଲ ପଲାଶେର । କ୍ଲାସେର ବାକି ଛାତ୍ରା ଚିତ୍କାର କରେ ବଲଲ, ‘ହୁଁ । ଆମାଦେର କ୍ଲାସେର ସବଚେଯେ ବଡ଼ ଖାଦକ ହଚ୍ଛେ ପଲାଶ ।’

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ରାସାଦ ପଲାଶକେ ବଲଲ, ‘ତୋମାର ନାମ ପଲାଶ?’

ପଲାଶ ହାସତେ ହାସତେଇ ବଲଲ, ‘ହଁ ।’

‘ପଲାଶ, ଆମି ଆଗେଇ ବଲେଛି ଏଖାନେ ଉନ୍ନତିଶଟା ସମୁଚ୍ଚା ଆହେ, ଏକଟା କମ ଆହେ । ପଲାଶ, ତୁମି ବରଂ କାଜ କରୋ । ତୋମାର କୁଳ ବ୍ୟାଗେର ଓପର ଡାନ ହାତଟା ରାଖୋ । ତାରପର ବଲୋ — ମଜାଦାରଂ ଏକଟାଂ ସମୁଚ୍ଚାଂ ବ୍ୟାଗେଂ ଆସୋଂ ।’

କିଛୁଟା ଇତନ୍ତତ ଭଙ୍ଗିତେ ନିଜେର କୁଳ ବ୍ୟାଗେର ଓପର ହାତ ରାଖିଲ ପଲାଶ । ତାରପର ତୋତାନୋର ଭାବ ନିଯେ ଥେମେ ଥେମେ ବଲଲ, ‘ମଜାଦାରଂ ଏକଟାଂ ସମୁଚ୍ଚାଂ ବ୍ୟାଗେଂ ଆସୋଂ ।’

ସବାର ଦିକେ ତାକିଯେ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘ତୋମାଦେର କି ବିଶ୍ୱାସ ହୟ ପଲାଶେର ବ୍ୟାଗେ ଏକଟା ମସୁଚା ଏସେହେ?’

ଅଧିକାଂଶଇ ବଲଲ, ନା । କେଉ କେଉ ଅବିଶ୍ୱାସୀ ସ୍ଵରେ ବଲଲ, ‘ହଁ ।’

ରାସାଦ ପଲାଶେର ଦିକେ ତାକାଳ, ‘ପଲାଶ ତୋମାର କି ମନେ ହୟ ଏକଟା ସମୁଚ୍ଚା ତୋମାର ବ୍ୟାଗେର ଭେତର ଏସେହେ?’

ବ୍ୟାଗେର ଚେଇନ ଖୁଲିତେ ଯାଚିଲ ପଲାଶ । ତାର ଆଗେଇ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘ନା, ଆଗେଇ ବ୍ୟାଗ ଖୁଲିବେ ନା । ଆଗେ ଆମାର ପ୍ରଶ୍ନେର ଜୀବାବ ଦାଓ ।’

‘ଆମି କିଛୁ ବଲତେ ପାରଛି ନା ।’ ମାଥାର ପେଛନେ ହାତ ନିଯେ ଚାଲକାନୋର ଭଙ୍ଗି କରେ ବଲଲ ପଲାଶ ।

‘ଠିକ ଆହେ କିଛୁ ବଲତେ ହବେ ନା ତୋମାକେ, ତୁମି ବରଂ ତୋମାର ବ୍ୟାଗଟାଇ ଖୁଲେ ଫେଲୋ ।’ ପଲାଶେର ଦିକେ ଏକଟୁ ଏଗିଯେ ଗେଲ ରାସାଦ ।

ବ୍ୟାଗେର ଚେଇନ ଖୁଲେ ଭେତରେ ହାତ ଢୋକାଳ ପଲାଶ । ଏକଟୁ ପର କାଗଜେର ଏକଟା ପ୍ୟାକେଟ୍ ବେର କରେ ଏକା ଏକାଇ ବଲଲ, ‘ଏଟା କୀ?’

ରାସାଦ ଆରୋ ଏକଟୁ ଏଗିଯେ ଗିଯେ ବଲଲ, ‘ପ୍ୟାକେଟ୍ଟା ଖୁଲେ ଦେଖୋ ।’

ପ୍ୟାକେଟ୍ଟା ଖୁଲେ ତାର ଭେତର ଝକି ଦିଯେ ପଲାଶ ଚିନ୍କାର କରେ ଉଠିଲ, ‘ଏଟାର ଭେତର ତୋ ସମୁଚ୍ଚା!’ ପ୍ୟାକେଟ୍ଟେ ହାତ ଚୁକିଯେ ସେଟୋ ବେର କରେ ଚକଚକ ଚୋଖେ ବଲଲ, ‘ଦେଖେ ତୋ ମନେ ହଚ୍ଛେ ଭୀଷଣ ଟେସ୍ଟି ହବେ ଏଟା ।’

‘ହଁ, ସମୁଚ୍ଚାଟା ଟେସ୍ଟି । ତୁମ ଖାଓୟା ଶୁରୁ କରୋ । ଆମାର କାହେ ଯେ ଉନ୍ନତିଶଟା ଆହେ, ସେଗଲୋ ସବାଇକେ ଏକଟା କରେ ଦିଯେ ଦିଛି ଆମି ।’ ସବାଇକେ ସମୁଚ୍ଚା ଦିଯେ ସ୍ୟାର କ୍ଲାସେ ଏସେ ଯେଥାନେ ଦାଁଡାନ, ସେଥାନେ ଗିଯେ ଦାଁଡାଲ ରାସାଦ । ସବାଇ ଅବାକ ହେଁ ତାକିଯେ ଆହେ ଓର ଦିକେ । କାରୋ ବିଶ୍ୱାସି ହଚ୍ଛେ ନା — ଏକଟା ସମୁଚ୍ଚା କୀଭାବେ ପଲାଶେର ବ୍ୟାଗେ ଗେଲ!

ରାସାଦ ହସି ହସି ମୁଖ କରେ ବଲଲ, ‘କୀ ହଲୋ, ତୋମରା ସମୁଚ୍ଚା ହାତେ ନିଯେ ବସେ ଆହୋ କେନ, ଖାଓ ।’

ସମୁଚ୍ଛା ଥାଏଁ ସବାଇ । ରାସାଦ ପକେଟ ଥେକେ ରମାଳ ବେର କରେ ହାତ ମୁଛେ ଆବାର ପକେଟେ ଢୁକିଯେ ବଲଲ, ‘ତୋମରା ନିଶ୍ଚଯ କ୍ଲାସେ ପ୍ରତିଦିନ ହୋମଓୟାର୍କ କରେ ଆନତେ ପାରୋ ନା ।’

ମୁଖେ ସମୁଚ୍ଛା ନିଯେଇ ଏକଟା ଛେଲେ ବଲଲ, ‘ହୋମଓୟାର୍କ ଖୁବଇ ବିରକ୍ତିକର ଏକଟା ବ୍ୟାପାର । ପ୍ରତିଦିନ ଏକଇ କାଜ କରତେ କାର ଭାଲୋ ଲାଗେ !’

‘ଏକଦମ ଠିକ କଥା ।’ ରାସାଦ ହାସତେ ହାସତେ ଛେଲେଟାର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ମାଝେ ମାଝେ ହୋମଓୟାର୍କ ନା କରାଟା ଦୋଷେର କିଛୁ ନା । ତବେ ନିୟମିତ ନା କରାଟା ଅବଶ୍ୟାଇ ଦୋଷେର ଏବଂ ତାତେ ପରୀକ୍ଷାର ରେଜାଲ୍ଟ ଥାରାପ ହୟ । ଯେଦିନ ତୋମାଦେର ହୋମଓୟାର୍କ କରତେ ଇଚ୍ଛେ କରବେ ନା, ସେଦିନ କ୍ଲାସେ ଏସେ ସ୍ୟାରେର ସଙ୍ଗେ ଏ ମଜାଟା କରତେ ପାରୋ । ଆମାଦେର ଅନେକେର ଧାରଣା ସ୍ୟାରରା କଥନୋ ମଜା କରତେ ପାରେନ ନା । ସ୍ୟାରରାଓ ଅନେକ ମଜାର ମାନୁଷ । ତାରା ମାଝେ ମାଝେ ମଜା କରେନ୍ତେ, ଅନ୍ୟେ ମଜା ବୋବେନ୍ତେ ।’

ସାମନେର ବେଞ୍ଚେର ଏକ ଛେଲେ ଉଠେ ଦାଁଡିଯେ ବଲଲ, ‘ଆମି ଆଗେ ଯେ ସ୍କୁଲେ ଛିଲାମ ସେଇ ସ୍କୁଲେର ଇଂରେଜି ସ୍ୟାର ଅନେକ ମଜାର ଛିଲେନ । ଆମାଦେର ସ୍କୁଲେର ଅନ୍ଧ ସ୍ୟାରଓ କିନ୍ତୁ ଅନେକ ମଜାର ।’

‘ତାଇ !’ ରାସାଦ ହାସତେ ହାସତେ ବଲଲ, ‘ଆମି ତୋମାଦେର ଏଥିନ ପାଁଚଟା ବାକ୍ୟ ବଲବ । ଯେଦିନ ତୋମାଦେର ହୋମଓୟାର୍କ ଇଚ୍ଛେ କରବେ ନା, ସେଦିନ ଏହି ପାଁଚଟା ବାକ୍ୟେର ଯେକୋନୋ ଏକଟା ବଲତେ ପାରୋ ।’ ରାସାଦ ଏକଟୁ ଥେମେ ବଲଲ, ‘ପ୍ରଥମ ବାକ୍ୟ — ସ୍ୟାର, ହୋମଓୟାର୍କ ତୋ ଆମି ଠିକଇ କରେଛିଲାମ । କିନ୍ତୁ ହୋମଓୟାର୍କେର ଖାତାଟା ଟେବିଲେ ରେଖେ ବାଥରମ୍ମେ ଗିଯେଛିଲାମ ଆମି । ବାଥରମ୍ ଥେକେ ବେର ହୟେ ଦେଖି, ଆମାର ଛୋଟ ବୋନ ଖାତା ଥେକେ ଓହି ହୋମଓୟାର୍କେର ପାତାଟା ଛିନ୍ଦେ କୁଟିକୁଟି କରେ ପାନିତେ ଭିଜିଯେ ଓର ପୁତୁଲକେ ଖାଓୟାଛେ ।’

‘ଚମତ୍କାର !’ ପେହନ ଥେକେ ଏକଟା ଛେଲେ ବଲଲ ।

‘ଦ୍ୱିତୀୟ ବାକ୍ୟ — ସ୍ୟାର, ସ୍କୁଲେ ଆସାର ସମୟ ଅନ୍ୟ ସ୍କୁଲେର ଏକଦମ ଛେଲେ ବଲଛିଲ, ଆପନି ନାକି ଏକଜନ ବାଜେ ଟିଚାର । କଥାଟା ଶୁନେଇ ଆଣୁନ ଲେଗେ ଗେଲ ମାଥାଯ । ପ୍ରତିବାଦ କରତେଇ ଶୁକ ହୟେ ଗେଲ ମାରାମାରି । ତଥନ ବ୍ୟାଗସହ ହୋମଓୟାର୍କ ଖାତାଟା ଛିନ୍ଦେ ଫେଲେଛି ।’

‘ଏଟା ଯେ ସ୍ୟାରକେ ବଲା ହବେ, ସେଇ ସ୍ୟାର ମହାଖୁଶି ହବେନ ।’ ପଲାଶ ଓର ଶ୍ରୀର କାଁପିଯେ ହାସତେ ହାସତେ ବଲଲ ।

ରାସାଦ ଟେବିଲେର ସଙ୍ଗେ ଟେସ ଦିଯେ ଦାଁଡାଳ, ‘ତୃତୀୟ ବାକ୍ୟ ହଚ୍ଛେ — ଆମି ଆସଲେ ଇଚ୍ଛେ କରେଇ ହୋମଓୟାର୍କ କରିନି । ଭାଲୋ କରେ ଏକଟୁ ଭେବେ ଦେଖୁନ ସ୍ୟାର, ଆମି ନା ହୟ ହୋମଓୟାର୍କ କରେ ଆନଲାମ, ଯାରା କରେ ଆନବେ ନା ତାରା କେମନ ହୀନମନ୍ୟତାଯ ଭୁଗବେ ନା !’

‘ଆଗାମୀକାଳ ହୋମଓୟାର୍କ ନା କରେ ଆମି ଏହି କଥାଟା ବଲବ ।’ ସାତିଲେର ଡାନ ପାଶେର ଛେଲେ ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ ନିଯେ ବଲଲ ।

‘ଚତୁର୍ଥ ବାକ୍ୟ — ସ୍ୟାର, ହୋମଓୟାର୍କଟା ଶେ କରାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କାରେନ୍ଟ ଚଲେ ଗେଲ । ବାସାୟ ତଥନ କୋଣୋ ମୋମବାତି ଛିଲ ନା । ମା ଆଗୁନ ଧରାନୋର ଜନ୍ୟ କାଗଜ ଚାଇତେଇ ଆମାଦେର କାଜେର ମେଯେଟୋ ଅନ୍ଧକାରେ ଭୁଲେ ଆମାର ଖାତାର ପାତାଟା ଛିନ୍ଦେ ଦିଯେଛିଲ ମାକେ ।’

‘ଏଟା କିନ୍ତୁ ଆମାଦେର ବାସାୟ କମ୍ଯେକବାର ହେଁଯେଛେ ।’ ନ୍ୟାଡ଼ା ମାଥାର ଏକଟା ଛେଲେ ଉଠେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ବଲଲ, ‘ଆମାଦେର କାଜେର ମେଯେଟୋ ଏତ ବୋକା ! ମା ଯଦି ବଲେ ଏକଟା କାଗଜ ଦେ ତୋ, ଓ ଆମାଦେର ଖାତା ଥେକେ କାଗଜ ତୋ ଛେଁଢ଼େଇ, ସକାଳେ ଦେଉୟା ଦିନିକ ପତ୍ରିକାଟାଓ ଛିନ୍ଦେ ଦେଯ ଓ । ଅଥଚ ତଥନୋ ଆମରା ପତ୍ରିକାଟା ଛୁଯେଇ ଦେଖିନି !’

‘ଆମାଦେର ବାସାୟ ଏ ରକମ ଏକଟା ବୋକା କାଜେର ଛେଲେ ଛିଲ । ମାଥାଯ କଥନୋ ତେଲ ଦିତ ନା ଓ । ଓର ଧାରଣା ଛିଲ, ମାଥାଯ ତେଲ ଦିଲେଇ ବାସାର ସବ ତେଲାପୋକା ଝାପିଯେ ପଡ଼ିବେ ମାଥାଯ, ସବ ଚାଲ ଖେଯେ ଫେଲିବେ ଓର ।’ ରାସାଦ ଛୋଟ କରେ ଏକଟା ନିଃଶାସ ଛିନ୍ଦେ ବଲଲ, ‘ଏବାର ପାଂଚ ନମ୍ବର ବାକ୍ୟଟା ବଲି — ସ୍ୟାର, ଆପନାର ଏତ କାଜେର ଚାପ । ହୋମଓୟାର୍କ କରଲେ ଖାତାଟା ଆପନାକେଇ ଦେଖିତେ ହତୋ । ଏତେ ଆପନାର ଓପର ଚାପଟା ଆରୋ ବାଡ଼ିତ । ଆମ ଆସଲେ ଆପନାର ଓପର ଚାପ ବାଡ଼ାତେ ଚାଇନି ବଲେଇ ହୋମଓୟାର୍କଟା କରିନି ।’ ରାସାଦ ହାସତେ ହାସତେ ବଲଲ, ‘କୀ କେମନ ଲାଗଲ ?’

ସବାଇ ହାତ ତୁଲେ ବଲଲ, ‘ଅଛୁତ ।’

ରାସାଦ କିଛୁକ୍ଷଣ ଥେମେ ଥେକେ ବଲଲ, ‘ଆମରା କିନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟେକେଇ ଆମାଦେର ବାବାର କାହି ଥେକେ ବିଭିନ୍ନ ଉପହାର ପାଇ । ଜନ୍ୟଦିନେ ପାଇ, ଈଦେ ପାଇ, ପରୀକ୍ଷାର ରେଜାଲ୍ଟେର ପର ପାଇ । କିନ୍ତୁ — ।’ ରାସାଦ ସବାର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ଆମରା କି ଆମାଦେର ବାବାକେ କଥନୋ କୋଣୋ ଗିଫ୍ଟ ଦେଇ ବା ଦିଯେଛି ?’

‘ଆମରା କୀଭାବେ ଗିଫ୍ଟ ଦେବ !’ ମାଝଖାନ ଥେକେ ଏକଟା ଛେଲେ ଚେହାରା କିଛୁଟା ଉଦ୍‌ଦିଗ୍ଭୁ କରେ ବଲଲ, ‘ଆମରା ଗିଫ୍ଟ କେନାର ଟାକା ପାବ କୋଥାଯ ?’

‘କିଛୁ ଗିଫ୍ଟ ଆଛେ ଯା କିନତେ ଟାକା ଲାଗେ ନା । ଧରୋ, ତୋମାର ବାବାର ଏକଟା ଅସୁଖ ଆଛେ, ପ୍ରତିଦିନ ହାଁଟାର ଜନ୍ୟ ତାକେ ବାଇରେ ଯେତେ ହୟ । ଏକଦିନ ସକାଳେ ତାର ହାତ ଚେପେ ଧରେ ବଲୋ — ବାବା, ଏକଦିନ ଡାକ୍ତାରେର ପରାମର୍ଶ ନା ମାନଲେ ତେମନ କିଛୁ ହବେ ନା, ଆଜ ତୁମି ହାଁଟିତେ ଯେଓ ନା । ଦେଖବେ, ବାବାର ଚେହାରାଟା କେମନ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ହୟ ଉଠେଛେ ।’

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

‘ଖୁବ ସତିୟ କଥା ।’ କୋକଡ଼ାନୋ ଚୁଲେର ଏକଟା ଛେଲେ ହାସି ହାସି ମୁଖ କରେ ବଲଲ, ‘ଆମାର ବାବାର ଡାୟାବେଟିସ, ପ୍ରତିଦିନ ହାଁଟିତେ ହୁଯ ତାକେ । ମା ମାଝେ ମାଝେ ବଲେ, ଆଜ ହାଁଟିତେ ହବେ ନା । ବାବା ସେଦିନ କୀ ଯେ ଖୁଶି ହନ! ’

‘ଡାକ୍ତାରେର ନିଷେଧ ଥାକୁ ସଞ୍ଚେତେ ମାଯେର ସଙ୍ଗେ ପରାମର୍ଶ କରେ ଏକଦିନ ଖାବାର ଟେବିଲେ ବାବାର ପ୍ରିୟ ଖାବାରଗୁଲୋ ଦିଯେ ଦେଖୋ, ବାବା କତ ଆନନ୍ଦ ପାନ । ଆମାର ବାବାର ଚର୍ବିଜାତୀୟ ଖାବାର ଖାଓୟା ନିଷେଧ, କିନ୍ତୁ ଆମାର ଛୋଟ ଆପୁ ମାକେ ନା ଜିନିଯେ ବାବାକେ ଚୁପିଚୁପି ମାଂସ ଖେତେ ଦେଇ, କୀ ଯେ ଖୁଶି ହନ ବାବା! ମନ ଭରେ ଯାଇ ତଥନ । ’

‘ଆମାର ଆବ୍ଶୁରଓ ଏକଇ ସମସ୍ୟା । ଡାକ୍ତାର ତେଲ ଜାତୀୟ ଖାବାର ଖେତେ ନିଷେଧ କରେଛେ । ବାବାକେ ମାଝେ ମାଝେ ବାଇରେ କୋନୋ ହୋଟେଲେ ପୁରି, ପେଁୟାଜୁ ଖେତେ ଦେଖି । ବାବାର ଚେହାରା ତଥନ ଅନ୍ୟ ରକମ ଦେଖାଯ ।’ ଚୋଖେ-ମୁଖେ ଆନନ୍ଦ ନିଯେ ପେଛନେର ବେଳେ ଥେକେ ଏକଟା ଛେଲେ ବଲଲ ।

‘ଟିଭିର ରିମୋଟ କିନ୍ତୁ ବେଶିରଭାଗ ସମୟ ମା କିଂବା ଆମାଦେର ଦଖଲେ ଥାକେ । ମା’ରା ବିଭିନ୍ନ ସିରିଯାଲ ଦେଖେନ, ଆମରା ଦେଖି କାର୍ଟନ କିଂବା ଖେଳା । ମାଝେ ମାଝେ ବାବାର ହାତେ ରିମୋଟଟା ଛେଡ଼େ ଦିଓ । ଦେଖିବେ, ଖୁବ ଆନନ୍ଦ ନିଯେ ଖବର ଦେଖଚନେ ।’ ରାସାଦ ଏକଟୁ ଥେମେ ବଲଲ, ‘କଥାଗୁଲୋ କେନ ବଲଲାମ, ଜାନୋ? ଚାର ଦିନ ପର କିନ୍ତୁ ବାବା ଦିବସ । ବାବା ଦିବସେ ବାବା ନିଶ୍ଚଯ ଏଇ ଗିଫ୍ଟଗୁଲୋ ପେଯେ ଖୁଶି ହବେନ ଭୀଷଣ ।’

କ୍ଲାସ ଥେକେ ବେର ହେୟ ଆସଛେ ରାସାଦ । ହଠାତ୍ ପାଶେ ଏସେ ଦାଁଡ଼ାଲ ପଲାଶ । ଖୁବ ଆଗ୍ରହ ନିଯେ ବଲଲ, ‘ଆମାର ବ୍ୟାଗେ ସମୁଚ୍ଚା ଆସଲ କୀଭାବେ?’

ପଲାଶର ମାଥାର ଚଲଗୁଲୋ ଏଲୋମେଲୋ କରେ ଦିଲ ରାସାଦ, ‘ତୁମି ଖୁବ ଖେତେ ପଛନ୍ଦ କରୋ । ଆଜ ବିକେଳେ ସ୍କୁଲେର ମାଠେ ଏସୋ, ତୋମାକେ ଏକଟା ବୁଦ୍ଧି ଦେବ । ଦେଖିବେ, ଇଚ୍ଛେମତୋ ମଜାର ମଜାର ଖାବାର ଖେତେ ପାରଛ ତଥନ ।’ ରାସାଦ ଚୋଖେ-ମୁଖେ ଦୁଷ୍ଟମିର ହାସି ଏନେ ବଲଲ, ‘କିନ୍ତୁ କୋନୋ ଟାକା-ପଯସା ଲାଗବେ ନା ତୋମାର ।’

ଖାବାରେର କଥା ଶୁନେଇ ଆଲତୋ କରେ ଟୋକ ଗିଲିଲ ପଲାଶ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ହେସେ ଫେଲଲ ରାସାଦ ।

ল্যাপটপের সামনে বসে মনোযোগ দিয়ে কাজ করছিল রাসাদ। শব্দ করে ঘরে চুকল সাতিল। ব্যাগটা বিছানার ওপর ছুড়ে দিয়ে বলল, ‘মামা, সর্বনাশ হয়ে গেছে।’

রাসাদ আগের মতোই তাকিয়ে রইল ল্যাপটপের দিকে। কী একটা খুঁজছে ইন্টারনেটে। সেদিকে মনোযোগ দিয়েই হাত বাড়াল সে সাতিলের দিকে, ‘আয়, আমার কাছে একটু বোস। একটা জিনিস খুঁজছি। পেলেই তোর সব কথা শুনছি আমি।’

সাতিল আগের জায়গায়ই দাঁড়িয়ে রইল। রাসাদ একটু সোজা হয়ে বসল, ‘কী হলো, কাছে আসতে বললাম না তোকে।’

‘আমার কোনো কিছু ভালো লাগছে না মামা।’ কান্না কান্না চেহারা করে ফেলল সাতিল, ‘টেনশনে চারদিক অঙ্ককার দেখছি।’

ঝট করে রাসাদ ঘুরে তাকাল সাতিলের দিকে। ঘরের দরজার কাছেই দাঁড়িয়ে আছে সাতিল। চেয়ার থেকে উঠে দাঁড়াল রাসাদ। খুব মমতা নিয়ে ভাগিনার কাঁধে হাত রাখল সে। বিছানার কাছে এসে বসিয়ে নরম গলায় বলল, ‘কী নাকি সর্বনাশ হয়ে গেছে! সর্বনাশটা কী, বল তো?’

‘নতুন একটা অক্ষ স্যার এসেছেন ক্ষুলে।’

‘কখন?’ খুব স্বাভাবিক স্বরে বলল রাসাদ।

‘ক্ষুল ছুটির পর সবাই নতুন স্যার নিয়ে বলাবলি করছিল। হেড স্যারের কামে উঁকি দিয়ে দেখি, সত্যি, নতুন একটা স্যার বসে আছেন হেড স্যারের টেবিলের সামনের চেয়ারে।’

‘এতে সমস্যা কী?’

‘আমাদের ক্ষুলের যে সবচেয়ে প্রিয় স্যার, সেই অক্ষ স্যারকে সম্ভবত ক্ষুল থেকে বিদায় করা হবে এখন।’

‘তোদের এই অক্ষ স্যার তোদের খুব ভালোবাসেন, না?’

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

‘ଶୁଦ୍ଧ ଭାଲୋବାସେନ ନା, ଆମରା ଯେଟୋ ନିଯେ ଖୁବ ଚିତ୍ତିତ, ଯେଟାର ଜନ୍ୟ ତୋମାକେ ଡେକେ ଏନେହି ଆମି ଏଥାନେ, ସେଟୋର ବ୍ୟାପାରେ ସ୍ୟାରେର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ଥନ ରଯେଛେ ଆମାଦେର ପ୍ରତି । ସ୍କୁଲ କର୍ତ୍ତପକ୍ଷ ସେ ଜନ୍ୟଇ ତୋ ସ୍ୟାରେର ପ୍ରତି ଖେପେଛେ । ଏହି ଅଙ୍ଗ ସ୍ୟାରକେ ତାଡ଼ିଯେ ନତୁନ ଆରେକଟା ଅଙ୍ଗ ସ୍ୟାର ଏନେହେନ ।’ ସାତିଲି ହଠାତ୍ ରାସାଦେର ଏକଟା ହାତ ଆଁକଡ଼େ ଧରଲ, ‘ମାମା, ଦ୍ରୁତ ଏକଟା କିଛୁ କରୋ । ନା ହଲେ ଆମରା ଏ ସ୍ୟାରଟାକେ ହାରାବ, ଯାର ଜନ୍ୟ ଚିନ୍ତା କରଛି ସେଟୋ ଓ ହାରାବ ।’

ଲ୍ୟାପଟପଟା ବନ୍ଦ କରେ ରାସାଦ ଉଠେ ଦାଁଡାଳ ବିଛାନା ଥେକେ । ଘର ଥେକେ ବେର ହତେ ନିତେଇ ଘୁରେ ଦାଁଡାଳ ସେ ଆବାର । ସାତିଲେର ମାଥାର ଚୁଲଗୁଲୋ ଏଲୋମେଲୋ କରେ ଦିଯେ ବଲଲ, ‘ଆମାକେ ଦୁ’ଦିନ ସମୟ ଦେ, ଦେଖ ନା କୀ କରତେ ପାରି ଆମି ।’ ରାସାଦ ସାତିଲେର ହାତ ଟେନେ ଧରଲ, ‘ଚଲ, ବାଇରେ ଥେକେ ଘୁରେ ଆସି । ତୋଦେର ସ୍କୁଲେର ସାମନେ ପଲାଶ ଦାଁଡିଯେ ଆଛେ, ଆମାର ଜନ୍ୟ ଦାଁଡିଯେ ଆଛେ । ଚଲ, ତୋଦେର ସ୍କୁଲେର ଦିକେ ଯାଇ ।’

‘ପଲାଶର ସଙ୍ଗେ ତୋମାର କୀ କାଜ ମାମା !’

ମୁଚକି ହାସଲ ରାସାଦ, କିଛୁ ବଲଲ ନା । ସାତିଲେର ହାତ ଧରେ ବେର ହେୟ ଏଲୋ ସେ ଘର ଥେକେ ।

ସ୍କୁଲ ଥେକେ ଦେଡି କିଲୋମିଟାର ଫାଁକେ ବଡ଼ ଏକଟା ଫାସ்டଫୁଡେର ଦୋକାନ ଆଛେ, ସେଥାନେ ଏସେ ଦାଁଡାଳ ରାସାଦ; ସଙ୍ଗେ ସାତିଲ ଆର ପଲାଶ । ତିନଙ୍ଗନିଃସମେ ଖାବାରେର ଦୋକାନଟାତେ ତୁକଳ, କିନ୍ତୁ ସାତିଲ ଆର ରାସାଦ ବସଲ ଏକ ଟେବିଲେ, ଦୁ’ ଟେବିଲ ଫାଁକେ କୋନାର ଏକଟା ଟେବିଲେ ବସଲ ପଲାଶ, ଏକା । ଖାବାରେର ଦୋକାନଟା ବେଶ ବଡ଼ି । କଯେକଜନ ବସେ ଥାଚେନ । ପରିବେଶ ଅନେକଟା ଶାନ୍ତ । ଡାନ ପାଶେର ଟେବିଲେ ବାବା-ମାଯେର ସଙ୍ଗେ ଛୋଟ ଏକଟା ଛେଲେ ଏସେଛେ, ଶଦ୍ଦ କରେ ଉଠିଛେ ସେ ହଠାତ୍ ହଠାତ୍ ।

ଦୁଟୋ ଚିକନ ଆର ଦୁଟୋ କୋକେର ଅର୍ଡାର ଦିଲ ରାସାଦ । ଆଡ଼ଚୋଥେ ତାକିଯେ ଦେଖିଲ ଅର୍ଡାର ଦିଚ୍ଛେ ପଲାଶଓ । କିଛୁକ୍ଷଣ ପର ଟେବିଲେ ଖାବାର ଏଲୋ । ରାସାଦ ଆବାର ଆଡ଼ଚୋଥେ ତାକାଳ ପଲାଶର ଦିକେ । ଚମକେ ଉଠିଲ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ । ଦୁଟୋ ଚିକନ, ବଡ଼ ଏକଟା ବାର୍ଗାର, ଏକଟା ସ୍ୟାଙ୍କୁଡ଼ିଚ, ଏକଟା ହଟଡଗ, ବଡ଼ ଏକଟା କ୍ୟାନେ କୋକ ଦିଯେ ଟେବିଲଟା ସାଜାନୋ ଓର । ଏରଇ ମଧ୍ୟେ ଖାଓଯା ଶୁରୁ କରେ ଦିଯେଛେ ପଲାଶ ।

ସାତିଲ ଚିକନେ ଏକଟା କାମଡ଼ ଦିଯେ ବଲଲ, ‘ମାମା, ପଲାଶ ତୋ ହେଁଟେ ବୋଧହୟ ଆଜ ଏହି ଦୋକାନ ଥେକେ ବେର ହତେ ପାରବେ ନା । ଓକେ କ୍ରେନ ଦିଯେ ଟେନେ ବେର କରତେ ହବେ ।’

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

‘ତୁই ଯା-ଇ ବଲିସ, ଓର ଖାଓଯା ଦେଖେ ଆମାର କିନ୍ତୁ ଭାଲୋଇ ଲାଗଛେ ।’

‘କିନ୍ତୁ ଏତ କିଛୁ ଖେଯେ ଓ ସୁହୁ ଥାକବେ କୀଭାବେ !’

‘ସମ୍ଭବତ ଏଟା ଓର ଜନ୍ୟ କୋନୋ ବ୍ୟାପାରଇ ନା ।’ ଚିକନେ କାମଡ଼ ଦିଯେ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘ଦେଖି ନା କୀ କରେ ।’

ବିଶ-ବାଇଶ ମିନିଟ୍ରେ ମଧ୍ୟେ ଟେବିଲ ଏକେବାର ଖାଲି କରେ ଫେଲଲ ପଲାଶ । ଛେଟ୍ଟ କରେ ଏକଟା ଟେକୁର ଛାଡ଼ିଲ ଓ । ଏଥାନ ଥେକେଇ ରାସାଦ ବେଶ ସ୍ପଷ୍ଟ ଶନତେ ପେଲ ମେଇ ଟେକୁରେର ଶବ୍ଦ । ସାତିଲ ବଡ଼ ବଡ଼ କରେ ଫେଲଲ ଚୋଖ, ‘ମାମା, ଓଟା ଟେକୁରେର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲାମ, ନା ପଲାଶେର ପେଟ ଫାଟାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲାମ !’

ରାସାଦ କୋନୋ ଜବାବ ଦିଲ ନା । ଓର ମନୋଯୋଗ ଏଥିନ ପଲାଶେର ଦିକେ । ଆର କୀ କୀ ଯେନ ଆବାର ଅର୍ଡାର ଦିଚ୍ଛେ ଓ ବୟକେ ଡେକେ । କିଛୁକ୍ଷଣେର ମଧ୍ୟେ ବସ ଓର ଟେବିଲେ ବଡ଼ ଏକଟା କାଚେର ପାତ୍ରେ କରେକ କାଲାରେର ଆଇସକ୍ରିମ ରେଖେ ଗେଲ । କିଛୁଟା ହେଲାନ ଦିଯେ ବସେ ଆଇସକ୍ରିମେର ପାତ୍ରଟା ନିଲ ପଲାଶ । ଆଶପାଶେ ନା ତାକିଯେ, ବିନ୍ଦୁମାତ୍ର ସମୟ ନଷ୍ଟ ନା କରେ, ଆଇସକ୍ରିମଗୁଲେ ଶେଷ କରତେ ଲାଗଲ ମେ ।

ସାତିଲ ଆଗେର ଚୟେ ଚୋଖ ଦୁଟୋ ବଡ଼ ବଡ଼ କରେ ଫେଲଲ, ‘ମାମା, ଆମି ସିଓର, ଏବାର ଓର ପେଟ ଫାଟିବେଇ ।’

‘ପୃଥିବୀର କୋଥାଓ କୋନୋ ରେକର୍ଡ ନେଇ ଯେ, ବେଶି ଖେଯେ କୋନୋ ମାନୁଷେର ପେଟ ଫେଟେଛେ ।’ ରାସାଦ ଆଶପାଶଟା ଭାଲୋ କରେ ତାକାଳ । ପଲାଶେର ଠିକ ପେଛନେ ମାଦାବୟସୀ ଏକଟା ଭଦ୍ରଲୋକ ବସେ ମୁରଗିର ଏକଟା ପା ଚିବାଚେନ । ଖୁବହି ଶାନ୍ତ ସଭାବେର ମନେ ହଚେ ଭଦ୍ରଲୋକଟିକେ । କୋନୋ ଦିକେ ନା ତାକିଯେ ମାଥା ନିଚୁ କରେ ତିନି କେବଳ ନିଜେର କାଜାଇ କରେ ଯାଚେନ ।

ଆଇସକ୍ରିମ ଶେଷ କରେ ପଲାଶ ଆଡ଼ଚୋଖେ ରାସାଦେର ଦିକେ ତାକାଳ । ରାସାଦ ଚୋଖ ଇଶାରା କରେ ପେଛନେର ଭଦ୍ରଲୋକକେ ଦେଖାଲ । ମିନିଟିଖାନେକ ପର ପଲାଶ ଓର ଜାଯଗା ଥେକେ ଉଠେ ଏଦିକ-ଓଦିକ ତାକିଯେ ପେଛନେର ଦିକେ ତାକାଳ । ମନୋଯୋଗ ଦିଯେ ଚିକନେ ଖାଚେନ ଭଦ୍ରଲୋକ । ପଲାଶ ଏକନାଗାଡ଼େ ତାକିଯେ ରଇଲ ତାର ଦିକେ ।

ଖେତେ ଖେତେ ଭଦ୍ରଲୋକ ମାଥା ଉଁଚୁ କରେ ପଲାଶେର ଦିକେ ତାକାଳ ଏକପଲକ । ତାରପର ଆବାର ମାଥା ନିଚୁ କରେ ଖେତେ ଲାଗଲେନ ତିନି । ଏକଟୁ ପର ଆବାର ତିନି ତାକାଲେନ ପଲାଶେର ଦିକେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମୁଖଟା ହାସି ହାସି କରେ ଫେଲଲ ପଲାଶ । କିଛୁଟା ବିବ୍ରତ ହଲେନ ଭଦ୍ରଲୋକଟି । ହାତେର ଚିକନେଟା ପ୍ଲେଟେ ରେଖେ ଟିସ୍ୟ ଦିଯେ ହାତ ମୁହଁତେ ଲାଗଲେନ ତିନି । ପଲାଶ ତଥିନେ ଦାଁଡିଯେଇ ଆଛେ, ହାସି ହାସି ମୁଖେଇ ଦାଁଡିଯେ ଆଛେ ।

ରୋଲ ନମର ଶୂନ୍ୟ

ହାତ ମୋଢା ଶେଷ କରେ ଅନୁଲୋକ ହାତ ଦିଯେ ଇଶାରାୟ କାହେ ଡାକଲେନ ପଲାଶକେ । ଶାନ୍ତ ଛେଳେର ମତୋ ଲୋକଟାର କାହେ ଗିଯେ ଦାଁଡ଼ାଳ ପଲାଶ । ଲୋକଟା ତାକେ ବଲଲେନ, ‘କିଛୁ ବଲବେ ତୁମି?’

ପଲାଶ ଅନ୍ଧପଟ୍ଟ ସ୍ଵରେ ବଲଲ, ‘ଜି ।’

ହାତ ଦିଯେ ଇଶାରା କରଲେନ ଲୋକଟି । ପଲାଶ ତାର ସାମନେ ଚେଯାରେ ବସତେଇ ତିନି ବଲଲେନ, ‘କୀ ନାମ ତୋମାର?’

‘ପ —— ।’ ବଲେଇ ଥେମେ ଗେଲେ ପଲାଶ । ଖୁକ କରେ କେଶେ ବଲଲ, ‘ପରଶ ।’

କିଛୁଟା ହାଁଫ ଛେଡ଼େ ବାଁଚଳ ରାସାଦ । ପଲାଶକେ ତୋ ଶିଖିଯେ ଦେଓଯା ହୟନି ନାମ ଜିଜ୍ଞେସ କରଲେ ଆସଲ ନାମ ନା ବଲତେ । ଯାକ, ଛେଲୋଟା ଶୁଦ୍ଧ ଖାୟ-ଇ ନା, ବୁନ୍ଦିଓ ଆହେ ମାଥାୟ ।

ଲୋକଟି ପଲାଶେର ଦିକେ ଏକଟୁ ଝୁକେ ବଲଲେନ, ‘ପରଶ, ଆମି ଆସଲେ ଆମେରିକା ଥାକି । ନୟ ବହୁ ପର ଦେଶେ ଏସେଛି । ଅନେକ କିଛୁଇ ଏଥନ ବୁଝିତେ ପାରି ନା ଏ ଦେଶେର ।’ ଲୋକଟି ଏକଟୁ ଥେମେ ବଲଲେନ, ‘ଆମି ଖେଳାଲ କରଲାମ, ଅନେକକଷଣ ଧରେ ତାକିଯେ ଆଛ ତୁମି ଆମାର ଦିକେ । ମିଟିମିଟି ହାସିଓ ଛିଲ ତୋମାର ମୁଖେ । କାରଣ କୀ ବଲୋ ତୋ?’

‘ବଲତେ ଏକଟୁ ଲଜ୍ଜା ଲାଗଛେ ଆମାର । ତବୁ ବଲି — ଆମାର ଏକ ମାମା ଛିଲ, ହବହୁ ଆପନାର ମତୋ ଦେଖିତେ ।’

‘ଛିଲ ମାନେ — ।’ ଲୋକଟି ଏକଟୁ ଥେମେ ଖୁବ ଆଗ୍ରହ ନିଯେ ଜିଜ୍ଞେସ କରଲେନ, ‘ଏଥନ ନେଇ?’

ମାଥା ନିଚୁ କରେ ଫେଲଲ ପଲାଶ, ‘ନା ନେଇ, ମାରା ଗେଛେନ ତିନି ।’

‘ଓ, ସ୍ୟାର ।’ ଲୋକଟି ସତିୟ ସତିୟ ଦୁଃଖିତ ହଲେନ ।

‘ଦୁ’ବହୁ ଆଗେ କ୍ୟାନସାରେ ମାରା ଗେଛେନ ମାମା । କୀ ଯେ ଭାଲୋବାସତେନ ମାମା ଆମାକେ! ଗନ୍ଧ କରିତେ କରିତେ ତାକେ ରେଖେ କୋଥାଓ ଗେଲେଇ ତିନି ହାତ ଉଁଚୁ କରେ ବଲତେନ, ଆବାର ଦେଖା ହବେ ଭାଗିନା ।’ ପଲାଶ ମାଥା ଏଦିକ-ଓଦିକ କରେ ଦୁଃଖଭାରାକ୍ରମ ସ୍ଵରେ ବଲଲ, ‘ମାମାର ମତୋ କରେ କେଉ କଥିନୋ ବଲେନି — ଆବାର ଦେଖା ହବେ ଭାଗିନା । କିନ୍ତୁ ଏଥିନୋ ଆମାର ଶୁନତେ ଇଚ୍ଛେ କରେ କଥାଟା ।’

ଡାନ ହାତ ବାଡ଼ିୟେ ପଲାଶେର କାଁଧେ ହାତ ରାଖିଲେନ ଲୋକଟି, ‘ତୋମାର କଥା ଶୁନେ ଆମାର ଖୁବ ଖାରାପ ଲାଗଛେ ।’ ଲୋକଟି ଏକଟୁ ଥେମେ ବଲଲେନ, ‘ତୁମି ଏଥନ କୋଥାଯା ଯାବେ?’

‘ବାସାଯ ଯାବ । ସ୍ୟାର କିଛୁ ହୋମଓ୍ୟାର୍ ଦିଯେଛେନ, ଶେଷ କରିତେ ହବେ ସେଙ୍ଗଲୋ ।’ ପଲାଶ ମାଥା ଉଁଚୁ କରେ ବଲଲ, ‘ସନ୍ଧ୍ୟାଓ ହେଁ ଗେଛେ । ସନ୍ଧ୍ୟାର ପର

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ଆମି ସାଧାରଣତ ବାସାର ବାଇରେ ଥାକି ନା କଥନୋ । ଆକୁ-ଆମ୍ବୁ କେଉଁ ପଛନ୍ଦ କରେନ ନା ଏଟା ।'

'ଭାଲୋ ତୋ ।'

'ଜି ।' ଉଠେ ଦାଁଡ଼ାଳ ପଲାଶ, 'ଥ୍ୟାଙ୍କ ଇଟୁ । ଆମି ଏଖନ ଆସି ।'

ଲୋକଟାର ସାମନେ ଥେକେ ସରେ ଏସେ କ୍ୟାଶ କାଉନ୍ଟାରେର ଦିକେ ଆସଛିଲ ପଲାଶ । ତାର ଆଗେଇ ପେଛନ ଥେକେ ଲୋକଟି ବଲଲେନ, 'ଆବାର ଦେଖା ହବେ ଭାଗିନୀ ।' ପଲାଶ ଏକଟୁ ଚମକେ ଉଠିଲ, ହେସେଓ ଫେଲିଲ ମନେ ମନେ ।

ସାତ-ଆଟ ମିନିଟ ପର ଲୋକଟା କ୍ୟାଶ କାଉନ୍ଟାରେ ଏସେ ବିଲେର କଥା ବଲତେଇ ମ୍ୟାନେଜାର ଜୀନାଲ, 'ସ୍ୟାର, ଆପନାର ମୋଟ ବିଲ ହେୟେଛେ ଦୁଇ ହାଜାର ତିନ ଶ' ସାଟ ଟାକା ।'

'କତ?' କିଛୁଟା ଶବ୍ଦ କରେ ବଲଲେନ ଲୋକଟି ।

ମ୍ୟାନେଜାର ଆଗେର ମତୋଇ ଶାନ୍ତ ସ୍ଵରେ ବଲଲେନ, 'ଦୁଇ ହାଜାର ତିନ ଶ' ସାଟ ଟାକା । ଶୁଦ୍ଧ ଖାବାରେର ଦାମ ନା ଏଟା, ଭ୍ୟାଟିଓ ଯୋଗ ହେୟେଛେ ଏଖାନେ ।'

'କିନ୍ତୁ ଆମି ତୋ ଏତ କିଛୁ ଖାଇନି ଯେ ଦୁଃହାଜାର ଟାକାର ଓପରେ ବିଲ ହବେ!' ଲୋକଟି ବିରଙ୍ଗ ହେୟେ ବଲଲେନ, 'ଇଟ୍ସ ଟୁ ମାଚ ।'

'ସ୍ୟାର— ।' ମ୍ୟାନେଜାର ବିଗଲିତ ଗଲାୟ ବଲଲେନ, 'ଏଟା ତୋ କେବଳ ଆପନାର ଖାବାରେର ବିଲ ନା । ଆପନାର ଭାଗିନୀର ବିଲଓ ନାକି ଆପନି ଦେବେନ, ଆପନାର ଭାଗିନୀ ଏଖାନ ଥେକେ ଯାଓଯାର ସମୟ ତୋ ତା-ଇ ବଲେ ଗେଲ ।'

କିଛୁଟା ଜୋରେଇ ରାସାଦକେ ଧାକ୍କା ଦିଲ ସାତିଲ, ‘ମାମା, ଓଠୋ ତୋ । ଦେଖୋ କାରା ଏସେଛେ !’

ଚୋଖ ଦୁଟୋ ସାମାନ୍ୟ ଖୁଲେ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘କାରା ଏସେଛେ ?’

‘ଜହିର ଭାଇୟାରା ଏସେଛେ ।’

ବାଟ କରେ ବିଛାନାୟ ଉଠେ ବଲଲ ରାସାଦ, ‘ଜହିରରା ଏସେଛେ ! କୋଥାଯା ?’

‘ଡ୍ରାଇଂରମେ ବସେ ଆଛେ ।’

ଦେୟାଳ ଘଡ଼ିର ଦିକେ ତାକାଳ ରାସାଦ, ‘ଏଥନ ତୋ ମାତ୍ର ସାତଟା ବେଜେ ଦଶ ମିନିଟ । ଏତ ସକାଳେ ବାସାୟ ଏସେଛେ ! ବଡ଼ କୋନୋ ସମସ୍ୟା ନା ତୋ !’ ଦ୍ରୁତ ବାଥରୁମେର ଦିକେ ଯେତେ ଯେତେ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘ତୁଇ ଗିଯେ ଓଦେର ସଙ୍ଗେ ଗଲ୍ଲ କର । ଆମି ହାତ-ମୁଖ ଧୁଯେ ଏଥନଇ ଆସଛି ।’

ରାସାଦେର ହାତ ଚେପେ ଧରଲ ସାତିଲ, ‘ମାମା, ଆମାର କେମନ ତଯ ଭଯ କରାଚେ । ବୁକ କାଁପଛେ ଆମାର ।’

ସାତିଲେର ଚେହାରାର ଦିକେ ତାକିଯେ ଭୀଷଣ ମାଯା ହଲୋ ରାସାଦେର । ମାଥାର ଚାଲଗୁଲୋ ଏଲୋମେଲୋ କରେ ଦିଲ ମେ, ‘ଏକଟା କଥା ପଡ଼ିସନି — ଯତ ସମସ୍ୟା ତତ ସମାଧାନ ।’ ରାସାଦ ସାତିଲେର ପିଠେ ହାତ ଦିଯେ ଦରଜାର ଦିକେ ଓକେ ଠେଲା ଦିଯେ ବଲଲ, ‘ତୁଇ ଓଦେର ସଙ୍ଗେ ଗଲ୍ଲ କର । ଆମି ଏଥନଇ ଆସଛି ।’

ଦିଧା ନିଯେ ରକ୍ଷ ଥେକେ ବେର ହେୟ ଗେଲ ସାତିଲ । ରାସାଦ ଦ୍ରୁତ ହାତ-ମୁଖ ଧୁଯେ ଡ୍ରାଇଂରମେ ଏସେଇ ଚମକେ ଉଠିଲ । ସାତ-ଆଟଜନ ଛେଲେ ବସେ ଆଛେ ସୋଫାଯ । ସବାର ଚେହାରାଯ ଚିତ୍ତାର ଛାଯା, ଉଦ୍‌ଘନ ସବାଇ ।

ସୋଫା ଥେକେ ଉଠେ ଦାଁଡିଯେ ଜହିର ରାସାଦେର ସଙ୍ଗେ ହାତ ମିଲିଯେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାରି, ଏତ ସକାଳେ ଘୁମ ଭାଙ୍ଗିଯେ ଦିଲାମ ତୋମାର । ଆସଲେ ଏକଟା ସମସ୍ୟା ନିଯେ ଏସେଛି ତୋମାର କାହେ । ଆମି ନିଜେଇ ସେଟା ନିଯେ ଅନେକକଷଣ ଭେବେଛି, କିନ୍ତୁ କୋନୋ ସମାଧାନ ବେର କରତେ ପାରିନି ।’

‘ତୁମି ଏଭାବେ କଥା ବଲଛ, ଆମାର ଖୁବ ଲଜ୍ଜା ଲାଗଛେ ଜହିର ।’ ରାସାଦ ଜହିରେର ପାଶେର ସୋଫାଯ ବସେ ବଲଲ, ‘ତୁମି ତୋ ଏଥନ ଆମାର ବନ୍ଦୁ, ଆମି ଓ

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ନିଜେକେ ତୋମାର ବନ୍ଧୁ ମନେ କରି । ଏକଜନ ବନ୍ଧୁ ଆରେକ ବନ୍ଧୁର କାହେ ଏଭାବେ କଥା ବଲେ !' ରାସାଦ ସବାର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, 'ଟମାସ ଆର ଆରାଫକେ ଦେଖଛି । ସମ୍ଭବତ ତୁମି ବାଦେ ଏଖାନକାର ସବାଇ କ୍ଲାସ ସେଭେନେ ପଡ଼େ । ଚେନା ଚେନା ଲାଗଛେ ସବାଇକେ ।'

'ହଁ, ସବାଇ କ୍ଲାସ ସେଭେନେ ପଡ଼େ । ସମସ୍ୟାଟୀ ଓଦେର ନିଯେଇ ।' ଜହିର ଏକଟୁ ସୋଜା ହେଁ ବସଲ, 'ତୁମି ବୋଧହୟ ଶୁଣେଛ ଆମାଦେର କ୍ଲୁଲେ ନତୁନ ଏକଟା ଅଙ୍କ ସ୍ୟାର ଏସେଛେନ । ତିନି ନାକି କ୍ଲୁଲେର ସବ ଛାତ୍ରେର ଜ୍ଞାନେର ପରିକ୍ଷା ନେବେନ । ଆଜ ପ୍ରଥମେ ନେବେନ କ୍ଲାସ ସେଭେନେର ଛାତ୍ରଦେର ।'

'ଏତେ ସମସ୍ୟା କୀ ?' ରାସାଦ ଜହିରର ଦିକେ ଏକଟୁ ଘୁରେ ବସଲ, 'ଏତେ ତୋ ପାସ-ଫେଲେର କୋନୋ ବ୍ୟାପାର ନେଇ ।'

'ତା ନେଇ । ସମସ୍ୟା ଏଟାଓ ନା । ସମସ୍ୟା ହଚେ — ଏହି ନତୁନ ସ୍ୟାର ଆସାର ଫଳେ ଆମାଦେର ଆଗେର ଅଙ୍କ ସ୍ୟାରକେ ବିଦ୍ୟାଯ ନିତେ ହବେ ।'

'ଏଟା କୀ ବଲଛ ତୁମି !' ରାସାଦ ଉଦ୍‌ଧିନ୍ଦ୍ରିୟ ହେଁ ବସଲ ।

'ଆଗେର ଅଙ୍କ ସ୍ୟାର ହଚେନ ଆମାଦେର କ୍ଲୁଲେର ସବଚେଯେ ପ୍ରିୟ ସ୍ୟାର । ଛାତ୍ରଦେର ତିନି ବନ୍ଧୁ ମନେ କରେନ ।'

'ଆମି ତୋମାଦେର ଏହି ଅଙ୍କ ସ୍ୟାର ସମ୍ବନ୍ଧେ ଜାନି । ତିନି ତୋମାଦେର କ୍ଲୁଲେର ସବ ଛାତ୍ରେର ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରାର ଚେଷ୍ଟା କରେନ । ଛାତ୍ରଦେର ସବ ବ୍ୟାପାରେ ତିନି ସବାର ପ୍ରଥମ ଏଗିଯେ ଆସେନ ।'

'ତୁମି ବୋଧହୟ ଜାନୋ ନା — ଆମାଦେର କ୍ଲୁଲେର ବଡ଼ ଏକଟା ସମସ୍ୟା ଚଲଛେ ।' ଜହିର ଚେହାରା ମ୍ଲାନ କରେ ବସଲ ।

'ତୋମାଦେର କ୍ଲୁଲେର ସମସ୍ୟାଟୀ ଆମି ଜାନି ।'

'ତୁମି ଜାନୋ !' ଜହିର କିଛୁଟା ଲାଫ ଦିଯେ ଉଠେ ବସଲ, 'କୀଭାବେ ଜାନୋ ତୁମି ? ଆମରା ତୋ ସେଇ ସମସ୍ୟା ନିଯେ ଚିନ୍ତାଯ ଅଛିର ହେଁ ଆଛି ।'

'ତାର ଆଗେ ଆଜ ଏତ ସକାଳେ ଯେ ଜନ୍ୟ ବାସାଯ ଏସେଛ ସେଟୀ ବଲୋ ।' ରାସାଦ ମୁଖ୍ୟଟା ହାସି ହାସି କରେ ସବାର ଦିକେ ତାକିଯେ ବସଲ, 'ତୋମରା ସବାଇ ଏଭାବେ ଶକ୍ତ ହେଁ ବସେ ଆଛ । ସମସ୍ୟା ଯେମନ ଆଛେ ତେମନି ସମାଧାନୀ ଆଛେ । ଏତେ ଏତ ଚିନ୍ତାର କୀ ଆଛେ ।'

ଜହିର ଥପ କରେ ରାସାଦେର ଏକଟା ହାତ ଧରେ ବସଲ, 'ନତୁନ ଏହି ଅଙ୍କ ସ୍ୟାରକେ ଆମାଦେର କ୍ଲୁଲେ ଚାକରି ଦିଯେଛେ କ୍ଲୁଲ କମିଟି । ଆମାଦେର ହେଡ ସ୍ୟାରଓ ଏ ବ୍ୟାପାରେ ତେମନ କିଛୁ ଜାନେନ ନା ।' ରାସାଦେର ହାତଟା ଆରୋ ଏକଟୁ ଚେପେ ଧରଲ ଜହିର, 'ତୁମି ଏକଟୁ ଏହି ନତୁନ ସ୍ୟାରକେ ତାଡ଼ାନୋର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୋ ନା, ପିଲିଜ । ଆମରା ଅନେକ ଖୁଶି ହବୋ, ସାରା ଜୀବନ ତୋମାର ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞ ଥାକବ ।'

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ରାସାଦ ଜହିରେର ହାତଟା ନିଜେର ଦୁ'ହାତେର ମାଝେ ଏଣେ ଚେହାରାଟା ହାସି ହାସି କରେ ଫେଲିଲ । ହାତଟା ସେଭାବେ ଧରେ ରେଖେଇ ଚୋଖ ଦୁଟୋ ବୁଜେ ଫେଲିଲ ମେ । କଥେକ ସେକେନ୍ଡ ପର ଶବ୍ଦ କରେ ହେସେ ଉଠେ ବଲିଲ, ‘ବୁଦ୍ଧି ଏକଟା ଏସେଛେ ମାଥାଯ, ସମ୍ଭବତ କାଜ ହବେ ଏତେ । ଆଜ କ୍ଲାସ ସେଭେନେର ଛାତ୍ରଦେର ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନେର ପରୀକ୍ଷା ନେବେନ ନା ଏହି ନତୁନ ସ୍ୟାର? ତାଇ ଯା କରାର ପ୍ରଥମେ ଏହି କ୍ଲାସ ସେଭେନେର ଛାତ୍ରଦେରଇ କରତେ ହବେ । ପରେ କୁଲେର ବାକି ଛାତ୍ରରା କରବେ ।’

କଥାଟା ଶେଷ କରେ ରାସାଦ ସବାର ଦିକେ ତାକାଳ । ଚୋଖେର କୋନାଯ ପାନି ସବାର । ଚକଚକ କରଛେ ଓଦେର ଚୋଖଗୁଲୋ ।

ଲାଇବ୍ରେର ରଙ୍ଗରେ ପାଶେ ଛୋଟ ଏକଟା ରକ୍ତ ଆହେ, ସେଥାନେ ବସେ ଆହେନ ମହ୍ସୀନ ମୁଢୀ ସ୍ୟାର, ସାତିଲିଦେର କୁଲେର ନତୁନ ଅଙ୍ଗ ସ୍ୟାର । ଏକଟୁ ପର ପିଯନ ଏକଟା ଏକଟା କରେ ଛାତ୍ର ପାଠାବେ; ତିନି ତାଦେର ଅଙ୍ଗ ନା, ପ୍ରଥମେ ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନ ପରୀକ୍ଷା କରବେନ । କ୍ଲାସ ସିର୍ବ ଥେକେ କ୍ଲାସ ଟେନେର ଛାତ୍ରଦେର ପରୀକ୍ଷା ହବେ । ଆଜ କ୍ଲାସ ସେଭେନେର ପାଲା । କ୍ଲାସ ସେଭେନେ ସାତାଶଜନ ଛାତ୍ର । ପ୍ରଥମେଇ ପିଯନ ବଜଲୁ ମିଯା ରୋଲ ନୟର ସାତାଶ ନିଲଯକେ ପାଠାଲ ସ୍ୟାରେର ରଙ୍ଗେ । ସ୍ୟାର ଏଭାବେଇ ପାଠାତେ ବଲେଛେ— ସାତାଶ, ଛାବିଶ, ପଂଚିଶ, ସବ ଶେଷେ ରୋଲ ନୟର ଏକ । ରଙ୍ଗେର ବାଇରେ ବାରାନ୍ଦାୟ ଅପେକ୍ଷା କରଛେ ସବାଇ ।

‘ସ୍ୟାରେର ରଙ୍ଗେ ଚୁକେ ଦରଜାର ସାମନେ ଦାଁଡ଼ାଳ ନିଲଯ । ସ୍ୟାର କିଛୁଟା ରକ୍ତ ସ୍ଵରେ ବଲିଲେନ, ‘ରଙ୍ଗେ ଚୁକେ ଯେ ସ୍ୟାରକେ ସାଲାମ ଦିତେ ହ୍ୟ, ଏଟା ଜାନୋ ନା! ’

‘ଜାନି ସ୍ୟାର ।’

‘ତାହଲେ ସାଲାମ ଦିଲେ ନା କେନ?’

‘ଖାଓୟାର ସମୟ ସାଲାମ ଦିତେ ନେଇ । ଆପଣି ମୁଡ଼ି ଖାଚେନ ସ୍ୟାର ।’

କିଛୁଟା ବିବ୍ରତ ହଲେନ ମହ୍ସୀନ ମୁଢୀ ସ୍ୟାର । ସକାଳେ ନାଶତା କରାର ସମୟ ପାନନି । ଛାତ୍ରଦେର ଜନ୍ୟ ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନେର ପ୍ରଶ୍ନ ବେଡି କରତେ କରତେ ସମୟ ଚଲେ ଗେଛେ । ରଙ୍ଗେ ବସେ ତାଇ ଶୁକନୋ ମୁଡ଼ି ଖାଚେନ, ସଙ୍ଗେ କାଁଚାମରିଚ ଆର ପେୟାଜ ।

ସ୍ୟାର ଏକ ମୁଠୋ ମୁଡ଼ି ମୁଖେ ଦିଯେ ବଲିଲେନ, ‘ଠିକ ଆହେ, ବସୋ ।’

ନିଲଯ ଏଗିଯେ ଗିଯେ ସ୍ୟାରେର ଟେବିଲେର ସାମନେର ଚେଯାରେ ବସତେଇ ସ୍ୟାର ବଲିଲେନ, ‘ତୋମରା ତୋ ଜାନୋ ଆମି ତୋମାଦେର ନତୁନ ଅଙ୍କେର ଶିକ୍ଷକ, କିନ୍ତୁ ଆମି ତୋମାଦେର ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନେର ପରୀକ୍ଷା ନେବ ଆଜ । ଆଜ କ୍ଲାସ ସେଭେନେର ପାଲା । ପରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଲାସ । ତାରପର ମେଧାବୀ ଛାତ୍ରଦେର ବାଛାଇ କରେ ଅନ୍ୟ ରକମ ଏକଟା କାଜ କରବ ଆମି ସବାଇକେ ନିଯେ ।’

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

‘ଜି ସ୍ୟାର ।’ ନିଲଯ ଖୁବ ଭଦ୍ର ଛେଲେର ମତୋ ବଲଲ, ‘କାଳକେ କ୍ଲାସେ ନୋଟିଶ ଦିଯେ ଜାନିଯେ ଦିଯେଛିଲେନ ହେଡ ସ୍ୟାର ଏ ବ୍ୟାପାରଟା — ଆପଣି ଆଜ ଆମାଦେର ସାଧାରଣ ଜାନେର ପରୀକ୍ଷା ନେବେନ ।’

‘ପ୍ରତ୍ୟେକକେ ଏକଟା କରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରା ହବେ । ଉତ୍ତର ଭୁଲ ହୋକ କିଂବା ଶୁଦ୍ଧ ହୋକ, ତାକେ ଆର ଦ୍ଵିତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ କରା ହବେ ନା ।’ ସ୍ୟାର ଆରୋ ଏକ ମୁଠୋ ମୁଡି ମୁଖେ ଦିଯେ ବଲଲେନ, ‘ବଲୋ ତୋ, ବିଦ୍ୟୁଃ ଆବିକ୍ଷାର ନା ହଲେ କୀ ହତୋ?’

ନିଲଯ ଏକଟୁ ମଡ଼େଚଡ଼େ ବସଲ । ତାରପର ଖୁବ ନରମ ଗଲାଯ ବଲଲ, ‘ମୋମବାତି ଜ୍ଞାଲିଯେ ଟିଭି ଦେଖିତେ ହତୋ ଆମାଦେର ।’

ମହୀୟ ସ୍ୟାର ନିଲଯେର ଉତ୍ତର ଶୁନେ ବିଷମ ଥେଲେନ । ତାର ମୁଖ ଥେକେ ଅନେକଗୁଲୋ ମୁଡି ଛିଟିକେ ଏଲୋ ଟେବିଲେ । ଚୋଖ ବଡ଼ ବଡ଼ ହୟେ ଗେଛେ ତାର । ହାତେର ମୁଠୋତେ ମୁଡି ଛିଲ ସ୍ୟାରେର । ସେଗୁଲୋ ମୁଖେ ନା ଦିଯେ ସାମନେର ପାତ୍ରେ ରେଖେ ଦିଲେନ ଆବାର । ତାରପର ଗଣ୍ଠର ଗଲାଯ ବଲଲେନ, ‘ତୁମି ଏଥନ ଯାଓ ।’

ନିଲଯ ରମ ଥେକେ ବେର ହତେ ନିତେଇ ଘୁରେ ଦାଁଡ଼ାଳ ଆବାର । ସ୍ୟାରେର ଦିକେ ମାଥା ଉଁଚୁ କରେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର, ଆପନାର ଡାନ କାଁଧେ ଯେ ବିଡ଼ାଲେର ବାଚା ବସେ ଆଛେ, ବାଚାଟା ଖୁବ ସୁନ୍ଦର !’

ଝଟ କରେ ସ୍ୟାର ତାର ଡାନ କାଁଧେ ହାତ ରାଖଲେନ । ଜାଯଗାଟା ଶୂନ୍ୟ । ବାମ କାଁଧେଓ ହାତ ରାଖଲେନ । ଶୂନ୍ୟ । ସ୍ୟାର କିଛୁଟା ରେଗେ ଗିଯେ ବଲଲେନ, ‘ଏହି ଛେଲେ, ବିଡ଼ାଲେର ବାଚା ଦେଖିଲେ କୋଥାଯ ତୁମି ?’

‘ସ୍ୟାର, ଆପଣି ନା ଏକଟୁ ଆଗେ ବଲଲେନ ଉତ୍ତର ଭୁଲ ହୋକ ଶୁଦ୍ଧ ହୋକ ଏକଟାଇ ପ୍ରଶ୍ନ କରା ହବେ, ଦ୍ଵିତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ କରା ହବେ ନା ।’ ସ୍ୟାରେର ଚୋଖ ଦୁଟୋ ଆରୋ ବଡ଼ ବଡ଼ କରେ ଦିଯେ ନିଲଯ ବେର ହୟେ ଏଲୋ ରମ ଥେକେ ।

ରୋଲ ନୟର ଛାବିରଶ ମୃଦୁଲ କାନ୍ତିକେ ରଙ୍ଗେ ପାଠାଲ ପିଯନ ବଜୁଲ ମିଯା । ମୃଦୁଲ ରମେ ଚୁକେଇ ସୋଜା ସ୍ୟାରେର ଟେବିଲେର ସାମନେର ଚୟାରେ ଗିଯେ ବସଲ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସ୍ୟାର ବଲଲେନ, ‘ଚୟାରେ ଯେ ବସେଛ, ଅନୁମତି ନିଯେଛ ?’

‘ସ୍ୟାର — ।’ ମୃଦୁଲ ଚୟାରଟାତେ ଭାଲୋ କରେ ବସେ ବଲଲ, ‘ଏଥାନେ ଚୟାରଟା ତୋ ରାଖା ହୟେଛେ ବସାର ଜନ୍ୟଇ । କେଉ କେଉ ଆବାର ଚୟାରେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଖେଲତେବେ ପଛନ୍ଦ କରେ । କିନ୍ତୁ ଚୟାର ତୋ ଦାଁଡ଼ାନେର ଜାଯଗା ନା । ତାଇ କାରୋ ଦାଁଡ଼ାନେର ଇଚ୍ଛେ କରଲେ ଅନୁମତି ନେଓଯା ପ୍ରୋଜନ, ବସାର ଜନ୍ୟ ଅନୁମତି ନେଓଯାର କୋନୋ ଦରକାର ଆଛେ କି? ଅନୁମତି-ଟନୁମତି ଚାଓଯାର ଜନ୍ୟ ଅଧ୍ୟଥା ସମୟ ନଷ୍ଟ ହୟ । ବଡ଼ରା ବଲେନ ନା — ସମୟ ନଷ୍ଟ କରା ବଡ଼ ଖାରାପ କାଜ ।’

ମହୀୟ ସ୍ୟାର ମୁଖଭର୍ତ୍ତି ମୁଡି ଚାବାଚିଲେନ । ତିନି ଚାବାନୋ ବନ୍ଦ କରେ ଆବାକ ହୟେ ତାକିଯେ ରଇଲେନ ମୃଦୁଲେର ଦିକେ । ମୃଦୁଲ ସିରିଯାସ ଭଞ୍ଜିତେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର, ପ୍ରଶ୍ନ କରଣ । ବାଇରେ ଆରୋ ପାଁଚିଶଜନ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଆଛେ ।’

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

କିଛୁଟା ଚମକେ ଉଠିଲେନ ସ୍ୟାର । ମୁଖେ ମୁଡ଼ି ନିଯେଇ ତିନି ବଲଲେନ, ‘ବଲତେ ପାରବେ, ମାନୁଷ କୋନ କାଜଟା ଘୁମେର ମଧ୍ୟେ ଓ କରତେ ପାରେ?’

‘ବିହାନାୟ ଶୁଯେ ଥାକାର କାଜ ।’ ଝଟପଟ ଉତ୍ତର ଦିଲ ମୃଦୁଳ ।

ଚେହାରା ଲାଲ ହଯେ ଗେଛେ ସ୍ୟାରେର, ରେଗେ ଗେଛେନ ତିନି । କିନ୍ତୁ ଶାନ୍ତ ଗଲାଯ ମୃଦୁଳକେ ବଲଲେନ, ‘ଠିକ ଆଛେ, ତୁମି ଏଖନ ଯେତେ ପାରୋ ।’

ନିଲଯେର ମତୋ ମୃଦୁଲଓ ରମ ଥେକେ ବେର ହତେ ନିତେଇ ଘୁରେ ଦାଁଡ଼ାଲ । ସ୍ୟାରେର ସାମନେ ଗିଯେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର, ଏକଟା ବିଡ଼ାଲେର ବାଚା ବସେ ଆଛେ ଆପନାର ଡାନ କାଁଧେ, ଖୁବ କିଉଟ ଲାଗିଛେ ବାଚଟା!’ ବଲେଇ ଆର କୋନୋ ଦିକେ ନା ତାକିଯେ ରମ ଥେକେ ବେର ହଯେ ଏଲୋ ମୃଦୁଲ ।

ମହୀୟିନ ସ୍ୟାର ଝଟ କରେ ଉଠେ ଦାଁଡ଼ାଲେନ ଚୟାର ଥେକେ । ଜାନାଲାଯ ଯେ କାଚ ଲାଗାନୋ ଆଛେ, ତାର ସାମନେ ଗେଲେନ । ମାଥା ଏଦିକ-ଓଦିକ କରେ ଦେଖାର ଚେଷ୍ଟା କରଲେନ ନିଜେକେ । ନିଚୁ ହେଁ ଦୁ'କାଁଧେର ଦିକେ ତାକାଲେନ ଭାଲୋ କରେ । ନା, କାଁଧେ କୋନୋ ବିଡ଼ାଲେର ବାଚା ନେଇ । କପାଳ କୁଞ୍ଚକିଯେ ସୋଜା ହଲେନ ସ୍ୟାର । କୋନୋ କିଛୁଇ ନେଇ କାଁଧେ, ଅଥଚ ଦୁ-ଦୁଟୋ ଛେଲେ ବଲେ ଗେଲ କାଁଧେ ନାକି ବିଡ଼ାଲେର ବାଚା ଆଛେ!

ଚୟାରେ ଆବାର ବସଲେନ ମହୀୟିନ ସ୍ୟାର । ଚରିଶ ନମ୍ବର ରୋଲେର ରାବିର ରମ୍ଭେ ଚୁକଲ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ । ଓର ହାତେ ଏକଟା ଚାନାଚୁରେର ପ୍ୟାକେଟ, ଲାଲ ରଙ୍ଗେ ପ୍ୟାକେଟ । ଚାନାଚୁର ଥେତେ ଥିଲେ ସ୍ୟାରେର ସାମନେ ଦାଁଡ଼ାତେଇ ସ୍ୟାର ବଲଲେନ, ‘ତୁମି ଚାନାଚୁର ଖାଚୁ ଯେ!’

‘ପ୍ରଶ୍ନଟା ତୋ ଆମାରେ — ଆପଣି ମୁଡ଼ି ଥାଚେନ ଯେ!’ ଚୟାରେ ବସତେ ବସତେ ରାବିର ବଲଲ, ‘ଆସଲେ ହେଁବେ କି ସ୍ୟାର, ଶୁନିଲାମ ଆପଣି ଶୁଧୁ ମୁଡ଼ି ଥାଚେନ । ଶୁଧୁ ମୁଡ଼ି କି ଆର ଥେତେ ଭାଲୋ ଲାଗେ! ବଲତେ ପାରେନ, ଚାନାଚୁରଟା ତାଇ ଆପନାର ଜନ୍ୟ କିମେ ଆନା ।’ ସ୍ୟାରେର ଦିକେ ପ୍ୟାକେଟଟା ଏଗିଯେ ଦିଯେ ରାବିର ବଲଲ, ‘ନିନ ସ୍ୟାର, ମୁଡ଼ିର ସଙ୍ଗେ ମିଶିଯେ ଥାନ, ବହୁତ ମଜା ପାବେନ ।’

ସ୍ୟାର ପ୍ୟାକେଟଟା ନିଲେନ ନା । ହାତେର ମୁଠିର ମୁଡ଼ିଗୁଲୋ ମୁଖେ ନା ଦିଯେ ସାମନେର ପାତ୍ରେ ରେଖେ ବଲଲେନ, ‘କମଳା ଆର ଆପେଲେର ମଧ୍ୟେ ମୂଳ ପାର୍ଥକ୍ୟଟା କି — ବଲୋ ତୋ?’

‘ଖୁବହି ସହଜ ପ୍ରଶ୍ନ ସ୍ୟାର — କମଳାର ରଂ କମଳା, କିନ୍ତୁ ଆପେଲେର ରଂ ଆପେଲ ନା ।’

ମାଥାଟା ହଠାତ୍ ଘୁରେ ଉଠିଲ ସ୍ୟାରେର । ପରପର ତିନଟା ଛେଲେକେ ପ୍ରଶ୍ନ କରଲେନ, ତିନଙ୍ଗନାହିଁ ଉଲ୍ଟାପାଲ୍ଟା ଉତ୍ତର ଦିଲ । କେନ? କିଛୁଇ ମାଥାଯ ଆସଛେ ନା ସ୍ୟାରେର । କଥା ବଲତେଓ ଯେନ ଭୁଲେ ଗେଛେନ ତିନି ହଠାତ୍ । ହାତ ଦିଯେ ଇଶାରା

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

କରେ ରାବିକେ ଚଲେ ଯେତେ ବଲଲେନ । ରାବି ଚଲେ ଯେତେ ନିତେଇ ଘୁରେ ଦାଁଡ଼ାଳ । ସ୍ୟାରେର ଦିକେ ଅବାକ ଚୋଖେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର, ଆପନାର ଡାନ କାଁଧେ ଯେ ବିଡ଼ାଲେର ବାଚାଟା ବସେ ଆଛେ, ଓର ଲେଜଟା ବେଶ ବଡ଼! ବାଚାଟାଓ ଦେଖିତେ ବେଶ ଚମ୍ରକାର!’

ରୁମ ଥେକେ ବେର ହୟେ ଏଲୋ ରାବି । ମାଥାଟା ଆଗେର ଚେଯେ ଘୁରେ ଉଠିଲ ସ୍ୟାରେ । ତିନି ତାର ଦୁଃକାଁଧି ଦୁଃହାତ ଦିଯେ ଏକସଙ୍ଗେ ଦେଖିତେ ଲାଗଲେନ । ବିଡ଼ାଲେର ବାଚା ତୋ ଦୂରେର କଥା, ଏକଟା ମଶାଓ ନେଇ ସେଥାନେ ।

ରୋଲ ନୟର ତେଇଶ ଅନୁପନ୍ତିତ, ଜୁର ଏସେହେ ତାର । ବାଇଶ ନୟର ରୋଲ ହଚେ ତପୁର । ତପୁ ବେଶ ତୋତାଳା । ସ୍ୟାରେର ରମେ ଚୁକତେଇ ସ୍ୟାର ବଲଲେନ, ‘ରମେ ଚୁକତେ ଦେଇ କରଲେ କେନ?’

‘ବଦ...ବଦ...ବଦ...’ ତୋତାଳାତେ ଶୁରୁ କରେ ତପୁ ।

‘କୀ! ଆମି ବଦ?’ ରେଗେ ଚିକାର କରେ ବଲଲେନ ସ୍ୟାର ।

‘ନା, ଆସଲେ ଆମାର ବଦହଜମ ହୟେଛେ ତୋ । ଏତକ୍ଷଣ ତାଇ ବା...ବା...ବା...’ ତପୁ ତୋତାଳାତେ ଶୁରୁ କରେ ଆବାର ।

‘ବାଥରମେ ଛିଲେ?’

‘ନା, ବାଦାମେର ଖୋସା ଖାଚିଲାମ । ବାଦାମେର ଖୋସା ଖେଲେ ନାକି ବଦ...ବଦ... ବଦ...’

‘ବଦହଜମ ।’

‘ଜି, ବଦହଜମ ସେରେ ଯାଯ ।’

ସ୍ୟାର ଭାଲୋ କରେ କିଛୁକ୍ଷଣ ଦେଖଲେନ ତପୁକେ । ତାରପର ମୁଡ଼ିର ପାତ୍ରେ ହାତ ଦିତେ ନିତେଇ ଥେମେ ଗିଯେ ବଲଲେନ, ‘ବଲୋ ତୋ, ପୃଥିବୀର ସବଚେଯେ ପୁରନୋ ଧାଗୀ କୋନଟି?’

‘ଜେବ୍ରା ସ୍ୟାର । କାରଣ ଜେବ୍ରା ଏଖନୋ ସାଦା-କାଲୋଇ ଆଛେ ।’

ରାବିର କଥା ଶୁନେ ମାଥା ଘୁରେ ଉଠିଛିଲ ସ୍ୟାରେ; ତପୁର କଥା ଶୁନେ ମାଥା ନା, ସମ୍ମତ ରମଟାଇ ଘୁରତେ ଲାଗଲ ତାର ଚୋଖେର ସାମନେ । ତିନି ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖିତେ ପେଲେନ, ରମେର ସବ କିଛୁ ତାର ଚାରପାଶେ ଘୁରଛେ । ଭନଭନ ଶବ୍ଦଓ ହଚେ । ଆଗେର ମତୋଇ ଇଶାରା କରଲେନ ସ୍ୟାର ତପୁକେ । ତପୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉଠେ ଦାଁଡ଼ାଳ ନା ଚେଯାର ଥେକେ । ସ୍ୟାରେର ଦିକେ ଏକଟୁ ଝୁଁକେ ବସେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର, ଆମି ଅନେକ ମାନୁଷ ଦେଖେଛି, ଯାରା ବିଭିନ୍ନ ପଣ୍-ପାଖିକେ ଅନେକ ଭାଲୋବାସେନ । କିନ୍ତୁ ଆପନାର ମତୋ କାଉକେ ଦେଖିନି । ଆପଣି ଏକଟା ବିଡ଼ାଲେର ବାଚାକେ ଆପନାର ଡାନ କାଁଧେ ବସିଯେ ରେଖେଛେ । କୀ ସୁନ୍ଦର ଯେ ଲାଗଛେ ବାଚାଟାକେ ଦେଖିତେ!’

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ତପୁ ଉଠେ ଦାଁଡ଼ାଳ ସ୍ୟାରେର ସାମନେ ଥେକେ । ଚାନାଚୁରେର ପ୍ୟାକେଟଟା ହାତେ ନିଯେ ପେଛନ ଫିରତେଇ ଆବାର ଘୂରେ ତାକାଳ ସ୍ୟାରେର ଦିକେ । ଏକ ମୁଠୋ ଚାନାଚୁର ସ୍ୟାରେର ଦିକେ ବାଡ଼ିଯେ ଦିଯେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର, ଆପନାର ବିଡ଼ାଲେର ବାଚଟା ଏମନଭାବେ ଆମାର ଦିକେ ତାକିଯେ ଆହେ, ସମ୍ଭବତ ଚାନାଚୁର ଥେତେ ଇଚ୍ଛେ କରଛେ ଓର । ଦିନ ସ୍ୟାର — ।’ ତପୁ ମୁଠୋ ଭର୍ତ୍ତ ଚାନାଚୁରେର ହାତଟା ସ୍ୟାରେର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଦିଲ, ‘ବିଡ଼ାଲେର ବାଚାକେ ଚାନାଚୁର ଦିନ ।’

ରାଗେ ମାଥା ଫେଟେ ଯେତେ ଚାଚେ ମହୀନ ସ୍ୟାରେର । ତିନି ହାତ ଝଟକା ଦିଯେ ରମ୍ଭ ଥେକେ ବେର ହେୟ ଯେତେ ବଲଲେନ ତପୁକେ । ତପୁ ମୁଠୋ ଭର୍ତ୍ତ ଚାନାଚୁରଙ୍ଗଲୋ ମୁଖେ ଦିଯେ ଚାବାତେ ଚାବାତେ ବେର ହେୟ ଏଲୋ ରମ୍ଭ ଥେକେ ।

ଚୋଥେର ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପାଓୟାରଓୟାଲା ଚଶମା ପରା ରାଜନେର ରୋଲ ନମ୍ବର ହଚ୍ଛେ ଏକୁଶ । ସ୍ୟାର ଓକେ ଦେଖେ ବଲଲେନ, ‘ତୁମି ଠିକମତୋ ଚୋଥେ ଦେଖୋ ତୋ?’

‘ଜି, ସ୍ୟାର । ଏଇ ଦରଜାର କାହେ ଥେକେଓ ଓହି ଯେ ଆପନାର ଟେବିଲେ ଏକଟା ପାତ୍ର ଦେଖିତେ ପାଛି, ଓଖାନେ ବିଡ଼ାଲେର ବାଚାର ଜନ୍ୟ ଯେ ସାଦା ଦୁଧ ରାଖା ଆହେ, ସେଟାଓ ଦେଖିତେ ପାଛି ।’

‘ସାଦା ଦୁଧ ପେଲେ କୋଥାଯ, ଏଟା ତୋ ସାଦା ମୁଡି ।’

ସ୍ୟାରେର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଗିଯେ ଚେଯାରେ ବସେ ଟେବିଲେର ଦିକେ ତାକାଳ ରାଜନ । କିଛିକଷଣ ତାକିଯେ ଥେକେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାରି ସ୍ୟାର । ମୁଡିଇ ତୋ ।’

‘ତୋମାର ନାମ ତୋ ରାଜନ । ଆଜ୍ଞା ରାଜନ, ତୁମି ଠିକଭାବେ ବଲୋ ତୋ — ଏକଟା ବାଇସାଇକେଳ ଆର ଏକଟା ବାସେର ମଧ୍ୟେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କୀ?’

ଚୋଥ ଥେକେ ଚଶମଟା ଖୁଲେ ରାଜନ ଟେବିଲେ ରାଖିଲ । ତାରପର ବଲଲ, ‘ବାଇସାଇକେଳ ତାର ସ୍ଟ୍ୟାନ୍ଡଟି ସମେ ରାଖେ, କିନ୍ତୁ ବାସ ତାର ସ୍ଟ୍ୟାନ୍ଡକେ ପେଛନେ ରେଖେ ଚଲେ ଯାଯ ।’

ସ୍ୟାର ଏବାର ସତିୟ ସତିୟ ବୋବା ହେୟ ଗେଲେନ । ହାତ ଦିଯେ ଇଶାରା କରେ ରାଜନକେ ରମ୍ଭ ଥେକେ ଚଲେ ଯେତେ ବଲଲେନ ସ୍ୟାର । ରାଜନ ଟେବିଲ ଥେକେ ଚଶମଟା ନିଯେ ଚୋଥେ ପୁରତେଇ ଚମକେ ଉଠିଲ । ସ୍ୟାରେର ଦିକେ ଭାଲୋ କରେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର, ଏକି! ଆପନାର ଡାନ କାଁଧେ ବିଡ଼ାଲେର ବାଚା କେନ? ଏତ ସୁନ୍ଦର ବିଡ଼ାଲେର ବାଚା କୋଥାଯ ପେଲେନ ଆପନି?’

ଦୁଃହାତ ଦିଯେ ମାଥା ଚେପେ ଧରିଲେନ ସ୍ୟାର । ଅନେକକଷଣ ସେଭାବେ ଥାକାର ପର ତିନି ସିନ୍ଧାନ୍ତ ନିଲେନ — ନା, ମାଝେର ଆର କୋନୋ ଛେଲେକେ ନା, ଥାର୍ଡ, ସେକେନ୍ଡ ଏବଂ ଫାସ୍ଟ ବୟକେ ଡେକେଇ ଆଜକେର ପରୀକ୍ଷା ଶେଷ କରିବେନ ଏବଂ ତିନଜନକେ ଏକସମେ ଡାକବେନ, ଏକଇ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବେନ । ସ୍ୟାର ଦେଖିବେନ, ତିନଜନ ଏକଇ ଧରନେର ଉତ୍ତର ଦେଇ, ନା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଉତ୍ତର ଦେଇ ।

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ପିଯନ ବଜଳୁ ମିଯାକେ ବଲତେଇ, ରୋଲ ନୟର ତିନ ମାଥାଯ ଝାକଡା ଚଲେଇ
ମିଥୁନ, ରୋଲ ନୟର ଦୁଇ ଅତିରିକ୍ତ ଫର୍ସା ଜୁବାୟେର ଏବଂ ରୋଲ ନୟର ଏକ ବୋକା
ବୋକା ଚେହାରାର ସାନ୍ତୁରକେ ଡେତରେ ପାଠାଲେନ ତିନି । ଡେତରେ ଚୁକେଇ ଓରା
ତିନଜନ ଏକସଙ୍ଗେ ସାଲାମ ଦିଲ ସ୍ୟାରକେ । ହାତେର ମୁଠୋତେ ମୁଡ଼ି ନିଯେ ମୁଖେ
ଦିତେ ଯାଛିଲେନ ସ୍ୟାର, ଓଦେରକେ ଦେଖେ ହାତ ଫିରିଯେ ଆନଲେନ । ସାମନେର
ପାତ୍ରତେ ମୁଡ଼ିଗୁଲୋ ରେଖେ ଇଶାରା କରଲେନ । ସ୍ୟାରେର ଟେବିଲେର ସାମନେ ଚାରଟା
ଚେଯାର, ଓରା ତିନଜନ ତିନଟେତେ ଗିଯେ ବସଲ । ଚେଯାରେ ହେଲାନ ଦିଯେ ଛିଲେନ
ସ୍ୟାର, ସୋଜା ହଲେନ ତିନି । ତିନଜନେର ଦିକେ ଭାଲୋ କରେ ତାକିଯେ କୀ ଯେନ
ଭାବଲେନ କିଛୁକ୍ଷଣ । ତାରପର ଖୁକ କରେ କେଶେ ବଲଲେନ, ‘ଆମି ତୋମାଦେର
ତିନଜନକେ ଏକଟାଇ ପ୍ରଶ୍ନ କରବ । ତୋମରା ଏକେ ଏକେ ସେଟୋର ଉତ୍ତର ଦେବେ ।’

ସ୍ୟାର ଏକଟୁ ଥାମଲେନ, ଆବାର ଏକଟୁ ଖୁକ କରେ କେଶେ ବଲଲେନ, ‘ବଲେ
ତୋ, ଆଲୋ ଆର ଶଦେର ମଧ୍ୟେ କୋନଟିର ଗତି ସବଚୟେ ବେଶି?’ ସ୍ୟାର
ମିଥୁନେର ଦିକେ ତାକାଲେନ, ‘ପ୍ରଥମେ ତୁମି ବଲୋ ମିଥୁନ ।’

‘ଅବଶ୍ୟାଇ ଆଲୋର ।’

‘ଏକଟୁ ବୁଝିଯେ ବଲତେ ପାରବେ?’

‘ଆମି ଯଥନ ରେଡ଼ିଓ ଅନ କରି, ତଥନ ପ୍ରଥମେ ଆଲୋ ଜୁଲେ, ତାରପର ଶବ୍ଦ
କାନେ ଆସେ ।’ ଚେହାରା ହାସି ହାସି କରେ ମିଥୁନ ବଲଲ ।

ରାଗତେ ଗିଯେଇ ଥେମେ ଗେଲେନ ସ୍ୟାର । କିଛୁଟା ଆଡ଼ଚୋଖେ ଜୁବାୟେରେ
ଦିକେ ତାକାଲେନ । ସ୍ୟାର ଜିଜେସ କରାର ଆଗେଇ ସେ ବଲଲ, ‘ମିଥୁନେର ସଙ୍ଗେ
ଆମି ଏକମତ । ଅବଶ୍ୟାଇ ଆଲୋର ଗତି ବେଶି । ଏଟା ଆମି ଜାନଲାମ କୀ
କରେ — ଆମି ଯଥନ ଟିଭି ଅନ କରି, ତଥନ ଆଗେ ଆଲୋ ଦେଖତେ ପାଇ, ପରେ
ଶବ୍ଦ ଶୁଣତେ ପାଇ ।’

ଚୋଥ ବଡ଼ ବଡ଼ କରେ ଫେଲଲେନ ସ୍ୟାର । ତିନି ବୁଝାତେ ପାରଲେନ ନା — କଠିନ
କୋନୋ ପ୍ରଶ୍ନ କରେଛେ କି ନା, ନା ଛାତ୍ରାଇ ବୋକା! ମନେ ମନେ ସିନ୍ଧାନ୍ତ ନିଲେନ
ତିନି, ପ୍ରଶ୍ନଟାକେ ଘୁରିଯେ ଜିଜେସ କରବେନ ତିନି ।

ସାନ୍ତୁରେର ଦିକେ ତାକାଲେନ ସ୍ୟାର, ‘ସାନ୍ତୁର, ମନେ କରୋ, ଏକଟା
ପାହାଡ଼େର ଓପର ଦାଁଡ଼ିଯେ ଆଛ ତୁମି । ସାମନେର ଆରେକଟା ପାହାଡ଼ ଏକଟା
କାମାନ ରାଖୋ ଆଛେ । ସେଇ କାମାନ ଥେକେ ଏକଟା ଗୋଲା ଛୋଡ଼ା ହଲୋ । ତୁମି
ପ୍ରଥମେ କାମାନେର ମାଥାଯ ଆଗୁନ ଦେଖବେ, ନା କାମାନେର ଗୋଲାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣବେ?’

ସାନ୍ତୁର ମେରଙ୍ଦନ ସୋଜା କରେ ବସେ ବଲଲ, ‘ଅବଶ୍ୟାଇ କାମାନେର ମାଥାଯ
ଆଗୁନ ଦେଖବ ।’

ସ୍ୟାର ଖୁଶି ହଲେନ ସାନ୍ତୁରେର ଉତ୍ତର ଶୁଣେ, ‘ଏକଟୁ ବୁଝିଯେ ବଲତେ ପାରବେ?

ବୋଲ ନମର ଶୂନ୍ୟ

‘ଅବଶ୍ୟଇ ସ୍ୟାର ।’ ସାନ୍ତୁର ଖୁବ ଆଗ୍ରହ ନିଯେ ବଲଲ, ‘ଆମାର ଚୋଥ ଦୁଟୋ ଆମାର କାନ ଦୁଟୋର ଚେଯେ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସାମନେ ବଲେ ଆମି ଆଗେ ଆଲୋ ଦେଖିତେ ପାବ, ପରେ ଶୁଣିତେ ପାବ ।’

ସତି ସତି ଏବାର ରେଗେ ଗେଲେନ ସ୍ୟାର । ତିନଙ୍ଗନକେ ଏକସଙ୍ଗେ ଧମକ ଦିତେ ନିଯେଇ ଶାତ ହୁଯେ ଗେଲେନ । ବିଡ଼ିବିଡ଼ କରିଲେ ଲାଗଲେନ, କିନ୍ତୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ କିଛୁ ବଲଲେନ ନା । ଆଗେର ମତୋଇ ହାତ ଦିଯେ ଇଶାରା କରଲେନ ଓଦେର । ରୁମ ଥେକେ ବେର ହୁଯେ ଆସଛିଲ ଓରା । ଜୁବାଯେର ହଠାତ୍ ଘୁରେ ଦାଁଡ଼ାଳ । ସ୍ୟାରେର ଦିକେ ଭାଲୋ କରେ ତାକିଯେ ମିଥୁନକେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାରେର କାଁଧେ ଓଟା କି, ବଲ ତୋ?’

ମିଥୁନ ଅତି-ଉଦ୍‌ସାହ ନିଯେ ସ୍ୟାରେର କାଁଧେର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ଆରେ, ଓଟା ତୋ ବିଡ଼ାଲେର ବାଚା ।’

ସାନ୍ତୁର ପେଛନ ଥେକେ ସାମନେ ଏଲୋ, ‘ସତି ତୋ ଏକଟା ବିଡ଼ାଲେର ବାଚା ବସେ ଆହେ ସ୍ୟାରେର କାଁଧେ । ଦେଖେଛିସ, ବାଚାଟା କି ନାଦୁସନୁଦୁସ !’

‘ଦେଖିତେ ଓ କି ସୁନ୍ଦର !’ ଜୁବାଯେର ସ୍ୟାରେର ଦିକେ ଆରୋ ଏକଟୁ ଏଗିଯେ ଗିଯେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର, ଏତ ଛୋଟ ବିଡ଼ାଲେର ବାଚା ପେଲେନ କୋଥାଯ ଆପନି ? ବାଚାଟା କି ସୁନ୍ଦର କରେ ବସେ ଆହେ ଆପନାର କାଁଧେ ! ସ୍ୟାର, ଓ ଏକା ଏକା ଦୁଧ ଥେତେ ପାରେ ତୋ ?’

‘ଓ କି ଗର୍ବ ଦୁଧ ଥାଯ, ନା ଗୁଡ଼ୋ ଦୁଧ ଗୁଲିଯେ ଥାଓଯାନେ ହୟ ଓକେ ?’ ମିଥୁନ ଜିଜ୍ଞେସ କରଲ ।

‘ଏକା ଏକା ଦୁଧ ଥେତେ ପାରେ ଓ, ନା ଫିଡ଼ାରେ କରେ ଥାଯ ?’ ସ୍ୟାରେର ଦିକେ ଆରୋ ଏକଟୁ ଝୁଁକେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଜୁବାଯେର ବଲଲ ।

‘ତୋରା ଯାଇ ବଲିସ — ।’ ସାନ୍ତୁର ହାସତେ ହାସତେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାରେର ଶଖ ଆହେ ବଲା ଯାଯ । କି ସୁନ୍ଦର ଏକଟା ବିଡ଼ାଲେର ବାଚାକେ ବସିଯେ ରେଖେଛେନ କାଁଧେ !’

ରୁମ ଥେକେ ବେର ହୁଯେ ଏଲୋ ତିନଙ୍ଗନିଃ । ସ୍ୟାର ଘଟି କରେ ଉଠେ ଦାଁଡ଼ାଳେନ । ପାଶେର ବାଥରୁମ୍ବେ ଚୁକଲେନ ଦ୍ରୁତ । ମେଖାନେ ଏକଟା ଆୟନା ଆହେ । ଆୟନାର ଦିକେ ତାକାଲେନ ଭାଲୋ କରେ । ଏଦିକ-ଓଦିକ ଦେଖିଲେନ ସମୟ ନିଯେ । କୋନୋ ବିଡ଼ାଲେର ବାଚା ତୋ ଦୂରେର କଥା, ଛୋଟ ଏକଟା ପିଂପଡ଼ାଓ ଦେଖିତେ ପେଲେନ ନା ମେଖାନେ । ଆରୋ କିଛୁକ୍ଷଣ ଆୟନାର ସାମନେ କାଟିଯେ ଯେଇ ନା ରୁମ ଥେକେ ବେର ହୁଯେ କୁଲେର ବାରାନ୍ଦାୟ ଏଲେନ, ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କ୍ଲାସ ଏଇଟେର ଜହିର ସ୍ୟାରକେ ଦେଖେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର, ଆପନାର କାଁଧେର ବିଡ଼ାଲେର ବାଚାଟା ତୋ ଘୁମିଯେ ପଡ଼େଛେ । ଓଟା ପଡ଼େ ଯାବେ ତୋ ! ହାତ ଦିଯେ ଚେପେ ଧରେ କୋଲେର କାହେ ଆନୁନ ।’

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ଜହିର ପାଶ କେଟେ ଚଲେ ଯେତେଇ ସ୍ୟାର ଆନମନେ କାଁଧେ ହାତ ରାଖଲେନ ଆବାର । ନା, ଓଖାନେ କିଛୁ ନେଇ, ଏକେବାରେଇ ନେଇ । ଏକା ଏକା ମାଥା ଝାଁକାତେ ଲାଗଲେନ ତିନି ଏବଂ ସେଭାବେ ମାଥା ଝାଁକାତେ ଝାଁକାତେ ହେଡ ସ୍ୟାରେର ରମ୍ଭେର ଦିକେ ଯାଇଲେନ । ସାଦମାନ ପାଶ ଦିଯେ ଯେତେ ନିତେଇ ଥମକେ ଦାଁଡ଼ାଳ । ସ୍ୟାରେର ଦିକେ ଭାଲୋ କରେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର, ଆପନାର କାଁଧେ ଯେ ବିଡ଼ାଲେର ବାଚାଟା ରେଖେଛେ, ଓଟା ତୋ ମୁଖ ହାଁ କରେ ଆଛେ । ସମ୍ଭବତ ଥିଦେ ପେଯେଛେ ଓର । ଆହା ରେ, ଛୋଟ୍ ବୋଚାରା! ଥିଦେଯ କେମନ ନେତିଯେ ପଡ଼େଛେ ।’

ସ୍ୟାର ଥମକେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ରଇଲେନ କିଛୁକ୍ଷଣ । ତାରପର ଚିନ୍ତିତ ଚେହାରା ନିଯେ ହେଡ ସ୍ୟାରେର ରମ୍ଭେ ଚୁକେଇ ବଲଲେନ, ‘ସ୍ୟାର, ଦେଖୁନ ତୋ, ଆମାର କାଁଧେ କୋନୋ ବିଡ଼ାଲେର ବାଚା ବସେ ଆଛେ କି ନା?’

ଚୋଖ ବଡ଼ ବଡ଼ କରେ ଅଙ୍କ ସ୍ୟାରେର ଦିକେ ତାକାଲେନ ହେଡ ସ୍ୟାର । ଚେହାରାଟା ଆଣ୍ଟେ ଆଣ୍ଟେ ରାଗେ ଭରେ ଯାଇଛେ ତାର । ବେଶ କିଛୁକ୍ଷଣ ସେଭାବେ ତାକିଯେ ଥାକାର ପର ତିନି ବଲଲେନ, ‘ମାଥା ଖାରାପ ହୟେ ଗେଛେ ଆପନାର । ଯାନ, କୁଲେର ମାଠେର କୋନାଯ ଯେ ଟିଉବଓଯେଲଟା ଆଛେ, ଓଟାର ପାନି ଖୁବ ଠାଣ୍ଡା । ମାଥାଯ କମପକ୍ଷେ ଆଧା ଘଣ୍ଟା ଓଇ ଠାଣ୍ଡା ପାନି ଢାଲୁନ ।’

ମହୀୟି ମୁଖୀ ସ୍ୟାର ହେଡ ସ୍ୟାରେର ରମ୍ଭ ଥେକେ ବେର ହୟେ ଟିଉବଓଯେଲଟାର ଦିକେ ଚଲେ ଗେଲେନ ସୋଜା । ତାରପର ଟିଉବଓଯେଲ ଟିପେ ମାଥାଯ ପାନି ଦିତେ ଲାଗଲେନ ଖୁବ ସତ୍ତ୍ଵ କରେ । ପୁରୋ ଆଧା ଘଣ୍ଟା ମାଥାଯ ପାନି ଦେଓଯାର ପର ତିନି ଖେଯାଲ କରଲେନ, ସାରା କୁଲେର ସବ ଛାତ୍ର କ୍ଲାସ ଛେଡେ ବାରାନ୍ଦାୟ ଚଲେ ଏସେଛେ । ତାରା ଅଧିର ଅଗ୍ରହେ ପ୍ରଚାନ୍ଦ ଆନନ୍ଦ ନିଯେ ମାଥାଯ ପାନି ଦେଓଯା ଦେଖିଛେ ତାର । ଟିଚାର୍ସ ରମ୍ଭ ଥେକେ ସବ ସ୍ୟାରଓ ବେର ହୟେ ଆସେନ ବାରାନ୍ଦାୟ । ସବାଇ ହାସିଛେନ । କେବଳ ହେଡ ସ୍ୟାର ମୁଖ୍ଟା ଗଣ୍ଠୀର କରେ ରେଖେଛେନ ।

କ୍ଲାସ ଟେନେର ଥାର୍ଡ ବୟ ରାଜନ ଟିଉବଓଯେଲେର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଗିଯେ ମହୀୟି ସ୍ୟାରେର ପାଶେ ଦାଁଡ଼ାଳ । ତାରପର ଚୋଖ ଦୁଟୋ ବଡ଼ ବଡ଼ କରେ ସ୍ୟାରକେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର, ଆପନି ମାଥାଯ ପାନି ଦିଚେନ, କିନ୍ତୁ ଆପନାର କାଁଧେର ବିଡ଼ାଲେର ବାଚାଟା ତୋ ଭିଜେ ଗେଛେ । ଓଇଟୁକୁନ ବାଚା, ମାରା ଯାବେ ତୋ । କୀ ସର୍ବନାଶ!’

ମହୀୟି ସ୍ୟାର ଭେଜା ମାଥାଯ ହେଡ ସ୍ୟାରେର ସାମନେ ଚଲେ ଏଲେନ । କାତର ମୁଖେ ତାର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲେନ, ‘ସ୍ୟାର, ସତି କରେ ବଲୁନ ତୋ — ଆମାର କାଁଧେର ବିଡ଼ାଲେର ବାଚାଟା କି ଭିଜେ ଗେଛେ?’ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ହେଡ ସ୍ୟାର ଧରି ଦିଯେ ବଲଲେନ, ‘ଯାନ, ଆପନି ଆରୋ ଆଧା ଘଣ୍ଟା ପାନି ଢାଲୁନ ମାଥାଯ ।’

ମାବରାତରେ ଦିକେ ହେଡ ସ୍ୟାରେର ବାସାଯ ନାକି ଛୁଟେ ଗିଯେଇଲେନ ନତୁନ ଅଙ୍କ ସ୍ୟାର । ଦରଜା ଧାକ୍କିଯେ ସ୍ୟାରକେ ଡେକେ ତୁଲେ ଚିଂକାର କରେ ବଲଲେନ, ‘ସ୍ୟାର,

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ଆମି ଘୁମାତେ ପାରଛି ନା । ଘୁମାତେ ଗେଲେଇ କାହିଁର ବିଡ଼ାଲେର ବାଚାଟା ଖାମଚାଚେ ଆମାକେ । ଭୀଷଣ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହଚେ ସ୍ୟାର । କୀ ଯେ କରି! ଆମି ଆର ଏଥାନେ ଥାକବ ନା । ଚାକରି ଛେଡ଼େ ଦେବ ଆମି । ଚଳେ ଯାବ ଏଥାନ ଥେକେ ।’

ମହୀୟିନୀ ସ୍ୟାର ଆର କୁଳେ ଆସେନନ୍ତି । ସାରା କୁଳ ରଟେ ଗିଯେଛେ— ପାଗଳ ହେଁ ଗେଛେନ ନାକି ତିନି ।

କୁଳ ଛୁଟିର ପର କୋନାର ଦେୟାଲେର ଓପର ବସେ ଆଛେ ନିଲଯ, ଜହିର, ସାଦମାନ, ସାଦାତ, ଇଫତି, ଟମାସ, ସାନ୍ତୁର । ଏକଟୁ ଫାଁକେ ରାସାଦଓ ବସେ ଆଛେ । ବେଶ ଶବ୍ଦ କରେ ପା ନାଚାଚେ ଓ, କୀ ଯେନ ଭାବରେ ପା ଦୋଲାତେ ଦୋଲାତେ । କିନ୍ତୁ ସବାର ଚେହାରା ହାସି ହାସି । ସାଦମାନ ଏକଟୁ ସୋଜା ହେଁ ବସେ ବଲଲ, ‘ଆମରା ପ୍ରଥମେ ଆନ୍ତରିକଭାବେ ରାସାଦକେ ଏକଟା ଧନ୍ୟବାଦ ଦିତେ ପାରି । ଓର ବୁଦ୍ଧିତେଇ ଓଇ ନତୁନ ଅଙ୍କ ସ୍ୟାରକେ ତାଡ଼ାନୋ ଗେଛେ ।’

‘ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଓୟାର ଆଗେ ଚଲ, ଓକେ ଆମରା ଦାଁଡିଯେ ଏକ ମିନିଟ ଧରେ ଏକଟା ସାଲାମ ଦେଇ ।’ ଦେୟାଲେର ଓପର ଥେକେ ଧପାସ କରେ ନେମେ, କପାଳେ ହାତ ରେଖେ ଜହିର ବଲଲ, ‘ଠିକ ଏଭାବେ, ଓଇ ଯେ ଗାର୍ଡ ଅବ ଅନାର ଦେୟାର ମତୋ ।’

‘ଖୁବଇ ଭାଲୋ ପ୍ରସ୍ତାବ ।’ ରାବିବ ସମର୍ଥନ କରଲ ।

‘ନତୁନ ଅଙ୍କ ସ୍ୟାରଓ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଶ୍ୱାସ କରେ ଫେଲେଛିଲେନ — ତାର କାହିଁ ସତି ସତି ଏକଟା ବିଡ଼ାଲେର ବାଚା ଆଛେ ।’ ଜହିରେର ପିଠେ ଏକଟା ହାତ ରେଖେ ସାଦମାନ ବଲଲ, ‘ଚମତ୍କାର ଏକଟା ଆଇଡ଼ିଆ ଦିଯେଛିଲ ରାସାଦ । ଆମରା ସଫଳ, ଏକ ଶ’ ପାର୍ସେନ୍ଟ ସଫଳ । କିନ୍ତୁ କୋନୋ ସ୍ୟାରଇ ଜାନଲେନ ନା, ନତୁନ ସ୍ୟାରକେ ଆମରା ତାଡ଼ାଲାମ, ଆମାଦେର ବୁଦ୍ଧିତେ ହେଁବେଳେ କାଜଟା ।’

ଚମକେ ଉଠିଲ ସବାଇ ହଠାତ । ସାମନେର ରାନ୍ତା ଦିଯେ କୁଳେର ଦିକେ ଯାଚେନ ଶୋଯାଇବ ସ୍ୟାର, ଓଦେର ଆଗେର ଅଙ୍କ ସ୍ୟାର । ଓଦେରକେ ଦେଖେଇ ଘୁରେ ଦାଁଡାଲେନ ତିନି । ଏଗିଯେ ଏଲେନ ଓଦେର ଦିକେ । ଦେୟାଲ ଥେକେ ସବାଇ ନେମେ ପଡ଼ିଲ ଏକସଙ୍ଗେ । ସ୍ୟାର ସବାର ଦିକେ ଏକପଲକ ତାକିଯେ ଚେହାରା ମ୍ଲାନ କରେ ବଲଲେନ, ‘କାଜଟା ତୋମରା ନା କରଲେଇ ପାରତେ । ଆମି ନା ହୟ ଏ କୁଳ ଛେଡ଼େ ଅନ୍ୟ କୁଳେ ଯେତାମ, କୋନୋ ସମସ୍ୟା ହତୋ ନା ଆମାର ।’

‘କିନ୍ତୁ ଆମାଦେର ହତୋ ।’ ଜହିର ସ୍ୟାରେର ଦିକେ ଏକଟୁ ଏଗିଯେ ଗିଯେ ବଲଲ, ‘ଆମରା ଆପନାର ମତୋ ଏକଜନ ସ୍ୟାର କୋଥାଯ ପେତାମ! ଯିନି ସନ୍ତାନେର ମତୋ ତାର ପ୍ରତିଟି ଛାତ୍ରକେ ଅଙ୍କ ଶେଖାନ ।’

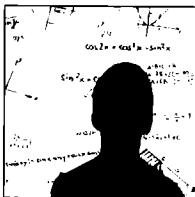
ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ଶୋଯାଇବ ସ୍ୟାର କୋନୋ ଜୀବାବ ଦିଲେନ ନା । ସୁରେ ଦାଁଡ଼ାଲେନ କୁଲେର ଦିକେ । ମାନୁଷେର ଭାଲୋବାସା ପାଓୟାର ମତୋ ମୂଳ୍ୟବାନ ଆର କିଛୁ ନେଇ । ଚୋଖ ଦୁଟୋ ଶିରଶିର କରଛେ ତାର । ଚୋଖେର ଜଳ ଲୁକୋତେ ହାତ ରାଖଲେନ ତିନି ଦୁ' ଚୋଖେ । ପେଛନ ଥେକେ ସାଦମାନ ଡାକ ଦିଲ, 'ସ୍ୟାର ।'

ସ୍ୟାର ଦାଁଡ଼ାଲେନ, କିନ୍ତୁ ସୁରେ ଦାଁଡ଼ାଲେନ ନା । ସାଦମାନ ଏଗିଯେ ଗିଯେ ସ୍ୟାରେର ଏକଟା ହାତ ଧରେ ନିଜେର ମାଥାଯ ରେଖେ ବଲଲ, 'ସ୍ୟାର, ଆପଣି ଯଥନ ମାବୋମାବୋଇ ଏଭାବେ ହାତ ରାଖେନ ଆମାଦେର ମାଥାଯ, କି ଯେ ଆନନ୍ଦ ଲାଗେ ତଥନ ଆମାଦେର! ନିଜେର ବାବାର ମତୋ ମନେ ହୟ ତଥନ ଆପନାକେ ।'

ସ୍ୟାର ଆଲତୋ କରେ ସୁରେ ଦାଁଡ଼ାଲେନ । ଏକ ହାତ ଦିଯେ ସାଦମାନକେ ଜଡ଼ିଯେ ଧରେ ଆରେକ ହାତ ବାଡ଼ିଯେ ଦିଲେନ ସାମନେର ଦିକେ । ଜହିରସହ ସବାଇ ଏଗିଯେ ଏଲୋ ସ୍ୟାରେର ଦିକେ । ସ୍ୟାର ଓଦେରକେଓ ଜଡ଼ିଯେ ଧରଲେନ ।

ଦେୟାଲେର ପାଶେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ରାସାଦ ମୁଢ଼ ହୟେ ତାକିଯେ ରଇଲ ସବାର ଦିକେ । ଏବାର ଶେଷ କାଜଟା କରତେ ହବେ ତାକେ, ଯେ କାଜଟା କରାର ଜନ୍ୟ ଏଖାନେ ଏସେଛେ ସେ ।

স্কুল মাঠের কোনায় যে উঁচু জায়গাটা আছে, সেখানে বসে আছে রাসাদ। উদ্বিগ্ন হয়ে ওর দিকে তাকিয়ে জহির। পাশে সাদমান, টমাস, পলাশ আরাফও বসে আছে। বড় বড় হয়ে আছ সবার চোখ। কারণ, সবাইকে কী একটা নাকি জরুরি কাজের কথা বলবে আজ রাসাদ। কাজটা খুবই জরুরি এবং আজ-কালের মধ্যে কাজটা করে ফেলতে হবে সবার।

দোকান থেকে বড় এক বোতল কোক আর দুটো বিস্কুটের প্যাকেট কিনে এনে রাসাদের হাতে দিল সাতিল। তারপর ডান পাশে পলাশের কাছে গিয়ে বসল ও। কোকের বোতলটা হাতে নিয়ে রাসাদ বলল, ‘আগে কোক খাব আমরা, না জরুরি কথাটা শেষ করব?’

সবাই প্রায় একসঙ্গে বলল, ‘কোক-টোক পরে খাওয়া যাবে, আগে জরুরি কথটা বলো।’ জহির সামনের দিকে একটু ঝুঁকে বসে বলল, ‘তোমার কথা না শোনা পর্যন্ত আমি ভালো করে নিঃশ্বাসই নিতে পারছি না। প্লিজ, তাড়াতাড়ি বলো।’

দু'হাতের তালু একসঙ্গে করে ঠোঁটে ঠেকাল রাসাদ। কয়েক সেকেন্ড সেভাবে থেকে শব্দ করে একটা নিঃশ্বাস ছেড়ে বলল, ‘একটা সত্যি কথা বলবে তোমরা?’ রাসাদ চোখ দুটো নিচু করে ফেলল, ‘এ কয়দিনে আমি কি তোমাদের বন্ধু হতে পেরেছি?’

ঝট করে মেরণ্দণ সোজা করে বসল জহির, ‘এটা কী বললে তুমি! তুমি বন্ধু হতে পেরেছ কি না সেটা বড় কথা না, আমরা তোমার বন্ধু হতে পেরেছি কি না বড় কথা সেটা।’

‘কম্পিউটার আমার খুব প্রিয়, সেই কম্পিউটারের মাধ্যমে অনেক বন্ধু হয়েছে আমার, বিদেশিও অনেক বন্ধু আছে আমার। ওদেরকে প্রায়ই মেইল করি আমি, ওরাও করে।’ আরাফ একটু থেমে বলল, ‘কিন্তু তোমার মতো একটা বন্ধু পেয়ে আমি সত্যি খুব গর্বিত।’

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

‘ବନ୍ଦୁ କିଂବା ବନ୍ଦୁତ୍ ଆସଲେ ଅନ୍ୟ ରକମ ଏକଟା ଜିନିସ । ସବାଇ ଆସଲେ
ବନ୍ଦୁ, କିନ୍ତୁ ଆସଲ ବନ୍ଦୁ ଖୁବ କମ ।’ ରାସାଦେର ହାତ ଏଗିଯେ ଦିଯେ ହ୍ୟାନ୍ଡଶେକ
କରତେ କରତେ ସାଦମାନ ବଲଲ, ‘ତୁମି ହଚ୍ଛ ଆସଲ ବନ୍ଦୁ ।’

‘ଆମାର ଆକୁ ବଲେ, ପ୍ରତିଟା ଭାଲୋ ମାନୁଷଇ ହଚ୍ଛ ଏକଜନ ଭାଲୋ ବନ୍ଦୁ ।’
ପଲାଶ ବେଶ ଉତ୍ତରଣ ହେଯେ ବଲଲ, ‘ତୋମାର ମତୋ ଭାଲୋ ମାନୁଷ ଆମି ଖୁବ କମ
ଦେଖେଛି । ତୋମାକେ ବନ୍ଦୁ ହିସେବେ ପେଯେ ଆନନ୍ଦେର ଶେଷ ନେଇ ଆମାର ।’

ଟମାସ ଏକଟୁ ନଡ଼େଚାନ୍ତେ ବସଲ, ‘ଯାରା ଭାଲୋ କ୍ରିକେଟ ଖେଳେ ତାଦେର ବନ୍ଦୁର
ଅଭାବ ହୟ ନା । ସାଦମାନ ଭାଇୟାର ମତୋ ଆମାରଓ ଓଇ ଏକଇ କଥା — ଆସଲ
ବନ୍ଦୁ ଆସଲେ କେ? ଏଇ ଅନ୍ଧ କଯଦିନେଇ ଆମି ବୁଝେ ଗେଛି, ତୁମି ହଚ୍ଛ ଏକଜନ
ଜିନିଯାସ ବନ୍ଦୁ, ଏ ରକମ ଜିନିଯାସ ବନ୍ଦୁ ହାଜାରେ ଏକଟାଓ ମେଲେ ନା ।’

ରାସାଦେର ଚୋଖ ଦୂଟୋ ଛଲଛଲ କରେ ଉଠେଛେ । ଶ୍ଵାନ ହେସେ ଓ ବଲଲ,
‘ତୋମରା ଏଭାବେ ବଲଛ, ଆମାର ଖବୁ ଲଜ୍ଜା ଲାଗଛେ ।’

ସାତିଲ ଲାଫ ଦିଯେ ଉଠେ ଦାଁଡ଼ାଳ ହଠାତ । ତାରପର ରାସାଦକେ ଜଡ଼ିଯେ ଧରେ
ବଲଲ, ‘ରାସାଦ ମାମା ହଚ୍ଛେ ତୋମାଦେର ବନ୍ଦୁ, ଆମାର କିନ୍ତୁ ମାମାଇ । ଆମାର
ସବଙ୍ଗଲୋ ମାମାର ମଧ୍ୟେ ସବଚୟେ ପ୍ରିୟ ମାମା ।’

ରାସାଦ ସାତିଲର ହାତ ଧରେ ପାଶେ ବସିଯେ ବଲଲ, ‘ତୋମାଦେର ଏଇ କୁଳ
ଯାରା ପରିଚାଲନା କରେନ ତାରା ହଚ୍ଛେନ ମୋଟ ପାଂଚଜନ । ପାଂଚଜନ ନିଯେ
ପରିଚାଲନା କମିଟିଇ ମୂଳତ କୁଳ ପରିଚାଲନା କରେନ । ତା ତୋ ତୋମରା ଜାନୋ?’

ମାଥା ଉଚ୍ଚ-ନିଚୁ କରଳ ସବାଇ ।

‘ଏଇ ପାଂଚଜନେର ମଧ୍ୟେ ଚାରଜନ ହଚ୍ଛେନ ସାଦମାନେର ବାବା, ଆରାଫେର ବାବା,
ଜହିରେର ବାବା ଆର ଟମାସେର ବାବା । ଆର ଏକଜନ ହଚ୍ଛେନ ଆମାଦେର ଛୋଟ୍ ବନ୍ଦୁ
ପଲାଶେର ଦାଦୁ ।’ ରାସାଦ ସବାର ଦିକେ ହାସି ହାସି ଚେହାରା କରେ ତାକାଳ, ‘କୀ
ଠିକ ବଲେଛି ଆମି?’

ପଲାଶ ରାସାଦେର ସାମନେ ଥେକେ କୋକେର ବୋତଲଟା ନିଜେର ହାତେ ନିଯେ
ବଲଲ, ‘ଏକଦମ ଠିକ ବଲେଛ ତୁମି । ଏକଟା କଥା ବଲି ତୋମାଦେର — ଆମାର
ଦାଦୁ ହଚ୍ଛେନ ଆମାର ଖୁବ ଭାଲୋ ବନ୍ଦୁ । ଦାଦୁକେ ଆମି ଯା ବଲି ଦାଦୁ ସେଟାଇ
ଶୋନେ ।’ ପଲାଶ ଫିସଫିସ କରାର ମତୋ କରେ ବଲଲ, ‘ଦାଦୁ କିନ୍ତୁ ଆମାକେ
ଭୀଷଣ ଭୟଓ ପାଯ ।’

‘ଆମାଦେର ସବାର ବାବାଓ ଆମାଦେର ଖୁବ ଭାଲୋବାସେନ, ଆମାଦେର ବନ୍ଦୁର
ମତୋ ତାରା ।’ ଜହିର ଖୁବ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ନିଯେ ବଲଲ ।

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ସାଦମାନ ଏକଟା ହାତ ଉଁଚୁ କରେ ବଲଲ, ‘ଆମି ଆମାର ବାବାର କାହେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯା ଚେଯେଛି, ବାବା ସେଟାଇ ଦିଯେଛେନ । ଅନେକେଇ ବଡ଼ ହୟେ ଡାଙ୍ଗାର ହତେ ଚାଯ, ଇଞ୍ଜିନିୟାର ହତେ ଚାଯ । ବାବାକେ ଆମି ବଲେଛି—ବଡ଼ ହୟେ ଆମି ମ୍ୟାଜିଶିଆନ ହବୋ । ବାବା ହେସେ ହେସେ ବଲେଛେନ, ଓକେ, ନୋ ପ୍ରବଳେମ । ତବେ ତୋମାକେ ଜୁଯେଲ ଆଇଚେର ମତୋ ବଡ଼ ମ୍ୟାଜିଶିଆନ ହତେ ହବେ ।’

‘ଆମାର ବାବା ଅବଶ୍ୟ ଏକଟୁ ରାଗୀ । ତବେ ଆମାର ସଙ୍ଗେ କଥନୋ ରାଗେନା ।’ ଟମାସ ହାସତେ ହାସତେ ବଲଲ, ‘ମାଝେ ମାଝେ ଲେଖାପଡ଼ାଯ ଆମି କିନ୍ତୁ ଏକଟୁ-ଆଧଟୁ ଫାଁକି ଦେଇ, ସେଟା ଓଇ କ୍ରିକେଟ ଖେଳାର ଜନ୍ୟ । ବାବା କିଛୁଇ ବଲେନ ନା । ଏଟା ଆମାର ଏତ ଭାଲୋ ଲାଗେ !’

ମୁଖ ହୟେ କଥାଗୁଲୋ ଶୁଣିଲ ଆରାଫ । ରାସାଦ ସେଟା ଲକ୍ଷ କରେ ବଲଲ, ‘ଆରାଫ, ତୁମି କିଛୁ ବଲବେ ନା ?’

‘ଆମାର କିନ୍ତୁ କୋନୋ ଭାଇ-ବୋନ ନେଇ, ଆମି ଏକା । ଆମାର ସବ ଖେଳା, ସବ ଗଲ୍ଲ କିନ୍ତୁ ଓଇ ଆକୁ-ଆମ୍ବୁର ସଙ୍ଗେଇ ।’ ଆରାଫ ଚେହାରାଟା ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ କରେ ବଲଲ, ‘ଆକୁକେ ଆମି କିନ୍ତୁ ମାଝେ ମାଝେ ମନ୍ଦୁ ବଲେଇ ଡାକି ।

‘ଖୁବ ଭାଲୋ ।’ ରାସାଦ ଆବାର ସବାର ଦିକେ ତାକାଲ, ‘ଆମି ଏଥନ ତୋମାଦେର ସେଇ ଜରୁରି କଥାଟା ବଲବ । ତୋମରା ଖୁବ ମନୋଯୋଗ ଦିଯେ କଥାଟା ଶୁଣବେ, ତାରପର ତୋମାଦେର ମତାମତ ଜାନାବେ ।’ ରାସାଦ ଏକଟୁ ଥେମେ କିଛୁଟା କରଣ ଗଲାଯ ବଲଲ, ‘ଆମାର ବିଶ୍ୱାସ, ତୋମରା ଆମାର ଏଇ କଥାଟା ଖୁବ ଆନ୍ତରିକଭାବେ ନେବେ ।’

କୁଲେର ପାଶେ ଯେ ଫାଁକା ମାଠଟା ଆହେ, ଯେଥାନେ ବିକେଳେ କୁଲେର ଛାତ୍ରରା ବିଭିନ୍ନ ଖେଳାଧୂଲା କରେ, ମେଥାନେ ବସେ ଆହେ ଜହିର, ସାଦମାନ, ଆରାଫ, ପଲାଶ ଆର ଟମାସ । ଘାସେର ଓପର ଦୁ'ପା ଗୁଡ଼ିଯେ ବସେଛେ ଓରା, କିନ୍ତୁ ଓଦେର ଏକ ହାତେ ଏକଟା ଛୋଟ ବାଁଶ, ବାଁଶର ମାଥାଯ କାଗଜେର ସାଇନ ବୋର୍ଡ ଲାଗାନେ ।

କୁଲ ଶୁରୁ ହୋଇଲା ଓରା ପାଁଚଜନ ବସେଛେ ଓଥାନେ । ଏକଟୁ ପର ସାରା କୁଲେର ସବାଇ ଜେନେ ଗେଲ ବ୍ୟାପାରଟା । ଆନ୍ତେ ଆନ୍ତେ ଭିଡ଼ ବାଡ଼ତେ ଲାଗଲ ମାଠେ । ଏକସମୟ କୁଲେ ଆର କେଉ ରହିଲ ନା । ସବାଇ ଏସେ ବସେଛେ ମାଠେ, ଜହିରଦେର ଚାରପାଶେ ।

କୁଲେର ସବ ସ୍ୟାର ବାରାନ୍ଦାୟ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଉଦ୍‌ଦିଗ୍ନ ତାକିଯେ ଆହେନ ମାଠେର ଦିକେ, କେବଳ ହେଡ ସ୍ୟାରକେ କେମନ ଯେଣ ଶାନ୍ତ ମନେ ହଚେ ।

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ବେଶ ଫାଁକେ ଏକଟା ଉଁଚୁ ଜାୟଗାୟ ଚୁପ୍ଚାପ ବସେ ଆଛେ ରାସାଦ । ଏକଟୁ ପର ଓ ଖେଯାଳ କରିଲ — ଆଶପାଶେର ଅନେକ ମାନୁଷ ଏସେଓ ଜଡ଼ୋ ହେଁଛେ ମାଠେର ସାମନେ । ସବାଇ ବୁଝିତେ ପାରିଛେ ନା କିମ୍ବା ହେଁଛେ ଏଥାନେ ।

ଦଶ-ବାରୋ ମିନିଟ ପର ବଡ଼ ଏକଟା ସାଦା ଗାଡ଼ି ଏସେ ଥାମିଲ ମାଠେର ସାମନେ । କୋର୍ଟ-ଟାଇ ପରା ଏକ ଲୋକ ସେଖାନ ଥିଲେ ନେମେ ଓଦେର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଯେତେଇ ବାଟ କରେ ଉଠେ ଦାଁଡ଼ାଳ ସାଦମାନ । ହାତ ଉଁଚୁ କରେ ବଲଲ, ‘ଆକୁ, ଆର ଏକଟୁ ଏଗିଯେ ଆସିବେ ନା ତୁମି ଏଦିକେ । ଆମାଦେର ସାଇନ ବୋର୍ଡର ଦିକେ ତାକିଯେ ତୁମି ନିଶ୍ଚଯ ବୁଝିତେ ପାରଇ ଆମରା କି ଚାଇ ।’

ସାଦମାନେର କଥା ଶେଷ ହିତେ ନା ହିତେଇ ଆରୋ ଚାରଟା ଗାଡ଼ି ଏସେ ଥାମିଲ ମାଠେର ସାମନେ । ଜହିରେର ଆକୁ, ଆରାଫେର ଆକୁ, ଟମାସେର ଆକୁ ଆର ପଲାଶେର ଦାଦୁ ନେମେ ଏଲେନ ଗାଡ଼ି ଥିଲେ । ଏଦେର ସବାର ଚେଯେ ପଲାଶେର ଦାଦୁର ବସ ବେଶ । ସବାର ସାମନେ ଏଗିଯେ ତିନି । ପଲାଶେର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲେନ, ‘ପଲାଶ, ଏସବ କି ହେଁଛେ?’

ସାଇନ ବୋର୍ଡଟା ହାତେ ନିଯେ ଉଠେ ଦାଁଡ଼ାଳ ପଲାଶ । ଦାଦୁର ଦିକେ ସାଇନ ବୋର୍ଡଟା ମେଲେ ଧରେ ସେ ବଲଲ, ‘ଦାଦୁ, ତୁମି ତୋ ଆମାର ବନ୍ଧୁ । ତୁମି କି ଚାଓ ନା ତୋମାର ଏହି ବନ୍ଧୁ ଭାଲୋ ଥାକୁକ?’

ପଲାଶେର ଦାଦୁ ଗଣ୍ଡିର ଗଲାଯ ବଲଲେନ, ‘ଅବଶ୍ୟଇ ଚାଇ ।’

‘ଯଦି ସେଟାଇ ଚାଓ ତାହଲେ ଆମାଦେର ଏହି କୁଳେର ମାଠ ଦଖଲ କରେ ତୋମରା ମାର୍କେଟ ବାନାତେ ଚାଚ୍ଛ କେନ? କେନ ତୋମରା ଆମାଦେର ଏହି ଏକମାତ୍ର ଖେଲାର ମାଠ ଥିଲେ ବିତାଡ଼ିତ କରତେ ଚାଚ୍ଛ? ଆମରା ଯଦି ନା ଖେଲି, ଆମାଦେର ଶରୀର ଭାଲୋ ଥାକିବେ କୀଭାବେ, ନା ଖେଲିଲେ ବୁନ୍ଦି ବାଡ଼ିବେ ଆମାଦେର କୀଭାବେ, ଆମରା ଆମାଦେର ପ୍ରିୟ ଖେଲା ଗୋଲାଚୁଟ, ଦାଡ଼ିଯାବାନ୍ଧା, କ୍ରିକେଟ, ଫୁଟବଳ, ବ୍ୟାଟିମିନ୍ଟନ କୋଥାଯ ଖେଲିବ? ଆମାଦେର ସବ ଏଲାକା ଏଥିନ ଇଟ-ପାଥରେ ଭରାଟ ହେଁବେ ଗେଛେ, ସବ ଜାୟଗାୟ ଏଥିନ ଉଁଚୁ ଉଁଚୁ ଦାଲାନ, ଫାଁକା ଜାୟଗା କୋଥାଯ ଦାଦୁ? କୋଥାଯ ଏକଟା ଖେଲାର ମାଠ? କୋଥାଯ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଆମରା ବୁକ ଭରେ ସଜୀବ ନିଃଶ୍ଵାସ ନେବ? ବଲୋ ଦାଦୁ, ବଲୋ?’

ଜହିର ପଲାଶେର ପାଶେ ଏସେ ଦାଁଡ଼ିଯେ ବଲଲ, ‘ଆକୁ, ତୋମରା କେନ ଏହି ଖାଲି ଜାୟଗାଟାଯ ମାର୍କେଟ ବାନାତେ ଚାଚ୍ଛ? ଏଥିନ ତୋ ଅନେକ ମାର୍କେଟ, କିନ୍ତୁ ଅନେକ ମାଠ ତୋ ଆମାଦେର ନେଇ । ମାଠ ନା ଥାକିଲେ ଆମରା ଖେଲବ କୋଥାଯ?’

ହାତେର ସାଇନ ବୋର୍ଡଟା ଛୁଡ଼େ ଫେଲେ ଦିଯେ ଆରାଫ ବଲଲ, ‘ଆକୁ, ତୋମରା ଯଦି ଏଥାନେ ମାର୍କେଟ ବାନାନୋର ଚେଷ୍ଟା କରୋ, ଆମାଦେର ଖେଲାଧୂଲାର

ରୋଲ ନମ୍ବର ଶୂନ୍ୟ

ପରିବେଶ ନଷ୍ଟ କରୋ, ତାହଲେ ଆମି ଓଇ ପୁରାନୋ ବିନ୍ଦିଂଯେର ଛାଦେ ଉଠେ ଲାଫ ଦେବ ନିଚେ ।’

ଟମାସ ଓର ହାତେର ସାଇନ ବୋର୍ଡଟା ଉଁଚୁ କରେ ଧରେ ବଲଲ, ‘ଆମିଓ ଲାଫ ଦେବ । ଆମାଦେର ମାଠିଇ ଯଦି ନା ଥାକଲ, ଆମରା ଯଦି ଖେଳତେଇ ନା ପାରଲାମ, ତାହଲେ ବେଚେ ଥେକେ ଲାଭ କି ଆମାଦେର! ଆମି ଡାଙ୍କାର ହତେ ଚାଇ ନା, ଇଞ୍ଜିନିୟାର ହତେ ଚାଇ ନା, ଆମି ଏଇ ମାଠେ କ୍ରିକେଟ ଖେଳେ ବଡ଼ କ୍ରିକେଟ ଖେଳୋଯାଡ଼ ହତେ ଚାଇ ।’

ସାରା କୁଲେର ସବ ଛାତ୍ର ଉଠେ ଦାଁଡ଼ାଳ । ହାତ ଉଁଚୁ କରେ ଚିଢ଼କାର କରତେ ଲାଗଲ ଓରା — ମାଠ ଦଖଲ କରା ଚଲବେ ନା ଚଲବେ ନା, ଖେଳାର ପରିବେଶ ନଷ୍ଟ କରା ଚଲବେ ଚଲବେ ନା ଚଲବେ ନା... ।

ପଲାଶ ହଠାତ୍ ଚିଢ଼କାର କରେ ଉଠିଲ, ‘ଦାଦୁ, ତୋମରା ଯଦି ତୋମାଦେର ସିନ୍ଧାନ୍ତ ବଦଲ ନା କରୋ, ଆମରା ସବାଇ ପାଲିଯେ ଯାବ, କେଉ ଆର କୋନୋ ଦିନ ବାସାୟ ଫିରିବ ନା । କେଉ ଆର କୋନୋ ଦିନ ଏଇ ଏଲାକାଯ ଆସବ ନା ।’ ପଲାଶ କାନ୍ନା ଶୁରୁ କରେ ଦିଲ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଶପାଶେର ସବାଇ କାନ୍ନା ଶୁରୁ କରେ ଦିଲ । ଆରାଫ ହଠାତ୍ ଦୌଡ଼ାତେ ଶୁରୁ କରି ପୁରୋନୋ ବିନ୍ଦିଂଟାର ଦିକେ । ତାଇ ଦେଖେ ସାଦମାନଓ, ତାରପର ଜହିର, ପଲାଶ, ଟମାସଓ ।

ଆତକେ ଚୋଖ ବଡ଼ ବଡ଼ ହେଁ ଗେଛେ ସବାର । ପଲାଶେର ଦାଦୁ, ଆରାଫେର ଆକ୍ରୁ, ସାଦମାନେର ଆକ୍ରୁ, ଟମାସେର ଆକ୍ରୁ, ଜହିରେର ଆକ୍ରୁଓ ଦୌଡ଼ାତେ ଲାଗଲେନ ଓଦେର ପେଛନେ । ଭିଡ଼ ଠେଲେ ଯେତେ କଷ୍ଟ ହଚେ ତାଦେର । କିନ୍ତୁ ଓରା ଛାଦେର ଓଠାର ଆଗେଇ ଜଡ଼ିଯେ ଧରଲେନ ଓଦେର ଅନେକେ । ପଲାଶେର ଦାଦୁ ପଲାଶକେ ଜଡ଼ିଯେ ବଲଲେନ, ‘ଏଟା କୀ କରିଛିମ, ଦାଦୁ! ’

ପଲାଶ ଫୋପାତେ ଫୋପାତେ ବଲଲ, ‘ଦାଦୁ, ତୋମରା ଯଦି ମାଠ ଦଖଲ କରାର ସିନ୍ଧାନ୍ତ ବଦଲ ନା କରୋ, ତାହଲେ ଆମରା ଛାଦ ଥେକେ ଲାଫ ଦେବ । କେଉ ଆମାଦେର ଠେକାତେ ପାରବେ ନା ।’ ପଲାଶ ଓର ଦାଦୁର ହାତ ଥେକେ ଛୁଟେ ଯାଚିଲ । ଦାଦୁ ଆବାର ଥପ କରେ ହାତ ଧରେ ଫେଲଲେନ ପଲାଶେର । ବୁକେର ସଙ୍ଗେ ଜଡ଼ିଯେ ଧରେ ବଲଲେନ, ‘ଆମି କଥା ଦିଚିଛ, ଓଇ ମାଠେ କୋନୋ ମାର୍କେଟ ବାନାନୋ ହବେ ନା । ଆମି ପରିଚାଲନା କମିଟିର ସବାଇକେ ବୁଝିଯେ ବଲବ, ଓଖାନେ ମାଠ ବାନାନୋ ଠିକ ହବେ ନା ।’ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସାଦମାନ, ଜହିର, ଟମାସ ଆର ଆରାଫେର ଆକ୍ରୁ ବଲଲେନ, ‘ଆମରା ଆମାଦେର ସିନ୍ଧାନ୍ତ ବାତିଲ କରେ ଦିଲାମ । କୁଲେର ମାଠ କୁଲେର ମାଠ ହିସେବେଇ ଥାକବେ । କୋନୋ ଦାଳାନ-ଟାଲାନ ଗଡ଼େ ତୋଳା ହବେ ନା ଏଖାନେ ।’

ରୋଲ ନମର ଶୂନ୍ୟ

ସାରା କୁଳେର ସବ ଛାତ୍ର ଚିତ୍କାର କରେ ଉଠିଲ ଏକସଙ୍ଗେ । ରାସାଦ ହଠାଂ ଖେଳାଳ କରିଲ, ସାତିଲ ଦୌଡ଼ିଯେ ଆସଛେ ତାର ଦିକେ । କାହେ ଏସେଇ ଓକେ ଜଡ଼ିଯେ ଧରେ ସାତିଲ କାଁଦିତେ କାଁଦିତେ ବଲଲ, ‘ଇଟ ଆର ହେଟ ମାମା । ଆନନ୍ଦେ ଆମାର ଚିତ୍କାର କରତେ ଇଚ୍ଛେ କରଛେ, ନାଚତେ ଇଚ୍ଛେ କରଛେ ।’

ବିକେଳେ ସାତିଲଦେର ବାସାୟ ସବାଇ ଏସେ ହାଜିର । ରାସାଦେର ହାତେ ବ୍ୟାଗ ଦେଖେ ଜହିର ବଲଲ, ‘କୋଥାୟ ଯାଚା ତୁମି !’

‘ଚଲେ ଯାଚିଛ ।’

‘କୋଥାୟ ?’

‘ବା ରେ, ଆମାର କୁଳ ଆହେ ନା ! ସାମାର ଭ୍ୟାକେଶନ ଶେଷ ହୟେ ଏଲୋ । କୁଳ ଖୋଲାର କରିଦିନ ପରେଇ ତୋ ପରୀକ୍ଷା ।’ ରାସାଦ ଓଦେର ସୋଫା ଦେଖିଯେ ଦିଲ, ‘ବସୋ ।’ ବ୍ୟାଗଟା ରେଖେ ଓଦେର ପାଶେ ବସେ ବଲଲ, ‘ଭାଲୋଇ ହଲୋ, ଦେଖା ହୟେ ଗେଲ ତୋମାଦେର ସଙ୍ଗେ ।’

‘ଆମାର କବେ ଆସବେ ଆମାଦେର ଏଖାନେ ?’ ସାଦମାନ ଏକଟା ହାତ ଚେପେ ଧରିଲ ରାସାଦେର ।

ରାସାଦ ସାଦମାନେର ହାତଟା ନିଜେର ଦୁ’ହାତେର ମାଝେ ଏନେ ବଲଲ, ‘ଜେଏସି ଶେଷ କରେଇ ଚଲେ ଆସବ । ଏତ ବନ୍ଦୁ ତୈରି ହୟେଛେ ଏଖାନେ ଆମାର । ବ୍ୟାପାରଟା ମନେ ହଲେଇ ଖୁବ ଭାଲୋ ଲାଗେ ଆମାର ।’

ଜହିର ରାସାଦେର ଦିକେ ଏକଟୁ ଘରେ ବସେ ବଲଲ, ‘ତୁମ ଆମାଦେର କତ ବଡ଼ ଯେ ଏକଟା ଉପକାର କରେଛ ଆମରା କୋନୋ ଦିନ ତା ଭୁଲିତେ ପାରିବ ନା । ଆମାଦେର ଏଲାକାର ଏକମାତ୍ର ମାଠ । ଆମରା ସବ ସମୟ ଖେଲିତେ ପାରିବ ମେଖାନେ, ଭାବତେଇ ଆନନ୍ଦେ ଭରେ ଓଠେ ମନ ।’

‘ଚାର ମାସ ପରେଇ ତୋ ପରୀକ୍ଷା । ତାରପର ଏଖାନେ ଚଲେ ଆସବ ଆମି । ଏକଦିନ ସାରା ରାତ ଆମରା ଓଇ କୁଳେର ମାଠେ ହୈ-ଛଲୋଡ଼ କରିବ ।’ ରାସାଦ ସବାର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲ, ‘ସାଦମାନ ସେଦିନ ନତୁନ ନତୁନ ମ୍ୟାଜିକ ଦେଖାବେ; କୀଭାବେ ଭାଲୋ କ୍ରିକେଟ ଖେଲା ଯାଯ, ଟମାସ ତା ଶେଖାବେ; କୋନୋ ଜାଯଗାଯ ରହସ୍ୟମୟ କିଛୁ ଘଟିଲେ ସେଇ ରହସ୍ୟକେ କୀଭାବେ ଭାଙ୍ଗ ଯାଯ ଜହିର ତା ଆମାଦେର ବୋଝାବେ, କମ୍ପ୍ୟୁଟାରେର ଗେମସଙ୍ଗଲୋ କତ ସହଜେ ଖେଲା ଯାଯ ତା ଆରାଫ ଶିଖିଯେ ଦେବେ ଆମାଦେର । ଆର ପଲାଶ — ।’ ରାସାଦ ପଲାଶେର ମାଥାର ଚୁଲଙ୍ଗଲୋ ଏଲୋମେଲୋ କରେ ଦିଯେ ବଲଲ, ‘ଆମରା ଅନେକେଇ ଖେତେ ପଛନ୍ଦ କରି ନା । ଆମାଦେର ଆମ୍ବୁରା କତ କୌଶଳ କରେ ଆମାଦେର ଖାଓୟାନ । କୀଭାବେ ବେଶି ବେଶି ଖାବାର ଖାଓୟା ଯାଯ ସେଟା ଶେଖାବେ ଆମାଦେର ପଲାଶ ।’

‘ଖୁବ ଭାଲୋ ଲାଗଛେ ଆମାର ।’ ଦୁ’ହାତ ଉଚ୍ଚ କରେ, ଦୁ’ଦିକେ ମେଲେ ଦିଯେ ଆରାଫ ଚିତ୍କାର କରେ ବଲଲ, ‘ଆମରା ସେଦିନ ଚିତ୍କାର କରେ ଗାନ ଗାଇବ । ଆମାଦେର ଚିତ୍କାରେ ଆଶପାଶେର ସବାର ଘୁମ ଭେଣେ ଯାବେ । ତାରା ସବାଇ ତଥନ ମାଠେ ଏସେ ଦେଖିବେ କିଛୁ ପାଗଲ ଛେଲେର ପାଗଲାମି ।’

‘ସେଦିନ ହବେ ଆମାଦେର ସ୍ଵାଧୀନତାର ଦିନ, ଯା ଇଚ୍ଛେ ତାଇ କରାର ଦିନ ।’ ରାସାଦ ଦୁ’ହାତ ଦୁ’ଦିକେ ମେଲେ ଦିଯେ ସବାଇକେ ଜଡ଼ିଯେ ଧରାର ମତୋ କରେ ବଲଲ, ‘ଆମାର ଖୁବ କଷ୍ଟ ହଚ୍ଛେ, ତବୁও ବଲତେ ହଚ୍ଛେ— ଗୁଡ ବାଇ ।’

ହେଡ ସ୍ୟାରେର ବାସାର କାହେ ଏସେ ସାତିଲ ରାସାଦକେ ବଲଲ, ‘ସ୍ୟାର ବାସାର ଭେତରେଇ ଆଛେ । ଚଲୋ ।’

ଇତିତ୍ତତ ପାଯେ ଗେଟ୍ଟା ଠେଲା ଦିଯେ ଭେତରେ ଚୁକଳ ରାସାଦ, ପେଛନେ ପେଛନେ ସାତିଲ । ବାରାନ୍ଦାୟ ବସେ କିମ୍ବା ଏକଟା ବିହିନୀ ପଡ଼ିଛିଲେନ ସ୍ୟାର । ରାସାଦକେ ଦେଖେଇ ଉଠେ ଏଗିଯେ ଏଲେନ ତିନି । ଓକେ ଜଡ଼ିଯେ ଧରେ ବଲଲେନ, ‘ଆମି ଅନେକ ଇନଟେଲିଜେଟ ଛେଲେ ଦେଖେଛି, ତୋମାର ମତୋ ଏକଜନ୍ମ ଦେଖିନି ।’

‘ସ୍ୟାର, ଆପଣି ସବ କିଛୁ ଜାନେନ୍ତି?’

ସ୍ୟାର ଓଦେରକେ ବାରାନ୍ଦାୟ ଏନେ ବସିଯେ ବଲଲେନ, ‘ଆମାର ମନେ ହୟ ଓହି ମାଠ୍ଟଟା ନିଯେ ଆମରା ସବାଇ ଯତ୍ଟା ନା ଚିନ୍ତିତ ଛିଲାମ, ତାର ଚେଯେ ବେଶି ଚିନ୍ତିତ ଛିଲ — ।’ ସ୍ୟାର ସାତିଲେର ଦିକେ ତାକାଲେନ, ‘ଏଇ ସାତିଲ । ଏକଦିନ ଓ ଆମାର ରଞ୍ଜେ ଚୁକେ କାଁଦତେ କାଁଦତେ ବଲଲ, ସ୍ୟାର, ମାଠ୍ଟଟା ରକ୍ଷା କରା ଯାଯା ନା? ଆମି ବଲେଛିଲାମ, ବାବା ରେ, ଆମି ତୋ ଏଖାନେ ଚାକରି କରି । ପରିଚାଲନା କରିଟି ଯା କରତେ ଚାଯ, ତାର ବାହିରେ ଆମି କିଛୁ କରତେ ପାରିବ ନା । ମେ ତଥନ ତୋମାର ନାମ ବଲେଛିଲ । ଆମି ତଥନ ସାତିଲକେ ବଲେଛିଲାମ, ତୁମି ତୋମାର ମାମାକେ ନିଯେ ଆସୋ । କୁଳେ ଯା କରତେ ଚାଯ ତା କରାର ସୁଯୋଗ କରେ ଦେବ ଆମି । ଆମି ଅବାକ ହୟେ ଯାଇ — କି ଚମ୍ରକାରଭାବେ ନତୁନ ଅନ୍ଧ ସ୍ୟାରକେ କୁଳ ଥେକେ ବିଦାୟ କରାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେଛ ତୁମି! ’

ଘରେର ଭେତର ଚଲେ ଗେଲେନ ସ୍ୟାର । ଏକଟୁ ପର ମୋଟା ଏକଟା ବିହିନୀ ଏନେ ରାସାଦେର ହାତେ ଦିଯେ ବଲଲେନ, ‘ଆମି ଯଥନ କ୍ଲୁସ ଫାଇଭେ ବୃତ୍ତି ପେଯେଛିଲାମ, ତଥନ ଆମାଦେର ହେଡ ସ୍ୟାର ଏଇ ବିହିନୀ ଗିଫଟ କରେଛିଲେନ ଆମାକେ । ସାରା ପୃଥିବୀର ବୁନ୍ଦିଦୀଶ୍ଵର ମଜାର ମଜାର ଗଲ୍ଲ ଆଛେ ଏଖାନେ । ପଡ଼େ ଖୁବ ମଜା ପାବେ, ଶିଖିତେବେ ପାବେ ଅନେକ କିଛୁ । ବିହିନୀ ତୋମାକେ ଦିଲାମ । ଅନେକ ବଡ଼ ହୁଏ ତୁମି, ଅନେକ ବଡ଼ ।’

ରୋଲ ନୟର ଶୂନ୍ୟ

ଚୋଥେ ପାନି ଏସେ ଗେଛେ ରାସାଦେର । ବାମ ହାତ ଦିଯେ ବଇଟା ବୁକେର ସଙ୍ଗେ
ଜଡ଼ିଯେ ଡାନ ହାତ ଦିଯେ ସ୍ୟାରେର ପା ଛୁଯେ ସେ ବଲଲ, ‘ଦୋୟା କରବେନ ସ୍ୟାର ।’

ରାସାଦ ଆର ସାତିଲ ଚଲେ ଯାଚେ । ବାରାନ୍ଦାୟ ଦାଁଡ଼ିଯେ ଆଛେନ ହେତୁ ସ୍ୟାର ।
ଓଦେର ଦେଖତେ ଦେଖତେଇ ଚୋଥ ଥେକେ ଚଶମାଟା ଖୁଲେ ଫେଲିଲେନ ତିନି । ହାତେର
ଉଣ୍ଟୋ ପିଠ ଦିଯେ ଚୋଥ ଦୁଟୋ ମୁଛତେ ମୁଛତେ ମନେ ମନେ ବଲିଲେନ, ‘ହେ ଆଲ୍ଲାହ,
ତୁମି ଆମାଦେର ସାରା ଦେଶଟା ଏ ରକମ ମେଧାବୀ ଛେଲେ-ମେଯେତେ ଭରିଯେ ଦାଓ ।’

ସାତିଲେର କାହିଁ ଥେକେ ବ୍ୟାଗଟା ନିଯେ ରାସାଦ ବଲଲ, ‘ଏବାର ତୁଇ ବାସାୟ
ଚଲେ ଯା, ଆମି ଏକାଇ ବାସଟ୍ୟାଙ୍କେ ଯାବ ।’

ରାସାଦକେ ବ୍ୟାଗଟା ଦିଯେ ଚଲେ ଯାଚିଲ ସାତିଲ । ଦୁ’ପା ଯେତେଇ ଘୁରେ
ଦାଁଡ଼ାଳ ସେ । କାଂପା କାଂପା ଗଲାଯ ଡାକ ଦିଲ, ‘ମାମା !’

ଘୁରେ ଦାଁଡ଼ାଳ ରାସାଦ, ‘କୀ, କିଛୁ ବଲବି?’

ମାଥା ନିଚୁ କରେ ଫେଲିଲ ସାତିଲ । କିଛକଣ ଥେମେ ଆଗେର ମତୋଇ କାଂପା
କାଂପା ଗଲାଯ ବଲଲ, ‘ନା ।’

ଦ୍ରୁତ ଏଗିଯେ ଏଲୋ ରାସାଦ ସାତିଲେର ଦିକେ । ବ୍ୟାଗଟା ପାଯେର କାହେ ରେଖେ
ଦୁ’ହାତ ଦିଯେ ଜଡ଼ିଯେ ଧରିଲ ତାକେ । ସାତିଲ ଶାନ୍ତ ନା ହୋଯା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେଭାବେଇ
ଦାଁଡ଼ିଯେ ରଇଲ ସେ ।

Aohor Arsalan HQ Release

**Please Buy The Hard Copy if You
Like this Book!!**